

INITIUM SCLEUAN
GELII SE
CVDVMATH

IBER
GENE
RATIO
NISIHV
XPIFI
LIIDA
VID FILIIABRAHAA

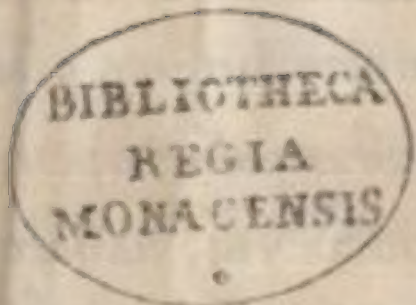

Cod. c. pict. 66 (Cm. 8272)

cf. Filz Gesch. v. Michaelbeuren

II p. 308

Monasterii Michaelis Burani

LMC

MONAST. BURANI

INCIPIT CAPITVLAR E VAN GELIORV DE CIRCVLO ANNI

In natale dñi ad scām maria maiorem. sedm luca. k. iii.
[xiii] edictū accēre augusto. usq; pax hominib; bone uol.
tem ad scām anastasia sed luc. k. iii. Pastores loquebant
ad inuicem. usq; sicut dictum est ad illos. ueritatis.
Item ad scām petrū sed ioh. k. i. In principio erat uerbū. usq; gr̄a
In nat̄ scī stephani sed math. k. cc. xl. Dicebat ihc turbis iu
deorū. usq; benedictus qui uenit in nomine dñi.
In nat̄ scī ioh. sed ioh. k. cc. xxxi. Dix ihc petro. sequere me.
usq; quia uerum est testimonium eius.
In nat̄ innocentū. sed math. k. vi. Ecce angl̄s dñi appa
ruit ioseph. usq; quō nabareus uocabitur.
In nat̄ scī siluestri sed math. k. cc. lxi. dix ihc discip̄ suis. Uigi
late quia nescitis. Usq; sup om̄a bona sua constituta cum.
In oct̄ dñi ad scām maria ad mart. sed luc. k. iii. Postquā con
summata sunt octo dies. usq; glām plebis tue isrl̄.
In uiḡ de theoph̄ in ecclā scī petri. sedm math. k. vi. In ill̄ tēp.
Defuncto herode. usq; nabareus uocabitur. suam.
In theophania sed math. k. iiii. Cū ergo nat̄ cēt ihc. usq; in regione
Dom̄ post theoph̄. in ecclā scī ioh̄ & pauli. sed luc. k. iii. Cū
factus cēt ihc annoꝝ xii. Usq; apud dñm & homi ncs.

MENSE IANUARIO

In xiiii. mense sup̄ scripto. Nat̄ scī felix in pinē. sed luc. k. cxvi.
Dix ihc discip̄ suis. Qui uos audit. Usq; nōa ur̄a scripta sunt in cel̄.
Feria. iiii. post theoph̄ sed ioh. k. xiii. Uidit ioh̄ ihm ueni
entem ad se. Usq; quia hic est filius dī.

- M**ense supra scripto. die xvi. Nat. sc̃i martelli sed math. k. cc. lxxviii. Dixit ih̃c discipulis suis. parabola hanc. Homo quidā peregre proficiscens. Usq; intra ingaudiū dñi tui. **E**bd. ii. post theoph. Die dom̃ in eccl̃a sc̃i cusebi. sed ioh. k. xxviii. Nuptie facte sunt. Usq; crediderunt in eū discipuli eius. **I**tem alia post theoph. sed luc. k. xvii. & egressus ē ih̃c in uirtute sp̃e in galileā. Usq; que procedebant de ore eius. **F**er. iii. sed mar. k. xxviii. Venit ad ih̃m leprosus deprecans eū. Usq; que precepit moyses testimonium illis. **F**er. vi. sed mar. k. l. Egressus ih̃c uenit in patriā suam. & sequebat eum. Usq; in postis manib; curauit eum. **S**abb. sed luc. k. xxvi. Surgens ih̃c de synagoga. introiit in domū simonis. Usq; oportet me euangelizare regnum di. **E**bd. iii. Die dom̃. sed mat. k. lxxiii. Cū descendisset ih̃c de monte. secuto ē cū turbe multo. Usq; & sanatus ē puer ex illa hora. **F**er. iiii. sed mar. k. xxv. Introiit ih̃c in synagoga. & erat ibi homo manū habens aridā. Usq; & restituta ē manū illis. **F**er. vi. sed luc. k. xxxiii. Cū ē ih̃c in una ciuitatē. ecce uir plenus lepra. Usq; & curarent ab infirmitatib; suis. **S**abb. sed mar. k. xxxvi. Cepit ih̃c docere ad mare. Usq; qui habet aures. audiendi audiat. **O**ie xviii. mens sup̃ scripto. Nat. sc̃i prisci sed mat. k. cxi. Simile ē regnū celoy. thesauro abscondito. Usq; noua & uetera. **D**ie. xx. mens sup̃ scrip. Nat. sc̃i sebastiani. sed luc. k. xlv. Descendens ih̃c de monte. stetit in loco campestri. Usq; ecce enim merces ur̃a. multa est in celo. **O**ie sup̃ dicto nat. sc̃i fabiani. sed mat. k. cc. lxxiii. dixit

ihc discipulis suis. Vigilate quia nescitis diem. **U**sq; **M**
super omnia bona sua constituet eum.

Ebd. iii. post theoph. die dom̄ sed̄ mat. k. lxviii. Ascendente
ihu in nauicula. **U**sq; quia uenti & mare obediunt ei. **Θ**

Oit. xxi. mens̄ supra script̄. sc̄o Agne depass̄. sed̄ mat. k. ce.
lxviii. dix̄ ihc discipulis suis. Simile est regnū c̄loy. x. uir
ginib; **U**sq; quia nescitis diem. neq; horam. **I**

Fer. iii. sed̄ mat. k. lxviii. Loquente ihu ad turbas. Ecce unus
de principib;. **U**sq; in uniuersam terram illam. **I**

Oit. xxii. mens̄ sup̄ scrip̄. nat̄ sc̄i Vincenti. sed̄ ioh. k. ciii. dix̄ ihc
discip̄ suis. Nisi granū frum̄ti. **U**sq; pat̄ m̄s qui in celis est. **I**

Fer. vi. sed̄ mar. k. xl. i. Dicebat ihc discip̄ s̄ & turbis. **U**idete
quid audiat̄. **U**sq; discipulis suis. differebat omnia. **Θ**

Sabb. sed̄m lucā. k. c lxxviii. Dicebat ihc parabolam.
Intendens quomodo primos accubitus digerent. **U**sq; bea
tus qui manducat panem in regno dī. **I**

Ebd. v. post theophania. Die dom̄ sed̄m mat. k. cxxxvi. Dix̄
ihc discipulis suis parabol̄. Simile ē regnū homini qui seminat
bonū sem̄ in agro suo. **U**sq; in horreum meum. **I**

Item alia sed̄m mar. k. xl. viii. In ill̄ tempore. Cum
transcendisset ihc in naue transfr̄auit. **U**sq; uade in
paco. & esto sana āplaga tua. **Θ**

Oit. xxviii. mens̄ supra script̄. Nat̄ sc̄o Agne de nat̄uit̄.
sed̄m math. k. c xl. Dixit ihc discipulis suis. Simile ē regnū
c̄loy thesauro abscondito. **U**sq; noua & uetera. **I**

Fer. vi. sed̄m mar. k. xl vii. Venit ihc transfr̄eū in regio
ne gerasenorum. **U**sq; & misertus est tui. **Θ**

3
Sabb. sedm luc. k. lxvii. Factum est deinceps ibat in ciuitate. usque; de uisitauit plebem suam.

Ebd. vi. post theophania. die domi sedm marc. k. lxvii. Cum sero esset factum erat nauis in medio mari. usque quot quot tangebant. salui fiebant.

Fer. vi. sed luc. k. lxxiii. Rogauit ihm quida phariseos. ut cum illo manducaret. usque; quo dilexit multum.

Sabb sedm marc. k. xxi. Ingressus est ihs amaro omisq; turba. usque; non ueni uocare iustos. sed peccatores.

M E N S E F E B R U A R I I

Ebd. vii. post theoph. die domi sedm math. k. cxvi. Cum uenisset ihs ad turbas. usque; & curauit eos omnes.

Oio. ii. mens sup scrip. sed luc. k. iii. Postquam impleri s di es purgationis ei. usque; glam plebis tue israhel.

Die. v. mens sup scrip. Nat agathe sed mat. k. cc lxviii.

Dix ihs discip ss. Simile e regnu celoꝝ. x. uirginib. usque; hora.

Fer. iiii. sed marc. k. lxiii. Exiens ihs de nauis. uidit turbam multam. usque; abiit in montem orare.

Fer. vi. sedm mat. k. cxlvii. Uespere aut facto. accesserunt ad ihm. usque; quinq; milia hominum.

Ebd. viii. post theop. die domi sedm luc. k. lxxxvi. Conuocatis ihs discip ss. usque; euangelizantes & curantes ubiq;

Fer. iiii. sed mat. cl iiii. Necesserunt ad ihm ab hierosolimis scribe. usque; & lotis manib; coinquinat homine.

Oio. xiiii. mens supra scripto. Nat sci Valentini. sedm luc. k. xcvi. Dicebat ihs discip ss. Siquis uult p me uenire abneget se ipsu. usque; uideant donec reg di.

Fer. vi. scd luc. k. lxxxiii. Facta ē in una die r̄v ascendens
ihc in nauicula. usq; pdicans quanta illi ihc fecisset.

Sabb scd mar. k. lxxii. Surgens ihc abiit in fines t̄r r̄ &
sydonis. usq; & demonium exisse ab ea.

Eb. viii. post theophania. die dom. scd mat. k. ccxxi.
Dix ihc discp s̄. Simile est regnū celorū homini regi
qui fecit nuptias filio suo. usq; pauci uero electi.

Eb. x. scd mat. k. clvii. Egressus ihc secessit in partes t̄r r̄
& sydonis. usq; & sanata ē filia illi ex illa hora.

M E N S E M A R C I O

Die duodecimo. Nat̄ sc̄i gregori confessoris. scdm
mat. k. ccxxiii. Dixit ihc discp̄s suis. Vigilate. usq;
sup omnia bona sua constituet eum.

Oie xxv. mens̄ mar. Annuntiatio dñi. scd luc. k. iii.
Missus ē gabriel angl̄s. usq; scdm uerbum tuum.

I N C I P I N T L E C T I O N E S E P T U A G I U S Q; I N P A S C H A

In septuagesim̄ die dom. ad sc̄m laurentiū. scd mat. k. cc.
Dix ihc discp̄s parabol̄ hanc. Simile ē regnū celorū homini
patrifamilias. q̄ exiit primo mane. usq; pauci uero electi.

Oie dom. ad sc̄m paulū. scd luc. k. lxxvii. Cū turba pluri
ma conueniret. usq; fructū adferunt in patientia.

I N S E X A G E S I M A

Oie dom. ad sc̄m p̄erū. scd luc. k. ccxxii. Assumpsit ihc
xii. usq; omnis plebs ut uidit dedit laudem dō.

Fer. iiii. ad sc̄am sauinā. scd mat. k. xlv. Dix ihc discp̄s suis.
Cum ieiunatis. usq; ibi est & cor tuum.

4
Fer. v. ad sc̄m georgiū. scđ mat. Cū introisset ih̄c capharnaū.
llsq; & sanatus est puer ex illa hora.

Fer. vi. in p̄achu. scđ mat. k. xxxviii. Dix̄ ih̄c disc̄p suis.
Audistis quia dictū ē. llsq; & pat̄ tus quidē in abscondito.

I N Q V A T O R A G E S I M A

Oie dom̄ ad lateranis. scđ mat. k. xv. Ductus est ih̄c in de
sertum. llsq; & ministrabant ei.

Fer. ii. ad sc̄m petrū ad uincula. scđm mat. k. cc. lxxiii.
Dixit ih̄c discipulis suis. Cum uenerit filius hominis in
sede maiestāt. llsq; iusti aut̄ in uitā æternam.

Fer. iii. ad sc̄m anastasiā. scđ mat. cc. x. Cum intras
set ih̄c hierosolim. llsq; ibi docebat eos de regno dī.

M E N S E P R I M O

Fer. iiii. ad sc̄m mariā scđm mat. k. cxxvii. Acces
serunt ad ih̄m scrib̄ & pharisei dicentes. llsq; ipse
meus frater. soror & mater est.

Fer. v. ad sc̄m laurentium ad formosum. scđm mat.
k. clvii. Igressus ih̄c secessit in partes t̄ri & sydo
nis. llsq; sanata est filia eius ex illa hora.

Fer. vi. ad ap̄los. scđ ioh̄. k. xxxvi. Erat dies festus iudeo
rum. llsq; quia ih̄c qui fecit eū sanum ē.

Oie sabb. xii. lection. ad sc̄m petrum. scđm math.
k. clxxii. Assumpsit ih̄c p̄rū & iacobū & ioh̄m.
llsq; donec filius hominis a mortuis resurgat.

Ebd. iii. die dom̄ uacat. **F**er. ii. ad sc̄m clementē.
scđm ioh̄. k. lxxxviii. Dix̄ ih̄c turbis iudeorū. Igo
uado. llsq; quod placita sunt ei facio semper.

Fer. iii. ad scām balbinā. sed mat. k. cc. xxvii. Locut^{us} est
ihc ad turb. llsq; qⁱ se exaltat humili. & qⁱ se hum^{il} exaltat.

Fer. iiii. ad scām ceciliā. sed mat. k. cci. Ascendit ihc hic
rosolimā. llsq; & dare animā suā redemptionē p^{ro} multis.

Fer. v. ad scām maria transiberi. titul^{us} calisti. sed luc. k. ccxvi.
Dix^{it} ihc turb^{is} iudeor^{um} & phariseor^{um}. Homo quidā erat diues.
llsq; neq; si quis ex mortuis resurrexerit credent.

Fer. vi. ad aplos int^{er} uestine. sed mat. k. ccxviii. Dix^{it} ihc discip^{ulis}.
& turb^{is} iudeor^{um} parab^{ol} hanc. Homo erat pat^{er} familias. qⁱ plan
tauit uinea. llsq; quia sicut pph^{eta} cum habebant.

Oie sab^b. ad scōs marcellinum & petrum. sedm lucam.
k. cxc. Dixit ihc discipulis suis. Homo quidam habuit
duos filios. llsq; perierat & inuentus est.

Ebb. iiii. Ad scm laurentium marty^r. sedm lucam. k.
c. xxvi. Erat ihc titiens demonium. llsq; beati qui
audiunt uerbum di & custodiunt illud.

Fer. ii. ad scm mare. sed luc. k. xx. Dixer^{unt} pharisei ad
ihm. Quanta audiui^{mus} facta in capharnaū. llsq; ipse
aut^{em} transiens per mediū illorū ibat.

Fer. iii. ad scām potentianā. sedm mat. k. c. lxxx. iii.
Respicie^{ns} ihc discipulos suos. Dixit simoni petro. Si
peccauerit inte fr^{ater} tuus. llsq; septuagies septies.

Fer. iiii. ad scm sextū. k. cl. iiii. Accesser^{unt} ad ihm ab hiero
solumis. llsq; non coinquinat hominem.

Fer. v. ad scōs cosma & damianum. sedm lucam. k.
c. xxvi. Surgens ihc de synagoga introiit. llsq;
erat predicans in synagoga galilee.

Fer: vi. Ad sc̃m laurentiũ. titulu lucine. sedm ioh̃m. k. xxx. iiii. Ihesus fatigatus extingere. sedebat sic sup fontem. I
Ilsq; quia hic est uere saluator mundi. I
Sabb. ad sc̃am susanna. sed ioh̃. k. lxxxvi. Ierrex ih̃c in mon- I
te oliueti. IIsq; uade & amplius noli peccare. I
Ebd. v. die dom̃. in suxurio sed ioh̃. k. xli. Abiit ih̃c trans I
mare galil. IIsq; quia hic e uere pph̃a quentur e mundũ. I
Fer: ii. ad sc̃os quattuor coronatos. sedm ioh̃m. k. xxx. I
Prope erat pascha iudeorũ & ascendit. IIsq; ipse enim I
sciebat. quid eẽt in homine. I
Fer: iii. In titulo damasi sed ioh̃. k. lxxv. Iam die festo mediante. I
ascendit ih̃c. IIsq; de turba multi crediderunt in eum. I
Fer: iiii. ad sc̃m paulũ. sed ioh̃. k. lxxxviii. Præteriens ih̃c uidit I
hoẽm cecũ a natiuitate. IIsq; & p̃c̃idens adorauit eum. I
Fer: v. ad sc̃m siluestrũ. sed luc̃. k. lxxvii. Ibat ih̃c in ciuita I
te que uocat naim. IIsq; quia d̃s uisitauit plebẽ suam. I
Fer: vi. ad sc̃m eusebiũ. sed ioh̃. k. xciii. Ibat quida languens I
laharus. IIsq; & uiderunt que fec̃ ih̃c & credider̃ in eũ. I
Sabb. ad sc̃m laur̃. sed ioh̃. k. lxxxvi. Dicebat ih̃c turbis I
iudeor̃. Ego sum lux. IIsq; quia ñ dũ uenerat hora ciũ. I
Ebd. vi. die dom̃. ad sc̃m petrũ. sedm ioh̃. k. lxxxvii. Dice I
Ibat ih̃c turb̃ iudeor̃ & principib; sacerdot̃. Quis ex uob ar I
guet me de pecc̃. IIsq; ih̃c aut̃ abscond̃ se & exiit d̃æp̃lo. I
Fer: ii. ad sc̃m chrisogonũ. sed ioh̃. k. lxxvii. Miser̃ principes I
& pharisei. IIsq; que accepturi erant credentes in eum. I
Fer: iii. ad sc̃m quiriacum sed ioh̃m. k. lxxv. Ambu I
labat ih̃c in galileam. IIsq; nemo tamen palam lo

quebatur de illo. propter metum iudeorum.

Fer. iiii. ad scē marcellū. sed ioh. k. xcii. Facta sunt enee-
nia in hierosolima. IIsq; quia in me ē pat. & ego in patre.

Fer. v. ad scē apollinarem. sedm lucam. k. lxxiii. Ro-
gabat ihm quidam phariseus ut manducaret cum illo.
IIsq; quonia dilexit multum.

Fer. vi. ad scē stephanum. sedm iohm. k. xciiii. Col-
ligerunt ergo pontifices & pharisei conciliū aduersus
ihm. IIsq; & ibi morabatur cum discipulis suis.

Sabb. datur fermentum in confessorio lateranense.
sedm iohm. k. clm. Subleuatis ihc oculis in celum.
IIsq; & hi in mundo sunt. & ego ad te uenio.

Ess. vii. die dom ad lateranis. legit passio dñi. sed math.
k. cc. lxxiii. Dixit ihc discipulis suis. Scitis quia post
biduū pascha fiet. IIsq; signantes lapide cū custodibus.

Fer. ii. ad scē mercū & achilleū. sed ioh. k. xcvi. Ante. vidi
et pasche uenit ihc. IIsq; & abiit & abscond se ab eis.

Fer. iii. ad scām priscā sed ioh. k. cxiii. Ante diē festū pas-
che. sciens ihc. IIsq; & dñs continuo clarificauit eum.

Fer. iiii. ad scām mariā legit passio dñi. sē luc. cc. lx. Appropin-
quabat dies fest. IIsq; in quo n̄ dū quisq. positus fuerat.

Feria. v. ad lateranis conficitur chrisma. sedm iohm. k.
cxii. Sciens ihc quia uenit eius hora. IIsq; & quēadmodū
ego feci uobis. ita & uos faciatis.

Fer. vi. In sururio quod est in basilica hierl'm. legit passio
dñi sed ioh. k. clvi. Igressus ē ihc trans torrentē cedron. IIsq;
quia iuxta erat monumtum. ubi posuerunt eum.

Sabb. scō ad lateranis. sedm math. k. ccc. l. ii. Ille spero aut
sabbati. que luceat in prima sabbati. Usq; sicut dixi uob.

In pascha dom statio. ad scām mariā maiore in presepe. sed
marc. k. cc. xxx. Maria magdalene. & maria iacobi. &
salome. Usq; ibi eū uidebitis. sicut dixit uobis.

Feria. ii. ad scm parū. sed luc. k. ccc. xxxviii. Duo ex discip illū.
ibant in castellū. Usq; cognouer eū in fractione panis.

Fer. iii. ad scm paulū sed luc. k. ccc. xl. Stetit ihc in medio
discipulorū suorū. Usq; remissionē peccatorū in om̄s gentes.

Fer. iiii. ad scm laur. sed ioh. k. ccc. xl. Manifestauit se ihc
discip. s. ad mare tyberiadis. Usq; eū resurrexisse a mortuis.

Fer. v. ad aplos. sed ioh. k. cc. xi. Maria stabat ad monum
tū foris plorans. Usq; quia uidi dñm. & hęc dixi mihi.

Fer. vi. ad scām mariā ad mart. sed math. k. ccc. lv. Unde
cum discipuli abier in galileā. Usq; ad cōsumationē seculi.

Sabb ad lateranis sedm iohm cap. cc. xiii. Cum eēt
sero die illo una sabbatorum. Usq; quorū rēnuertis
rēnta sunt. quorū remisistis remittuntur eis.

Oie dom oct pasche sed ioh. k. cc. xvii. Thomas ex xii. Usq;
uita habetis in nomine eius.

Die xiiii. Nat scō. tyburni. valeriani. & maximiani. sed
ioh. k. ccc. xiii. Dix ihc discip. s. Hoc est preceptū meum.
Usq; qd cumq; pāieritis in nomine meo dā uobis.

In pascha annotina sedm iohm. k. xx. iiii. Irat ho
mo ex phariseis. Usq; qui credit in ipso non perdat.
sed habeat uitam æternam.

Oie. xxiii. mens supra scripto. Nat scī georgii sedm

lucā . k . ccl . Dixit ihc discipulis suis. Ponite in cordib;
ur̄is. Usq; possidebitis animas ur̄as.

O ii . xxv . mens̄ supra script̄ . In l̄xania maiore . sed̄ luc̄ . I
k . c . xxiii . Dixit ihc discipulis suis. Quis ur̄m habebit
amicū . Usq; dabit sp̄m bonū p̄centibus se .

F er̄ . iii . sed̄m ioh̄ . cl . iii . & aspiciens ihc discipulos suos. Dix̄ .
pat̄ sc̄e serua eos . Usq; sed ut serues eos a malo .

F er̄ . vi . sed̄m ioh̄ . k . xxxvii . I rat quida regulus cui filiū in
firmab̄ . Usq; credidit ipse & domus eius tota .

O iē . xxviii . mens̄ sup̄ scrip̄ . Nat̄ uitalis sed̄ ioh̄ . k . c . xxxii .
Dixit ihc discip̄ ss̄ . I go sū uitis uera . & pat̄ m̄s agricola .
Usq; quodcūq; uolueritis p̄ctis & fiā uobis .

S abb̄ sed̄m ioh̄ . k . xlvi . Abit ihc transmare galilee qd̄
ē tyberiadis . Usq; & ibi sedebat cū discipulis suis .

E b̄d̄ . ii . Ad sc̄os cosmam & damianū . sed̄m ioh̄m . k .
lxxxviii . Dixit ihc discip̄ suis . I go sū pastor bonus .
Usq; & fiā unū ouile . & unus pastor .

M E N S E M A I O

R mai . Nat̄ aplorū Philippi & iacobi . sed̄ ioh̄ . k . c . xxvii .
Dix̄ ihc discip̄ suis . Non turbet̄ cor ur̄m . Usq; quodcūq;
petieritis in nomine meo hoc faciam .

O iē . iii . mens̄ sup̄ script̄ . Nat̄ sc̄orū A lexandri . I uentii . &
theodoli . sed̄ ioh̄ . k . c . xxxviii . Dix̄ ihc discip̄ ss̄ . Hec man
do uob̄ . Usq; quia oderunt me gratis .

F er̄ . vi . sed̄ ioh̄ . k . c . xli . Dix̄ ihc discip̄ suis . Qui credit
in me . Usq; sicut dix̄ mihi pat̄ . sic loquor .

E b̄d̄ . iii . sed̄ ioh̄ . k . c . xli . Dix̄ ihc discip̄ ss̄ . Modicū & iā O

7
non uidebitis me. Illeque & gaudium uestrum nemo tollat a uobis.

Die .x. mensis super scripto. Natus sancti gordiani sed mathei.
k. xc v. Dixit ihesus discipulis suis. Nolite arbitraré
quia non ueni pacem. Illeque non perdat mercedem suam.

Die .xii. mensis super scripto. Natus sanctorum uicti & achillei. sed
mathei. k. clxxxviii. Accesserunt ad ihm pharisei temptan-
tes. non omnes capiunt uerbum istud sed quibus datum est.

Die supra scripto. Natus sancti pancrati. sed iohannis. k. cxxxviii.
Dixit ihesus discipulis suis. Hec mando uobis ut diliga-
tis inuicem. Illeque qui oderunt me gratis.

Ebdomada .iii. post pascha. secundum iohannem. caput xl vii. Vado ad eum
me misit. Illeque & annuntiabit uobis.

Ebdomada .v. ante ascensum domini. secundum iohannem. k. cli. Dixit ihesus discipulis suis.
A nunc amen dico uobis. Si quando perieritis patrem in nomine meo.
Illeque in hoc credimus quia ad deum existi.

Die .xiii. mensis super scripto. dedicatur sancte marie ad marti-
rum ecclesiam. legitur euangelium cuius quo occurrerit ebdomada eo quod
semper in die dominico celebratur ipsa sollemnitas.

Die .xviii. mensis super scripto. Natus sancte prudentiane sed
mathei. k. cxi. Dixit ihesus discipulis suis parabola hanc. Simile
est regnum celorum thesauro abscondito. Illeque noua & uetera.

Feria .iii. secundum iohannem. k. xxv. Abiit ihesus cum discipulis suis in iudae-
am. Illeque gaudium meum implatum est.

Die .xxv. mensis super scripto. Natus sancti urbani confessoris atque pon-
tificis. secundum mattheum. k. cclxiii. Dixit ihesus discipulis suis. Vigila-
te ergo. Illeque bona sua constituit cum.

In die de ascensu domini. secundum iohannem. cliiii. Subleuatus ihesus

oculis in celū dix. Usq; & ego ad te uenio.

Fer. v. in ascensu dñi. scē mar. k. cc. xxiii. Recubentib; .
xi. discipulis. Usq; sequentibus signis.

Ebd. vi. scē ioh. k. cxlv. Dix ihe discipulis s̄. Cū aū ueniret
paraclytus. Usq; quia ego dixi uobis.

Fer. iiii. scē ioh. k. c. xxxiii. Dix ihe discipulis s̄. Si manseritis
in me. Usq; & gaudiū vrum implēum est.

Sabb. iiii. pentecostē scē ioh. k. c. xxviii. Dix ihe discipulis s̄.
Si diligitis me. Usq; me ipsum.

Oct. dom. pent. cō. scē ioh. k. c. xxx. Dix ihe discipulis suis. Si
quis diligit me. Usq; sic facio.

Fer. ii. ad uincē scē ioh. k. xxiii. Dix ihe discipulis s̄. Sic enī
dilexit d̄s mundū. Usq; quē in dō suis facta.

Fer. iiii. ad scām anastasia. scē ioh. k. lxxviii. Dix ihe discipulis s̄.
Am̄ am̄ dico uob. qui n̄ intrat. Usq; & habundantē hab.

Fer. iiii. ad scām maria. scē ioh. k. lx. Dix ihe discipulis suis.
Nemo potest uenire ad me. Usq; porta mundi.

Fer. vi. ad aplos. scē luc. k. xxxvi. Factū est in una die.
Usq; quia uidimus mirabilia hodie.

Sabb. xii. scē ad sēm p̄rū. scē mat. k. cc. v. Igraduate
ihu ab hiericho. Usq; & secuti sunt cum.

Oct. pent. cō. scē ioh. k. xxiii. Erat homo ex phariseis.
Usq; sed habeat uitam æternam.

M E N S E I V N I O

Oct. ii. Nat. scōr. marcellini & p̄ri. uia laueana. scē luc. k.
cc. xl viii. Dix ihe discipulis s̄. Cū audieritis. Usq; animas vras.

Ebd. ii. post pen. scē luc. k. c. xvi. Dix ihe discipulis s̄ parabol.

hanc. Homo quidā erat diues. Usq; resurrexer̄ credente.

Fer̄. iiii. sed luc̄. k. xc. iii. Accedentes ad ihm discipuli dixerunt illi. Usq; & saturati sunt.

Ou. viii. mens sup̄ scrip̄. Nat̄ sc̄orum Primi & feliciani. sedm̄ ioh̄m. k. cxxxi. Hoc est preceptum meum. Usq; in nomine meo det uobis.

Fer̄. vi. sc̄o luc̄. cap. cxi. iii. Accesserunt ad ihm quidā sadduceorū qui negant. Usq; cum interrogare.

Sabb̄ sed luc̄. k. lxxv. Venit ad ihm uir cui nom̄ iairus. Usq; fides tua te saluā fecit. vade in pace.

Ou. xii. mens sup̄ scrip̄. Nat̄ sc̄i basilidis sed ioh̄. k. xxiii. Erat homo ex phar̄. Usq; sed habeat uitam æternam.

Eb̄d̄. iii. post pent̄. sed luc̄. k. c lxxxi. Dixit ih̄c discipulis suis similitudinē hanc. Homo quidā fecit cenā cenā magnā. Usq; gustauit cenā meam.

Eb̄d̄. iiii. post pent̄. sed luc̄. k. lxxvi. Erant appropinquantēs ad ihm publicani & pecc̄. Usq; iterū dicit. Sup̄ uno peccatore penitentia agente.

Fer̄. iiii. sed mar̄. k. lxiii. Accesserunt ad ihm discipuli dicentes. Desertus est locus hic. Usq; v. milia uirorum.

Fer̄. vi. sc̄o mat̄. k. clxxxi. dixit ih̄c discip̄ s̄. Videte ne contemnatis. unū depusit. Usq; erunt soluta & in celo.

Sabb̄ sed mar̄. k. xciii. Venit ih̄c cū discip̄ s̄ in capharnaū. Usq; non p̄dā mercedem suam.

Eb̄d̄. v. post pent̄. sed luc̄. k. l. v. Dixit ih̄c discipulis suis. Estote misericordes. Usque ut educaſ festuam de oculo fratris tui.

Die .xviii. mens sup scrip. Nat scoru marci & marcelliani. uia
ardennana. sed ioh. k. cxxxiii. dixit ihs discip sr. Hoc est
preceptu meu. llsq; da uobis.

Die .xviii. mens sup scrip. Nat scorum Gervasi & ptasi.
ad sem untalem. sed marc. k. cxxxvii. I grediente ihu
de templo. llsq; in fine hic saluus erit.

Die .xxiii. mens supra scrip. uigit sei iohannis bapt.
sed luc. k. i. fuit in diebus herodis regis. llsq; para
re dno plebem pfectam.

Die .xxiii. Nat sei iohannis bapt. sedm lucam. k. iii.
Isabath implau e temp parienti. llsq; plebis sue.

Die .xx.vi. m sup scrip. Nat scoru iohannis & pauli. sed luc.
k. cxi. dix ihs discipulis suis. Attendite a fermento pha
riscorum. llsq; coram angelis di.

Ebd. vi. post pent cos. sed luc. k. xxviii. Cum turbe irue
rent ad ihm. llsq; secuti sunt cum.

Die .xxviii. m sup scrip. llg aplos petri & pauli. sed ioh. k. cxxvii.
dix ihs petro. Simon ioh. llsq; clarificatur e d m.

Die .xxviii. Nat sup scrip. sed math. k. clvi. Venit ihs
in partes. llsq; erit solutu & in celis.

Die .xxx. m sup scrip. ad sem paulu sed mat. k. cxv. Dixit
simon petrus ad ihm. llsq; possidebitis.

Ebd. i. post nat aplos sed mat. k. xxxv. Dix ihs dis
cplis suis. Nisi abundauerit. llsq; munus tuum.

M E N S E I V L I O

Die .ii. mens iul. Nat scorum Processi & marinnia
ni. sedm mathm. k. cc. xliiii. Sedente ihu supra

montē oliuē. Usq; hic saluus erit.

In oct̄ ap̄loy scđ mat̄. k. cxi viii. Iussit disc̄p̄ suos ascen-
dere in nauiculā. Usq; uero filius di es.

Feria. iiii. scđm marc̄. k. c vii. Cum egressus ē
ih̄c in uia. Usq; ueni sequere me.

Fer̄. vi. scđ marc̄. k. lxxvii. Exierunt pharisei & coep̄r̄
Usq; & dimisit illum in domum suam.

Eb̄d̄. ii. post nat̄ ap̄lorum scđ marc̄. k. lxxvi. Cum turba
multa ēē cū ih̄u. Usq; & dimisit eos.

Oii. x. mens̄ supra script̄. Nat̄ septem fr̄m ap̄ic̄ & salarie.
scđm mat̄. k. xxiii. Videns ih̄c turbas ascendit in
montem. Usq; copiosa ēt in celis.

Prima missa ad aquilonē scđa ad sc̄m alexandrum.
scđm luc̄. k. cxxxiii. Dixit ih̄c disc̄p̄ suis. Nemo accen-
dit lucernā. Usq; sic lucerna fulḡ in mente.

Itē ad sc̄am felicitatē. scđm mat̄. k. cxxx. Loquente ih̄u
ad turbas. Usq; m̄s fr̄. soror. & mater ēt.

Fer̄. vi. scđ luc̄. k. xc viii. Descendente ih̄u de monte.
Usq; & reddidit illum matri suē.

Sabb̄. scđ math̄. k. cxciii. Accedens quidā ad ih̄m ait
illi. Usq; ueni & sequere me.

Eb̄d̄. iii. post nat̄ ap̄lorum scđ mat̄. k. lvi. Dixit ih̄c
disc̄p̄l̄s. Attendite a falsis p̄ph̄is. Usq; in reḡ celoy

Oie. xv. m̄ iul̄. Nat̄ sc̄i kyriaci.

Die. xxi. mens̄ iul̄. Nat̄ sc̄i praxedis. scđ math̄m.
k. cxi. Dixit ih̄c disc̄p̄ suis parabol̄ hanc. Simile ē enī
reḡ celoy thesauro. Usq; noua & uet̄a.

Oie. xxiii. m̄ iul. Nat̄ sc̄i apollinaris. sc̄e luc̄. k. cc lxx.
Facta est conventio. Usq; tribus israhel.

Fer̄. iii. sc̄d luc̄. k. lxxiii. Cum egressus ē ih̄c de nam.
Usq; quanti illi fecisset d̄s.

Fer̄. vi. sc̄dm luc̄. k. cxc. vi. Dixit ih̄c discipulis s̄.
parabola hanc. Homo quidā erat diues. Usq; si quis
ex mortuis resurrexerunt credent.

Oie. xxviii. mens iul. Nat̄ sc̄orū fideis pape. simplici.
faustini. & beatrix. uia postuenio. sc̄e luc̄. k. c liii. Dix
ih̄c disc̄p̄ s̄. Sunt lumbi. Usq; fili' hominis uenit.

Die. xxx. m̄ iul. Nat̄ sc̄orū abdon. & sennen. sc̄e ioh̄. c.
xxxiii. Hoc est p̄ceptū. Usq; mō gratis.

Ebd̄. iii. post nat̄ aplorū sc̄d luc̄. k. cxc. Dixit ih̄c dis
cipulis suis parab hanc. Homo quidā erat diues & habe
bat uileiū. Usq; in æterna tabernacula.

Fer̄. iii. sc̄e mat̄. k. cxi. Usq; per factu accesser̄ ad ih̄m
disc̄p̄ eius. Usq; quasi. v. milia hominum.

Ebd̄. v. sc̄e luc̄. k. cxxi. Quidā legis peritis surrexit.
Usq; & tu fac similiter.

AUGUSTO
Auḡ aduincula sc̄d mat̄. k. cxi. lxxviii. Iussit ih̄c
disc̄p̄ suos. Usq; uero filius di es.

Oie. ii. mens auḡ nat̄ sc̄i stephani pontificis uia lan
na. sc̄e luc̄. k. cc xxviii. Dix ih̄c disc̄p̄ s̄ parab hanc.
Homo quidā nobil̄. Usq; dabit̄ & abund̄.

Fer̄. iii. sc̄e luc̄. k. cxxvi. Erat ih̄c eiciens demoniū.
Usq; uerbū d̄i & custodiunt illud.

E b̄d̄. vi. post nat̄ aplōrum scē luc. k. cc xiii. Dixit ih̄c ad
quosdā qui in se confidebant. Duo homines ascendeant
llsq; & qui se humiliat exaltabitur.

O iē. v. mens̄ aug. Nat̄ scī sexti. felicissimi. & agapiti. scdm
math. k. lxxxvi. Dixit ih̄c discipulis suis. Ecce ego mitto
uos sic oves in medio. llsq; in fine hic saluus erit.

O iē. viii. mens̄ aug. Nat̄ scī cyriaci. scē math. k. xcii.
Dixit ih̄c discipulis suis. Nihil opertū quod n̄ reuelatur:
llsq; corā patre meo qui est in celis.

D iē. viii. mens̄ aug. uiḡ scī laurentii. scē mat. k. clxx.
Dixit ih̄c discipulis suis. Siquis uult post me uenire. llsq;
filium hominis uenientē in regno suo.

I tem alia die. x. Nat̄ scī laurentii. ad prima missā.
scē math. k. xcvi. Dixit ih̄c discipulis suis. Qui amat matrem
aut patrem. llsq; non p̄dā mercedem suam.

D iē sup̄ script. ad missā publica. In nat̄ scī laurentii. scē
ioh. k. ciii. Dixit ih̄c discipulis suis. Nisi granū frumenti.
llsq; pater meus qui est in celis.

O iē. xi. mens̄ aug. Nat̄ scī tyburti. scd̄ ioh. k. cxxxiii.
Dixit ih̄c discipulis suis. Hoc est preceptū meum.
llsq; in nomine meo dō uobis.

D iē. sup̄ script. Nat̄ scē susanne. scē math. k. cxl. Dixit
ih̄c discipulis suis parā hanc. Simile est regnum
celorū thesauro. llsq; noua & uetera.

O iē. xii. mens̄ aug. Nat̄ scī eucli. scd̄ ioh. k. cxlviii.
Dixit ih̄c discipulis suis. Amen am̄ dico uob. quia plo
rabis & flebis uos. llsq; dabit uobis.

Fer. iiii. sec. luc. k. lxxiiii. Rogabat ihm quida phariseos
ut manducaret. Usq; quo dilexit multum.

Oie. xiii. mens aug. Nat. sci ypoliti sed luc. k. cxliiii.
Dixit ihe discipulis suis. A detendite a fermento phari
seorum. Usq; coram angelis di.

Fer. vi. sed luc. k. xxvi. Surgens ihe de synagoga in
trauit. Usq; euangelizare regnum di.

Oie. xiiii. mens aug. Nat. sci eusebii. sec. mat. k. cclxxiii.
Dixit ihe discipulis suis. Vigilate quia nescitis. Usq; sup
oma bona sua construere cum.

Die. xv. mens aug. sollemnia de pausatione sancte
marie. sedm luc. k. cxxii. Intrauit ihe in quodda
castellum. Usq; non auferetur ab ea.

Item eiusde euangli in fine. k. cxxxi. Factu est cum
hee diceret. Extollens quedam mulier. Usq; immo beati
qui audiunt uerbu di & custodiunt illud.

Oie. xviii. mens aug. Nat. sci agapiti. sed luc. clmii.
Sunt lumbi uri. Usq; filius hominis uenit.

Ebd. i. post nat. sci laurentii. sec. marc. lxxiiii. Exiens
ihe de finib; tyri. Usq; & multos loqui.

Oie. xxii. mens aug. Nat. sci timothei. ad beatu paulu
aplm. sec. luc. k. clxxxii. Dixit ihe discipulis. Siquis
uenit ad me. Usq; qui habet aures audiendi audiat.

Oie. xxv. mens aug. Nat. sci genesii. sed marc. k. cxxxviii.
Dixit ihe discipulis. Videte nequis uos seducat. Usq;
in finem hic saluus erit.

Fer. iiii. sed luc. k. clxxviii. Dum ire ihe per ciuitates.

& castella. llsq; & accumbent in regno di.

Die. xxviii. mens aug. nat sc̃i hermes. sedm̃ lucā. k. xlv.

Descendens ih̃c de monte stetit in loco campetri. llsq;
ecce enim merces uestra copiosa est in celis.

Die. xxviii. mens aug. nat sc̃e sabine sedm̃ mathim. k.
c. xl. dixit ih̃c discipulis suis parabola hanc. Simile ē
regnū celorū thesauro. llsq; noua & uetera.

Die. xxx. mens aug. nat sc̃orum felices & audaces. & de
collatione sc̃i ioh̃ bapt. sc̃e mar. k. lxxviii. Misit herodes
& tenuit ioh̃. llsq; & posuer̃ illud in monumentum.

Ebd. ii. post nat sc̃i laur. sed luc. k. cxx. Dixit ih̃c discipulis
suis. Beati oculi qui uident. llsq; & tu fac similiter.

Fer. iii. sed mat. k. cxvii. Absentes pharisei consiliū facio
bant. llsq; & in nomine eius sperabunt.

Fer. vi. sc̃e luc. k. cxl. viii. Ait ad ihm̃ quidā de turba.
llsq; & d̃s pascit illas.

Ebd. iii. post nat sc̃i laur. sc̃e luc. k. cci. Dū iret ih̃c in iherlm̃
transibat. llsq; fides tua te saluum fecit.

Fer. iii. sed mar. k. cxx. Introiit ih̃c iherosolimā in tem
plo. llsq; ammirabant sup̃ doctrina eius.

M E N S E S E P T

Die. viii. mens sept. Natiuitas sc̃e marie. sc̃e luc. k. iii. Ix
surgens maria. abiit in montana. llsq; in dō salutaris meo.

Die. sup̃ scrip. nat sc̃i adriani sed ioh̃. k. cxxxii. Dixit ih̃c dis
cipulis suis. Ego sum uitis uera. llsq; impleatur.

Die. xi. mens supra scrip. nat sc̃orum proci & iacinti.
sed math. k. lxxxviii. Dixit ih̃c discipulis suis. Cū per

sequenti uos in ciuitate ista. Usq; qui est in celis.

Ebd. iiii. post nat̃ sc̃i laurenti. sedm̃ math̃m. k. xl. viii.

Dixit ih̃c discipulis suis. Nemo potest duob; dominis seruire. Usq; & hęc omnia adicientur uobis.

Fer. iiii. sedm̃ math̃. k. xxxviii. Dixit ih̃c discipulis suis. Audistis quia dictum est. diliges proximu tuu. Usq; qui uidet in absconso. reddet tibi.

Fer. vi. sc̃e luc̃. k. cc. xl. Docente ih̃u pplim in templo. Usq; in qua potestate hęc facio.

Die xiiii. mens̃ sup̃ scripto. nat̃ sc̃i corneli pontificis & cypriani. sedm̃ luc̃a. k. c. xl. Dicebat ih̃c turbis phariseorum. Vae uobis qui edificatis. Usq; querentes capere aliquid ex ore eius ut accusarent eum.

Die supra scripto. oratio sc̃e crucis sed̃ ioh̃. k. xx. iiii. Irat homo ex phariseis. Usq; sed habeat uitā æternam.

Ebd. v. post nat̃ sc̃i laurenti. sedm̃ luc̃a. k. x. vii. Ibat ih̃c in ciuitate naim. Usq; plebem suam.

Die xv. mens̃ sept̃. nat̃ sc̃i nicomedis. sc̃e luc̃a. k. xc. vi. Dixit ih̃c discipulis suis. Siquis uult post me uenire. Usq; donec uideant regnum di.

Die. xvi. mens̃ sept̃. nat̃ sc̃arum lucie & eusemie. sedm̃ math̃. k. c. xl. Dixit ih̃c discipulis suis. Simile est regnu celoru thesauro. Usq; noua & uetera.

Fer. iiii. sc̃e luc̃. k. xxxviii. Uidit ih̃c publicanu nomi ne leui. Usq; sed peccatores in penitentiam.

Ebd. i. post nat̃ sc̃i cypriani. sc̃e luc̃a. k. clxxvi. Cum intraret ih̃c in domum cuiusda principis. Usq;

12
& qui se humiliat exaltabitur.

Fer. iiii. ad scām mariā maiorem. sed. mar. k. xci. Respon-
dens unū de turba dixit. Usq; in oratione & ieiunio.

Fer. vi. ad aplos sed. luc. k. xxxvi. Sedebat ihs docens
& erant pharisei. Usq; uidim? mirabilia hodie.

Sabb. ad scām petrū in xii lect. scē luc. k. clxiii. Erat
ihs docens. Usq; que gloriose fiebant ab eo.

Ebd. ii. post nat. scī cypriani. scē math. k. ccxxiii.
Accedentes ad ihs sadducei. Usq; audientes turbe
mirabantur in doctrina eius.

Fer. iiii. sed. mar. k. cxxxi. Interrogauit ihs unū de
scribis. quod cō. Usq; non es longe a regno dī.

Fer. vi. sed. mat. k. cxxxvi. Dixit ihs discipulis suis pa-
rabolā hanc. Simile factū est regnū celorū homini qui
seminauit bonū semen. Usq; in horreū meum.

Oie. xx. mens. sept. scī eustochi. sed. lucā. k. cliiii. dixit
ihs discipulis suis. Sint lumbi ur̄i precincti. Usque
filius hominis uenit.

Die. xxvii. mens. sept. nat. scōrū cosme & damiani.
sed. ioh. k. cxxxviii. Dixit ihs discipulis suis. Hec
mando uob. Usq; quia oderunt me gratis.

Oie. xxviii. mens. sept. dedicatio ecclesie scī michae-
lis archangeli. sedm math. k. clxxviii. Accesserunt
discipuli ad ihs. Usq; qui est in celis.

Ebd. iii. post nat. scī cypriani. sed. math. k. lxx. As-
ihs innauculam transstraxit. Usq; qui dedit
potestatem talem hominibus.

Die . vii . nat̃ sc̃i marci . sc̃e math̃i . k . cc . lx . viii . Dixit
ih̃c discipulis suis parabolā hanc . Homo quidā peregre
p̃fiscens . Usq; intra in gaudiū dñi tui .

Oie . xiiii . mens̃ octob̃ . nat̃ sc̃i calisti pontificis . sc̃dm
math̃i . k . cc . lxiii . Dixit ih̃c discipulis suis . Vigilate
quia nescitis diē . Usq; construā eum .

Die . xxv . mens̃ octob̃ . nat̃ sc̃orum chrisanti & darie .
sc̃dm math̃i . k . cc . xliiii . Dixit ih̃c discipulis s̃s . Videte ne
quis uos seducat . Usq; hic saluus erit .

R **M E N S E N O V E M B**
nouemb̃ . nat̃ sc̃i cesarii . sc̃d ioh̃ . k . c . iiii . Dixit
ih̃c discipulis suis . Amen amen dico uobis . Nisi granū
frumenti . Usq; pater m̃s qui est in celis .

Oie . viii . mens̃ nouemb̃ . nat̃ sc̃orū . iiii . coronatorū . sc̃dm
luā . k . xli . Descendens ih̃c . Usq; copiosa ē in celis .

Die . viii . mens̃ nouemb̃ . nat̃ sc̃i theodori . sc̃dm lucam .
k . cc . li . Dixit ih̃c discipulis suis . Ponite in cordib;
uestris . Usq; possidebitis animas ur̃as .

Ebd̃ . iii . post sc̃i cypriani . sc̃d math̃i . k . cl . xxxviii . Dixit
ih̃c discipulis suis parabolā hanc . Simile ē reg̃ celorum hō
mini regi qui uoluit . Usq; de cordibus ur̃is .

Oie . xi . mens̃ nouemb̃ . nat̃ sc̃i menne sc̃d luā . k . xvi .
Dixit ih̃c discipulis suis . Siquis uult post me uenire .
Usq; donec uideant regnū dī .

Die . xi . mens̃ nouemb̃ . nat̃ sc̃i martini sc̃e lucā . k . c .
li . iii . Dixit ih̃c discipulis suis . Sunt lumbi ur̃i

precincti. Usq; filius hominis uenit.

Fer. iiii. sed luc. k. c. lxxv. Irant adppinquantes ad ihm publicani. Usq; penitentiam agito.

Ebd. v. post sei cypriani. sec math. k. ccxxiii. Abcuntes pharisei esiliu in ierunt. Usq; & que sunt di do.

Die. xxii. mens nouemb. nat sec cecilię. sed math. k. cc. lxviii. Dixit ihe discipulis suis parabi hanc. Simile e reg celor x. uirg. Usq; quia nescitis die neq; horam.

Die. xx. iii. mens uouemb. nat sei elemis sed mat. k. cc. lxviii. Dixit ihe discipulis suis parabi hanc. Homo quida peregre pficiseens. Usq; in gaudiu dni tui.

Die supra scripto. nat sec felicitatis sedm mat. k. c. xxx. loquente ihu ad turbas. Usq; soror & mater est.

Item alia sec luc. k. c. xxii. Du pambulare ihe intrauit in quoddam castellu. Usq; que n auferet ab ea.

Die. xxiii. mens nouemb. nat sei chrisogoni. sed ioh. k. c. xxxviii. Dixit ihe discipulis suis. Hec mando uob. ut diligatis in uico. Usq; quia oderunt me gratis.

Ebd. vi. post nat sei cypriani. sedm mathm. k. lxx. iiii. loquente ihu ad turbas. ecce princeps. Usque mulier ex illa hora.

Fer. iiii. sec luc. k. xxxiii. Cum esset in una ciuitate. ecce uir plenus lepra. Usq; ab infirmitatib; suis.

Die. xxviii. mens nouemb. nat sei saturnini. sec mare. k. c. xxxviii. Dixit ihe discipulis suis. Videte ne quis uos seducat. Usq; hic saluus erit.

Die supra scripto. ligil sei andree sec ioh. k. xvi. Sta

Ibat iohannes & ex discipulis eius duo. Usq; descenden-
tes supra filiū hominis.

Oie .xxx. mens nou. nat̄ s̄c̄i andree. s̄c̄i mat̄. k. xx.

Ambulans ih̄c iuxta mare. Usq; secuti sunt eum.

Ebd̄. vii. post nat̄ s̄c̄i cypriani s̄c̄i ioh̄. k. xlvi. Cum
subleuass̄ oculos ill̄c. Usq; q̄ uenturus ē in mundum.

Fer̄. iiii. s̄c̄i mat̄. k. lxxv. Cum ueniss̄ ih̄c in domū
s̄ymonis petri. Usq; sepelire mortuos suos.

Fer̄. vi. s̄c̄i luc̄. k. c. xlvi. Dix̄ ad ih̄m quidā doctur
ba magister. Usq; adiciuntur uobis.

M E N S I S D E C E M B R I O

Oie .xiii. mens decemb. nat̄ s̄c̄i lucie s̄c̄i mat̄. k. c. xl.
Dixit ih̄c discipulis suis parab̄ hanc. Simile est reḡ
celorū thesauro. Usq; noua & uet̄a.

Fer̄. iiii. s̄c̄i marc̄. k. lxxviii. Dixit ih̄c discipulis
suis. Videte caute a fermento phariseorum. Usq;
& dimisit illum in domū suam.

Ebd̄. iiii. ante natalo d̄ni s̄c̄i math̄m. k. cc. vi. Cum
adpropinquaret ih̄c hierosolimis. Usque benedictus
qui uenit in nomine d̄ni.

Ebd̄. iiii. ante nat̄ d̄ni s̄c̄i luc̄. k. cc. lvi. Erunt signa
in solo & luna. Usq; uerba aut̄ mea n̄ transibunt.

Ebd̄. ii. ante nat̄ d̄ni s̄c̄i math̄m. k. c. ii. Cum au-
diss̄ iohannes in uinculis opera xp̄i. Usq; qui p̄para-
bit uiam tuam ante te.

Ebd̄. i. ante nat̄ d̄ni s̄c̄i ioh̄. k. viii. Miser̄ iudei abbie.
Usq; ubi erat iohannes baptizans.

Fer. iiii. ad scām mariā. scē luc. k. iii. Missus est gabriel
angelus. Usq; fiat mihi scdm uerbum tuum.

Fer. vi. ad apostolos. scdm luc. k. iii. Resurgens maria.
Usq; in dō salutaris meo.

Sabb ad scē petrum. in xii. lectionē. scd lucā. k. vi. Anno
quinto decimo imperii tyberii cesaris. Usq; & uidebit
omnis caro salutare dī.

Oie. xxiiii. mens decemb. vigil dñi scdm math. k. iii.
Cum crē desponsata. Usq; a peccatis eorum.

INCLPIVNT LECT EVANG
DE DIVERSIS CAUSIS

Pro ubertate pluuię scē luc. k. lxxxiii. Factum est in
una dierū ascendit ihc. Usq; obediunt ei.

Pro sterilitate pluuię. scdm mat. k. c. lx. Dixit ihc
discipulis sīs. Misereor turbis. Usq; & disep ei cū eo.

In commotione gentium scdm lucam. k. cl. Dixit
ihc discipulis suis. Nolite solliciti ēē dicentes. Usq; &
hec omnia adiciuntur uobis.

In natō pape. scē luc. k. cc. lxx. Facta est contentio in
ter disciplos. Usq; iudicantes. xii. trib; israhel.

Item alia ubi supra. scdm luc. k. cc. xxviii. Dixit
ihc discipulis suis parab hanc. Homo quidā erat nobis.
Usq; omi habenti dabitur & habund.

In ordinatō prbtorum. scd mat. k. cc. lxiii. Dixit
ihc discipulis suis. Vigilate ergo quia nescitis diem.
Usq; constituet eum.

Item alia scdm math. k. clxv. Dixit ihc disep suis.

Quis putas est fidelis seruus.

In ordinatione diaconorum sedm iohim . k . c . iiii . Dixit ihe discipulis suis . Amen amen dico uobis . Nisi granum frumenti . Vsq; pater meus qui est in celis .

Item in natu pape sedm mat . k . c . lxxvi . Venit ihe in partes cesarte philippi . Vsq; solutum & in celis .

Item alia sed luc . k . c . c . xxv . I gressus ihe p ambulabat hiericho . Vsq; & saluum facere quod perierat .

In dedicatione basilice sue oratorii . sed luc . k . lx . Dixit ihe discipulis suis . Non est arbor bona que facit fructus malos . Vsq; fundata enim erat supra petram .

Item alia sed luc . cap . c . c . xxv . I gressus ihe p ambulabat . Vsq; salus domui huic facta est .

Pro uelatione ancillarū di . sedm mat . k . c . c . xxi . loquebat ihe cū discipulis suis . Vsq; pauci uero electi .

Ad uelendam maritiam sed ioh . k . xxvii . Respondit iohannes & dixit . Non potest homo . Vsq; hoc ergo gaudium meum implacum est .

Item alia sedm mathm . k . c . lxx xviii . Venit ihe in fines iudee transiordanen . Vsq; homo non separa .

Pro ordinantib; sed ioh . k . lxxxviii . loquente ihu ad tbas . multi crediderunt in eū . Vsq; opera abrahe facite .

Pro ordinantib; epis . sec mare . k . lii . Circuibat ihe in circuitu docens . Vsq; multos egrotos & sanabantur .

Item alia sec luc . k . lxxxvi . Conuocatis ihe duodecim discipulis eius . Vsq; euangelizantes & curantes ubiq;

Item alia sed mat . k . lxxvi . Circuibat ihe omīs ciuita

us. Vsq; omnē languorē & omnē infirmitatem.

In agenda mortuorū sed ioh. k. xciii. Dixit martha ad ihm. Dñe si fuisset hic. Vsq; mundum uenisti.

Item alia sec ioh. k. xxxviii. Dixit ihc discipulis suis & turbis iudeorū. sicut enim pater suscitāt mortuos & uiuificat. Vsq; sed transiā de morte in uitam.

Item alia sed ioh. k. l. vi. Dixit ihc discipulis suis & turbis iudeorū. Omne qd dat mihi pater ad me ueniat. Vsq; sed resuscitē illum in nouissimo die.

Item alia sedm iohim. k. lxxv. Dixit ihc discipulis suis & turbis iudeorū. Ego sum panis uiuus qui de celo. Vsq; & ego resuscitabo eum in nouissimo die.

**INCIPIEPLA S BIERONIMI PRI
BEATISSIMO PAPAE DAMASO
HIERONIMVS**

NOVVM OPVS ME
FA CERE COGIS EX VETRI.
ut post exemplaria scripturarum toto
orbe dispersa. quasi quidam arbiter
sede am. Et quia inter se uariant. quo sint illa
que cum greca consentiant ueritate decernam.
pius labor: sed periculosa presumptio. Iudicare de
ceteris. ipsum ab omnibus iudicandum. Senis muta
re linguam. & se canescentem iam mundum ad inuicia
retrahere paruulorum; Quis enim doctus pariter uel
in doctus. cum in manus uolumen assumpsit. &

aliqua quam senel in bibit uiderit discrepare
quod lectat. non statim erumpat in uocem. me fal
sarium. me clamans cō sacrilegum. qui audcam ali
quid in ueteribus libris addere. mutare. corrigere.
Aduersus quam in uidiā duplex causa me consola
tur. quod & tu qui summus sacerdos es fieri iubes.
& uerum non esse quod uariat. & iam maledicorum
testimonio conprobatur. Si enim launīs exemplari
bus fides est adhibenda. respondeant quibus. Tot
sunt enim peno exemplaria. quot codices. Sin aut
ueritas est querenda de pluribus. cur non ad grēcā
originem reuertentes. ea quę uel a uitiōsis inter prā
bus male edita. uel a presumptoribus imperiis cō
data peruersius. uel a librarīs dormitantibus aut
addita. si sunt. aut mutata corrigimus. Neq; uero
ego de ueteri nunc disputo testamento. quod a lxx.
senioribus in grēcā linguā uersum. tertio gradu
ad nos usq; peruenit. Non quero quid aliqua quid
symmacus sapiant. quare theodotio inter nouos &
ueteres medius incedat; sit illa uera interpretatio.
quam apostoli probauerunt. De nouo nunc loquor
testamento quod grēcū cō non dubium est. excepto
apostolo matheo qui primus in iudea euangelium xpi
hebraicis litteris edidit. Hoc certe cum in nostro ser
mone discordat. & diuersos riuolorum tramites ducit.
uno de fonte querendum est; præter mitto eos codices
quos aluariano & cetero nuncupatos. paucorum homi

num assentit peruersa contentio. Quibus utiq; nec
in ueteri instrumento post septuaginta inter pre-
tes emendare quid licuit. Nec in nouo profuit emen-
dasse cum multarum gentium linguis scriptura an-
te translata. doceat falsa esse que addita sunt.
Igitur hec presens prefata uncula pollicetur: quat-
tuor tantum euangelia. quorum ordo iste est.

Matheus. Marcus. Lucas. Iohannes. Codicum gre-
corum emendata collatione sed ueterum. que ne mul-
tum alectionis latine consuetudine discreparent. Ita
calamo imperauimus. ut his tantum que sensum uide-
bantur mutare correctis. reliqua manere pateremur
ut fuerant. Canones quoq; quos eusebius cesariensis
ep̄s. alexandrinum secutus ammonium. in decem ueri-
numeros ordinauit. sicut in greco habentur ex xi. Var-
pressimus. Quod si quis de curiosis uoluerit nosse que
in euangelis uel eade uel uicina uel sola sint eorum
distinctione cognoscat. Magnus si quidem hic in nr̄is co-
dicibus error in oleuit. dum quod in eade re alius
euangelista plus dixit. In alio quia minus putauerunt
addiderunt. uel dum eundem sensum alius aliter expres-
sit. Ille qui unum equatuor primū legerat. ad eius ex-
emplum ceteros quoq; eliminauerit emendandos. Vnde
accidit ut apud nos mixta sint omnia. Et in marco plu-
ra luce atq; mathei. Rursum in matheo. iohannis & mar-
ci. & in ceteris reliquorum que in aliis ppria sunt inueni-
antur. Cum itaq; canones legeris qui subiecti sunt. con

fusionis errore sublato. & similia omnium scies. & singulis
sua quoque restituies. In canone primo concordant quatuor
Matheus. Marcus. Lucas. Iohannes. In secunda tres Mathe-
us. Marcus. Lucas. Tercio tres Matheus. Lucas. Iohannes.
In quarto tres Matheus. Marcus. Iohannes.
In quinto duo Matheus. Lucas. In sexto duo Matheus.
Marcus. In septimo duo. Matheus. Iohannes.
In octavo duo. Lucas. Marcus. In nono duo. Lucas. Iohannes.
In decimo propria unus quisque, quos non habentur in aliis
ediderunt. singulis uero euangelis ab uno incipiens. usque
ad finem librorum dispar numerus in crescit. Hic nigro
colore prescriptus sub se habet. Alium ex minio numerum
discolorem qui ad decem usque procedens. indicat prior nume-
rata. In quo sit canone requirendus. Cum igitur
ad aperta codice uerbi gratia illud siue illud capi-
tulum scire uolueris. cuius canonis sit. statim ex subice-
to numero doceberis. Et recurrentes ad principia in qui-
bus canonum est distincta congeries. Eodemque statim ca-
none ex titulo frontis in uento. illum quem querebas.
numerum eiusdem euangeliste. qui & ipse ex inscriptione
signatur in uenies. atque cuius ceterorum tramibus
in spectis quos numeros erigione habeant adnotabis.
Et cum scieris. recurreres ad uolumina singulorum. Et
sine mora repertis numeris quos ante signaueras. repper-
ies & loca in quibus uel eadem uel uicina dixerunt.
Opto ut in christo ualeas. & mei memineris beatissimo papa.

INCIPIT PROLOGVS

P Q V A T V O R E V A N G E L I O R V

P L V R I S F V I S S E Q V I E V A N G E L I A S C R I P S E
runt. & lucas euangelista testatur dicens. Quo qui
dem multi conati sunt ordinare narrationē rerum quę in
nobis complete sunt. sicut tradiderunt nobis qui ab in
mo ipsi uiderunt sermonē & ministrabant ei. & perseue
rantia usq; ad presens tempus monumenta declarant. Quę
adiuersis auctoribus edita diuersarū heresiū fuere princi
pia. Ut est illud iuxta egypcios. & thomam. & mathiam.
& bartholomeum. Duodecim quoq; apostolorū & basilidis.
atq; appellis. ac reliquorū quos enumerare longissimū
est. Cum hoc tantū in presentiarū necesse sit dicere. exi
tisse quosdam qui sine spiritu & gratia dī conati sunt.
magis ordinare narrationē quam hystorie texere uerita
tem; quibus iure potest illud propheticum coaptari. Vac
qui prophetant de corde suo. qui ambulant post spiritū
suum. qui dicunt. dicit dñs. & dñs non misit eos. De
quibus & saluator in euangelio iohannis loquitur.
Omnes qui ante me uenerunt fures fuerunt & latrones.
qui uenerunt. non qui missi sunt. Ipse enim ait; ue
niebant & ego non mittebam eos. In uenientibus presump
tio temeritatis. in missis obsequium seruitutis est. Ecce
sia autē quę supra petram dñi uoce fundata est. Quam
introduxit rex in cubiculū suum. & ad quā per foramen
descensionis occulto misit manū suam. similis dammule
hinnuloq; ceruorum. quattuor flumina paradysi in
star cructuans quattuor angulos & anulos habet. per

quos quasi archa testamenti . & custos legis dñi lignis im
mobilibus uehitur: Primus omnium matheus est publi
canus . cognomento leui . qui euangelium in iudæa hebreo
sermone edidit . Ob eorum uel maxime causam qui
in ihm crediderant ex iudeis . & nequaquam legis um
bra succedente euangelii ueritatem seruabant . Se
cundus marcus interpret apostoli petri & alexandrine
ecclesie primus ep̄s . qui dñm quidem saluatorem ipse
non uidit . sed ea que magistrum audierat predicantē
iuxta fidem magis gestorum narrauit quam ordinem .
Tercius lucas medicus natione syrus antiochensis cuius
laus in euangelio . qui & ipse discipulus apostoli pauli
in achaie bithinieq; partibus uolumen condidit . que
dam alius repetens . & ut ipse in prohemio confitetur
audita magis quam uisa describens . Ultimus iohannes
apostolus & euangelista quem ih̄c amauit plurimum .
qui super pectus dñi recumbens . purissima doctrinarū
fluenta potauit . & qui solus de cruce meruit audire .
ecce mater tua . Is cum esset in asia . & iam tunc here
ticorum semina pulularent . cērēti ebionis . & ceterorū
qui negant xpm in carne uenisse . quos & ipse in episto
la sua antimichristos uocat . Et apostolus paulus frequen
ter percutit . coactus est ab omnibus pene tunc asiae
episcopis . & multarum ecclesiarum legationibus de diu
nitate saluatoris alius scribere . & ad ipsum ut ita dica
di uerbum . Non tam audaci quam felici temeritate
prorumpere . Vt ecclesiastica narrat hystoria . cum a

fratribus cogere^{li} ut scriberet . ita facturum se respon
disse . sed in dicto ieiunio . in commune omnes dñi depre
carentur: Quo explorato . reuelatione saturatus in illud pro
hemium celo ueniens cructuauit . In principio erat uerbū .
& uerbū erat apud dñm . & dñs erat uerbum . Hoc erat in prin
cipio apud dñm . Hec igitur quattuor euangelia multo
ante predicta theechihelis quoq; uolumen probat . In quo
prima uisio ita contextitur: & in medio ^{sic} similitudo quat
tuor animalium . & uultus eorum facies hominis . &
facies leonis . & facies uittuli . & facies aquile . Prima ho
minis facies mattheum significat . qui quasi de homine
exorsus est scribere . Liber generationis ihu xpi filii da
uid . filii abraham . Secunda . marcum in quo uox leo
nis in heremo rugientis auditur: Vox clamantis in de
serto parate uiam dñi rectas facite semitas eius . Tercia
uittuli que euangelista lucam . a hacharia sacerdote
sumpsisse intū prefiguratur . Quarta . iohannem euan
gelista qui ad sumptis pennis aquile . & ad altiora festi
nans de uerbo dñi disputat; cetera que secuntur in eun
dō sensum proficiunt . Crura eorum recta & pennati pe
des . & quocumq; spē ibat ibant . & non reuertebantur:
& dorsa eorū plena oculis . & scintille ac lampades in
medio discurrentes . & rota in rotā . & in singulis quat
tuor facies . Vnde & apocalipsis iohannis post expositio
nē . xx . iii . seniorū . qui tenentes cytharas & fialas adorant
agnū dñi . Introducit fulgura & tonitrua . & septē spē
discurrentes . & mare uitruū . & . iii . animalia plena oeu

lis dicens. Animal primū simile leoni. & secundū simile utulo.
& tertium simile homini. & quartū simile aquile uolanti. Et
per paululū. plena inquit erant oculis. & requie nō habebant
die ac nocte dicentia. Sēs. sēs. sēs. dñs dñs omps. q̄ erat & q̄ est.
& q̄ uenturus est. Quib; cunctis p̄spicue ostendit. iii. tantū
debere euangelia suscipi. & omnes apocryforū ^{mortuis} nēnias. magis
hereticis. quā ecclesiasticis uiuis canendas. *Explicit prologus uirgilii*

EVSIBIVS carpiāno frī in dño salutem. Ammoni quidē
alexandrinū magno studio atq; industria unū nob̄ p̄. iiii.
euangeliis de reliq; d. Nāq; triū euanglōr. sensus exceptos
om̄s similes contentq; mathei euanglō quasi ad unū cōgestos
adnexuit. Ita ut uterundē quantum ad tenorē p̄tinē lectio
nis sequens iā stilus int̄ ruptus cō uideat. uerū ut saluo cor
poris siue textu ceterorū. hoc est euangeliū p̄pria & fami
liaria loca. in quib; eadē similiterq; dixerint. scire pos
sis acquirere differere. accepta occasione ex p̄dicti uiri stu
dio alia ratione decē numero tibi titulos designaui. Quorū
primus. iiii. in se continē numeros. in quib; similia ab
uniuersis dicta sunt. Matheo. Marco. Luca. Iohanne. Sed
in quib; tres. Matheus. Marcus. Lucas. Tercius in quib; tres.
Matheus. Lucas. Ioh̄s. Quartus in quib; tres. Matheus. Mar
cus. Ioh̄s. Quintus in quib; duo. Matheus. Lucas. Sextus in
quib; duo. Matheus. Marcus. Septim⁹ in quib; duo. Mathe
us. Ioh̄s. Octauus in quib; duo. Marcus. Lucas. Non⁹ in quib; duo
Lucas. Ioh̄s. Decim⁹ in quib; singuli de quib; dā p̄prio scrip
ser̄ & quidē subiectorū titulorū. id est argumentū. clara
uero eorū narratio hec ē. Et enī p̄ singula loca euanglōrū

quidā numer⁹ uidet⁹ adposit⁹ paulatim incipiens à primo.
De in scdo. post tremo tres. Et p ordinē librorū finē usq. pgre
diens. Ita p singulos numeros subputatio p minu distinctionē
inuent⁹ incerta. significans cui decē titulis adposit⁹ numer⁹
dinoscet⁹. Vduta siquidē primū certū est in primo. si uero in
scdo. & eodē modo usq. ad decē. Si igit⁹ euoluto unīquali
cūq. de iii. euanglīs cui libet capitulo uellis insistere & rei
re q̄ similia dixerint & loca ppria agnosceat singulorū. in quib;
eadē sunt plocuti eiusdē sensus quē tenet relegens ppositum
numerū questūq. cū intitulo. quē demonstrat tituli subno
tatio. continuo scire poteris ex sup̄ scriptionib; quas in fron
te notas inuenias. quā ut quot de his quē in quiris similia
dixer⁹ ueniens & iā ad reliqua euangelia p eundē numerū
quē continens uidebis adpositos p singulos numeros atq; eos
in suis ppriisq; locis similia dixisse repperies. **7. P. A. P. E.**

SCIENDUM ETIAM, NE **HIERONIMI DAMISO**
quis ignarum ex similitudine numerorum error
in uoluat. quod sicubi in subnotatione canonum
distinctorum. in canone quot libet tres euangeliste.
bis uel ter uel quater. aut & iam amplius eundem nu
merū per ordinem habuerint adnotatum. Et quartus
e contrario discrepans. quod id tres illi in eo loco semel
dixerint. Quartus totiens in corpore uoluminis sui
ponat. quotiens diuersi numeri in eius canone.

**P O S I T I S V N T. C O N T R A P R E
B I C T O R V M N U M E R O R V M .**

CAN PRINVS INQVO IIII

MAT MAR LVC IOB

FINIT CANON PRIMVS IN
QVO QVAT TV LVC IOB

III

LVC

д у
 х д и
 е л у р у
 е н д и
 л у р и

l vi
 1111
 2 2 111
 2 2 2 111
 2 2 2 2

[illegible]

lxxxv
 clxxxviii
 lxxxvi
 xciii
lxxxvii
 cx
 lxxxviii
 cxii
 cxiii
 lxxxviii.

c x l v i i
 c o l i
 l x x x
 v e v i i
 o x l v i

100
 100
 100
 100
 100

e x l y n
 l x x y n
 l x x y n
 l x x y n
 e x l y n .

CAN. II
MAT^{HE}

IN QVO
MAR

III.
LVC

e x l m
e x l m
e x l v m
e x l v m
e l m

e l x m
 e l x m
 e l x m
 e l x x
 e l x x

el x viii
 el x vi
 el x viii
 el x viii
 el x viii.

2 x 6
 2 x 12
 2 x 18
 2 x 24
 2 x 36

6 2 0 111
 6 2 0 7
 6 2 0 111
 6 2 0 1111
 6 6 1.

CO III
CO V
CO VI
CO VII
CO VIII
CO X VIII.

CCXVIII
CCXVII
CCXVI
CCXV
CCXIV
CCXIII.

cc xxviii
cc xlii
cc xlii
cc xlii
cc xlii
cc xlii.

L vii
 L viii
 L xvi
 L xvi
 L xviii.

[xxviii
 [xxvii
 [xxvi
 [xxv
 [xxiv.

XVI
 XVII
 XVIII
 XIX
 XX
 XXI

1	V
2	VI
3	VII
4	VIII
5	VIII

2 YIII
2 VIII
2 X
2 XI
2 XII

- ① XIII
- ② XVI
- ③ XVII
- ④ XVIII
- ⑤ XXVII

C O X X V I I I
 C O X X X
 C O X X X I I I
 C O X X X I I I
 C O X X X V .

2 x x x v
 2 x x x vii
 2 x x x vii
 2 x x x viii
 2 x x x x
 2 x x x .

30
 31
 32
 33
 34
 35

2 x l m
 x e v
 e v i
 x o v i
 x e v i i i .

20 VIII
 21
 22
 23
 24
 25

0 x 0 y
 0 0 x v i
 0 x x i
 0 0 x v i i i
 0 l u .

60 xviii
 60 xx
 60 xxi
 61 xxiii
 60 xxv.

60 1 x 2
 60 x 2 111
 40 x 2 211
 60 x 2 111
 60 x 1 .

exli
 exlin
 exlv
 exlin
 exxvii.

22 21 20
 19 18 17 16
 15 14 13 12
 11 10 9 8
 7 6 5 4

CAN. II.

IN QVO

III.

MAT

MAR

LVC

cc xl viii
cc xl viii
cc l i
cc l m
cc l viii

cc l viii
cc l viii
cc l viii
cc l viii
cc l viii

cc l viii
cc l viii
cc l viii
cc l viii
cc l viii

ccc i
ccc viii
ccc xii
ccc xvi
ccc xviii

ccc xxi
ccc xxviii
ccc xxxviii
ccc xl
ccc xlii

ccc xliii
ccc xlii
ccc l m
ccc l m

FINIT.

cc xl m
cc xl m
cc xl vi
cc xl viii
cc l

cc l
cc l
cc l m
cc l m
cc l m

cc l m
cc l m
cc l m
cc l m
cc l m

cc l m
cc l m
cc l m
cc l m
cc l m

cc ii
cc xvi
cc xvi
cc xvi
cc xvi

cc xvi
cc xvi
cc xvi
cc xvi
cc xvi

CANON.

IN

QVO

SCDS.

TRES.

CAN. III

IN QVO

TRES

MAT

MAR

IOH

xviii
xviii
xviii
cl
clxxviii.

clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii

clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii

clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii

clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii

clxxviii

viii
xviii
xviii
clxxviii
clxxviii.

clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii

clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii

clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii

clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii

clxxviii

xviii
xviii
xviii
cl
clxxviii.

clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii

clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii

clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii

clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxviii

clxxviii

FINIT

CANON

IIII

IN

QVO

TRES

MAT

MAR

IOH

CAN. VII. IN QVO. DVD.		CAN. VIII. IN QVO. II.	
MAT.	IOB.	LUC.	IOB.
Y XVIII XVIII XVIII CXX.	LEXEM XVIII XVIII XVIII LXXXI.	XXX XXX CCLXX CCLXX CCLXXIII.	CCXXVIII CCXXII CXXII CXXII CXXVIII.
CCLXXV CCXXII	CCXXV CXXII	CCLXXIII CCLXXIII CCXXII CCXXII CCXXII.	CCXXVIII CCXXII CXX CXX CXX.
FINIT CANON.		FINIT CANON.	
VII. IN QVO. II.		VIII. IN QVO. II.	
CAN. VIII. LUC.		CAN. VIII. MAT.	
XXIII XXV XXVII XXVIII XXVIII.	VII XVIII XVIII XVIII XVIII.	CCXXII CCXXII CCXXII CCXXII CCXXII.	CLXXXVI CLXXXVI CLXXXVI CLXXXVI CLXXXVI.
CLXXXIII CLXXXIII CCXXII CXXII CXXII.	CLXXXIII CXXII CXXII CXXII CXXII.	CCXXII CCXXII CCXXII CCXXII CCXXII.	CLXXXVI CCXXII CCXXII CCXXII CCXXII.
CCXXII CCXXII CCXXII	CCXXII CCXXII CCXXII	CCXXII.	CCXXII.
FINIT CANON.		FINIT CANON.	
VIII. IN QVO. II.		VIII. IN QVO. II.	

INITIUM SCILICET EVAN
GELII SE
CUNDUM MATTHE

THE
IBER
GENE
RATIO
NIS IHSU
XPI FI
LI DA
VID FILII ABRAHAM

ABRAHAM GENUIT ISAAC .

Isaac autem genuit iacob. Iacob autem genuit iudam
& fratres eius. Iudas autem genuit phares & zara decha
mar. Phares autem genuit esrom. Esrom autem genuit
aram. Aram autem genuit aminadab. Aminadab autem
genuit naasson. Naasson autem genuit salmon. Salmon
autem genuit booth dera ab. Booth autem genuit obeth
exruth. Obeth autem genuit iesse. Iesse autem genuit
dauid regem. Dauid autem rex genuit salomonem. ex
ca que fuit uirg. Salomon autem genuit roboam.
Roboam autem genuit abia. Abia autem genuit asa.
Asa autem genuit iosaphat. Iosaphat autem genuit
ioram. Ioram autem genuit obiam. Obias autem ge
nuit ioatham. Ioatham autem genuit achaz. Achaz
autem genuit ezechiam. Ezechias autem genuit
manassen. Manasses autem genuit amon. Amon
autem genuit iosiam. Iosias autem genuit icchonia
& fratres eius. intransmigratione babilonis. Et
post transmigrationem babilonis icchonias genuit
salathiel. Salathiel autem genuit horobabel.
Zorobabel autem genuit abiud. Abiud autem genuit
eliachim. Eliachim autem genuit ahor. Ahor autem
genuit sadoch. Sadoch autem genuit achim. Achim
autem genuit elud. Elud autem genuit cleazar.
Cleazar autem genuit matthan. Matthan autem genuit
iacob. Iacob autem genuit ioseph uirum marie. de
qua natus est ihc. qui uocatur xpc.

Th.
v
L.

VM ESSIT DESPONSATA MATER IVS

Quod enim in ea natum est: de spū scō est, Pariet autē
filiū: & uocabis nomen eius ih̄m. Ipse enim saluum
faciet pplm suū a peccatis eorum. Hoc autē totum
factum est: ut adimpleretur quod dictū est a dño:
per pph̄am dicentem. Ecce uirgo in utero habe
bit: & pariet filium. Et uocabunt nomen ei⁹ emma
nuel: quod ē interpretatū nobiscū d̄s. Exsurgens
autē ioseph a somno: fecit sicut ei precepit angelus
dñi. Et accepit coniugē suā: & n̄ agnoscebat eā:
donec peperit filiū suū primogenitum. Et uoca
uit nomen ei⁹ ih̄m. **C**ū ergo natus e⁹ ih̄c in bē
thleem iudee: in dieb; herodis regis: ecce magi
aboriente uenerūt hierosolimā dicentes, Vbi est
qui natus ē rex iudeorū. uidimus enim stellam
ei⁹ in oriente: & uenim⁹ adorare eum. Audiens

aut herodes rex turbatus ē: & omnis hierosolima
 cum illo. Et congregans omnes principes sacerdotum:
 & scribas populi: sciscitabat ab eis: ubi xpc nasceretur.
At illi dixerunt ei: in bethleem iudee. sic enim scriptum
 est per prophetam: & tu bethleem terra iuda: nequa
 quam minima es in principibus iuda; Ex te enim exiit
 dux: qui regat populum meum israhel. **T**unc herodes
 clam uocatis magis: diligenter didicit ab eis tem
 pus stelle: que apparuit eis, & mittens illos in
 bethleem dixit. Ite & interrogato diligenter
 de puero, et cum inueneritis renuntiate mihi: ut &
 ego ueniens adore eum. Qui cum audissent regem:
 abierunt. Et ecce stella quam uiderant in oriente
 ante cedebat eis: usque dum ueniens stare supra
 ubi erat puer. Videntes autem stellam: gausti sunt
 gaudio magno ualde, et intrantes domum: inuenerunt
 puerum: cum maria matre eius: & prostrantes adorauerunt
 eum: & aptis thesauris suis: obtulerunt ei mu
 nera: Aurum: thus: & myrram. Et responso ac
 cepto in somnis: ne redirent ad herodem: per aliam
 uiam reuersi sunt in regionem suam. Qui cum recess
 sissent: ecce angelus domini apparuit in somnis io
 seph dicens. Surge & accipe puerum & matrem eius:
 & fuge in egyptum: & esto ibi usque dum dica tibi.
 Futurum est enim: ut herodes querat puerum: ad
 perdendum eum. Qui consurgens: accepit puerum
 & matrem ei nocte: & secessit in egyptum: & erat

ch v
 vii.

d lxxxiii.

ch vi

x
 sol.

ibi usq; ad obitū herodis. Iste adimpleretur quod dictum ē adnō p̄ prophētā dicentem. Ex egypto uocauit filiū meum. Tunc herodes uidens quō illis ē amagis. iratus ē ualido. Et mittens. occidit omnes pueros qui erant in bēthleem. & in omib; finib; eius. Ab imatu & infra. sedm̄ tempus quod exquisierat amagis. Tunc adimplerum est. quod dictum est p̄ hieremīā p̄phētā dicentem. Vox in ramā audita est. ploratus & ululatus multus. Rachel plorans filios suos. & noluit consolari. quia non sunt.

II **DEFUNCTO AUTē HERODE ECCE**

angelus dñi apparuit in somnis ioseph. in egypto dicens. Surgo & accipo puerū & matrē eius. & uade in terrā israhel. Defuncti sunt enim. qui querebant animā pueri. Qui surgens accepit puerū & matrē eius. & uenit in terrā israhel.

Audiens autē quod archelaus regnaret in iudca. p̄ herode patrē suo. timuit illo isto. Et ammonit in somnis. secessit in partes galilee. Et ueniens habitauit in ciuitate. quē uocat nazareth.

Iste adimpleretur quod dictū est p̄ prophētas. quō nazareus uocabitur. **I**n dieb; autē illis. uenit iohannes baptista p̄dicans in deserto iudee & dicens. penitentia agite. appropinquabit enim regnum colorum. **H**ic ē enim qui dictus est. p̄ esaiā prophētā dicentem. Vox clamantis in deserto. parate uia dñi. rectas facite semitas eius.

Th. vii.
m.
L. vi.
φ. u. xxxv.
Th. viii.
I.
Th. ii.
L. vii.
φ. x.

th. viii.
vi.
th. iii.

th. x.
v.
l. viii.

th. xi.
th. iii.
l. x.
th. xii.

th. xii.
v.
l. xi.

th. xiii.
x.
sol.

th. xiiii.
th. v.
l. xiii.
th. xv.

Ipsos autem iohannes habebat uestimentum depilis camelorum: & zonam pelliciam circa lumbos suos, Et esca autem eius erat locustis: & mel siluestre, Tunc exiebat ad eum hierosolima: & omnis iudea: & omnis regio circa iordanem: & baptizabant in iordane ab eo: confitentes peccata sua, **V**idens autem multos phariseorum & sadduceorum uenientes ad baptismum suum. dixit eis, Progenies uiperarum: quis demonstrauit uobis fugere a futura ira? facite ergo fructum dignum penitentiae. Et ne uelitis dicere intra uos: patrem habemus abraham: dico autem uobis. Quo potens est deus de lapidibus istis suscitare filios abrahe. Iam enim securis: ad radicem arborum posita est, Omnis enim arbor que non facit fructum bonum excidit: & in ignem mittitur, **E**go quidem uos baptizo in aqua in penitentia, qui autem post me uenturus est fortior me est: cuius non sum dignus: calciamenta portare, Ipse uos baptizabit: in spiritu sancto & igni, **C**uius uentilabrum in manu sua: & per mundabit aream suam, Et congregabit triticum suum in horreum: paleas autem conburet igni inextinguibili, **T**unc uenit ihesus a galilea in iordanem ad iohannem: ut baptizaretur ab eo, iohannes autem prohibebat eum dicens: ego a te debeo baptizari: & tu uenis ad me, **R**espondens autem ille dixit ei. Sine modo: Sic enim decet nos implere omnem iustitiam, Tunc dimisit eum, **B**aptizatus autem ille: confestim ascendit de aqua, et ecce aperti sunt celi ei: & uidit spiritum dei descendentem

sicut columba. & ueniente sup se. & ecce uox de co-
lis dicens. Hic est filius meus dilectus. in quo mihi
conplacui. **T**UNC IHC CONVICTVS E

in desertum aspu. ut temptaretur a diabolo,

Et cum ieiunasset xl diebus. & xl noctibus. postea esu-
rit. Et accedens temptator dixit ei. Si filius di es.
dic ut lapides isti panes fiant. Qui respondens ait.
Scriptum est. Non in pane solo uiuat homo. sed in
omni uerbo quod procedit de ore di. Tunc assumpsit
eum diabolus in sciam ciuitatem. & statuit eum supra
pinnaculu templi. & dixit ei. Si filius di es. mitte te
deorsum. Scriptum est enim. Quia angelis suis man-
dauit de te. & in manib; tollant te. ne forte offen-
das ad lapidem pede tuum. Ait illi ille rursus.
Scriptu est. Non temptabis dnm dnm tuum. Iterum
assumpsit eum diabolus in monte excelsu ualde.
& ostendit ei omnia regna mundi & glam eorum. &
dixit illi. Hec omnia tibi dabo. si cadens adoraueris
me. Tunc dicit ei ille. Vade satanas. scriptu e enim.
Dnm dnm tuu adorabis. & illi soli serues.

Tunc reliquit eum diabolus. Et ecce angeli accesserunt
& ministrabant ei. **C**um aut audisset ille quod
iohannes traditus esset secessit in galileam.

Et relictis ciuitatibus nazareth. uenit & habitauit in
capharnaum maritimarum. in finibus zabulon. & nep-
thalim. ut adimpleretur quod dictum e per pro-
phetam esaiam dicentem. Terra zabulon. & terra

dxv.
ii
dvi.
lxv.

dxvi.
v
lxvi.

dxvii.
vi.
dxvii.
dxviii.
iii.
dxviii.
xxvi.

dxviii.
vii.
dxviii.

neptalim: uia maris transiordanen galilee. Genuū
ppl's qui sedebat intenebris. lucem uidit magnam.
Et sedentibus in regione umbre mortis. lux orta ē eis.

Exinde cepit ih̄c predicare & dicere. Penitentiam
agite. appropinquabit enim regnū celorū. **A**mbu
lans autē ih̄c iuxta mare galilee uidit duos fr̄s.
Symonē qui uocatur p̄rus. & andrēā fr̄m eius.
mittentes r̄e in mare. Erant enim piscatores.

Et ait illis. Venite post me. & faciam uos fieri piscato
res hominum. At illi continuo relictis r̄ibus. se
cuti sunt eum. **E**t p̄cedens inde uidit alios du
os fratres. Iacobum & ebedei. & iohannē fr̄m eius in
nauī. cum zebedeo patre eorum reficientes r̄a sua
& uocauit eos. Illi autē statim relictis r̄ibus & patre.
secuti sunt eum. **E**t circuibat ih̄c totam galileā.
docens in synagogis eorum. Et predicans euange
lium regni. & sanans omne languorē. & omne in
firmitatē in populo. Et abiit opinio eius in totam
syriam. & obtulerunt ei om̄s male habentes uariis
languorib; & tormentis comprehensos. Et qui do
monia habebant. & lunaticos. & paralyticos. & eu
rauit eos. Et secutę sunt eum turba multo de ga
lileā. & decapoli. & de hierosolimis. & de iudca. &
de transiordanem.

VIDENS AUTē
ih̄c turbas ascendit in montem. Et cum sedisset.
accesserunt ad eum discipuli eius.

Et aperiens os suum docebat eos dicens. **B**eni pau

Mat.
vi.
Mat.
viii.

Mat.
ix.
Mat.
x.
Mat.
xi.

Mat.
xii.
Mat.
xiii.
Mat.
xiv.

Mat.
xv.
Mat.
xvi.

Mat.
xvii.

peres spū: quoniam ipsorum est regnum celorum.

Beati mites: quoniam ipsi possidebunt terram.

Beati qui lugent: quoniam ipsi consolabuntur.

Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam: quoniam ipsi saturabuntur.

Beati misericordes: quoniam ipsi misericordia consequentur.

Beati mundo corde: quoniam ipsi deum videbunt.

Beati pacifici: quoniam filii dei uocabuntur.

Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam: quoniam ipsorum est regnum celorum.

Beati estis cum maledixerint uobis: & persecuti uos fuerint: & dixerint omne malum aduersum uos: mentientes propter me. **G**audete & exultate: quoniam merces uestra copiosa est in celis. Sic enim persecuti sunt prophetas: qui fuerunt ante uos.

Vos estis sal terre: Quod si sal euanuerit: In quosal ualeat: Ad nihilum ualeat ultra: Nisi ut mittatur foras: & conculcetur ab hominibus.

Vos estis lux mundi. Non potest ciuitas abscondi supra montem posita. Neque accendunt lucerna & ponunt eam sub modio: sed super candelabrum: ut luceat omnibus qui in domo sunt. Sic luceat lux uestra coram hominibus: ut uideant uestra bona opera: & glorificent patrem uestrum: qui in celis est.

Nolite putare: quoniam ueni soluere legem aut prophetas. Non ueni soluere: sed adimplere. **A**men quippe dico uobis: Donec transcat celum & terra: Iota unum: aut unus apex non praeteribit a lege: donec omnia

Matth. v.
sol.

fiant. **Q**ui ergo soluerit unum de mandatis istis minimis. & docuerit sic homines. minimus uocabitur in regno celorum. Qui autem fecerit & docuerit. hic magnus uocabitur in regno celorum. Dico enim uobis. Quia nisi habundauerit iustitia uestra plusquam scribarum & phariseorum. Non intrabitis in regnum celorum. Audistis quia dictum est antiquis. non occides. Qui autem occiderit. reus erit iudicio. Ego autem dico uobis. Quia omnis qui irascitur fratri suo. reus erit iudicio. Qui autem dixerit fratri suo racha. reus erit concilio. Qui autem dixerit fatue. reus erit gehenne ignis. Si ergo offers munus tuum ad altare. & ibi recordatus fueris. quia frater tuus habet aliquid aduersum te. relinque ibi munus tuum ante altare. & uade prius reconciliari fratri tuo. & tunc ueniens. offers munus tuum.

Matth. v.
v.
l. c. l. xii.

Esto consentiens aduersario tuo cito dum es in iura cum eo. ne forte tradat te aduersarius iudici. & iudex tradat te ministro. & in carcerem mittaris. Amen dico tibi. non exies inde. donec reddas nouissimum quadrante. **A**udistis quia dictum est antiquis. non mechaberis. Ego autem dico uobis. Quia omnis qui uiderit mulierem ad concupiscendum eam. iam mechatus est eam in corde suo. Quod si oculus tuus dexter scandalizat te. erue eum & proice abste. expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum. quam totum corpus

Matth. v.
sol.

tuum mittatur in gehennam. Et si dextera man-
 tua scandalizat te. abscide eam. & proiec abste,
 Expedi enim tibi ut percat unū membrorum
 tuorū. quā totum corpus tuū cat in gehennam;
 Dictum est autem. Quicumq; dimiserit uxorem
 suā. & illi libellū repudi. Ego aut dico uobis.
 Quia omnis qui dimiserit uxore suā excepta for-
 nicationis causa. facit eam mēchari. Et qui dimis-
 sam duxerit adulterat. Iterum audistis quia
 dictū est antiquis. non iurabis. reddes aut dño
 iuramenta tua. Ego aut dico uob. non iurare om-
 nino. neq; p celum. quia thronus dī est. neq; p ter-
 ram. quia scabellū est pedum eius. Neq; p hiero-
 solimam. quia ciuitas ē magni regis. Neq; p capud
 tuum iuraueris. quia non potes unum capillum
 album facere aut nigrum. Sit autē sermo ūr.
 est. est. non. non. Quod aut est his habundantius.
 malo est. Audistis quia dictum est. Oculum pro
 oculo. & dentē pro dente. Ego aut dico uobis.
 non resistere malo. **S**ed si quis te percusserit in
 dextera maxillam tuam. prebe illi & alteram.
 Et ei qui uult tecū iudicio contendere. & tunicā
 tuā tollere. dimitte ei & pallium.
Et quicumq; te angariauerit nullo passus. uade
 cum illo alia duo. Qui pārt atē da ei. & uolenti
 mutuari atē. ne auertaris. **A**udistis quia dic-
 tum est. Diliges primum tuū. & odies inimi-

m. xxxviii.
 l. l. m.

m. xxxviii.
 Sol.

m. xl.
 l. l. n.

cum tuum, Ego autē dico uobis. Diligite inimicos uos. bene facite his qui oderunt uos. Et orate pro persequentibus & calumniantibus uos. ut sitis filii patris qui in celis est. Qui solem suū oriri facit super bonos & malos. & pluit super iustos & in iustos.

Mat. 5.
L. 47.

Sic enim diligitis eos qui uos diligunt. quā mercedem habebitis. Nonne & publicani hoc faciunt. Et si saluaueritis fratres uos tantū. quid amplius facitis. Nonne & ad huiusmodi hoc faciunt. Estote ergo uos perfecti. sicut & pater uester celestis perfectus est.

Mat. 23.
Sol.

Attendite ne iustitiam urām faciatis corā hominibus. ut uideamini ab eis. Alioquin mercedē non habebitis. apud patrem urām qui est in celis. Cum ergo facis elemosinā. noli tuba canere ante te. sicut hypocritę faciunt in synagogis & in uicis. ut honorificentur ab hominibus. Amen dico uobis. receperunt mercedē suam. Te autē faciente elemosinā. nesciat sinistra tua. quid faciat dextera tua. ut sit elemosina tua in absconso. & pater tuus qui uidet in absconso reddet tibi.

V. ET CŪ ORATIS NON ERITIS SIC

hypocritę. qui amant in synagogis. & in angulis platarū stantes orare. ut uideantur ab hominibus. Amen dico uobis. receperunt mercedē suā. Tu autē cum orabis intra in cubiculū tuū. & clauso ostio tuo. ora patrem tuum in absconso. Et pater tuus qui uidet in absconso. reddet tibi.

Mat. xliiii.
L. c. xxiii.

Omnēs autē nolite multū loqui sicut aethnici,
Putant enim quod in multiloquio suo exaudiantur;
Noli ergo assimilari eis. Scit enim pater uester:
quid opus sit uobis antequā petatis eum. Sic ergo
uos orabitis. Pater noster qui in celis es sanctifica
nomen tuum. Veniat regnū tuum. fiat uoluntas
tua sicut in celo & in terra. Panē nr̄m super sub
stantialē da nobis hodie. Et dimitte nobis debita
nostra: sicut & nos dimittimus debitorib; nostris.
Et ne inducas nos in temptationem. Sed libera nos
a malo. **S**i enim dimiseritis hominib; peccata
eorū: dimittat & uobis pater ur̄ celestis delicta
ur̄a. Si autē non dimiseritis hominibus: nec pater
uester dimittat peccata uestra.

Mat. xliiii.
vi.
L. c. xxvi.

Cum autē ieiunatis. nolite fieri sicut hypocritę
tristes. Exterminant enim facies suas: ut par
eant hominib; ieiunantes. Amen dico uobis:
quia receperunt mercedē suam. Tu autē cum
ieiunas: unge capud tuum & faciē tuā laua:
ne uidearis hominib; ieiunans: sed patri tuo qui ē
in absconso. & pater tuus qui uidet in absconso red
det tibi. Nolite thesaurizare uobis thesauros in
terra: ubi erugo & tinea demolitur: & ubi fures
effodiunt & furantur. **T**hesaurizate autē uobis
thesauros in celo: ubi neq; erugo: neq; tinea de
molitur: & ubi fures non effodiunt: nec furantur.
Ubi enim est thesaurus tuus: ibi est & cor tuum. †

Mat. xlii.
v.
Sol.

Mat. xli. vi.
v.
L. c. liii.

Mat. vii.
L. c. xxi.

Lucerna corporis. est oculus. Si fuerit oculus
tuus simplex. totum corpus tuum lucidum erit.
Si autem oculus tuus nequam fuerit. totum corpus tuum
tenebrosus erit. Si ergo lumen quod intus est te-
nebre sunt. ipse tenebre quantus erunt.

Mat. vii.
L. c. xxi.

Nemo potest duobus dominis servire. Aut enim
unum odio habebit. & alterum diliget. Aut unum
sustinebit. & alterum contempnet. Non potestis
deo servire. & mammoni. **I**deo dico vobis. Ne
solliciti sitis anime vestre quid manducetis. neque
corpori vestro quid induamini. Nonne anima plus
est quam esca. & corpus plusquam uestimentum.
Respicite volatilia celi. quoniam non serunt. neque me-
runt. neque congregant in horrea. & pater uester
celestis pascit illa. Nonne vos magis pluris estis
illis. Quis autem vestrum cogitans. potest adicere
ad staturam suam cubitum unum. & de uestimento.
quid solliciti estis. Considerate lilia agri. quomodo
crescunt. Non laborant. neque nent. Dico autem
vobis. Quoniam nec salomon in omni gloria sua cooper-
tus est. sicut unum ex istis. Si autem fenum agri quod
hodie est & cras in clibanum mittitur deus sic uestit.
quanto magis vos minime fidei. Nolite ergo sol-
liciti esse dicentes. quid manducabimus. aut
quid bibemus. aut quo operiemur. Hec enim
omnia gentes inquirunt. Scit enim pater vest-
er quia his omnibus indigetis. Querite ergo primum

Mat. vii.
L. c. l.

regnum di & iustitia eius: & hęc omnia adicient vobis, **4**
Nolite ergo solliciti esse in crastinum. Crastinus eni
dies: sollicitus erit sibi ipsi. Sufficit dici: malitia sua.

NOLITE INVOICARI VT IN IUDICEMINI.

In quo enim iudicio iudicaueritis: iudicabimini: &
in qua mensura mensi fueritis: remeaetur vobis.

Quid autē uides festucā in oculo fr̄is tui: & trabem
in oculo tuo n̄ uides. Aut quomodo dicis fr̄i tuo:
Sine cicā festucā de oculo tuo: & ecce trabis est in
oculo tuo. Hypochrita: ecce primū trabē de oculo
tuo. Et tunc uidebis cicere festucā: de oculo fr̄is tui.

Nolite dare sem canibus: neq; mittatis margaritas
uās ante porcos. Ne forte conculcent eas pedibus
suis: & conuersi distrumpant uos,

Petite: & dabitur uobis. Querite: & inuenietis.
Pulsate: & aperietur uobis. Omnis enim qui petit
accipit: & qui querit inuenit: & pulsanti aperio
tur. Aut quis est ex uobis homo quē si paterit
filius suus panē: Numquid lapidē porriget ei:
aut si piscem paterit: Numquid serpentē porri
get ei. Si ergo uos cum stis mali: nostis bona dare
filiis ur̄is. Quanto magis pater ur̄ qui in celis est:
dabit bona p̄centib; sc̄. **O**mnia ergo quęcumq;
uultis ut faciant uob̄ homines: & uos facite eis.

Hęc est enim lex: & prophēta,

Innate ergo per angustam portā: quia lata porta
& spatiosa uia: quę ducit ad pdimonem. Et multi

Mat. 1.
L. 1. vi.

Mat. 1.
L. 1. viii.

Mat. 1.
L. 1. x.

Mat. 1.
L. 1. x.

Mat. 1.
L. 1. x.

Mat. 1.
L. 1. x.

sunt. qui intrant per eam. Quam angusta porta & arcta uia. que ducit ad uitam. & pauci sunt qui inueniunt eam.

Attendite a falsis prophetis. qui ueniunt ad uos in uestimentis ouium. Intrinsecus autem sunt. lupi rapaces. A fructibus eorum. cognoscetis eos.

Numquid colligunt de spinis uuas. aut de tribulis ficas.

Sic omnis arbor bona. fructus bonos facit. Mala autem arbor. fructus malos facit. Non potest arbor bona. fructus malos facere. neque arbor mala. fructus bonos facere. Omnis arbor que non facit bonum fructum. excidetur & in ignem mittetur.

Igitur. ex fructibus eorum cognoscetis eos.

Non omnis qui dicit mihi domine domine. intrabit in regnum celorum. Sed qui facit uoluntatem patris mei qui in celis est. ipse intrabit in regnum celorum.

Multi dicent mihi in illa die domine domine. Nonne in nomine tuo. prophetauimus. & in tuo nomine demonia eiecimus. & in tuo nomine uirtutes multas fecimus. Et tunc confitebor illis. quia numquam noui uos. Discedite a me qui operamini iniquitatem.

Omnis ergo qui audit uerba mea hec & facit ea. Assimilabitur uiro sapienti. qui edificauit domum suam supra petram. Et descendit pluuia. & uenerunt flumina. & flauerunt uenti. & irruerunt in domum illam. & non cecidit. fundata enim erat. supra petram. Et omnis qui audit uerba mea hec & non facit ea. similis est uiro stulto. qui edi-

Jo. I. vi.
101.

Jo. I. vii.
L. I. xii.

Jo. I. viii.
L. I. xiii.

Jo. I. viii.
L. I. xiiii.
Jo. I. xvi.

Jo. I. x.
L. I. xxi.

Jo. I. xxi.
L. I. xxii.

fecit domū suā super arenam. Et descendit
pluuia. & uenerunt flumina & flauerunt ueni.
& irruerunt in domū illā & cecidit. & fuit rui
na eius magna. V. 11.

ET FACTV EST CŪ CONSŪMASSET
ih̄c uerba hęc. admirabantur turbe sup doctri
na eius, Erat enim docens eos. sicut potestatem
habens & non sicut scribę eorum & pharisei.

Cum autem descendisset de monte. secuto sunt
eum turbe multe. Et ecce leprosus ueniens. ado
rabat eum dicens. Dñe. si uis. potes me mundare.
Et extendens manū. tēgit eum ih̄c dicens.
Holo. mundare. Et confestim. mundata est lepra
eius. Et ait illi ih̄c. Nemo. nemini dixeris. Sed uade
ostende te sacerdoti. & offer munus quod prece
pit moyses. In testimonium illis.

Cum autē introisset capharnaum. Accessit ad eū
centurio. rogans eum & dicens. Dñe. Puer meus
iacet in domo paralyticus. & male torquetur. Et ait
illi ih̄c. Ego ueniam. & curabo eum. Et respondens
centurio. ait. Dñe. non sum dignus. ut intres
subtectū meum. Sed tantū dic uerbo. & sanabi
tur puer meus. Nam & ego homo sum sub potesta
te habens sub me milites. & dico huic uade. &
uadit. & alii ueni. & uenit. & seruo meo fac hoc.
& facit. Audiens autē ih̄c miratus est. & sequen
tibus se dixit. Amen dico uobis. non in ueni

Mat. lxxii.
II
Mat. lxxii.
I. iii.
Mat. lxxii.

Mat. lxxii.
II
Mat. lxxii.
I. xxviii.

Mat. lxxii.
III
Mat. lxxii.
I. lxxv.
Mat. lxxii.

Jo. l. xvi.
v.
l. cl. xvi.

tantam fidem in israhel. **D**ico autē uob. quod
multi ab oriente & occidente uenient. & recubent
cum abraham & isaac & iacob in regno celorum.
filii autē regni. eiciantur in tenebras exteriores.
ibi erit flāus & stridor dentium.

Jo. l. xvi.
v.
l. cl. xvi.

Et dixit illē centurioni, illade. & sicut credidisti.
fiat tibi. Et sanatus est puer. in illa hora. **†**

Jo. l. xvii.
v.
l. cl. xv.

Et cum uenisset illē in domū patrī. uidit sororē eius
iacentem. & febriētantē. & tēgit manū eius.
& dimisit eam febris. Et surrexit. & ministrabat
eis. Ille spero autē facto. obtulerunt ei multos dæ-
monia habentes. & eiciebat spiritus uerbo. & om-
nes male habentes curauit. Itā adimpleretur quod
dictum est. ^{cl. xvi.} p. prophētā dicentem. Ipse infirmi-
tates nras accepit. & agrotationes portauit.

Jo. l. xviii.
v.
l. cl. xv.

Videns autē illē turbas multas circumse. iussit ire
transfrāum. **E**t accedens unus scriba. ait
illi. Magister sequar te. quocumq; ieris. Et di-
xit ei illē. Vulpes foueas habent. & uolucres celi
nidos. filius autē hominis nō habet. ubi caput reclinat.

Alius autē de discipulis eius. ait illi. Dñō. pmitte
me primum ire. & sepelire patrē meum. Illē autē
ait illi. sequere me. Et dimitte mortuos. sepo-
lite mortuos suos. **ET ASCENDENTE EO** VIII.

Jo. l. xviii.
v.
l. cl. xvi.

in nauiculā. secuti sunt cum discipuli eius. Et ecce
motus magnus factus est in mari. itā ut nauicula
operiretur fluctibus. Ipse uero dormiebat. Et ac-

cesserunt: & sustentauerunt eum dicentes. Domine.
 salua nos. perimus, Et dicit eis. Quid timidi estis
 modice fidei. Tunc surgens. imperauit uentis &
 mari: & facta est tranquillitas magna, Porro homi-
 mines. mirati sunt dicentes. Qualis est hic: quia
 uenti & mare: obediunt ei, Et cum uenisset trans-
 frum in regione gerasenorum: occurrerunt ei
 duo: habentes demonia: de monumentis exeu-
 tos: seui nimis. Ita. ut nemo posset transire puiam
 illam, Et ecce clamauerunt dicentes. Quid nobis
 & tibi ihu fili di: uenisti huc ante tempus torque-
 re nos. Erat autem non longe ab illis: grex porcorum
 multorum pascens. Demones autem: rogabant eum di-
 centes. Si cieis nos: mitte nos in gregem porcorum,
 Et ait illis. Ite. At illi exeuntes: abierunt in porcos,
 Et ecce impulsu abiit totus grex p precepis in mare:
 & mortui sunt in aquis. Pastores autem fugerunt.
 Et uenientes in ciuitatem: nuntiauerunt omnia.
 & de his: qui demonia habuerant, Et ecce tota ci-
 uitas: exiit obuiam ihu, Et uiso eo: rogabant
 ut transiret a finibus eorum, **ET ASCEN-**

VIII.

DESCENDENS IN NAUICVLA TRANSITVS.

& uenit in ciuitatem suam. Et ecce offerebant
 ei paraliticum iacentem in lecto. Et uidens ille fide
 illorum: dixit paralitico. confide fili: remittuntur
 tibi peccata tua. Et ecce quidam de scribis: dixe-
 runt intra se. Hic blasphematur, Et cum uidisset

M. lxx.

M. xx.

L. xxvii.

M. xxviii.

ille cogitationes eorum dixit. Ille quid cogitatis mala in cordibus uestris. Quid est facilius dicere. dimittuntur tibi peccata. aut dicere surge & ambula. ut scitis autem. quod filius hominis habet potestatem in terra. dimittendi peccata. Tunc ait paralitico. Surge tolle lectum tuum. & uade in domum tuam. Et surrexit. & abiit in domum suam. Uidentes autem turbe. timuerunt. & glorificauerunt dominum. qui dedit potestatem talem hominibus. +

Et cum transisset inde ille. uidit hominem sedentem in theloneo. mattheum nomine. Et ait illi. Sequere me. Et surgens. secutus est eum.

Et factum est discumbente eo in domo. ecce multi publicani & peccatores uenientes. discubebant cum illi. & discipulis eius. Et uidentes pharisei. dicebant discipulis eius. Quare cum publicanis & peccatoribus. manducat magister uester.

At ille audiens ait. Non est opus ualentibus medicis. sed male habentibus. Euntes autem discite quid est misericordia uolo & non sacrificium. Non enim ueni uocare iustos. sed peccatores. +

Tunc accesserunt ad eum discipuli iohannis dicentes. Quare nos & pharisei ieiunamus frequenter. discipuli autem tui non ieiunant. Et ait illis ille. Numquid possunt filii sponsi lugere. quam diu cum illis est sponsus. Uenient autem dies cum auferetur ab eis sponsus. & tunc ieiunabunt. Nemo autem inuitat

Jo. lxxvi.
R. ii.
Matth.
L. xlviii.

Jo. lxxvii.
R. ii.
Matth.
L. xlviii.
P. clxxvi.

Jo. lxxviii.
R. ii.
Matth.
L. xl.

commisura panni rudis. in uestimentū uetus. Tollit enim plenitudinē eius a uestimento. & peior scissura fit. Neq; mittunt uinū nouū. in utres uetus. Alioquin. rumpuntur utres. uinū effunditur. & utres pereunt. Sed uinū nouū. in utres nouos mittunt. & ambo conseruantur.

Jo. I. xxi.
II
Mat. viii.
L. xxi.

Hoc illo loquente ad eos. ecce princeps unus accessit. & adorauit eum dicens. filia mea modo defuncta est. sed ueni inpono manū sup̄ eā & uiuā. Et surgens ih̄s. sequebatur eū. & discipuli eius. Et ecce mulier quę sanguinis fluxū patiebatur duodecim annis. accessit retro. & tēgit fimbriā uestimenti eius. Dicebat enim intra se. Si tēgero tantū uestimentū eius salua ero. At ih̄s conuersus. & uidens eā dixit. Confido filia. fides tua te salua fecit. Et salua facta ē mulier. ex illa hora. **†** Et cum uenissē ih̄s in domū principis. & uidissē tybianos. & turbā tumultuantē dicebat. Recedite. non est enim mortua puella. sed dormit. Et deridebant eum. Et cum ceciderat esset turba. intrauit & tenuit manū eius. & surrexit puella. Et exiit fama hęc. in uniuersam terram illam.

Jo. I. xxi.
Sol.

Et transeunte inde ih̄s. secuti sunt eū duo cęci. clamantes & dicentes. Miserece nr̄i. fili dauid. Cum autē uenissē domum. accesserunt ad eum cęci. & dicit eis ih̄s. Creditis. quia possum hoc facere uobis. Dicunt ei. Imq; dñe. Tunc tēgit

oculos eorum dicens. Secundum fidem vestram fiat vobis.
Et aperti sunt oculi eorum, et comminatus est eis
ille dicens. Illud &c. ne quis sciat, illi autem exiuntes
diffamauerunt eum in tota terra illa. Et gressus
autem illis. ecce obtulerunt ei hominem mutum.
demonium habentem, et deiecit demonio: lo-
cutus est mutus. & mirati sunt turbę dicentes.
Numquam apparuit sic in israhel, pharisei autem
dicebant. In principe demoniorum. eicit demones,

Et circuibat ille ciuitates omnes & castella: docens
in synagogis eorum, et predicans euangelium
regni: & curans omnem languorem: & omnem infirmitatem,

Videns autem turbas: misertus est eis. Quia erant
uexati & iacentes: sicut oues non habentes pastorem,

Tunc dicit discipulis suis. messis quidem multa:
operarii autem pauci, Rogate ergo dominum messis:
ut eiciat operarios in messem suam,

Et **CONVOCATIS DVODECIMO DISCIPVLIS**
suis: dedit illis potestatem spirituum inmundorum:
ut eicerent eos: & curarent omnem languorem:
& omnem infirmitatem,

Quodcum autem apostolorum nomina sunt hec.
Primus symon: qui dicitur petrus: & andreas
frater eius. iacobus zebedei: & iohannes frater ei.
philippus & bartholomeus: thomas & mattheus
publicanus: & iacobus alphai: & thaddeus.
Symon chananeus: & iudas scariothes. qui & tradidit
eum,

Jo. lxxvi.

Jo. lxxvii.

Jo. lxxviii.

Jo. lxxviii.

Jo. lxxviii.

Jo. lxxviii.

Jo. lxxviii.

Jo. lxxviii.

Jo. lxxviii.

Jo. lxxviii.

Jo. lxxviii.

Jo. lxxviii.

Jo. lxxviii.

1. lxxxi.
Sol.

Hos duodecim misit ih̄c p̄cipiens eis & dicens. In
uiam gentiū ne abieritis. & in ciuitates samarita
norū ne intraueritis. Sed potius ite ad oues quę pe
rierunt domus israhel. **E**untes autē. p̄dica
te dicentes. Quia ad p̄pinquabit regnū celorum.
Infirmos curate. mortuos suscite. leprosos mun
date. demones eicite. Gratis accepistis. gratis da
te. Nolite possidere aurū neq; argentū. neq; pe
cuniā in zonis ur̄is. Non petam in uia. neq; du
as tunicas. Neq; calciamenta. neq; uirgā. Dignus
enim est operarius. cibo suo.

1. lxxxi.
1. lxxxi.
1. lxxxi.
1. lxxxi.

1. lxxxi.
1. lxxxi.
1. lxxxi.
1. lxxxi.

1. lxxxi.
1. lxxxi.
1. lxxxi.

In quacūq; autē ciuitate aut castellū intraue
ritis. interrogate quis in ea dignus sit. & ibi ma
ne. donec exeat. **I**ntrantes autē domum.
salutate eam dicentes. Pax huic domui. Et si
quidō fuerit domus digna. ueniat pax ur̄a sup
eam. Si autē non fuerit digna. pax ur̄a ad uos
reuertetur. **E**t quicūq; n̄ receperit uos. neq;
audierit sermones ur̄os. exiuntes foras de domo.
uel ciuitate. exiunite puluerē de pedibus ur̄is.
Amen dico uobis. tolerabilius erit terre sodomo
rū & gomorreorū in die iudicii. quā illi ciuitati.

1. lxxxi.
1. lxxxi.
1. lxxxi.
1. lxxxi.

1. lxxxi.
1. lxxxi.
1. lxxxi.

1. lxxxi.
1. lxxxi.
1. lxxxi.
1. lxxxi.

Ecce ego mitto uos. sicut oues in medio luporum.
Estote ergo prudentes. sicut serpentes. & simpli
ces sicut columbę. **C**auete autē ab hominib;
tradent enim uos in conciliis. & in synagogis
suis flagellabunt uos. Et ad p̄sides. & reges.

T. lxxxviii.
 R. u.
 M. c. l. i.
 l. c. l. i.
 l. c. xlviii.

ducemini, propter me in testimonium illis & gentibus,
Cum autem tradent uos. Nolite cogitare. quomodo
 aut quid loquamini. Dabitur enim uobis in illa
 hora. quid loquamini. Non enim uos estis qui lo
 quimini. sed spiritus patris uostri. qui loquitur in uobis.
 Tradet autem frater fratrem in mortem. & pater filium.
 & insurgent filii in parentes. & morte eos afficient.
 & eritis odio omnibus; propter nomen meum. Qui
 autem perseuerauerit. usque in finem. hic saluus erit. †

T. lxxxviii.
 R. x.
 Sol.

Cum autem persequantur uos in ciuitate ista. fugite
 in aliam. Amen dico uobis. Non consummabitis
 ciuitates israel. donec ueniat filius hominis.

T. lxxxviii.
 R. l. viii.
 M. c. xlviii.
 l. c. xlviii.

Non est discipulus super magistrum. nec seruus super do
 minum suum. Sufficit discipulo. ut sit sicut magister
 eius. & seruus. sicut dominus eius.

T. lxxxviii.
 R. x.
 Sol.

Si patres familias beelzebub uocauerunt. quanto
 magis domesticos eius. Non ergo timueritis eos.

T. lxxxviii.
 R. x.
 M. c. l. i.
 l. c. l. i.

Nihil enim optimum. quod non reuelabitur. & occultum.
 quod non sciatur.

T. lxxxviii.
 R. x.
 M. c. l. i.
 l. c. l. i.

Quod dico uobis in tenebris. dicite in lumine. &
 quod in aure auditis. predicate super tecta. Et no
 lite timere eos qui occidunt corpus. animam autem
 non possunt occidere. Sed potius eum timeat.
 qui potest & animam & corpus perdere in gehennam.
 Nonne duo passeris asse ueniunt. & unus ex illis
 non cadet super terram. sine patre uostro. Uostri autem &
 capilli capitis. omnes numerati sunt. Nolite

ergo timere. multis passeribus. meliores estis uos,
 Omnis ergo qui confitebitur me corā hominibus.
 confitebor & ego cum corā patre meo. qui ē in celis, +

Qui autem negauerit me coram hominib. negabo &
 ego eū coram patre meo. qui est in celis,

Nolite arbitrari. quia uenerim pacē mittere inter
 ram. Non ueni pacē mittere. sed gladium. Ueni
 enim separare hominē aduersus patrem suum. &
 filiā aduersus matrem suam. & nurū aduersus so
 crū suam. Et inimici hominis. domestici eius,

Qui amat patrem aut matrem plusquā me. non est me
 dignus. Et qui amat filiū aut filiā super me.
 non est me dignus. & qui non accipit crucem
 suam & sequitur me. non est me dignus,

Qui inuenit animam suā. pdet illā. & qui pdiderit
 animā suā propter me. inueniet eam,

Qui recipit uos. me recipit. Et qui me recipit.
 recipit eum qui me misit,

Qui recipit prophētā in nomine prophēte. mercedem
 prophēte accipiet. Et qui recipit iustum in
 nomine iusti. mercedem iusti accipiet,

Et qui cumq; potum dederit uni ex minimis istis.
 calicē aque frigide. tantum in nomine discipuli.

Amen dico uobis. non pdet mercedē suā. + XI.

ET FACTUM EST CŪ CONSŪMASSET
 ihc p̄cipiens xii. discipulis suis. transire inde ut
 doceret & p̄dicaret in ciuitatibus eorum,

Th. eu.
L. lxxviii.

Iohannes autē cum audisset in uinculis opera xpi.
mittens duos de discipulis suis. ait illi, Tu es qui
uenturus es. an aliū exspectamus. Et respondens
illē. ait illis, Euntes renuntiate iohanni. quē ui
distis & audistis. ceca uident. claudi ambulant.
leprosi mundantur. surdi audiunt. mortui resur
gunt. pauperes euangelizantur. Et beatus est
qui non fuerit scandalizatus in me, Illis autem
ab euntibus. cepit illē dicere ad turbas de iohan
ne, Quid existis in deserto uidere. harundinem
uento agitatum. sed quid existis uidere. hominē
mollib; uestitum. ceco qui mollibus uestiuntur.
in domib; regum sunt, sed quid existis uidere.
pphētā. & iam dico uobis. & plusquā pphētā,

Th. eu.
L. lxxv.

Hic est enim de quo scriptū est. Ecce ego mitto an
gelū meū ante faciē tuā. qui pparabit uia tuā ante te.

Th. eu.
L. lxxvi.

Amen dico uobis. Non surrexit inter uos mulie
rum. maior iohanne baptista, qui autem mi
nor est in regno celoru. maior est illo,

Th. eu.
L. lxxvii.

Adieb; autem iohannis baptiste. usq; nunc regnum
celoru uim patitur. & uiolenti rapiunt illud,

Th. eu.
L. lxxviii.

Omnes enim pphēte & lex. usq; ad iohannē pphēta
uerunt. Et si uultis recipere ipse ē helias. qui uen
turus est, Qui habet aures. audiendi audiat,

Th. eu.
L. lxxix.

Cui autē similem estimabo generationē istam.
similis est pueris sedentib; in foro. qui clamantes
coequalib; dicunt. Cecinimus uobis. & nō satistis.

lamentauimus. & n̄ planxistis. Venit autē iohannes.
neq; manducans. neq; bibens. Et dicunt. demoniū
habet. Venit filius hominis. manducans & bibens.
Et dicunt. Ecce homo uorax. & potator uini. pub
licanorū & peccatorum amicus. Et iustificata
est. sapientia a filiis suis.

I. c. viii.
v.
l. c. xv.

Tunc cepit exprobrare ciuitatib; in quib; factę
sunt plurimę uirtutes eius. quia n̄ egissent pe
nitentiam, uel tibi corozain. uel tibi bethsaida.
quia si in tyro & sidone factę essent uirtutes. quę
factę sunt in uobis. olim in cilicio & cinere. peni
tentia egissent. Uerumtamen dico uobis. tyro &
sydoni remissius erit in die iudicii quā uobis. Et
tu capharnaum. Numquid usq; in celū exaltaue
ris. usq; in infernum descendes.

I. c. viii.
v.
Sol.

Quia si in sodomis factę fuissent uirtutes. quę factę
sunt in te. forte mansissent usq; in hanc diem.
Uerumtamen dico uobis. Quia terre sodomorū re
missius erit in die iudicii quam tibi.

I. c. x.
v.
l. c. xviii.

In illo tempore. respondens ih̄c dixit. Confiteor
tibi pater dñe celi & terre. Quia abscondisti hęc
a sapientib; & prudentibus. & reuelasti ea paruulis.
Ita pater. quo sic fuit placitum ante te.

I. c. x.
v.
l. c. xviii.
v.
l. c. xviii.
v.
l. c. xviii.
v.
l. c. xviii.
v.

Omnia mihi tradita sunt. a patre meo.

Et nemo nouit filiū. nisi pater. neq; patre quis no
uit. nisi filius. & cui uoluerit filius reuelare.

I. c. x.
v.
Sol.

Venite ad me om̄s qui laboratis. & onerati estis. &

ego reficiam uos. Tollite iugum meum super uos. & discite
a me quia mitis sum. & humilis corde. & inueni
tis requiem. animabus uestris. Iugum enim meum suauis
est. & onus meum leue.

IN ILLO TEMPO RABBIT HEC SABBO
psata. discipuli autem eius esurientes. coeperunt
uellere spicas. & manducare. Pharisei autem ui
dentes dixerunt ei. Ecce discipuli tui faciunt.
quod non licet eis facere sabbatis. At ille dixit
eis. Non legistis quid fecerit dauid. quando esu
rit. & qui cum eo erant. quomodo intrauit in
domum dei. & panes propositionis comedit. quos non
licebat ei edere. neque his qui cum eo erant. nisi
solis sacerdotibus. **A**ut non legistis in lege.
quia sabbatis sacerdotes in templo. sabbatum uio
lant. & sine crimine sunt. Dico autem uobis. quia
templo maior est hic. Si autem scitis quid est.
misericordiam uolo & non sacrificium. Numquam condemp
natis innoxios. Dominus enim filius hominis. & non sabbati.
Et cum inde transisset. uenit in synagogam eorum.
Et ecce homo manu habens aridam. & interroga
bant eum dicentes. Si licet sabbatis curare. ut
accusarent eum. Ipse autem dixit illis. Quis erit
ex uobis homo qui habeat ouem unam. & si ceciderit
hec sabbatis in foueam. Nonne tenebit & leuabit
eam. quanto magis melior est homo oue. Itaque
licet sabbatis bene facere. Tunc ait homini. Ex

I. c. xii.
II
II. c. xii.
L. xli.

I. c. xv.
II
Sol.

I. c. xvi.
II
II. c. xv.
L. xli.

tende manū tuā. & extendit. Et restituta est sani-

tati: sicut altera. **E**xiuntes autē pharisei: consi-

lium faciebant aduersus eum: quomodo cū pderent.

Ihē autē sciens recessit inde: & secuti sunt eū multi:
& curauit eos omnes. Et pręcepit eis: ne manifestū
eum facerent: ut adimpleretur quod dictū est per
esaiam pph&am dicentē. Ecce puer meus quem
elegi: dilectus meus: in quo bene complacuit anime
meę. Ponam spm meū super eum: & iudiciū gen-
tibus nuntiabit. Non contendet: neq; clamabit:
neq; audiet aliquis in plateis uocē eius. Harundine
quassata non confringet: & linū fumigans non ex-
tinguet. Donec ciciat aduictoria iudiciū: & inno-
mine eius gentes sperabunt.

Tunc oblatus est ei demoniū habens: cecus: & mutus:
& curauit eū: ita ut loqueretur: & uideret.

Et stupēbant om̄s turbe & dicebant. Numquid
hic est filius dauid?

Pharisei autē audientes dixerunt: Hic n̄ cicit de-
mones: nisi in beelzebub: principe demoniorum.

Ihē autē sciens cogitationes corū: dixit eis,
omne regnū diuisum contra se: desolabitur: Et
omnis ciuitas uel domus diuisa contra se: n̄ stabit.
Et si satanas satanan cicit: aduersus se diuisus est.
Quomodo ergo stabit regnum eius? & si ego in be-
elzebub cicio demones: filii ur̄i in quo ciciunt?
Ideo ipsi: iudices erunt uestri. Si autē ego in spu

I. c. xvii.
R. m.
C. lxxvi.
S. lxxv.

I. c. xviii.
S. lxxvi.

I. c. xviii.
V.
L. c. lxxvi.

I. c. xxi.
Vn.
C. lxxxii.

I. c. xxi.
R. ii.
C. lxxxii.
L. c. lxxxii.

I. c. xxii.
R. ii.
C. lxxxiii.
L. c. lxxxiii.

di cicio demones: igitur puenit in uos regnū di,
 Aut quomodo potest quisquā intrare in domū for-
 tis: & uasa eius diripere: nisi prius alligauerit for-
 tem: & tunc domum illius diripiet,

I. cxviii.
 II. xxxiii.
 L. cxlvii.

Qui non est mecum: contra me est: & qui nō congregat
 mecum: spargit, Ideo dico uobis, Omne peccatum
 & blasphemia: remittetur hominibus, Spē autē
 blasphemia: non remittetur, Et quicumq; dixe-
 rit uerbum contra filium hominis: remittetur ei.
 Qui autē dixerit contra spm scm: non remittetur
 ei: neq; in hoc seculo: neq; in futuro,

I. cxviii.
 Sol.

Aut facite arborem bonam: & fructum ei bonum.
 Aut facite arborem malam: & fructū ei malum.
 Si quidem ex fructu: arbor agnoscatur: Progeni-
 es uiperarum: quomodo potestis bona loqui cum
 sitis mali: Ex habundantia enī cordis: os loquitur,

I. cxv.
 L. lxii.

Bonus homo de bono thesauro: profert bona, Et
 malus homo de malo thesauro: profert mala,

I. cxvi.
 Sol.

Dico autē uobis, Quō omne uerbum otiosum quod
 locuti fuerint homines: reddent de corationem
 in die iudicii, Ex uerbis enim tuis iustificaberis:
 & ex uerbis tuis condemnaberis,

I. cxvii.
 L. cxviii.

Tunc responderunt ei quidam de scribis: & pha-
 risaeis dicentes, Magister: uolumus ate signū uidere,

I. cxviii.
 L. cxvii.

Qui respondens: ait illis, Generatio mala & adul-
 tera signum querit: & signum non dabitur ei:
 nisi signum ionę pphę, Sicut enim fuit ionas:

in uentre cæi tribus diebus. & tribus noctibus: sicut
erit filius hominis in corde terre tribus diebus: &
tribus noctibus. Viri minime surgent in iudicio
cum generatione ista & condemnabunt eam: quia
penitentiam egerunt: in predicatione ionæ. Et ecce
plusquam iona hic. Regina austri surgat in iudicio
cum generatione ista & condemnabit eam: quia
uenit a finibus terre: audire sapientiam salomo
nis. Et ecce plusquam salomon hic.

T. cap. viii.
V.
L. c. viii.

Cum autem in mundus spiritus exierit ab homine: am
bulat per loca arida: querens requiem & non inuenit.
Tunc dicit. Reuertar in domum meam: unde exiui.
Et ueniens inuenit eam uacantem: scopis munda
tam & ornata. Tunc uadit & assumit septem
alios spiritus nequiores se: & intrantes habi
tant ibi. Et fiunt nouissima hominis illius:
peiora prioribus. Sic erit generationi huic pessime.

T. cap. xiii.
K. cap. xiii.
L. c. xiii.

Adhuc eo loquente ad turbas: ecce mater eius &
fratres stabant foris: querentes loqui ei. Dixit
autem ei quidam. Ecce mater tua & fratres tui
foris stant: querentes te. At ipse respondens:
dicenti sibi ait. Quis est mater mea: & qui sunt
fratres mei. Et extendens manum in discipulos suos
dixit. Ecce mater mea & fratres mei. Qui cumque
enim fecerit uoluntatem patris mei qui in cælis

T. cap. xiii.
K. cap. xiii.
L. c. xiii.

Istus ipse meus frater: & soror & mater est. **xiij.**
IN ILLO DIE EXIENS IESUS DE DOMO

sedebat secus mare: & congregatæ sunt ad eum turbe
multæ: ita ut in nauicula ascendens sederet: &
omnis turba stabat in litore. Et locutus est eis
multa: in parabolis dicens, Ecce exiit qui semi-
nat seminare. Et dum seminat: quædã cecido-
runt secus uiam: & uenerunt uolucres: & come-
derunt ea. Alia autem ceciderunt in pærosa: ubi
non habebat terra multa: & continuo exorta sunt:
quia non habebant altitudinem terre. Sole autem
orto: aestuauerunt: & quia non habebant radicem
aruerunt. Alia autem ceciderunt in spinas: & ere-
uerunt spine: & suffocauerunt ea. Alia autem ceci-
derunt in terram bonam: & dabant fructum. Aliud
centesimum: Aliud sexagesimum: Aliud tricesimum.
Qui habet aures audiendi: audiat, Et accedentes
discipuli: dixerunt ei, Quare in parabolis lo-
queris eis? Qui respondens: ait illis. Quia uobis
datum est nosse mysteria regni celorum: Illis
autem non est datum.

Qui enim habet: dabitur ei: & habundabit. Qui
autem non habet: & quod habet auferetur ab eo.

Ideo in parabolis loquor eis: quia uidentes non ui-
dent: & audientes non audiunt: neque intelligunt.
Et adimplatur in eis: prophætia esaiæ dicens.
Auditu audietis: & non intellegetis. Et uidentes
uidebitis: & non uidebitis. In crassatum est enim
cor populi huius: & auribus grauitur audierunt:

1. cor. xxi.
l. lxxi.

1. cor. xxi.
l. lxxvii.
l. lxxvii.
p. c. viii.

& oculos suos cluserunt. Nequando uideant oculis. & auribus audiant. & corde intellegant. & conuertantur. & sanem eos.

Vestri autē beati oculi quia uident. & aures ur̃e quia audiunt, Amen quippe dico uobis. Quia multi pph̃e & iusti cupierunt uidere quę uidetis. & non uiderunt. Et audire quę auditis. & n̄ audier̃.

Us ergo audite parabolam seminantis, Omnis qui audit uerbum regni. & non intelligit. uenit malus. & rapit quod seminatum est in corde eius. Hic est. qui secus uia seminatus est. Qui autē super p̃rosa seminatus est. hic est qui uerbū audit. & continuo cum gaudio accipit illud. Non habet autē in se radicem. sed est temporalis. Facta autē p̃secutione & tribulatione propt̃ uerbū. continuo scandalizatur. Qui autem est seminatus in spinis. hic est qui uerbū audit. & sollicitudo seculi istius. & fallacia diuitiarū suffocat uerbum. & sine fructu efficitur. Qui uero in terrā bonā seminatus est. hic est qui audit uerbum. & intelligit. & fructū affert & facit. Aliud quidē centesimū. Aliud autē sexagesimū. Aliud uero tricesimum.

Aliam parabolā proposuit illis dicens, Simile factū est regnū celorum homini qui seminauit bonū semen in agro suo, Cum autē dormirent homines. uenit inimicus eius. & sup̃ seminauit zizaniā in medio tritici. & abiit. Cum autē creuisset

herba & fructu fecisset. tunc apparuerunt & zizania,
 Accedentes autem serui patris familias. dixerunt
 ei, Domine. nonne bonum semen seminasti in agro
 tuo. unde ergo habet zizania. Et ait illis. Inimi-
 cus homo hoc fecit. Serui autem. dixerunt ei,
 Illis imus. & colligimus ea. & ait. Non. Ne forte
 colligentes zizania. eradicetis simul cum eis &
 triticum. Sinite utraq; crescere. usque ad messem.
 Et in tempore messis. dicite messoribus. Colligite
 primum zizania. & alligate ea fasciculos. ad con-
 burendum. Triticum autem congregate in horreum meum.

T. cxxxvii.
 R. ii.
 M. xliiii.
 L. clxvii.

Aliam parabolam. proposuit eis dicens, Simile est
 regnum celorum granosinapis. quod accipiens
 homo seminavit in agro suo. quod minimum
 quidem est omnibus seminibus, Cum autem creverit.
 maius est omnibus herbaribus. & fit arbor. ita.
 ut volucres celi veniant. & habitent in ramis eius.

T. cxxxviii.
 R. v.
 L. clxviii.

Aliam parabolam. locutus est eis. Simile est regnum
 celorum fermento. quod acceptum mulier. abscondit
 in farinae satis tribus. donec fermentatum est totum.

T. cxxxviii.
 R. vi.
 M. xlv.

Hec omnia locutus est Iesus in parabolis ad turbas.
 & sine parabolis non loquebatur eis. ut adimple-
 retur quod dictum erat per prophetam dicentem. Ape-
 riam in parabolis os meum. & eructabo abscon-
 dita a constitutione mundi.

T. cxi.
 R. x.
 Sol.

Tunc dimissis turbis. venit in domum. Et acces-
 serunt ad eum discipuli eius. dicentes, Dissere

nobis parabola : tritiorum agri, Qui respondens ait,
 Qui seminat bonum semen : est filius hominis, Ager
 autem : est mundus. Bonum uero semen : hii
 sunt filii regni, Tritia autem : filii sunt nequam,
 Inimicus autem qui seminat : ea : est diabolus,
 Messis uero : consummatio seculi est, Messores au-
 tem angeli sunt, Sicut ergo colliguntur triticia :
 & igni conburuntur : sic erit in consummatione
 seculi, Mittet filius hominis angelos suos : & colli-
 gent de regno eius omnia scandala : & eos qui
 faciunt iniquitatem : & mittent eos in caminum
 ignis : ibi erit flatus & stridor dentium, Tunc iusti
 fulgebunt sicut sol : in regno patris eorum,
 Qui habet aures audiendi audiat,

Simile est regnum celorum thesauro abscondito
 in agro : quem qui inuenit homo abscondit : &
 pro gaudio illius uadit : & uendit uniuersa que
 habet : & emit agrum illum, Iterum simile est
 regnum celorum homini negotiatori : querenti
 bonas margaritas. Inuenta autem una pretiosa
 margarita : abiit & uendidit omnia que habuit :
 & emit eam, Iterum simile est regnum celorum sa-
 gensi misso in mare : & ex omni genere piscium
 congreganti. Qua cum impleta esset educentes :
 & secus litus sedentes elegerunt bonos in uasa :
 malos autem foras miserunt. Sic erit in consumma-
 tione seculi, Exibunt angeli : & separabunt

malos de medio iustorum: & mittent eos in caminum ignis: ibi erit flatus & stridor dentium. Intellexistis hæc omnia. Dicunt ei. Etiam. At illis. Ideo omnis scriba doctus in regno celorum: similis est homini patriarchas: qui profert de thesauro suo: noua & uetera. Et factum est cum consummas- set ih̄c parabolas istas: transiit inde,

I. c. xli.
g. l.
l. xviii.
p. l. viii.

Et ueniens in patria sua: docebat eos in synagogis eorum: ita ut mirarentur: & dicerent, Unde huic sapientia hæc & uirtutes? Nonne hic est fabri filius? Nonne mater eius dicitur maria: & fr̄s eius iacob, & ioseph: & symon: & iudas: & sorores eius? Nonne omnes apud nos sunt? Unde ergo huic omnia ista? & scandalizabantur in eo.

I. c. xli.
g. l.
l. xxi.
p. xxv.

Ih̄c autē dixit eis. Non est propheta sine honore: nisi in patria sua & in domo sua: & non fecit ibi

Uirtutes multas: propter incredulitatem illorum.

I. c. xli.
g. l.
l. xxi.
p. xxv.

In illo tempore addiuit herodes rex archa famam ih̄u: & ait pueris suis, Hic est iohannes baptista: ipse surrexit a mortuis: & ideo uirtutes operantur in eo.

I. c. xli.
g. l.
l. xxi.
p. xxv.

Herodes enim tenuit iohannē: & alligauit eum: & posuit in carcerē: propter herodiadē uxorem fratris sui. Dicebat enim illi iohannes. Non licet tibi habere eam. Et uolens illū occidere timuit populū: quia sicut propheta eum habebant.

I. c. xli.
g. l.
l. xxi.
p. xxv.

Die autē natalis herodis: saltauit filia herodiadis

in medio: & placuit herodi. Unde cum iuramento
pollicitus est ei dare: quodcumq; postulasset ab
eo. At illa premonita amatre sua. Da mihi inquit
hic in disco: caput iohannis baptiste. Et contrista
tus est rex: propter iuramentum aut: & eos qui pa
riter recumbebant: iussit dari. Missaq; & decolla
uit iohanne in carcere: & allatum est caput eius
in disco: & datum est puella: & tulit matri sue.
Et accedentes discipuli eius: tulerunt corpus &
sepelierunt illud: & uenientes nummauerunt ihu.

Quod cum audisset ihc: secessit inde in nauicula.
in locum desertum seorsum, Et cum audissent
turbe: secute sunt eum pedestres de ciuitatib;
Et exiens uidit turba multam: & misertus est eis:
& curauit languidos eorum.

Vespere aut facta: accesserunt ad eum discipuli
eius dicentes. Desertus est locus: & hora iam pre
terit. Dimitte turbas: ut euntes in castella:
acemant sibi escas. Ihc aut: dixit eis. Non habet
necesse ire: date illis uos manducare. Responde
runt ei. Non habemus hic: nisi quinq; panes: &
duos pisces. Qui ait eis. Afferte illos mihi huc,
Et cum iussisset turba discumbere sup focum:
acceptis quinq; panibus: & duobus piscibus: aspi
ciens in celum. benedixit: & fregit: & dedit
discipulis panes. Discipuli aut turbis. Et mandu
cauerunt omnes: & saturati sunt. Et tulerunt re

Matth.
ix.
Lxxv.

Matth.
ix.
Lxxv.

liquas. duodecim cophinos fragmentorū plenos,
Manducantiū autē fuit numerus. quinq; milia ui-
rorū. exceptis mulieribus & paruulis,

Et statim iussit discipulos ascendere in nauiculam.
& procedere transfrēū. donec dimitteret turbas,

Et dimissa turba. ascendit in montē solus orare,

Vespere autē facto. solus erat ibi. Nauicula autē.
in medio mari iactabatur fluctibus. erat enim
contrarius uentus, Quarta autē uigilia noctis.
uenit ad eos ambulans super mare, Et uidentes
eum supra mare ambulante. turbati sunt dicen-
tes. quia fantasma est. Et prēmōre. clamauerunt.
Statimq; illē. locutus est eis dicens. Habete fidu-
ciam. ego sum nolite timere,

Respondens autē pētros. dixit. Dñe si tu es. iube
me uenire ad te sup aquas, At ipse ait. Ueni,
Et descendens pētros de nauicula. ambulabat
sup aquā. ut ueniret ad illū, Videns uero uentū
ualidum timuit. Et cum cepisset mergi. clama-
uit dicens. Dñe. saluum me fac, Et continuo
illē extendens manū. apprehendit eum. Et ait
illi, Modico fidei. quare dubitasti?

Et cum ascendissent in nauiculā. cessauit uentus.
Qui autē in nauicula erant. uenerunt & adora-
uerunt eum dicentes. Uere. filius dī es,

Et cum transfrēassent. uenerunt in tēā gennesar.
Et cum cognouissent eum uiri loci illius. miser-

T. c. xlviii.

VI.

R. c. xlviii.

VI.

T. c. xlviii.

VI.

R. c. xlviii.

VI.

T. c. xlviii.

VI.

R. c. xlviii.

VI.

T. c. xlviii.

VI.

R. c. xlviii.

VI.

T. c. xlviii.

VI.

R. c. xlviii.

VI.

T. c. xlviii.

VI.

R. c. xlviii.

VI.

T. c. xlviii.

VI.

R. c. xlviii.

VI.

T. c. xlviii.

VI.

R. c. xlviii.

VI.

T. c. xlviii.

VI.

R. c. xlviii.

VI.

T. c. xlviii.

VI.

R. c. xlviii.

VI.

T. c. xlviii.

VI.

R. c. xlviii.

VI.

T. c. xlviii.

VI.

R. c. xlviii.

VI.

in uniuersam regionē illam: & obtulerunt ei omnes
male habentes. Et rogabant eum: ut uel fimbriam
uestimenti eius tangerent. Et quicumq; tetige-
runt: salui facti sunt, x. v.

¶ **VNC ACCESSERVNT AO EV**
abbicrosolimis scribae & pharisei dicentes. Quare
discipuli tui: transgrediuntur traditiones seniorū.
Non enim lauant manus suas cum panē manducant,
Ipse autē respondens: ait illis. Quare & uos trans-
gredimini mandatum dī propter traditionem
urām. Nam dī dixit. Honora patrē & matrem.
Et qui maledixerit patri uel matri: morte moria-
tur; illos autē dicis. Quicumq; dixerit patri uel
matri: munus quod cumq; est ex me: tibi pro-
derit. Et non honorificauit patrē suū aut matrē
suam. & irritum fecistis mandatū dī. propter
traditionē urām, Hypochrite. bene pphāuit
de uobis isaias dicens. Populus hic labijs me ho-
norat: cor autē eorum longe est a me. Sine cau-
sa autē colunt me: docentes doctrinas. mandata
hominum, Et conuocatis ad se turbis: dixit eis.

Audite & intellegite. Non quod intrat in os coin-
quinat hominē: sed quod procedit ex ore:
hoc coinquinat hominem,

¶ tunc accedentes discipuli ei: dixerunt ei. Scis
quia pharisei audito uerbo: scandalizati sunt,
At ille respondens: ait. Omnis plantatio quā non

T. et vi.
R. VI
Sol. Lxxi.

T. et vi.
Sol.

plautum pater meus celestis eradicabitur;

Sinite illos: cæci sunt: duces cæcorum. Cæcus autem si cæco ducatum præstat: ambo in foueam cadunt,

Respondens autem pater: dixit ei. Audire nobis: parabolam istam. At ille dixit, Adhuc & uos: sine intellectu estis. Non intellegitis quia omne quod in os intro: in uentre uadit: & in secessu emittitur. Quæ autem procedunt de ore: de corde exeunt: & ea coinquinant hominem, De corde enim exeunt: cogitationes male. Homicidia: adulteria: fornicationes: furti: falsa testimonia: blasphemiae: hæc sunt: quæ coinquinant hominem,

Non lotis autem manibus manducare: non coinquinat hominem, Et egressus inde ille: secessit in partes tyri & sidonis. Et ecce mulier chanaanica a finibus illis egressa: clamauit dicens ei. Misere mei dñe: fili dauid: filia mea: male a demonio uexatur. Qui non respondit ei uerbum, Et accedentes discipuli eius: rogabant eum dicentes. Dimitte eam: quia clamat post nos,

Ipse autem respondens ait, Non sum missus: nisi ad oues quæ perierunt domus israhel,

At illa uenit: & adorauit eum dicens. Dñe: adiuua me, Qui respondens: ait, Non est bonum sumere panem filiorum: & mittere canibus, At illa dixit. Etiam dñe. Nam & catelli edunt de micis: quæ cadunt de mensa dominorum suorum, Tunc respondens

T. cl. vi.
l. l. vii.

T. cl. vii.
vi.
d. lxxii.

T. cl. viii.
v.
l. lxxvi.

T. cl. viii.
vi.
d. lxxiii.

ille. ait illi. Omulier. magna est fides tua: fiat tibi sicut uis. Et sanata est filia eius. ex illa hora,

T. clx.
R. lxxvi.
S. vi.

Et cum transisset inde ille. uenit secus mare galilee. & ascendens in montem. sedebat ibi. Et accesserunt ad eum turbe multe: habentes secum mutos. clodos. cecos. debiles. & alios multos. & proiecerunt eos ad pedes eius. & curauit eos. ita ut turbe mirarentur. Uidentes mutos loquentes. clodos ambulantes. cecos

uidentes. & magnificabant dm israhel. XVI.

HIC AUT CONVOCATIS DISCIPULIS suis. dixit. Misereor turbe: quia triduo iam perseuerant mecum. & non habent quod manducent. Et dimittere eos ieiunos nolo: ne deficiant in uia. Et dicunt ei discipuli. Unde ergo nobis in deserto panes tantos ut saturemus turbam tantam. Et ait illis ille. Quot panes habetis. At illi dixerunt. Septem. & paucos pisciculos. Et precepit turbe. ut discumberent super terram. Et accipiens septem panes & pisces. gratias agens. fregit. & dedit discipulis suis. Et discipuli. dederunt populo. Et comederunt omnes. & saturati sunt. Et quod super fuit de fragmentis. tulerunt septem sportas plenas. Erant autem qui manducauerunt quattuor milia hominum. extra paruulos & mulieres. Et dimissa turba. ascendit in nauiculam. & uenit in fines magedan.

T. clxi.
R. lxxvii.
S. xxi.
T. lxxviii.

Et accesserunt ad eum pharisei & sadducei. temptantes & rogauerunt eum. ut signum de celo ostenderet eis.

T. elev.
L. elev.

T. elev.
L. elev.

T. elev.
L. elev.

T. elev.
L. elev.

T. elev.
L. elev.

At ipse respondens: ait eis, Facto uespere: dicitis serenū erit: rubicundū est enim celū. Et mane hodie tempestas: rutilat enim triste celū. facio ergo celi diiudicare nostis: signa autē temporū nō potestis.

Generatio mala & adultera signū querit: & signū non dabitur ei: nisi signū ionę. Et relictis illis abiit;

Et cū uenissent discipuli eius transfractum obliti sunt panes accipere. **Q**ui dixit illis, Intuemini & caueo a fermento phariseorum & sadduceorum;

At illi cogitabant inter se dicentes: quia panes nō accepimus. Sciens autē ille: dixit, Quid cogitatis inter uos modice fidei: quia panes nō habetis. Non dum intellegitis: neq; recordamini quinq; panū: & quinq; milia hominū: & quot cophinos supsistis. Neq; septē panū: & quattuor milia hominū: & quot sportas sumpsistis. Quare non intellegitis: quia nō de pane dixi uobis: caueo a fermento phariseorū & sadduceorū. Tunc intellexerunt: quia non dixerit cauendū a fermento panum: sed a doctrina phariseorum: & sadduceorum;

Venit autē ille in partes cesarę philippi: & interrogabat discipulos suos dicens, Quē dicunt homines esse filiū hominis. At illi dixerunt, Alii iohannē baptistam: alii autē heliā: alii uero hieremiā: aut unū ex prophetis. Dicit eis ille, Illos autē: quē me cē dicitis. Respondens symon pērus: dixit, Tu es xpē filius dī uiui;

T. clxxviii.
Sal.

Respondens autē illē: dixit ei. Beatus es symon bariona: quia caro & sanguis non reuelauit tibi: sed pater meus qui in celis est, Et ego dico tibi. Quia tu es p̄rus: & sup hanc p̄ram: ædificabo eccliam meā. & portę inferi n̄ p̄ualebunt aduersus eam. & tibi dabo clauēs regni celorū. Et quodcumq; ligaueris sup terrā: erit ligatū in celis. Et quodcumq; solueris sup terrā: erit solutū in celis.

T. clxxviii.
A. lxxviii.
L. xc v.

Tunc præcepit discipulis suis: ut nemini dicerent: quia ipse esset illē xp̄s. **E**xinde cepit illē ostendere discipulis suis: quia oportet eū ire hierosolimā: & multa pati a seniorib; & scribis: & principib; sacerdotū: & occidi: & tertia die resurgere.

T. clxxviii.
VI
A. lxxviii.
L. xc vi.

Et assumens eū p̄rus: cepit increpare illū dicens. Absit a te dñe: non erit tibi hoc. Qui conuersus: dixit p̄ro. Uade post me satanas: scandalū es mihi: quia n̄ sapis ea quę dī sunt: sed ea quę hominum.

T. clxxviii.
A. lxxviii.
L. xc vi.

Tunc illē dixit discipulis suis. Siquis uult post me uenire: abneget semetipsū: & tollat crucē suā: & sequatur me. Qui enim uoluerit animā suā saluā facere: pdet eam. Qui autē pdiderit animā suā ppter me: inueniet eam. Quid enī prodest homini: si mundū uniuersū lucretur: animę uero suę detrimentū patiatur: Aut quā dabit homo commutationem pro anima sua?

T. clxxviii.
Sal.

Filius enī hominis uenturus ē in gloria patris sui cū angelis suis: & tunc reddet unicuiq; scdm opera ei.

Mat. xxi.
Lxxvii.
Lxxviii.

Amen dico uob. Sunt quida de hic stantib; qui n̄
gustabunt mortē. donec uideant filium homi
nis uenientem in regno suo, X. VII.

ET POST DIES SEX ASSUMPSIT
ih̄c. petrū & iacobū. & iohannē fr̄em eius. & ducit
illos in montē excelsū scorsū. & transfiguratus est
ante eos. Et resplendunt facies eius sicut sol. uesti
menta autē eius. facta sunt alba. sicut nix. Et
ecce apparuer̄ illis moyses & helias. cū colloquen
tes, Respondens autē petrus. dixit ad ih̄m, Dñe.
bonū est. nos hic ēē. Si uis. faciamus hic tria ta
bernacula. Tibi unū. & moysi unū. & heliē unū.
Adhuc colloquente. ecce nubes lucida obumbravit
eos. Et ecce uox de nube. dicens, Hic ē filius meus
dilectus. in quo mihi bene conplacui. ipsū audite.
Et audientes discipuli. ceciderunt in facie suā. &
timuer̄ ualde. Et accessit ih̄c. & t̄igit eos.
dixitq; eis, Surgite. & nolite timere. Leuantes
autē oculos suos. neminē uiderunt nisi solū ih̄m.
Et descendentib; illis de monte pr̄cepit ih̄c dicens.
Nemini dixeritis uisionē donec filius hominis.
a mortuis resurgat, +

Mat. xxi.
VI.
Lxxviii.

Et interrogauerunt eum discipuli dicentes. Quid
ergo scribe dicunt. quod heliā oporteat primū
uenire. At ille respondens. ait eis. Helias quidē
uenturus est. & restituet omnia. Dico autē uobis.
quia helias iam uenit. & non cognouerunt eum.

sed fecerunt in eo: quicquidque uoluerunt. Sic & filius
hominis: passurus ē ab eis. Tunc intellexerunt
discipuli: quia de iohanne baptista dixisset eis.

Et cum uenisset ad turbā: accessit ad eū homo ge-
nibus prouolutus ante eū: dicens, Dñe: misere-
re filio meo quia lunaticus ē: & male patitur. Nam
sepe cadit in ignē: & crebro in aquā: & obtuli
eū discipulis tuis: & n̄ potuerunt curare eum.
Respondens ih̄c. ait, O generatio incredula & perversa:
quo usque ero uobiscū: usquequo patiar uos. Afferte
huc illū ad me. Et increpauit illum ih̄c: & exiit
ab eo demoniū: & curatus est puer: ex illa hora.

Tunc accesserunt discipuli ad ih̄m secreto: & dixer-
unt. Quare nos n̄ potuimus eicere illum? Dicit illis: p̄pter
incredulitatē urām. Amen quippe dico uobis, Si ha-
bueritis fidē sicut granū sinapis: dicetis monti
huic: transi hinc & transibit: & nihil impossibile
erit uobis. Hoc autē genus non eicitur: nisi per ora-
tionem & ieiunium.

Conuersantib; autē eis in galilea: dixit ih̄c illis.
Filius hominis tradendus ē in manus hominū: &
occident eū: & tertia die resurget: & crīstian s. uident.

Et cum uenissent capharnaū: accesserunt qui
didragma accipiebant ad p̄sū: & dixerunt ei.
Magister uester non solum didragma. Ait. Etiam,
Et cum intrasset in domū: pr̄uenit eum ih̄c di-
cens, Quid tibi uidetur symon? Reges terre aquib;

I. clxxiii.
II.
A. xci.
L. xxviii.

I. clxxv.
V.
L. cc.

I. clxxvi.
II.
A. xcii.
L. cxi.

I. clxxvii.
Sol.

accipiunt tributū uel censū. a filiis suis. an ab alienis.
Et ille dixit. Ab alienis. Dixit illi ih̄c. Ergo. liberi
sunt filii. Ille autē non scandalizem̄ eos. Vade
ad mare. & mitte amū. & cū piscē qui primus ascen-
derit tolle. & aperto ore eius. inuenies statērē. Illū
sumens. da eis prome & te. x viii.

INILLA HORA ACCESSER
discipuli ad ih̄m dicentes. Quis putas maior est
in regno celorū. Et aduocans ih̄c paruulū. statuit
eū in medio corū & dixit. Amen dico uob. Nisi
conuersi fueritis & efficiamini sicut paruuli. non
intrabitis in regnū celorum. Qui cumq; ergo humi-
liauerit se sicut paruulus iste. hic est maior in
regno celorū. Et qui suscepit unū paruulū talē
in nomine meo. me suscipit.

Qui autē scandalizauerit unū de pusillis istis qui in
me credunt. expedit ei ut suspendatur mola
asinaria in collo eius. & dimergetur in pfundum
maris. Nac mundo abscondalis. Necessē est enim
ut ueniant scandala. Necrum tamen. ut homini.
perquem scandalum uenit.

Si autē manus tua uel pes tuus scandalizat te.
abscide eū. & proice abste. Bonū tibi est ad uitam
ingredi debile uel clodū. quā duas manus. uel
duos pedes habentē. mitti in ignē & num. Et si
oculus tuus scandalizat te. erue eū. & proice
abste. Bonū tibi est unū oculū habentē in uitā

¶ clxxviii
R. n. v.
L. cu.

¶ clxxviii
R. n. v.
L. exvii

¶ clxxx
R. vi
m. e.

intrare: quā duos oculos habentē: mitti in gehennam

ignis. **V**idete: ne contempnatis unū ex his pusillis,

Dico enim vobis. Quia angeli eorū in celis: semper vident faciē patris mei: qui in celis est. Ut enim filius hominis saluare: quod perierat,

Quid vobis videtur: si fuerint alicui centū oves: & errauerit una ex eis: nonne relinquet nonaginta

nouē in montib?: & vadit querere eā quę errauit: & si contigerit ut inueniat eam. Amen

dico vobis: quia gaudet super eā magis quā super nonaginta nouē quę non errauerunt. Sic nō est voluntas ante patrē uestrū qui in celis est: ut peccet unus de pusillis istis.

Si autē peccauerit inter fratres tuos: uade & corripe eum inter te & ipsum solum. Si te audierit: lucratus eris fratrem tuum.

Si autē nō te audierit: adhibe tecū adhuc unū uel duos: ut in ore duorū testium uel triū: stet omne uerbū. Quod si nō audierit eos: dic ecclesie. Si autē ecclesiam nō audierit: sit tibi sicut & thimaeus & publicanus,

Amen dico vobis: Quaecumq; alligaueritis super terram: erunt ligata & in celo: Et quaecumq; solueritis super terram: erunt soluta & in celo.

Iterū dico vobis: Quia si duo ex vobis consenserint super terrā: de omni re quācumq; petierint: fiet illis a patre meo qui in celis est. Ubi enim sunt duo uel tres congregati in nomine meo: ibi sū in medio eorum.

I. clxxxii.
Sol.

I. clxxxiii.
I. clxxxvii.

I. clxxxviii.
I. clxxxviii.

I. clxxxix.
Sol.

I. clxxxv.
vii.
I. clxxxv.

I. clxxxvi.
Sol.

Th. clxxxvii.
l. c. lxxxviii.

Tunc accedens pater ad eum dixit, Domine, quoties peccabit in me frater meus, & dimittas ei usque septies.
Dicit illi Ihesus. Non dico tibi usque septies, sed usque

Th. clxxxviii.
Sol.

septuagies septies, **X VIII**.

IDEO AD SIMILATV E REGNV

celorum homini regi, qui uoluit rationem ponere cum seruis suis. Et cum coepisset rationem ponere, oblitus est ei unus qui debebat decem milia talenta, Cum autem non haberet unde reddere, iussit eum dominus uendari, & uxorem eius, & filios, & omnia quae habebat & reddi. Procidens autem seruus ille, orabat eum dicens, Patientiam habeo in me, & omnia reddam tibi. Misertus autem dominus serui illius, dimisit eum, & debitum dimisit ei. Egressus autem seruus ille, inuenit unum de conseruis suis, qui debebat ei centum denarios. Et tenens suffocabat eum dicens, Redde quod debes. Et procidens conseruus eius, rogabat eum dicens, Patientiam habeo in me, & omnia reddam tibi. Ille autem noluit. Sed abiit & misit eum in carcerem, donec redderet debitum. Uidentes autem conserui eius quae fiebant contristati sunt ualde, & uenerunt & narrauerunt domino suo, omnia quae facta fuerant. Tunc uocauit illum dominus suus, & ait illi, Seruo nequa, omne debitum dimisi tibi, quomodo rogasti me, Non ergo oportuit & tu misereri conserui tui, sic & ego tui misertus sum. Et iratus dominus eius, tradidit eum tortoribus, quo ad usque redderet uniuersum debitum.

Sic & pater meus celestis faciat vobis: si non remiseritis
unusquisque fratri suo: de cordibus vestris,

T. clxxviii.
G. vi.
M. c. iii.

Et factum est cum consummasset ille sermones istos:
migravit a galilea: & venit in fines iudee trans
iordanem. & secute sunt cum turbe multe: & curauit
eos ibi. Et accesserunt ad eum pharisei: temptantes
eum & dicentes. Si licet homini dimittere uxorem suam:
quacumque ex causa? Qui respondens ait eis, Non le-
gistis. quia qui fecit ab initio: masculum & feminam:
fecit eos & dixit, Propter hoc dimittat homo patrem &
matrem: & adheret uxori sue: & erunt duo in carne
una, haec iam non sunt duo: sed una caro, Quod ergo
dominus coniunxit: homo non separat, Dicunt illi, Quid ergo
moyses mandauit dari libellum repudii: & dimittere?
Ait illis, Quo moyses adduxitiam cordis vestri: promisit
vobis dimittere uxores vestras. Ab initio autem non fuit sic.

T. clxx.
G. ii.
M. c. v.
L. clxxv.

Dico autem vobis: Quia quicumque dimiserit uxorem suam:
nisi ob fornicationem: & aliam duxerit: moechatur:
Et qui dimissam duxerit: moechatur;

T. clxxi.
Sol.

Dicunt ei discipuli eius: Si ita est causa homini cum
uxore: non expedit nubere. Qui dixit, Non omnes
capiunt verbum istud: sed quibus datum est. Sunt enim
eunuchi: qui de matris utero sic nati sunt: & sunt
eunuchi: qui facti sunt ab hominibus. Et sunt eunu-
chi: qui se ipsos castrauerunt propter regnum
celorum, Qui potest capere: capiat,

T. clxxii.
G. vi.
L. clxxvi.

Tunc oblatus sunt ei paruuli: ut manus eis imponeret.

& orare. Discipuli autē increpabant eos, Ihesus autē ait illis, Sinite paruulos. & nolite eos prohibere ad me uenire, Taliū est enim regnum celorum, Et cum imposuisset eis manus. abiit inde,

Et ecce unus accedens. ait illi, Magister bone. quid boni facia ut habea uitā aeternā. Qui dixit ei, Quid me interrogas de bono. unus ē bonus dñs, Si autē uis ad uitā ingredi. serua mandata, Dicit illi. Quae. Ihesus autē dixit, Non homicidiū facies. non adulterabis. non facies furcū. non falsū testimoniū dices. Honora patrē & matrē. & diliges proximū tuū sicut te ipsū. Dicit illi adolescens. Omnia haec custodiuī. quid adhuc mihi de est. **A**it illi Ihesus, Si uis pfectus ēē. uade uendo quod habes. & da pauperibus. Et habebis thesaurum in celo. & ueni sequere me,

Cum audisset autē adolescens uerbū. abiit tristis. Erat enim habens multas possessiones, Ihesus autem dixit discipulis suis. Amen dico uob. Quia diues difficile intrabit in regnū celorū. Et iterū dico uob. Facilius est camelū pforamen acus transire. quā diuitē intrare in regnū celorū, Auditis autē his discipuli. mirabant ualde dicentes. Quis ergo poterit saluus ēē. Aspiciens autē Ihesus dixit illis, Apud homines hoc impossibile est. apud dñm autē omnia possibilia sunt. Tunc respondens pater. dixit ei. Ecce nos reliquimus omnia. & secum sumus te. quid ergo erit nobis.

I. c. xxi.
R. ii.
m. c. vii.
l. c. xxi.
l. c. xxi.

I. c. xxi.
R. ii.
m. c. vii.
l. c. xxi.
l. c. xxi.

I. c. xxi.
R. ii.
m. c. vii.
l. c. xxi.
l. c. xxi.

I. c. xvi.
Sol.

Ille autē dixit illis, Amen dico uobis, quod uos
qui secuti estis me, in regeneratione cū sederit
filius hominis in sede maiestatis sue,

I. c. xvii.
L. c. lxxv.

Sedebitis & uos super sedes duodecim, iudicantes
duodecim tribus israel,

I. c. xviii.
L. c. lxxvi.

Et omnis qui reliquit domū, uel fr̄s, aut sorores,
aut patrē, aut matrē, aut uxorē, aut filios,
aut agros propter nomen meum, centuplum
accipiet, & uitam æternam possidebit. **x. x.**

I. c. xix.
L. c. lxxvii.

Multa autē erunt primi nouissimi, & nouissimi primi.

I. c. xx.
Sol.

Simile ē regnū eolorū homini patrifamilias, qui
exiit primo mane conducere operarios in uincā
suā. Conuentione autē facta cum operariis ex
denario diurno, misit eos in uincā suam, Et
egressus circa horā terciā, uidit alios stantes
in foro otiosos, & illis dixit, Ite & uos in uincam,
& quod iustum fuerit dabo uobis. Illi autē abie
runt. Iterū autē exiit circa sextā & nonā horā,
& fecit similiter. Circa undecimā uero exiit, &
inuenit alios stantes, & dicit illis, Quid hic statis
tota die otiosi? Dicunt ei, quia nemo nos con
duxit, Dicit illis, Ite & uos in uincā, Cum autē
sero factū esset, dicit dominus uinctus pcuratori suo.
Uoca operarios, & redde illis mercedē. Incipiens
a nouissimis, usq; ad primos. Cum uenissent autē
qui circa undecimā horā uenerant, acceperunt
singulos denarios, Venientes ergo & primi, ar

bitati sunt quod plus eēt accepturi. Acceperunt
autē & ipsi. singulos denarios. Et accipientes.
murmurabant aduersus patrem familias. dicen-
tes. Hi nouissimi una hora fecerunt. & partes illos
nobis fecisti. qui portauimus pondus diei & estus.
At ille respondens uni eorū. dixit. Amice. non
facio tibi iniuriam. Nonne ex denario conue-
nisti mecum. tolle quod tuum est & uade. Uolo
autē & huic nouissimo dare. sicut & tibi. At ut
nō liceat mihi quod uolo facere. an oculus tuus
nequā est. quia ego bonus sum. Sic erunt no-
uissimi primi. & primi nouissimi. Multa enim
sunt uocati. pauci uero electi.

Et ascendens ih̄s hierosolimā. [†]assumpsit duo-
decim discipulos secreto. & ait illis. Ecce ascen-
dimus hierosolimā. & filius hominis tradetur
principib; sacerdotū & scribis. & condemnabitur
eū morte. & tradent eū gentib; addcludendū.
& flagellandū. & crucifigendū. & tertia die resurgat.

Tunc accessit ad eū mater filiorū zebedi cū filiis
suis. adorans & petens aliquid ab eo. Qui dixit
ei. Quid uis. ait illi. Dic ut sedcant hi duo
filii mei. unus addexterā tuā. & unus ad sinis-
tram in regno tuo. Respondens autē ih̄s. dixit.
Nescitis quid petitis. Potestis bibere calicē. quem
ego bibiturus sum. Dicunt ei. possumus. ait illis.
Calicē quidē meū bibetis. sedere autē addexteram

I. cor.
II
cor. xii.
L. cor. xii.

I. cor.
II
cor. xii.
L. cor. xii.

meā & sinistra. non est meum dare uobis. sed
quibus paratum est a patre meo.

Et audientes decē indignati sunt de duob; fratribus.
Ih̄c autē uocauit eos ad se. & ait. Scitis quia prince-
pes gentiū dominantur eorū. & qui maiores sunt.
potestate exercent in eos. Non ita erit inter uos.
Sed quicumq; uoluerit inter uos maior fieri. sit
ur̄ minister. Et qui uoluerit inter uos primus
esse. erit uester seruus.

Sicut filius hominis non uenit ministrari. sed mi-
nistrare. & dare animā suā. redēptionē p̄ multos.

Et egredientibus illis ab hiericho secuta ē cū turba
multa. Et ecce duo cēci sedentes secus uia. audier̄
quia ih̄c transiret. & clamauerunt dicentes. Dñe.
miserere nostri. fili dauid. Turba autē increpabat
eos ut tacerent. At illi magis clamabant dicentes.
Dñe. miserere nr̄i. fili dauid. Et stetit ih̄c. & uo-
cauit eos & ait. Quid uultis ut facia uobis. Dicunt
ei. Dñe. ut aperiant̄ oculi nr̄i. Misertus autē eorum
ih̄c. t̄ngit oculos eorum. Et confestim uide-
runt. & secuti sunt eum.

x x i.

ET CUM AD PROPINQUASSENT
hierosolimam. & uenissent bēthage ad montē oli-
uā. Tunc ih̄c misit duos discipulos. dicens eis.
Ite in castellū quod contra uos est. & statim inuenie-
tis asinā alligatā. & pullū cū ea. Soluite & adduci-
te mihi. Et si quis uob; aliquid dixerit. dicite quia

dn̄s his opus habet. & confestim dimittet eos.

I. co. vii.
vii.
φ. ci.

Hoc autē totū factū ē ut adimpleretur quod dictū est
p̄ prophētā dicentē. Dicite filiis syon. ecce rex tuus
uenit tibi mansuetus. & sedens super asinam. &
pullum filium subiugalis.

I. co. viii.
ii.
φ. cxviii.
l. co. xxviii.

Euntes autē discipuli. fecerunt sicut praecepit illis ih̄s.
Et adduxerunt asinā & pullū. & imposuerunt sup
eos uestimenta sua. & cum de sup sedere fecerunt.
Plurima autē turba. strauerunt uestimenta sua in uia.
Alii autē cedebant ramos de arborib. & sternebant in uia.

I. co. viii.
ii.
φ. cxviii.
l. co. xxviii.

Turbæ autē quæ præcedebant. & quæ sequebantur. cla
mabant dicentes. Osanna. filio dauid. Benedictus
qui uenit in nomine dñi. osanna in altissimis.

I. co. x.
Sol.

Et cū intrasset ierosolymā. commota est uniuersa
ciuitas dicens. Quis est hic. populi autē dicebant.
Hic est ih̄s prophēta anazarēth galilee.

I. co. xi.
ii.
φ. cxviii.
l. co. xxviii.

Et intrauit ih̄s intēplū dñi. & ciebat om̄s uendentes
& ementes intēplo. Et mensas nummulariorū. &
cathedras uendentū columbas euerit. Et dicit eis.
Scriptū est. domus mea. domus orationis uocabitur.
uos autē. fecistis illam speluncam latronum.

I. co. xii.
Sol.
I. co. xiii.
l. co. xxv.

Et accesserunt ad eū cæci & claudi intēplo. & sanauit eos.
Videntes autē principes sacerdotū & scribæ mirabilia
quæ fecit. & pueros clamantes intēplo & dicentes.
Osanna filio dauid. Indignati sunt. & dixerunt ei.
Audis quid isti dicunt. Ih̄s autē dicit eis. Utique. num
quā legistis quia ex ore infantū & lactantiū p̄fecta
laudem.

I. cc. xvi.
A. vi.
C. c. xvi.

Et relicis illis. abiit foras extra ciuitatē in bethaniā. ibiq; mansit. Mane autē reuertens in ciuitatē esurit. Et uidens fici arbore unā secus uia. uenit ad eā. & nihil inuenit in ea. nisi folia tantū. Et ait illi. Numquā exte fructus nascatur in sempiternum. Et arefacta est continuo ficulnea. Et uidentes discipuli. mirati sunt dicentes. Quomodo continuo aruit.

I. cc. xv.
A. vi.
C. c. xvi.

Respondens autē ih̄c. ait eis. Amen dico uob. Si habueritis fidē. & n̄ hesitaueritis. n̄ solū de ficulnea facietis. sed & si monti huic dixeritis. tolle & iacta te in mare. fiet. **E**t omnia quęcumq; p̄ciseritis in oratione credentes. accipietis.

I. cc. xvi.
A. vi.
C. c. xvi.

I. cc. xvii.
A. vi.
C. c. xvii.

Et cum uenisset in templū. accesserunt ad eū docentes principes sacerdotū & seniores populi dicentes. In qua potestate hęc facis. & quis tibi dedit hanc potestatem. Respondens ih̄c. dixit eis. Interrogabo uos. & ego unū sermonē. Quē si dixeritis mihi. & ego uob dicā. in qua potestate hęc facio. Baptismū iohannis unde erat. celo an ex hominibus. Ait illi cogitabant inter se dicentes. Si dixerimus celo. dicat nob. Quare ergo n̄ credidistis illi. Si autem dixerim ex hominib. timemus turbam. Omnes enim habent iohannē sicut prophētā. Et respondentes ih̄c. dixerunt. Nescimus. Ait illis & ipse. Nec ego dico uobis. in qua potestate hęc facio.

I. cc. xviii.
A. vi.
C. c. xviii.

Quid autē uob uidetur. Homo quidā habebat duos filios. & accedens ad primū. dixit. fili. uade

hodie operari in uinea mea. Ille autem respondens ait. Nolo. Postea autem penitentia motus. abiit. Accedens autem ad alterum. dixit similiter. At ille respondens ait. Ego domine. & non iur. Quis ex duobus fecit uoluntatem patris. Dicunt. primus. Dicit illis ille. Amen dico uobis. quia publicani & meretrices. precedunt uos in regno dei. Venit autem ad uos iohannes in uia iustitiae. & non credidistis ei. Publicani autem & meretrices. crediderunt ei. Uos autem uidentes. nec penitentiam habuistis. postea. ut crederetis ei. **XXXII.**

ALIAM PARABOLAM AUDITE

Homo erat paterfamilias qui plantauit uineam. & sepe circumdedit eam. & fodit in ea torcular. & edificauit turrim. & locauit eam agricolis. & peregre profectus est. Cum autem tempus fructuum adpropinquasset. misit seruos suos ad agricolas. ut acciperent fructus eius. Et agricolae apprehensis seruis eius. alium ceciderunt. alium occiderunt. alium uero lapidauerunt. Iterum misit alios seruos plures prioribus. & fecerunt illis similiter. Nouissime autem. misit ad eos filium suum dicens. Uerbuntur filium meum. Agricola autem uidentes filium dixerunt intra se. Hic est heres. Venite occidamus eum. & habebimus hereditatem eius. & apprehensum eum. ceciderunt extra uineam & occiderunt. Cum ergo uenerit dominus uineae. quid faciat agricolis illis. Dicunt illi. Malos malo perdat. & uineam suam locauit aliis agricolis. qui reddant ei fructum.

Th. cc. xviii.
Th. cc. xviii.
l. cc. xli.

temporib; suis. Dicit illis ih̄c. Numquā legistis in scrip-
turis. Lapidē quō reprobaucrunt edificantes. hic fac-
tus est in capud anguli. A dño factū est istud. & est
mirabile in oculis nr̄is. Ideo dico uobis. Quia aufer-
retur auob; regnū dī. & dabit̄ genti facienti fructus
eius. Et qui ceciderit sup lapidē istū. confringetur.
Sup quō uero ceciderit. conteret eum.

Et cum audissent principes sacerdotū & pharisei para-
bolas ei. cognouerunt quod de ipsis dicebat. Et que-
rentes eum tenere. circumueherunt turbas. Quoniam
sicut prophētā. cum habebant.

Et respondens ih̄c. dixit iterū in parabolis eis dicens.
Simile factū est regnū celorū homini regi. qui fecit
nuptias filio suo. Et misit seruos suos uocare inuitatos
ad nuptias. & nolabant uenire. Iterū misit alios ser-
uos dicens. Dicite inuitatis. ecce prandiu meū parauit.
Tauri mei & atalia occisa. & omnia parata. uenite ad
nuptias. Illi autē neglexerunt. Et abierunt alius in uilla
suā. alius uero ad negotiationē suā. Reliqui uero te-
nuerunt seruos ei. & contumelia affectos occiderunt.
Rex autē cum audisset iratus est. & missis exercitibus
suis. p̄didit homicidas illos. & ciuitatē illorū succen-
dit. Tunc ait seruis suis. Nuptiæ quidē paratæ sunt.
sed qui inuitati erant n̄ fuerunt digni. Hic ergo ad-
extus uias. & quoscumq; inueneritis. uocate ad
nuptias. Et egressi serui eius in uias. congregauerunt
omnes quos inuenerunt. malos & bonos. Et implēt

sunt nuptie discumbentium,

Intrauit autem rex ut uideret discumbentes. & uidit
ibi hominem non uestitum ueste nuptiali. & ait illi.
Amice. quomodo huc intraisti non habens uestem nup-
tialem. At ille obmutuit. Tunc dixit rex ministris.
ligatis pedibus eius & manibus. mittite eum intenc-
bras exteriores. ibi erit fletus & stridor dentium.

Multa autem sunt uocati. pauci uero electi. xxviii.

TUNC ABEUNTES PHARISAEI

consilium inierunt. ut caperent eum in sermone.
Et mittunt ei discipulos suos. cum herodianis dicentes.
Magister. scimus quia uerax es. & uiam dei in ueritate
doces. & non est tibi cura de aliquo. non enim
respicis. personam hominum. Dic ergo nobis. quid tibi
uidetur. licet censum dare cesari. an non. Cognita
autem ista nequitia eorum dixit. Quid me temptatis
hypocrite. ostendite mihi nomisma census. At illi
obtulerunt ei denarium. Et ait illis iste. Cuius est
imago haec. & super scriptio. Dicunt ei. cesaris. Tunc
ait illis. Reddite ergo quae sunt cesaris. cesari. &
quae sunt dei. deo. Et audientes mirati sunt. & re-
lictis eo abierunt. + In illo die accesserunt ad eum
sadducei. qui dicunt non esse resurrectionem. Et in-
terrogauerunt eum dicentes. Magister. moyses dixit.
si quis mortuus fuerit non habens filium. ut ducat
frater eius uxorem illius. & suscitet semen fratri suo.
Erant autem apud nos septem fratres. Et primus uxore

1. cor. xiii.
Sol.

1. cor. xiii.
1. cor. xiii.
1. cor. xiii.

ducta. defunctus est. & non habens semen. Reliquid
 uxore sua. fratri suo. Similiter secundus. & tertius.
 usq; ad septimum. Nouissime autem omnium. & mulier
 defuncta est. In resurrectione ergo. cuius erit de
 septem uxor. omnes enim habuerunt eam. Respon
 dens autem ih̄c. ait illis. Erratis. nescientes scripturas.
 neq; uirtutē dī. In resurrectione enim. neq; nubent.
 neq; nubentur. sed sunt sicut angeli dī in celo. De re
 surrectione autem mortuorum non legistis. quod dictum
 est ad dō dicente uobis. Ego sū dī abrahā. & dī isaac.
 & dī iacob. Non est dī mortuorum. sed uiuentium.
 Et audientes turbe. mirabantur in doctrina eius.

Pharisei autem audientes. quod silentiū inposuissē. sad
 duceis. conuenerunt in unū. Et interrogauit eū un
 ex eis legis doctor. temptans eum. Magister. quod
 est mandatū magnū in lege. Ait illi ih̄c. Diliges
 dñm dñm tuū ex toto corde tuo. & in tota anima tua.
 & in tota mente tua. Hoc est maximū. & primum
 mandatum. Sedm autem. simile est huic. Diliges
 primum tuū. sicut te ipsum. In his duobus man
 datis. uniuersa lex pendet & prophete.

Congregatis autem phariseis. interrogauit eos ih̄c dicens.
 Quid uobis uidetur de xpo. cui filius est. Dicunt ei.
 dauid. Ait illis. Quomodo ergo dauid in spū. uocat
 eū dñm dicens. Dixit dñs dño meo. sede adextris
 meis. donec ponā inimicos tuos. scabellū pedū tuorū.
Si ergo dauid uocat eū dñm. quomodo filius ei est.

Et nemo poterat respondere ei uerbu. neq; ausus fuit
quisqua ex illa die. cum amplius interrogare.

I. cor. xxi.
Sol.

Tunc ille locutus est ad turbas. & ad discipulos suos
dicens. Sup cathedra moy si. sederunt scribe & pha
risei. O ma ergo quaecumq; dixerint uob. seruate &
facite. Sedm opera uero coru. nolite facere. Dicunt
enim. & non faciunt. **A**lligant aut onera graua.
& inportabilia. & inponunt in humeros hominum.
Digito aut suo nolunt ea mouere.

I. cor. xxi.
L. c. xxi. viii.

I. cor. xxi.
L. c. xxi. vi.
L. c. xxi. viii.

Oma uero opera sua faciunt. ut uideantur ab homini
bus. Dilatant enim phylacteria sua. & magnificant
fimbrias. Amant aut primos recubitus in cenis. &
primas cathedras in synagogis. & salutationes in foro.
& uocari ab hominibus rabbi.

I. cor. xxi.
Sol.

Vos aut nolite uocari rabbi. unus est enim magister
uester. Omnes aut uos. fratres estis. Et patre nolite
uocare uob super terra. unus est enim pater uester
qui in celis est. Nec uocemini magistri. quia
magister uester. unus est xpc.

I. cor. xxi.
L. c. xxi. viii.

Qui maior est urm. erit minister ur. Qui aut se exal
tauerit. humiliabit. & qui se humiliauerit. exaltabit.

I. cor. xxi.
L. c. xxi. vi.

xxiii

VALEANT VOBIS SCRIBAE
& pharisei hypocrite. quia clauditis regnu celoru
ante homines. illos enim non intratis. nec intro
euntes sinitis intrare.

I. cor. xxi.
Sol.

Vae uob scribe & pharisei hypocrite. quia circumtis
mare & arida. ut faciatis unu proselytum. Et cum

fuorite factus. factus eū filiū gehennę duplo, quam
uos. Ille uob duces cęci. qui dicis qui cumq; iura
uerit per templū. nihil est. Qui aut iurauerit in au
ro templi. debet. Stulti & cęci. quid enim maius est.
aurū. an templū quod sanctificat aurum. Et qui
cumq; iurauerit in altari. nihil est. Quicumq; aut
iurauerit in dono quod est sup illud. debet. Cęci. quid
enim maius est. donū. an altare quod sc̄ificat donū.
Qui ergo iurat in altari. iurat in eo. & in omnib⁹ que
sup illud sunt. Et quicumq; iurauerit in templo.
iurat in illo. & in eo qui habitat in ipso. Et qui iurat
in celo. iurat in throno dī. & in eo qui sedet sup eum.

Vae autē uobis scribæ & pharisei hypocrisis. qui decimatis mentā. & anellum. & cyminū. & reliquistis quæ grauiora sunt legis. iudiciū. & misericordia. & fide. Hec oportuit facere. & illa non omittre.

Duces cæci. excolantes culicē. camelū autē glutientes.

Uae uobis scribæ & pharisei hypocrite. quia munda
us quod de foris est calicis & parapsidis. intus autē
pleni sunt rapina. & immunditia. Pharisee ecce.
munda prius quod intus est calicis & parapsidis. ut
fiat & id quod de foris est mundum.

I. c. c. x. x. viii.
l. c. x. l.

si: & iniquitate. **V**ale uobis scribo & pharisei hy po
critae: qui edificatis sepulchra prophetarum: & orna
tis monumenta iustorum: & dicitis. Si fuissetis in
dieb; patrum nostrorum: non essemus socii eorum: in san
guine prophetarum. Itaq; testimonio estis uobis ma
ipsum: quia filii estis eorum: qui prophetas occiderunt.

I. c. c. x. x. viii.
l. c. x. l.

Et uos implere mensuram patrum uestrorum. Serpentes ge
nimina uiperarum: quomodo fugietis a iudicio gehenne?

I. c. c. x. l.
l. c. x. l.

Ideo: **E**cce ego mitto ad uos prophetas: & sapientes: &
scribas: & ex illis occidetis: & crucifigetis: & ex eis
flagellabitis: in synagogis uestris. Et persequimini
de ciuitate in ciuitate: ut ueniat super uos omnis
sanguis iustus: qui effusus est super terram: A sangui
ne abel iusti: usq; ad sanguinem zachario: filii ba
rachio: quem occidistis inter templum & altare, Amen
dico uobis: uenient hec omnia: super generationem istam.

I. c. c. x. l.
l. c. x. l.

IERUSALEM **I**ERUSALEM **xxv.**
quem occidis prophetas: & lapidas eos qui ad te missi
sunt. Quoties uolui congregare filios tuos: quem
ammodum gallina congregat pullos suos sub alas:
& noluisti. Ecce relinquatur uobis: domus uestra
deserta. Dico enim uobis. Non me uidebitis amodo:
donec dicatis. Benedictus qui uenit: in nomine domini.

I. c. c. x. l.
l. c. x. l.
l. c. x. l.

Et egressus ihesus de templo: ibat. Et accesserunt
discipuli eius: ut ostenderent ei edificationes tem
pli. Ipse autem respondens: dixit illis. Uideatis hec
omnia: Amen dico uobis: non relinquetur hic

lapis sup lapidem : qui non destruat^r.

Sedente autē eo sup montē oliuē : accesserunt ad eū discipuli secreto dicentes. Dic nobis : quando hec erunt. Et quod signū aduentus tui : & consummationis seculi. Et respondens illē : dixit eis. Videte : ne quis uos seducat. Multi enim uenient in nomine meo dicentes : ego sum xp̄s : & multos seducunt. Audieturi enim estis prēlia & opiniones prēdiorū : uidete ne turbemini. Oportet enim hec fieri : sed non dum est finis. Consurget enim gens ingentem : & regnū in regnū : & erunt pestilentie : & fames : et terre motus p̄ loca. Hec autē om̄a : initia sunt dolorū.

Tunc tradent uos in tribulationē : & occident uos. Et eritis odio omnib; gentib; ppter nomen meum.

Et tunc scandalizabuntur multi : et inuicē tradent. & odio habebunt inuicē : & multi pseudo pph̄e surgent : & seducunt multos. Et quoniam abundauit iniquitas : refrigescet caritas multorum. Qui autē perseuerauerit usq; in finem : hic saluus erit.

Et predicabit hoc euangeliū regni : in uniuerso orbe in testimonium omnib; gentib; : & tunc ueniet consummatio.

Cum ergo uideritis abhominatiōē desolationis : quę dicta est a daniehe proph̄a : stantem in loco sancto : qui legit intelligat.

Tunc qui in iudēa sunt fugiant ad montes : & qui in ierico : non descendat tollere aliquid de domo sua : et qui in agro : n̄ reuertat tollere tunicā suā.

T. cael. vi.
M. cael. vi.
L. cael. vi.

T. cael. vi.
M. cael. vi.
L. cael. vi.

T. cael. vi.
M. cael. vi.
L. cael. vi.

T. cael. vi.
M. cael. vi.
L. cael. vi.

T. cael. vi.
M. cael. vi.
L. cael. vi.

T. cael. vi.
M. cael. vi.
L. cael. vi.

Vac autē pregnantib; & nutriendis in diebus illis.

Orato autē. ut non fiat fuga ur̃a hieme uel sabbato.

Erit enim tunc tribulatio magna. qualis non fuit ab initio mundi usq; modo. neq; fiet.

Et nisi breuiati fuissent dies illi. non fieret salua omnis caro. Sed ppter electos. breuiabuntur dies illi.

Tunc si quis uob dixerit. ecce hic xp̃e. aut illic. nolite credere. **S**urgent enim pseudo xp̃i. & pseudo pph̃e. & dabunt signa magna & pdigia. ita ut in errorem in ducantur. si fieri potest. & iā electi. ecce p̃dixi uobis.

Si ergo dixerint uobis. ecce in deserto est. nolite exire. ecce in penetrabilibus. nolite credere.

Sicut enim fulgur exit ab oriente. & paret usq; in occidentē. ita erit & aduentus filii hominis.

Vbi cumq; fuerit corpus. illuc congregabunt̃ aquilę.

Statim autē post tribulationē dierū illorū. sol obscurabitur. & luna non dabit lumen suū. Et stelle cadent de celo. & uirtutes celorū commouebunt̃. & tunc parebit signum filii hominis in celo.

Et tunc plangent omnes tribus terre. & uidebunt filiū hominis uenientē in nubib; celi. cum uirtute multa & maiestate. Et mittet angelos suos cum tuba & uoco magna. & congregabunt electos eius a quatuor uentis. a summis celorū. usq; ad terminos eorum. Ab arbore autē fici discite parabolam. Cum iam ramus eius tener fuerit. & folia nata.

I. cel. viii.

II. cel. viii.

III. cel. viii.

IV. cel. viii.

V. cel. viii.

VI. cel. viii.

VII. cel. viii.

VIII. cel. viii.

IX. cel. viii.

X. cel. viii.

XI. cel. viii.

XII. cel. viii.

XIII. cel. viii.

XIV. cel. viii.

XV. cel. viii.

XVI. cel. viii.

XVII. cel. viii.

XVIII. cel. viii.

XIX. cel. viii.

XX. cel. viii.

XXI. cel. viii.

XXII. cel. viii.

XXIII. cel. viii.

XXIV. cel. viii.

XXV. cel. viii.

XXVI. cel. viii.

XXVII. cel. viii.

XXVIII. cel. viii.

XXIX. cel. viii.

XXX. cel. viii.

XXXI. cel. viii.

XXXII. cel. viii.

XXXIII. cel. viii.

XXXIV. cel. viii.

XXXV. cel. viii.

XXXVI. cel. viii.

XXXVII. cel. viii.

XXXVIII. cel. viii.

XXXIX. cel. viii.

XL. cel. viii.

XLI. cel. viii.

XLII. cel. viii.

XLIII. cel. viii.

XLIV. cel. viii.

XLV. cel. viii.

XLVI. cel. viii.

XLVII. cel. viii.

XLVIII. cel. viii.

XLIX. cel. viii.

L. cel. viii.

scitis quia prope est estas. Ita & uos cū uideritis hęc omnia / scitote quia ppe est in ianuis. Amen dico uobis / quia non p̄scribit hęc generatio / donec hęc omnia fiant. Celi & terra transibunt / uerba uero mea n̄ p̄scribunt.

Dedic autē illa & hora nemo scit. neq; angeli celoru / nisi pater solus. **S**icut autē in dieb; noe / ita erit & ad uentus filii hominis. Sicut enim erant in dieb; ante diluuiū / comedentes & bibentes / nubentes / & nuptū tradentes / usq; ad cū diē quo introiuit in arā noe / & non cognouerunt donec uenit diluuiū & tulit om̄s / ita erit & aduentus filii hominis.

Tunc duo erunt in agro / unus assumetur / & unus relinquetur. Duo molentes in mola / una assumetur / & una relinquetur. **V**igilate ergo / quia nescitis qua hora dñs uester uenturus sit.

Illud autē scitote / quoniam si sciret pater familias qua hora fur uenturus esset / uigilaret utiq; & non sine ret p̄fodi domū suā. Idco & uos estote parati / quia qua nescitis hora filius hominis uenturus est.

Quis putas est fidelis seruus & prudens / quō constituit dominus suus supra familiam suam / ut det illis cibum in tempore. **B**eatiss ille seruus / quō cum uenerit dominus eius / in uenerit sic facientem.

Amen dico uobis / quō sup oīa bona sua / constituit cū.

Si autē dixerit malus seruus ille in corde suo / morā facit dominus meus uenire / & cepit peccare con seruos suos / manducet autē & bibat cū ebriis.

I. cel. v.
L. cel. vi.
I. cel. vii.
L. cel. viii.

I. cel. vii.
L. cel. viii.

I. cel. viii.
L. cel. ix.

I. cel. ix.
L. cel. x.

I. cel. x.
L. cel. xi.

I. cel. xi.
L. cel. xii.
I. cel. xiii.

I. cel. xiii.
L. cel. xiiii.

Ille enim dominus serui illius indicio qua non sperat. &
 hora qua ignorat. & diuidet eum. partemque eius ponet
 cum hypocritis. Illic erit flatus. & stridor dentium.
Tunc simile erit regnum celorum decem uirginibus; quae
 accipientes lampades suas. exierunt obuia sponso
 & sponso. Quinq; autem excis erant fatuae. & quinq;
 prudentes. Sed quinq; fatuae acceptas lampadibus; non
 sumpserunt oleum secum. Prudentes uero. acceperunt
 oleum in uasis suis cum lampadibus. Mora autem facien-
 te sponso. dormitauerunt omnes. & dormierunt.
 Media autem nocte clamor factus est. ecce sponsus
 uenit. exiit obuia ei. Tunc surrexerunt omnes uirgi-
 nes illo. & ornauerunt lampades suas. Fatuae autem
 sapientibus dixerunt. Date nobis de oleo uestro. quia lam-
 pades nostrae extinguntur. Responderunt prudentes.
 dicentes. Nefortē nō sufficiat nobis & uobis. ite potius
 aduendentes. & emite uobis. Dum autem irent emere.
 uenit sponsus. Et quae paratae erant intrauerunt cum
 eo ad nuptias. & clausa est ianua. Nouissime uero ue-
 niunt. & reliquae uirgines dicentes. Dñe. dñe. ape-
 ri nobis. At ille respondens. ait. Amen dico uobis.
 Nescio uos. Vigilate itaque quia nescitis diem. neque horam.

Sicut enim homo peregre proficiscens. uocauit seruos
 suos. & tradidit illis bona sua. Et uni dedit quinq; talenta.

Alii autem duo. alii uero unum. Unicuique secundum pro-
 priam uirtutem. & profectus est statim. Abiit autem qui
 quinq; talenta acceperat. & operatus est in eis. &

In celis.
 Sol.

In celis.
 Sol.

In celis.
 Sol.

lueratus est alia quinq; Similiter qui duo acceperat.
 lueratus est alia duo. Qui autē unū acceperat. abiens
 fodit intertā. & abscondit pecuniā domini sui.
 Post multū uero temporis. uenit dominus seruorū
 illorū. & posuit rationē cū eis. Et accedens qui .v.
 talenta acceperat. obtulit alia quinq; talenta di
 cens. Domine. quinq; talenta mihi tradidisti. ecce
 alia quinq; sup lueratus sum. At illi domin' eis.
 Euge bone seruo & fidelis. quia sup pauca fuisti
 fidelis. sup multa te constituā. intra in gaudiū do
 mini tui. Accessit autē. & qui duo talenta accepe
 rat. & ait. Domine. duo talenta mihi tradidisti.
 ecce alia duo lueratus sum. At illi dominus eius.
 Euge seruo bone & fidelis. quia sup pauca fuisti
 fidelis. sup multa te constituā. intra in gaudiū do
 mini tui. Accedens autē & qui unū talentū acce
 perat. ait. Domine. scio quia homo durus es. māis
 ubi non seminasti. & congregas ubi non sparsisti. Et
 timens abii. & abscondi talentū tuū intertā. Ecce
 habes. quod tuū est. Respondens autē dominus eis.
 dixit ei. Seruo male & piger. sciebas quia māo
 ubi non semino. & congrego ubi non sparsi. Opor
 tuit ergo te mittere pecuniā meā nummularius.
 & ueniens ego recipissem utiq; quod meū est cum
 usura. Tollite itaq; ab eo talentū. & date ei qui
 habet decem talenta.

Incipit
 euangelii
 secundum
 mattheum

Omnis enim habenti dabitur. & abundabit. Cui autē qui

non habet. & quod uidetur habere. auferetur ab eo.

in col. xii.
l. & xiii.

Et in utilem seruum. cietate intenebras exteriores. ibi
erit fluxus. & stridor dentium.

in col. xii.
S. d.

Cum autem uenerit filius hominis in maiestate sua. &
omnes angeli cum eo. tunc sedebit super sedem maiestatis
sue. & congregabuntur ante eum omnes gentes. Et se
parabit eos ab invicem. sicut pastor segregat oves ab
hædis. Et statuet oves quidem ad dexteris suis. Hædos autem
ad sinistris. Tunc dicet rex his. qui ad dexteris eius erunt.
Venite benedicti patris mei. possidete paratum uobis reg
num a constitutione mundi. Esuriui enim. & dedistis
mihi manducare. Sitiui. & dedistis mihi bibere.
Hospes eram. & collegistis me. Nudus. & operuistis me.
Infirmus. & uisitastis me. In carcere eram. & uenistis
ad me. Tunc respondebunt ei iusti dicentes. Domine.
quando te uidimus esurientem & pauperem. Sicientem.
& dedimus tibi potum. Quando autem te uidimus hospitem.
& collegimus te. Aut nudum. & cooperuimus. Aut
quando te uidimus infirmum. Aut in carcere. & ue
nimus ad te. Et respondens rex. dicet illis. Amen
dico uobis. quia diu fecistis uni de his fratribus meis
minimis. mihi fecistis. Tunc dicet & his. qui ad si
nistris erunt. Discedite a me maledicti in ignem æter
num. qui paratus est diabolo & angelis eius. Esuriui
enim. & non dedistis mihi manducare. Sitiui. & non
dedistis mihi potum. Hospes eram. & non collegistis
me. Nudus. & non operuistis me. Infirmus. & in car

cere: & non uisitastis me. Tunc respondebunt ei: & ipsi dicentes. Dñe: quando te uidimus esurientem: aut sitientē: aut hospitē: aut nudū: aut infirmū: aut in carcerē: & non ministrauimus tibi. Tunc respondet illis: dicens. Amen dico uobis: quam diu non fecistis uni de minoribus his: nec mihi fecistis.

Et ibunt hi in supplicium æternū. Iusti autē in uitā æternā.

XXVI.

ET FACTVM EST CUM

consummasset illē sermones hos omēs: dixit discipulis suis.

in. col. lxxvii.
ol. el. vi.
l. col. lxxviii.
p. x. x.

Sciatis quia post biduum pascha fiet: & filius hominis tradetur: ut crucifigatur.

in. col. lxxv.
ol. el. vi.
l. col. lxxvi.
p. x. x.

Tunc congregati sunt principes sacerdotū: & seniores populi in atrium principis sacerdotū: qui dicebat caiphas. Et consiliū fecerunt: ut illū dolo tenerent & occiderent. Dicebant autē. Non in die festo. Ne forte tumultus fiat in populo.

in. col. lxxvi.
ol. el. vii.
l. col. lxxvii.
p. x. x.

Cum autē esset illē in bethania in domo simonis leprosi: accessit ad eum mulier: habens alabastrū unguenti preciosi: & effudit sup caput ipsius recumbentis. Uidentes autē discipuli: indignati sunt dicentes. Ille quid pretio hæc? Potuit enim istud uendari multo: & dari pauperib; Sciens autē illē: ait illis. Quid molesti estis mulieri? opus bonū: operata est in me. Nam semper pauperes habetis uobiscum: me autem non semper habetis.

in. col. lxxviii.
ol. el. viii.
l. col. lxxviii.
p. x. x.

Mittens enim hæc unguentū hoc in corpus meum: ad sepeliendū me fecit. Amen dico uobis: ubiqueq;

predicatu fuerit hoc euangelium in toto mundo dicatur.
Et quod hec fecit in memoriam eius.

Tunc abiit unus de duodecim qui dicitur iudas sca-
rioth . ad principes sacerdotu . & ait illis . Quid uul-
tis mihi dare . & ego uobis eum tradam . At illi .
constituerunt ei triginta argenteos . Et exinde
quererat oportunitate . ut eum traderet . Prima au-
tem die azimoru . accesserunt discipuli ad Iesum . dicen-
tes . Ubi uis paremus tibi comedere pascha . At ille
dixit . Ite in ciuitate ad quendam . & dicite ei . Ma-
gister dicit . tempus meum prope est . apud te facio
pascha cum discipulis meis . Et fecerunt discipuli .
sicut constituit illis Iesus . & parauerunt pascha .

Vespere autem facto . discumbebat cum duodecim disci-
pulis suis . & cenantibus illis dixit . Amen dico uo-
bis . quia unus uestrum me traditurus est .

Et contristati ualde . coeperunt singuli dicere .
Numquid ego sum domine .

Et ipse respondens ait . Qui intingit meum manu
in parapside . hic me tradet . Filius quidem ho-
minis uadit . sicut scriptum est de illo .

Vae autem homini illi . pro quo filius hominis tradetur .
Bonum erat ei . si natus non fuisset homo ille .

Respondens autem iudas qui tradidit eum . dixit .
Numquid ego sum rabbi . At illi . Tu dixisti .

Cenantibus autem eis . accepit Iesus panem . & benedixit .
ac fregit . deditque discipulis suis . & ait . Accipite .

I. cor. x. v. i.
R. ii. cor.
L. cor. x. v. i.

I. cor. x. v. i.
R. ii. cor.
L. cor. x. v. i.

I. cor. x. v. i.
R. ii. cor.
L. cor. x. v. i.

I. cor. x. v. i.
R. ii. cor.
L. cor. x. v. i.

I. cor. x. v. i.
R. ii. cor.
L. cor. x. v. i.

I. cor. x. v. i.
R. ii. cor.
L. cor. x. v. i.

I. cor. x. v. i.
R. ii. cor.
L. cor. x. v. i.

& comedite: hoc est corpus meum.

T. col. xvi.
R. col. xvi.
L. col. xvi.
I. col. xvii.

Et accipiens calicē: gratias egit: & dedit illis dicens.
Bibite ex hoc omnes. Hic est enim sanguis meus noui
testamenti. qui p multis effundetur in remissionē pec
catorū. Dico autē uobis. Non bibā a modo de hoc geni
mine utis. usq; in diē illum: cum illud bibam
uobiscum nouum. in regno patris mei.

T. col. xvi.
R. col. xvi.
L. col. xvii.

Et ymno dicto: exierunt in montem oliueti. **xxvii.**

T. col. xvii.
R. col. xvii.
L. col. xviii.
I. col. xix.

TUNC DICIT ILLIS IHC

Omnes uos scandalū patiemini in me: in ista nocte.

T. col. xviii.
R. col. xviii.
L. col. xix.

Scriptū est enim. pcutiā pastore: & dispergentur
oues gregis. Postquā autem resurrexero: pcedā
uos in galileam. **R**espondens autē pētus: ait illi.
Et si omnes scandalizati fuerint in te: ego numquā
scandalizabor. Ait illi ihc. Amen dico tibi: quia
in hac nocte antequā gallus cantet. ter me negabis.

T. col. xviii.
R. col. xviii.
L. col. xix.
I. col. xix.

Ait illi pētus. Etiam si oportuerit me mori tecum:
non te negabo. Similiter & omnes discipuli dixerunt.

T. col. xix.
R. col. xix.
L. col. xx.

Tunc uenit ihc illis in uillā. que dicitur gethsamini.

T. col. xix.
R. col. xix.
L. col. xx.

Et dixit discipulis suis. Sedete hic: donec uadā illuc
& orem. Et assumpto pēto. & duobus filiis zebedee.
coepit contristari. & mestus esse.

T. col. xx.
R. col. xx.
L. col. xx.

Tunc ait illis. Tristis est anima mea: usq; ad mortē.
sustinete hic: & uigilate mecum.

T. col. xx.
R. col. xx.
L. col. xx.

Et progressus pusillū: prociat in facie suā. orans &
dicens. Mi pater: si possibile est: transcat a me calix
iste. **V**erumtamen non sicut ego uolo: sed sicut tu.

T. col. xx.
R. col. xx.
L. col. xx.

Et uenit ad discipulos. & inuenit eos dormientes.

Et dicit petro. Sic non potuisti una hora uigilare mecum. Vigilate & orate. ut non iniretis in temptationem.

Spiritus quidem promptus est. caro autem infirma. Iterum secundo abiit. & orauit dicens.

Pater mi. si non hic calix potest transire nisi bibam illum. fiat uoluntas tua. Et uenit iterum. & inuenit eos dormientes. Erant enim oculi eorum grauati. Et relictis illis. iterum abiit. & orauit tertio eundem sermonem. **T**unc uenit ad discipulos suos. & dicit illis. Dormite iam & requiescite. Ecce appropinquabit hora. & filius hominis tradetur in manus peccatorum. Surgite camus. ecce appropinquabit qui me tradet.

Ad huc ipso loquente. ecce iudas unus de duodecim uenit. & cum eo turba multa. cum gladiis & fustibus. missi a principibus sacerdotum. & senioribus populi.

Qui autem tradidit eum. dedit illis signum dicens. Quemcumque osculatus fuero. ipse est. tene eum. Et confestim accedens ad Iesum. dixit. Aue rabbi. Et osculatus est eum. Dixitque illi Iesus. Amice. ad quod uenisti. Tunc accesserunt. & manus iniecerunt in Iesum. & tenuerunt eum.

Et ecce unus ex his qui erant cum Iesu. extendens manum. exemit gladium suum. & percussit seruum principis sacerdotum. amputauit auriculam eius.

Tunc ait illi Iesus. Conuertere gladium tuum in locum suum. Omnes enim qui acceperint gladium. gladio peribunt.

I. ecc. vi.
II. ecc. vi.
III. ecc. vi.
IV. ecc. vi.

I. ecc. vi.
II. ecc. vi.
III. ecc. vi.
IV. ecc. vi.

I. ecc. vi.
II. ecc. vi.
III. ecc. vi.
IV. ecc. vi.

I. ecc. vi.
II. ecc. vi.
III. ecc. vi.
IV. ecc. vi.

I. ecc. vi.
II. ecc. vi.
III. ecc. vi.
IV. ecc. vi.

I. ecc. vi.
II. ecc. vi.
III. ecc. vi.
IV. ecc. vi.

I. ecc. vi.
II. ecc. vi.
III. ecc. vi.
IV. ecc. vi.

I. ecc. vi.
II. ecc. vi.
III. ecc. vi.
IV. ecc. vi.

An putas quia non possū rogare patrē meū. & exhibe
bit mihi modo plusquā duodecim legiones angelorū.
Quomodo ergo implebunt scripturę. quia sic oportet fieri.

In illa hora. dixit ih̄c turbis. Tamquā ad latronē
existis cū gladiis & fustib; comprehendere me. Coti
die apud uos sedebā docens intēplo. & n̄ me tenuistis.

Hoc autē totū factū est. ut implerentur scripturę
p̄ph̄arū. Tunc discipuli omnes. relictō co fugierunt.

At illi tenentes ih̄m. duxerunt ad caiphā principē
sacerdotū. ubi scribe & seniores conuenerant.

Petrus autē sequebatur cū a longe. usq; in atriu prin
cipis sacerdotum. Et ingressus intro. sedebat cum
ministris. ut uideret finem.

Principes autē sacerdotū & omne conciliū. querebant
falsū testimoniū contra ih̄m. ut cū mortu traderent.
& non inuener. cū multi falsi testes accessissent.

Nouissimo autē uenerunt duo falsi testes. & dixerunt.
Hic dixit. possū destruere templū dī. & post tridū
recondicare illud. Et surgens princeps sacerdotū. ait
illi. Nihil respondes ad ea quę ista aduersū te testifi
cantur. Ih̄c autē tacebat. Et princeps sacerdotum.
ait illi. Adiuro te p̄d̄m uiuū. ut dicas nobis. si tu
es xpc filius dī uiui. Dicit illi ih̄c. Tu dixisti.

Verumtamen dico uobis. a modo uidebitis filiū homi
nis sedentē ad dextris uirgatis. & uenientē innubib; celi.

Tunc princeps sacerdotū. scdit uestimenta sua dicens.
Blasphemaui. Quid adhuc egemus testibus.

Ecce nunc audistis blasphemia: quid uobis uidetur?

At illi respondentes dixerunt. Reus est mortis.

Tunc expuerunt in facie eius. & colaphis eum ceciderunt.

Alii autem: palmas in facie eius dederunt dicentes.

Propheta nobis xpc: quis est qui te percussit?

Petrus uero sedebat foris in atrio: & accessit ad eum una ancilla dicens. Et tu cum ihu galileo es? At ille negauit coram omnibus; dicens. Nescio quid dicis.

Exiit autem illo ianuam. uidit eum alia ancilla: & ait his qui erant ibi. Et hic erat cum ihu nazareno. Et iterum negauit eum iuramento: quia non noui hominem. Et post pusillum: accesserunt qui stabant & dixerunt petro. Ille est. & tu ex illis es? nam & loquela tua manifestum te facit. Tunc coepit detestari & iurare: quia non nouisset hominem. Et continuo gallus cantauit.

Et recordatus est petrus uerbi ihu quod dixerat: prius quam gallus caneret. iter me negabis. Et egressus foras: fleuit amare.

Mane autem facto: consilium inierunt omnes principes sacerdotum. & seniores populi aduersus illum: ut eum morti traderent. **E**t uinctum adduxerunt eum: & tradiderunt pontio pilato presidi.

Tunc uidens iudas qui eum tradidit quod damnatus esset. penitentia ductus. retulit triginta argenteos principibus sacerdotum. & senioribus; dicens. Peccavi: tradens sanguinem iustum. At illi dixerunt. Quid ad nos? tu uideris. Et proiecitis argenteis in templo recessit.

& abiens laqueo se suspendit. Principes autē sacerdotū.
acceptis argenteis dixerunt. Non licet mittere eos in
corbanam. quia pretiū sanguinis est. Consilio autē in
ito. emerunt ex illis agrū figuli. in sepulturā pere
grinorū. Propter hoc uocatus est ager ille acheldemach.
hoc ē ager sanguinis. usq; in hodiernū diē. Tunc
impletū est quod dictū est phieremia pphēa dicente. &
Acciperunt triginta argenteos. pretiū appretiam.
quē appretiauerunt a filiis israhel. & dederunt eos
in agrū figuli. sicut constituit mihi dñs.

Ihē autē. stetit ante preside. Et interrogauit eū pre
ses dicens. Tu es rex iudeorū. Dicit illi ihē. Tu dicis.

Et cū accusaretur a principib; sacerdotū & senioribus.
nihil respondit. Tunc dicit illi pilatus. Non audis
quanta aduersū te dicunt testimonia. Et non
respondit ei adullū uerbū. ita ut mirarentur p̄ses
uehementer. **P**er diē autē sollemnē. consueuerat
preses dimittere populo. unū uinctū quē uoluissent.

Habebat autē tunc unū uinctū in signē. qui dicebat
barabbas. Congregatis ergo illis. dixit pilatus. Quē
uultis dimittā uob barrabban. An ihm qui dicitur
xp̄s. Sciebat enī. quod p̄iudiciā tradidissent eū.

Sedente autē illo p̄ tribunali. misit ad eū uxor
eius dicens. Nihil tibi & iusto illi. multa enim
passa sum hodie p̄ uisum. propter eum.

Prinicipes autē sacerdotū & seniores. persuaserunt
populis. ut peterent barrabban. ihm uero p̄derent.

Respondens autē preses. ait illis. Quē uultis uobis de
duob; dimitti. At illi dixerunt. Barrabban.

Oicit illis pilatus. Quid igitur facia de ihu. qui dicitur
xpc. Dicunt om̄s. Crucifigatur. At illis preses. Quid
enim mali fecit. At illi magis clamabant dicentes.
Crucifigatur. **V**idens autē pilatus quia nihil profi-
ceret. sed magis tumultus fieret. accepta aqua.
lauit manus corā populo dicens. Innocens ego sum
a sanguine iusti huius. uos uidetis. Et respondens
uniuersus populus dixit. Sanguis eius super nos.
& super filios nostros.

Tunc dimisit illis barrabban. ih̄m autē flagellatum
Tradidit eis. ut crucifigeretur.

V N C M I L I T E S P S I O I S

suscipientes ih̄m in pretorio. congregauerunt ad eū
uniuersam cohortē. Et exuentes eum. clamidem
coccineā circumdederunt ei. Et plectentes coronā
despinis. posuerunt sup capud eius. & harundinē
in dextera eius. Et genu flexo ante eum. illude-
bant dicentes. Hauc. rex iudeorum.

Et expuentes in eum. acceperunt harundinē. &
percussant capud eius. Et postquā illuserunt ei.
exuerunt eū clamide. & induerunt eū uestimen-
tis eius. & duxerunt eum ut crucifigerent.

Excentes autē. inuenerunt hominē cyrenēū nomine
symonē. Hunc angariauer. ut tolletet crucē eius.

Et uenerunt in locū qui dicitur golgotha. qđ ē caluarie locus.

T. CCCXXVIII.
A. CCV.
L. CCCXII.
P. OLEA VIII.

T. CCCXXVII.
A. CCV.
L. CCCXII.
P. OLEA VIII.

T. CCCXXVIII.
A. CCV.
L. CCCXII.
P. OLEA VIII.

T. CCCXXVIII.
A. CCV.
L. CCCXII.
P. OLEA VIII.

T. CCCXXVIII.
A. CCV.
L. CCCXII.
P. OLEA VIII.

Et dederunt ei uinum bibere : cum felle mixtum .
Et cum gustasset : noluit bibere .

Postquā autē crucifixerunt eū : diuiserunt uestimenta
eius : sorte mittentes . Et sedentes seruabant eum .

Et inposuerunt sup capud eius causam ipsius scriptā .
Hic est ille nabarenus . rex iudeorum .

Tunc crucifixi sunt eū co duo latrones : unus a dex-
tris : & unus a sinistris .

Pretereuntes autē : blasphemabant eū : mouentes
capita sua : & dicentes . Wāh . qui destruit templū
dī : & intriduo illud reedificat . Salua te metipsum .
si filius dī es . descende de cruce .

Similiter & principes sacerdotū . illudentes eū scribis
& seniorib; dicebant . Alios saluos fecit : se ipsū non
potest saluū facere . Si rex israhel est . descendat nunc
de cruce : & credimus ei . Confidit in dō : liberet nunc
eū si uult . Dixit enim : quia dī filius sum .

In ipsū autē & latrones qui crucifixi erant cum eo .
inproperabant ei . **A** sexta autē hora . tenebre factę
sunt sup uniuersā terram : usq; ad horā nonā .

Et circa horā nonā . clamauit ille uoce magna dicens .
Heli . Heli . lama zabactani . Hoc est . Ds meus . ds meus .
ut quid dereliquisti me . Quidā autē illic stantes .
& audientes dicebant . Heliam uocat iste .

Et continuo currens unus ex eis . acceptā sponsiā im-
pleuit aceto . & imposuit harundini . & dabat ei
bibere . **C**eteri uero dicebant . Sine . uidcamus an

ueniat helias. liberans eum. Ille aut. iterum claman-
s uoce magna: emisit spiritum.

Et ecce uelum templi scissum est in duas partes.
a summo usq; deorsum.

Et terra mota ē: & petre scisse sunt: & monumenta
aperta sunt: & multa corpora scōrum quidormierant
surrexerunt. Et exiuntes de monumentis post re-
surrectionē ei. uenerunt in scām ciuitatē: & appa-
ruerunt multis. **C**enturio aut. & qui cum eo
erant custodientes ihm: uiso terre motu. & his que
fiebant. timuerunt ualde dicentes. Uerē: dī filius erat iste.

Erant ibi mulieres multe a longe. que secute erant
ihm a galilea: ministrantes ei. Inter quas erat
maria magdalena. & maria iacobi: & ioseph ma-
ter: & mater filiorum hebedai.

Cum aut. sero factū esset: uenit quidā homo diues
abarimathia nomine ioseph: qui & ipse discipulus
erat ihu. Hic accessit ad pilatū: & petiit corpus
ihu. Tunc pilatus. iussit reddi corpus.

Et accepto corpore ioseph: inuoluit illud in sindo-
ne munda: & posuit illud in monumento suo nouo.
quod exciderat in petra. Et aduoluit saxum
magnum ad ostium monumenti: & abiit.

Erat ibi maria magdalena: & altera maria:
sedentes contra sepulchrum.

Aliera aut. die que est post parasceuen: conueni-
erunt principes sacerdotū & pharisei. ad pilatum

I. cor. xvi. 1.
II. cor. xvi. 1.
I. cor. xvi. 1.

I. cor. xvi. 1.
Sol.

I. cor. xvi. 1.
II. cor. xvi. 1.
I. cor. xvi. 1.

I. cor. xvi. 1.
II. cor. xvi. 1.
I. cor. xvi. 1.

I. cor. xvi. 1.
II. cor. xvi. 1.
I. cor. xvi. 1.

I. cor. xvi. 1.
II. cor. xvi. 1.
I. cor. xvi. 1.

I. cor. xvi. 1.
II. cor. xvi. 1.
I. cor. xvi. 1.

I. cor. xvi. 1.
Sol.

dicentes: Dñe: recordati sumus. quia seductor ille
dixit adhuc uiuens: post tres dies resurgā. Iube
ergo custodiri sepulchrū usq; in diē tertiu. Ne forte
ueniant discipuli eius & furentur eū: & dicant
plebi: surrexit a mortuis. Et erit nouissimus error:
peior priore. At it illis pilatus. Habetis custodia
ite custodite: sicut seruis. Illi autē abeuntes: munierunt
sepulchrū. Signantes lapidē: cum custodibus.

Vespere autē sabbati. quē lucebat in prima sabbati.
Uenit maria magdalene. & altera maria: uidere
sepulchrū. Et ecce terre motus. factus ē magnus.
Angelus enim dñi descendit de celo. & accedens
reuoluit lapidē: & sedebat sup eum. Erat autē
aspectus eius sicut fulgur: Et uestimentū eius
sicut nix. Pre timore autē eius exterriti sunt custo
des. & facti sunt uelut mortui.

Respondens autē angelus. dixit mulierib;: Nolite
timere uos. Scio enim: quod ihm qui crucifixus
est queritis. Non est hic. Surrexit enim: sicut
dixit. Venite uidete locū: ubi positus erat dñs.
Et cito cuntes. dicite discipulis eius: quia surrexit.
Et ecce preceperit uos in galileam: ibi eū uidebitis:
ecce dixi uobis. **E**t exierunt cito demonu
mento: eū timore & gaudio magno: currentes
nuntiare discipulis eius.

Et ecce ihc occurrit illis: dicens. Aucte. Iuc au
accesserunt & tenuerunt pedes eius: & adora

uerunt eū. Tunc ait illis ihe. Nolite timere. Ite
nuntiate fratrib; meis. ut eant in galilcā. ibi me
uidebunt. Quo cum abissent. ecce quidā de custodi
bus uenerunt in ciuitatē. & nuntiauerunt principib;
sacerdotū. omnia quę facta fuerant. Et congregati
cum senioribus. consilio accepto. pecuniā copiosā
dederunt militib; dicentes. Dicite. quia discipuli
eius nocte uenerunt. & furati sunt cum nobis dor
mientibus. Et si hoc auditū fuerit a preside. nos
suadēbimus ei. & securos vos faciemus. At illi accep
ta pecunia. fecerunt sicut erant docti. Et diuulgatū
est uerbū istud apud iudeos. usq; in hodiernū diem.
Viderim autē discipuli abierunt in galilcā. in montē.
ubi constituerat illis ihe. Et uidentes eū adoraue
runt. Quidam autē. dubitauerunt. Et accedens
ihe. locutus est eis dicens. Data est mihi omnis
potestas. in cēlo & in terra. Euntes ergo docēt omnes
gentes. baptizantes eos in nomine patris. & filii. &
spē scī. Docentes eos seruare omnia. quęcumq; man
davi uobis. Et ecce ego uobiscū sum omnibus die
bus. usq; ad consummationem sculi.

**EXPLICIT EVANGELIUM SE
CUNDUM MATHÆVM**

**INCIPIT ARGUMENTVM
SECUNDUM MARCVVM**

MARCVS EVANG. OI. ELECTVS

ET PETRI IN BAPTISMATE FILIVS /

atq; in diuino sermone discipulus: sacer-
dotiū in israhel agens: secundū carnē leui

ta. Conuersus ad fidē xpī: euangeliū in italia scripsit.
ostendens in eo quid & generi suo deberet & xpō.

Nam initū principii in uoce pphēice exclamationis
instituens: ordinē leuitice electionis ostendit. Itē pre-
dicans predistinatū iohannē filiū zacharię in uoce
angeli adnuntians emissū: non solū uerbū caro fac-
tum: sed & corpus dñi in omnia per uerbū diuine
uocis animatū. Initio euangelice predicationis osten-
dere: ut qui hęc legens: sciret cui initū carnis in
dō & ihu aduenientis habitaculū caro deberet agnos-
cere: atq; in se uerbū uocis quod in consonantibus
pdiderat inueniret. Deniq; & pfecti euangelii opus
intasset ab baptismo dñi predicare dñm in choans: non
laborauit natiuitatē carnis quā in prioribus didicerat
dicere. Sed totus in exprimens expositionē deserti:
ieiunii numeri: temptationē diaboli: Congrega-
tionē bestiarū: & ministeriū protulit angelorū:
ut instituens nos ad intelligendū singula in breui
conpingens: Nec auctoritatē factę rei demeret:
& pficiendi operis plenitudinē non negaret.
Deniq; amputasse sibi post fidē pollicē dr: ut sacer-
dotio reprobis haberetur: Sed tantū consentiens
fidei predistinatū potuit electio: ut nec sic in

opere uerbi pderet qđ prius meruerat in genere. Nā
alexandrie ep̄s fuit. cui p̄singula opus scire. & euan
gelu in se dicta disponere. & disciplinā in se legis ag
noscere. & diuinā in carne dñi intellegere naturā.
que in nos primū requiri. De hinc in quista uolumus
agnosca habentes mercede exhortationis. qm̄ qui plan
tat & qui rigat unū sūt. qui aū incrementū prestat. dñe.

EXPLICIT ARGUMENTVM

INCIPIT BREVIARIUM

De iohanne baptista. & de uictu. & de habitu ei. De bap
tismo ihu. & temptatione eius. Petru. andrea. iacobu. &
iohannē sequi iubet. De homine qui spm̄ in mundū
habuit sanato. **D**e socru petri a febrib; liberata. &
aliis multis quos ille saluauit. De leproso. De paralitico.
Iacobu alphai sequi iubet. apud que cū publicanis
conuiuat. Murmurantib; iudeis dicit. Non ēē op̄s
sanus medicus. De ieiunus discipulorū. & filius sponsi.
& de utrib; & de uino. **O**e specieis quas discipuli uellunt.
De eo qui manū arida habuit. & ubi demones ihm
confitent. Duodecim ap̄lorū electio. De beelzebub
principe demoniorū. & fortiore ligando. & peccanti
in spū scō n̄ remitti. **D**e matre & fr̄ib; eius. De
parabola seminantis. lucernā sub modio. De bona
mensura. De parabola herbe spice & plenū fructū
De sinapis grano. ubi in nauī dormit. Et exurgens
tēpestati imperat. Et de demone cui nom̄ legio fuit.
Archi synagogi filia dū iret resuscitare mulierē a pro

fluuiio sanguinis liberat, puellā suscitāt. Pphēa in
patria sua sine honore ēē. Duodecim discipulis p̄cepta
dat. & premitat eis de capite iohannis.

Regressi apli ad ihm. De quinq; panib; & duob; piscib;.
Ihē ambulans supra mare. uenit ad discipulos. De diuer
sis languorib; sanatus & manib; Et qđ non quē intrat
in homine coinquinat hominē. **O**c filia syrophi
nissē ad acemonio saluata. Ibi surdū & mutū curauit.
De .vii. panib; in quatuor milia hominū. Phariseis
querentib; ab eo signū monet cauēri a fermento pha
riseorū & herodianorū. De sputo ceco oculos aperuit.
Petrus confitē ipsū ēē xpm. & eadē p̄ro dicit sata
nas. & negantē se negaturū. Et quosdā non uisuros
mortē nisi uiderint regnū dī. In monte cū moyse
& helia colloquit. unde descendens interrogatus de
helie aduentu. dicit cū uenturū sed & iā uenisse.
Non eci possē spm̄ in mundū nisi p̄ ieiuniū & orationē.

Et qui uult primus ēē fiat nouissim;. Et non ēē phi
bendū qui in nomine eius uirtutē facit. & de calice
aque frigide. de oculo manu & pede crucendo. &
bonū est sal. uxore non debere dimiti. Infantes n̄
arguendos. Uenditis omnib; elemosinā dandā. &
difficile diuitē intrare in regnum dī.

Quē cent uentura p̄dicit. De filis herodē. De ceco
mendicante curato. De pullo asine. De nummularius

O templo ciccis. De ficulnea quē arefacta est. De
peccatis fratru remittendis. **I**nterrogatus in qua

potestate hec faceret. De iohannis baptismo interro-
gat. Parabola de uinea & colonis. De denario cesaris.
De muliere que septem fratres habuit. & scribe dicit
non es longe a regno di. atq; interrogat quomodo
dicitur xpc filius dauid. monet cauendu ab scri-
bis. De uidua & gabophilano. De templi structura.

O de pseudo xpi & passione martyru. & commotione
seculi & aduentu xpi. De arbore ficus parabola. &
quod die iudicii nemo sciat. propter quod docet ui-
gilandum. **O** de unguento supra capud ihu effuso.
Iudas sacerdotibus dnm prodece. Apparatus pasche.
Dns dicit. ab uno coru se tradendu oblatio. Petro
predicit negaturu. Oraciones ihu. Traditio iude iudeis.

P principes interrogant ihm & condemnant eum.
Petrus tertio negat. Ihesu pilato traditur. Pilatus di-
misso barrabba. ihm flagellatum & crucifigendu
tradit. Passio ihu & sepultura. Et resurrectio eius
ex mortuis. Post resurrectionem mandata.

Et ascensio eius in caelis.

IN CIPIT
E^UANG^UL^UM
S^EC^UND^UM
M^ARC^UM
N^IT^IU^M
E^VANG^UELI^UM
I^HU^S X^PI
F^IL^II D^I
S^IC V^T S^CRIP^T
T^UM E^ST

IN ISAIA PROPETA. Ecce mitto angelum meum
ante faciem tuam. qui preparabit viam tuam. Vox claman-
tis in deserto. parate viam domini. rectas facite semitas eius.

Fuit iohannes in deserto baptizans & predicans baptismum
poenitentiae in remissione peccatorum. Et egrediebatur ad
illum omnis iudee regio & hierosolymite uniuersi & bap-
tizabamur ab illo in iordane flumine. confitentes peccata
sua.

1.

Et erat iohannes uestitus pilis cameli & bona pellicia circa
lumbos eius & locustas & mel siluestre edebat & predicabat
dicens. Venit fortior me post me. cuius non sum dignus
procumbens soluere corrigia calcamentorum eius.

Et ego baptizaui uos aqua. ille uero baptizabit uos spiritu sancto.

Et factum est in diebus illis. uenit ihesus nazareth galilee & bap-
tizatus est in iordane a iohanne. Et statim ascendens
de aqua. uidit apertos celos & spiritum tamquam columbam
descendentem & manentem in ipso. Et uox facta est de celis.
Tu es filius meus dilectus. in te complacui.

Et statim spiritus expulit eum in desertum. & erat in deserto qua-
draginta diebus & quadraginta noctibus & temptabatur
a satana.

Eratque cum bestiis & angeli ministrabant illi.

Postquam autem traditus est iohannes. uenit ihesus in galileam.

Predicans euangelium regni dei & dicens. Quo impletum est
tempus & appropinquabit regnum dei. Poenitemini &
credite euangelio. Et pertransiens secus mare galilee uidit
symonem & andream fratrem eius mittentes retia in mare.

mat. iii.
i.
mat. xiii.
i. u.
lu. xii.
i. u.
mat. xxi.
i. u.
mat. xxiii.
i. u.

mat. xxi.
i.
mat. xxi.
i. u.
lu. xii.
i. u.

mat. x.
i.
mat. xxi.
i. u.
lu. xii.
i. u.

mat. xxi.
i.
lu. xii.
i. u.

mat. xxi.
i.
mat. xxi.
i. u.
mat. xxi.
i. u.
lu. xii.
i. u.

Erant enim piscatores: et circa illa hora multos secuti sunt.

Et dixit eis ihc. Venite post me & faciam uos fieri pisca-
tores hominum. Et protinus relictis retibus. secum
sunt eum. **E**t progressus inde pusillum. uidit Ia-
cobum hebedei. & iohanne frēm eius. & ipsos in
nauī componentes retia. & statim uocauit illos.
Et relicto patre suo hebedeo in nauī cum mercen-
nariis. secuti sunt eum.

Et ingrediuntur capharnaum. & statim sabbatis
ingressus in synagogam docebat eos.

Et stupebant sup doctrina eius. Erat enim docens
eos. quasi potestate habens. & non sicut scribæ.

Et erat in synagoga eorū homo in spū in mundo.
& exclamauit dicens. Quid nobis & tibi ihu nā ha-
rene. uenisti pderē nos. Scio qui sis sēs dī. Et com-
minatus est ei illē dicens. Obmutescē. & exi de ho-
mine. Et discerpens eum spē in mundus. & excla-
mans uoce magna. exiuit ab eo. Et mirati sunt
omnes. ita ut conquirerent inter se dicentes.
Quid nam est hoc. quē doctrina hęc noua. quia in
potestate. & spiritib; inmundis imperat. & obedi-
unt ei. Et pcessit rumor ei statim in omne regione galilee.

ET PROTINVS EGREDIENTES
de synagoga. uenerunt in domū simonis & andree
cū iacobo & iohanne. Discumbebat autē socrus sy-
monis febricitans. & statim dicunt ei de illa. Et
accedens cleuauit eā. adprehensa manu eius. &

continuo dimisit eam febris. & ministrabat eis. Ille sper
aut factu cū occidisset sol. afferebant ad eum om̃s
male habentes. & demonia habentes. Et erat omnis
ciuitas congregata ad ianuā. & curauit multos. qui
uexabantur uariis languorib; & demonia multa ei
ciebat. **E**t non sinebat loqui ea. quo sciebant eum.

Et diluculo ualde surgens. egressus abiit in desertum
locū. ibiq; orabat. Et persecutus est eū symon. & qui
cū illo erant. Et cum inuenissent eū. dixerunt ei.
Quia omnes querunt te. Et ait illis. Eamus in proxi
mos uicos & ciuitates. ut & ibi predicem. Ad hoc
enim ueni. Et erat predicans in synagogis eorū. &
omni galilea. & demonia ciciens.

Et uenit ad eū leprosus deprecans eū. & genu flexo.
dixit. Si uis. potes me mundare. Ille aut miser
tus eius. extendit manū suā. & tangens eū. Ait
illi. Uolo. mundare. Et cum dixisset. statim dis
cessit ab eo lepra. & mundatus est. Et comminatus
est ei. Statimq; eiecit illū. & dixit ei. Uolo. nemini
dixeris. Sed uade ostende te principi sacerdotum.
& offer pro emundatione tua. quę precepit moy
ses. in testimonium illis.

At ille egressus. cepit predicare. & diffamare sermo
nem. ita ut iam non possit manifeste in ciuitate
introire. sed foris in desertis locis esse. & conuenie
bant ad eum undique.

Et iterū intrauit capharnaū post dies. & auditū est

Mat. 9. 35.
Luc. 9. 11.

Mat. 9. 35.
Luc. 9. 11.

Mat. 9. 35.
Luc. 9. 11.

Mat. 9. 35.
Luc. 9. 11.

Mat. 9. 35.
Luc. 9. 11.

quod in domo esset & conuenerunt multi . ita ut non caperet neq; ad ianuā . & loquebatur eis uerbū . Et uenerunt ferentes ad eū paralyticū . qui a quatuor portabatur . Et eū non possent offerre eū illi pro turba . Nudaucrunt tectū ubi erat . & patefacientes summisserunt grabatū . in quo paralyticus iacebat . Cum uidisset autē ih̄s fidē illorū . ait paralytico . fili . dimittantur tibi peccata . Erant autē illic quidā de scribis sedentes . & cogitantes in cordibus suis . quid hic sic loquitur : ~ Blasphemat . Quis potest dimittere peccata . nisi solus d̄s . ~ Quo statim cognito ih̄s spū suo . quia sic cogitarent intra se dicit illis . Quid ista cogitatis in cordibus uestris . ~ Quid est facilius dicere paralytico . dimittantur tibi peccata . aut dicere . surge tolle grabatū tuū & ambula . ~ Ut autē sciatis . quia potestatem habet filius hominis in terra dimittendi peccata . Ait paralytico . Tibi dico . surge . Tolle grabatū tuū . & uade in domū tuā . Et statim ille surrexit . & sublato grabatto . abiit corā omnib; . ita ut ammirarentur om̄s . & glorificarent d̄m dicentes . Quia numquā . sic uidimus .

Et egressus est rursus ad mare . omnisq; turba ueniebat ad eum . & docebat eos . Et eū preteriret . uidit leui alpha sedentē ad telonē . Et ait illi . Sequere me . Et surgens . secutus est eum .

Et factū est eū accumberet in domo illius . multi publicani & peccatores . simul discumbebant eū ih̄u . &

R. Marc. 2.
c. 13.
v. 1-10.

R. Marc. 2.
c. 13.
v. 11-17.

discipulis eius. Erant enim multi. qui & sequebantur
eum. Et scribae & pharisei uidentes. quia mandu-
cavit cum publicanis & peccatoribus. dicebant disci-
pulis eius. Quarto cum publicanis & peccatoribus
manducat & bibit magister uester.

Hoc audito ih̄c. ait illis. Non necesse habent sani
medico. sed qui male habent. Non enim ueni uo-
care iustos. sed peccatores. Et erant discipuli io-
hannis & pharisei ieiunantes. & ueniunt & dicunt
illi. Quarto discipuli iohannis & phariseorum ieiu-
nant. tui autē discipuli non ieiunant. Et ait
illis ih̄c. Numquid possunt filii nuptiarum quam-
diu sponsus cum illis est ieiunare. Quanto tempo-
re habent secum sponsum. non possunt ieiunare.
Venient autē dies cum auferetur ab eis sponsus. &
tunc ieiunabunt. in illis diebus. Nemo adsumen-
dum panni rudis ^{adsum} uestimento ueteri. Alioquin
auferit supplementum nouum aucter. & maior scis-
sura fit. Et nemo mittit uinum nouum in utres ueteres.
Alioquin dirumpit uinum utres. & uinum effunditur.
& utres peribunt. Sed uinum nouum. in utres
nouos mittere debet.

ETFACTVM EST ITERUM CŪ
sabbatis ambularet per agrum. & discipuli eius ceperunt
progredi & uellere spicas. pharisei autē dicebant
ei. Ecce quid faciunt sabbatis. quod non licet.
Et ait illis. Numquid legistis quid fecerit dauid

8. 2. 1. 1. 1.
2. 1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1. 1.

8. 2. 1. 1. 1.
2. 1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1. 1.

quando necessitate habuit. & esurire ipse. & qui
eū eo erant. Quomodo introit in domū dī subabia
thar. principē sacerdotū. & panes propositionis
manducauit. quos non licebat manducare. nisi sa
cerdotibus. & dedit eis qui cum eo erant.

Et dicebat eis. Sabbatū propter hominē factū est.
& non homo propter sabbatum. Itaq; dñs est filius
hominis. & iam sabbati. Et introit iterū in syna
goga. & erat ibi homo habens manū aridā. & ob
seruabant eū. si sabbatis curaret. ut accusarent
illum. Et ait homini habenti manū aridā. Surge
in medium. Et dicit eis. Licet sabbatis bene face
re an male. Anima saluā facere. an perdere.
At illi tacebant. Et circumspiciens eos cum ira
contristatus sup cecitate cordis eorū. dicit homini.
Extende manū tuā. Et extendit. & restituta
est manus illi. **E**xeuntes aut statim pharisæi.
cū herodianis. consiliū faciebant aduersus eum.
quomodo eum pderent. Et illē cum discipu
lis suis. secessit ad mare.

Et turba multa a galilea. & iudea. sceuta ē cum.
& ab hierosolimis. & ab idumæa. & transiordanen.
& qui circa tyru & sydonē. multitudo magna
audientes quæ faciebat. uenerunt ad eum.
Et dixit discipulis suis. ut in nauicula sibi deser
uirent ppter turbā. ne conprimerent eum.
Multos enim sanabat. ita ut irruerent in eum.

q. xxv.
r. iii.
m. xxvi.
l. xlii.

q. xxvi.
r. iiii.
m. xxvii.
l. xliii.
l. c. y.

q. xxvii.
r. v.
m. xxviii.
l. xlv.
l. xlv.

ut illū tangerent. quot quot habebant plagas.

Et sp̄s immundi cū illū uidebant. perdebant ei.

Et clamabant dicentes. Tu es filius dī. Et uche-
menter comminabatur eis. ne manifestarent illū.

Et ascendens in montē. uocauit ad se quos uoluit
ipse. & uenerunt ad eum. Et fecit ut essent xii.
cum illo. & ut mitteret eos predicare. Et dedit
illis potestatem curandi infirmitates. & eiciendi demonia.

Et inposuit symoni nomen petrus. & iacobū hebe-
dei. & iohannē frēm iacobi. Et inposuit eis no-
mina boanerges. quod est filii tonitru. Et an-
drē. & philippū. & bartholomē. & mattheū. &
thomā. & iacobū alpha. & thaddē. & symonē
chananē. & iudā scarioth qui tradidit illum.

Et ueniunt ad domū. & conuenit iterū turba.
ita ut non possent neq; panē manducare. Et cū
audissent sui. exierunt tenere eum. Dicebant
enim. quō in furorem uersus est.

Et scrib̄e qui ab hierosolimis descenderant dicebant.
Quō beelzebub habet. & quia in principe demo-
norum eicit demonia.

Et conuocatis eis. in parabolis dicebat illis. Quo-
modo potest satanas. satanam eicere. & si regnum
in se diuidatur. non potest stare regnū illud; &
si domus sup semetipsam disputatur. non poterit
domus illa stare. Et si satanas consurrexerit in
semetipsum. disputatus est. & non poterit stare. sed

R. xxxviii.
V. lxxviii.

R. xxxviii.
V. lxxviii.
I. lxxviii.

R. xxxviii.
V. lxxviii.
I. lxxviii.

R. xxxviii.
V. lxxviii.

R. xxxviii.
V. lxxviii.
I. lxxviii.

R. xxxviii.
V. lxxviii.
I. lxxviii.

finē habet. Nemo potest uasa fortis in gressus in domum diripere. nisi prius forte alliget. & tunc domum eius diripiet.

Amen dico uobis. quō omnia dimittent filius hominum peccata. & blasphemie. quib; blasphemauerint. Qui autē blasphemauerit in spm scm. non habet remissionē in eternum. sed reus erit ærni delicti.

Quō dicebant. spm immundū habet. / IIII /

ET VENIUNT MATER EIVS

& frs. & foris stantes. miserunt ad eū uocantes eum. Et sedebat circa eū turba. & dicunt ei. I ecce mater tua & frs tui. foris querunt te. Et respondens eis ait. Quis est mater mea & fratres mei? Et circūspiciens eos qui in circuitu eius sedebant. ait. I ecce mater mea. & frs mei. Qui enim fecerit uoluntatē dī. hic frater meus. & soror mea. & mater est.

Et iterū cepit docere ad mare. & congregata est ad eum turba multa. ita ut in nauim ascendens. sederet in mari. & omnis turba circa mare sup terram erat. Et docebat illos in parabolis multa. & dicebat illis in doctrina sua. Audite. I ecce exiit seminans ad seminandū. Et dum seminat. aliud cecidit circa uia. & uenerunt uolucres. & comederunt illud. Aliud uero cecidit sup petrosa. ubi non habuit terrā multā. & statim exortū est. quō non habebat altitudinē terre. Et quando exortus est sol. exstiauit. Et eo quod non haberet radicem. exaruit. Et aliud

cecidit in spinas. & ascenderunt spine. & suffocauerunt
illud. & fructum non dedit. Et aliud cecidit in terram
bonam. & dabit fructum ascendentem & crescentem.
& afferbat unum triginta. & unum sexaginta. &
unum centum. Et dicebat. Qui habet aures audi
endi. audiat. Et cum esset singularis. interrogauerunt
eum hi qui cum eo erant duodecim. parabolam. &
dicebat eis. Vobis datum est scire mysterium regni dei.

Illis autem qui foris sunt. in parabolis omnia fiunt.
Ut videntes videant & non videant. & audientes
audiant & non intellegant. Nequando conuertantur.
& dimittantur eis peccata. Et ait illis. Nescitis para
bolam hanc. Et quomodo omnes parabolas cognoscatis.

Qui seminat. verbum seminat. Hi autem sunt qui circa
viam. ubi seminatur verbum. Et cum audierint.
confestim venit satanas. & aufert verbum quod se
minatum est in corda eorum. Et hi sunt similiter.
qui super petrosam seminantur. Qui cum audierint
verbum. statim cum gaudio accipiunt illud. & non
habent radicem in se. sed temporales sunt. Deinde
orta tribulatione & persecutione propter verbum.
confestim scandalizantur. Et alii sunt. qui in spi
nis seminantur. Hi sunt qui verbum audiunt. & crum
enae seculi. & deceptio diuitiarum. & circa reliqua con
cupiscentie introcuntur suffocant verbum. & sine
fructu efficitur. Et hi sunt qui super terram bonam semi
nati sunt qui audiunt verbum & suscipiunt. & fruc

¶. MAT. VII.
T. 13.
L. 13.
D. 13.

¶. MAT. VII.
T. 13.
L. 13.
D. 13.

nificant unū triginta . & unū sexaginta . & unū centū .

Et dicebat illis . Numquid uenit lucerna ut sub mo-
dio ponatur aut sub lecto . Nonno ut super candelabrum
ponatur . **N**on enim est aliquid absconditū
quod non manifestetur . nec factū est occultū . sed ut
in palā ueniat . Siquis habet aures audiendi audiat .

Et dicebat illis . Videte . quid audiat . In qua mensura
mensi fueritis . remetietur uobis . & adicietur uobis .

Qui enim habet . dabitur illi . Et qui non habet . & iam
quod habet . auferetur ab illo .

Et dicebat . Sic est regnū dī . quē admodū si homo ia-
ciat semē in terra & dormiat . & exsurgat nocte
ac die . & semē germinet . & in crescat dum nescit
ille . Ultro enim terra fructificat primū herbam .
deinde spicā . deinde plenū frumentū in spica .
Et cū se produxerit fructus . statim mittit falcem .
quoniam ad est messis .

Et dicebat . Cui adsimilabimus regnū dī . aut cui
parabole comparabimus illud . Sicut granū sinapis .
quod cū seminatū fuerit in terra . minus est omnib;
seminib; quę sunt in terra . Et cum seminatū fue-
rit . ascendit . & fit maius omnib; holcrib; . Et facit
ramos magnos . ita ut possint sub umbra eius aues
cēli habitare . **E**t talibus multis parabolis loque-
batur eis uerbū . prout poterant audire . Sine para-
bola autem . non loquebatur eis .

Sorsum autē . discipulis suis disserbat omnia .

1. ad vii.
 2. ad viii.
 3. ad ix.
 4. ad x.

Et ait illis. In illa die cū sero ēēt factū. Transcimus con-
 tra. & dimittentēs turbā. adsumunt eū. ita ut erat
 in naui. & alię naues erant cum illo. Et facta est
 pedella magna uenti. & fluctus mirabat in nauim.
 ita ut implectur nauis. Et erat ipse in puppi. supra
 cervical dormiens. Et excitant eū. & dicunt ei. Ma-
 gister. non ad te pōnet quia perimus. Et exsurgens
 cōminatus est uento. & dixit mari. Tace. obmutesc.
 Et cessauit uentus. & facta ē tranquillitas magna. Et
 ait illis. Quid timidi estis. Nōc dum habetis fidem.
 Et timuerunt timore magno. Et dicebat ad aliterutū.
 Quis putas est iste. quia & uentus. & mare. obediunt
 ei. Et uenerunt transfretū maris. In regionē geraseno-
 rum. Et exiit ei de naui. statim occurrit de monu-
 mentis homo in spū in mundo. qui domiciliū habebat
 in monumentis. & neq; catenis iam quisquā cum pote-
 rat ligare. quō conpedib; & catenis sepe uinctus. disru-
 pisset catenas. & conpedes comminuisset. & nemo po-
 terat eū domare. Et semp nocte ac die in monumentis.
 & in montib; erat. clamans & concidens se lapidibus.
 Uidens autē illū a longe cucurrit. & adorauit eum.
 & clamans uoce magna. dixit. Quid mihi & tibi illū
 fili dī summi. Adiuro te p dīm ne me torquas. Dice-
 bat enim illi. Exi spiritus immunde ab homine. & in-
 terrogabat eum. quod tibi nomen est. Et dicit ei.
 Legio nomen mihi est. quia multi sumus. Et deprecaba-
 tur eū multū. ne se expelleret extra regionē. Erat

aut̃ ibi circa montē grex porcorū magnus pascens. & deprecabantur eū spiritus. dicentes. Mitte nos in porcos. ut in eos introcamus. Et concessit eis statim illē. Et exeuntes spē inmundi introierunt in porcos. Et impetu magno grex precipitatus est in mare. ad duo milia. & suffocati sunt in mari. Qui aut̃ pascabant eos fugerunt. & nuntiauerunt in ciuitate & in agros. Et egressi sunt uidere quid eēt facti. & ueniunt ad illū. & uident illū qui a demonio uexabatur: sedentem uestitū. & sanę mentis. & timuerunt. Et narrauerunt illis qui uiderant. qualiter factū eēt ei. qui demoniū habuerat. & de porcis. & rogare eū ceperunt ut discederet a finibus eorum.

Mat. viii.
Lxxviii.

Cumq; ascenderet nauim. coepit illū deprecari. qui a demonio uexatus fuerat. ut eēt cum illo. Et non admisit eum. sed ait illi. Illece in domū tuā ad tuos. & annuntia illis. quanta tibi dñs fecerit. & miserius sit tui. Et abiit. & coepit predicare in decapoli. quanta sibi fecisset illē. & omnes mirabantur. **V.**

Mat. viii.
Lxxviii.
Lxxv.

ET CUM TRANSCENDISSET illē in nauim rursus trans fretū. conuenit turba multa ad illum. & erat circa mare. Et uenit quidā de archisynagogis. nomine iayrus. & uidens eum. prostratus ad pedes eius. & deprecabatur eum multum dicens. Quō filia mea in extremis est. ueni impone manū sup eam. ut salua sit. & uiuat. Et abiit cum illo. & sequebatur eū turba multa. & conprimebant

illum. Et mulier quę erat in profluuio sanguinis an-
 nis duodecim. & fuerat multa p̄pessa. a compluribus
 medicis. & erogauerat omnia sua. nec quicquā p̄fice-
 rat. sed magis deterius habebat. Cum audisset de
 illū. uenit inturba retro. & tetigit uestimentū eius.
 Dicebat enim. Quia si uel uestimentū eius tetigero.
 salua ero. Et confestim siccatus est fons sanguinis ei.
 & sensit corpore. quod sanata ēet a plaga. Et statim
 ih̄c cognoscens in semetipso uirtutē quę exierat de
 eo. conuersus ad turbā aiebat. Quis tetigit uestimenta
 mea? Et dicebant ei discipuli sui. Uides turbā con-
 primentē te. & dicis quis me tetigit? Et circūspicie-
 bat uidere eā. quę hoc fecerat. Mulier autē timens
 & tremens sciens quod factū ēet in se. uenit & proci-
 dit ante eum. & dixit ei omnē ueritatē. Ille autē.
 dixit ei. filia. fides tua te salua fecit. uade in pace.
 & esto sana. a plaga tua. Adhuc eo loquente. ue-
 niunt ab archisynagogo. dicentes. Quia filia tua
 mortua est. quid ultra uexas magistrum? Ih̄c autē
 uerbo quod dicebatur audito. ait archisynagogo.
 Noli timere. tantummodo crede. Et non admisit
 quem ⁱⁿ quā sequi se. nisi petrū. & iacobū. & io-
 hannē fratrē iacobi. Et ueniunt ad domū archi-
 synagogi. & uidet tumultū. & flentes. & heulantes
 multum. Et ingressus ait eis. Quid turbamini. &
 ploratis? Puella non est mortua. sed dormit. Et irri-
 debant eum. Ipse uero cictis omnib; adsumit pa-

trē. & matrē puellę. & qui secū erant. & in greditur:
ubi erat puella iacens. Et tenens manū puellę. ait illi:
Talithacumi. quod est interpretatū. puella tibi dico:
surge. Et confestim surrexit puella. & ambulabat.
erat autē annorū duodecim. Et obstupuerunt. stupore
maximo. Et precepit illis uehementer. ut nemo id
sciret. Et dixit. dare illi manducare.

Et egressus inde. abiit in patriā suam. Et sequebantur
illū. discipuli sui. Et facta sabbato. cepit in synagoga
docere. Et multi audientes. ammirabantur in doctri
na eius dicentes. Unde huic hęc omnia. & quę est sapi
entia quę data ē illi. & uirtutes tales quę p manus ei
efficiuntur: ~ Nonne iste est faber filius marie. ~ Frater
iacobi. & ioseph. & iude. & simonis. ~ Nonne & soro
res eius hic nobiscū sunt. ~ Et scandalizabant in illo.

Et dicebat eis ihe. Quia non est pphāa sine honore.
nisi in patria sua. & in cognatione sua. & in domo
sua. Et non poterat ibi uirtutē ullā facere. nisi pau
cos infirmos. in postis manib; curauit. Et mirabatur.
propter incredulitatem illorum.

Et circuibat castella. incircuitu docens.

Et conuocauit duodecim. & coepit mittere binos. &
dabat illis potestatem spirituum in mundorū. Et prę
cepit eis. nequid tollerent in uia. nisi uirgā tantū.
Non perā. non panē. neq; in hōna acs. sed calciatos
sandaliis. Et ne induerentur duabus tunicis.

Et dicebat eis. Quocumq; introieritis in domum. illic

3. l.
m. c. l. i.
l. x. viii.
p. l. viii.

3. l. i.
m. c. l. i.
l. x. viii.
p. l. viii.

3. l. i.
m. c. l. i.
l. x. viii.
p. l. viii.

3. l. i.
m. c. l. i.
l. x. viii.
p. l. viii.

3. l. i.
m. c. l. i.
l. x. viii.
p. l. viii.

manete. donec exeat inde.

Et quicumq; non receperint uos. nec exaudierint uos. excutite inde. excutite puluerem de pedibus ur̄is. in testimonium illis. **E**t exeuntes predicabant ut penitentiā agerent. Et demonia multa eiciebant. & unguiebant oleo multos egros. & sanabant.

Et audiuit herodes rex. manifestū est enim factum nomen eius. & dicebat. Quia iohannes baptista resurrexit a mortuis. & propterea operantur uirtutes in illo. Alii autē dicebant. quia helias est. Alii uero dicebant. quia propheta est. quasi unus ex prophetis.

Quo audito herodes. ait. Quē ego decollavi iohannē.

Ihic a mortuis resurrexit. **I**pse enim herodes misit ac tenuit iohannē. & uinxit eum in carcere. propter herodiadē. uxore philippi fratris sui. quia duxerat eam.

Dicebat enim iohannes. herodi. Non licet tibi habere. uxore fratris tui. Herodias autē insidiabatur illi. & uolebat occidere eum. nec poterat. Herodes enim metuebat iohannē. sciens eū uirū iustū & sēm. & custodiebat eum. Et audito eo multa faciebat. & libenter eum audiebat. Et cum dies oportunus accidisset. herodes natalis sui. cenā fecit principib; & tribunis. & primis galilæe. Cumq; introisset filia ipsius herodiadis. & saltasset. & placuisset herodi. simulq; recumbentibus. Rex ait puellę. Peto a me quod uis. & dabo tibi. Et iurauit illi. quia quicquid petieris dabo.

8. l. v.
T. II. l. xvi. v.
L. c. xiii.
I. l. xvi. v.

8. l. vi.
T. II. l. xvi. v.
L. c. xiii.
I. l. xvi. v.

8. l. vii.
T. II. l. xvi. v.
L. c. xiii.
I. l. xvi. v.

8. l. viii.
T. II. l. xvi. v.
L. c. xiii.
I. l. xvi. v.

8. l. ix.
T. II. l. xvi. v.
L. c. xiii.
I. l. xvi. v.

8. l. x.
T. II. l. xvi. v.
L. c. xiii.
I. l. xvi. v.

tibi. licet dimidium regni mei. Quę cum exisset. dixit
matri suę. Quid petam. Et illa dixit. Capud iohan
nis baptiste. Cumq; introisset statim cum festinatione
ad regē. petiit dicens. Volo. ut. panis des mihi in
disco. capud iohannis baptiste. Et contristatus ē rex
ppter ius iurandū. & propter simul discumbentes.
noluit eam contristare. Sed misso spiculatōre. p̄cep
pit afferri. capud eius in disco. Et decollauit eum
in carcere. & adtulit capud eius in disco. & dedit
illud puellę. Et puella. dedit matri suę. Quo audi
to discipuli eius. uenerunt & tulerunt corpus eius.
& posuerunt illud in monumento.

ET CONVENIENTES

apostoli ad ihm. nuntiauerunt illi omnia quę ege
rant. & docuerant. Et ait illis. Venite scorsum in
desertum locum. & requiescite pusillū. Istant enim
qui ueniebant & rediebant multi. & nec mandu
candi spatium habebant.

Et ascendentes in nauim. abierunt in desertū locum
scorsum. Et uiderunt eos abeuntes. & cognouerunt
multi. & pedestres de omnib; ciuitatib; concurrerūt
illuc. & preuenerunt eos. Et exiens uidit turbam
multā ihc. & misertus est sup eos. Quia erant sicut
oues non habentes pastore. & coepit docere illos multa.

Et cum iam hora multa fieret. accesserunt discipuli
eius dicentes. Desertus est locus hic. & iam hora pre
teruit. Dimitte illos. ut euntes in proximas uillas

l. l. l. l.
viii
l. l. l. l.

l. l. l. l.
l. l. l. l.

l. l. l. l.
l. l. l. l.
l. l. l. l.

l. l. l. l.
l. l. l. l.
l. l. l. l.
l. l. l. l.

& uicos. emanant sibi cibos quos manducant. Et respon-
dens ait illis. Date illis manducare. Et dixerunt
ei. Iuntes emanus denarius ducentes panes. & da-
bimus eis manducare. Et dicit eis. Quot panes habe-
tis. ite & uidete. Et cum cognouissent. dicunt. quinque
& duos pisces. Et precepit illis. ut accumbere face-
rent omnes. secundum contubernia. super uiride sonum.
Et discubuerunt in partes pcentenos. & per quinquagenos.
Et acceptis quinque panibus. & duobus piscibus.
intuens in celum. benedixit & fregit panes. & dedit
discipulis suis. ut ponerent ante eos. & duos pisces
diuisit omnibus. Et manducauerunt omnes. & saturati
sunt. Et sustulerunt reliquias fragmentorum. duodecim
cophinos plenos. & de piscibus. Erant autem qui mandu-
cauerunt. quinque milia uirorum.

Et statim coegit discipulos suos ascendere nauim. ut
precederent cum transirent ad bethsaida. dum ipse
dimitteret populum.

Et cum dimisisset eos abiit in montem orare.

Et cum sero esset. erat nauis in medio mari. & ipse solus
interna. Et uidens eos laborantes in remigando. erat
enim uentus contrarius eis. Et circa quarta uigiliam
noctis. uenit ad eos ambulans super mare. & uolebat
preterire eos. At illi ut uiderunt eum ambulante
super mare. putauerunt fantasma esse. & exclamauerunt.
Omnes enim cum uiderunt. & conturbati sunt. Et sta-
tim locutus est cum eis. & dixit illis. Confidite. ego

Mat. xvi.
Luc. viii.

Mat. xvi.
Luc. viii.

Mat. xvi.
Luc. viii.

sum. nolite timere. **E**t ascendit ad illos in nauim.
 & cessauit uentus. Et plus magis intra se stupebant. n̄
 enim intellexerant de panibus. Erat enim cor illorū.
 obcecatum. Et cum transisset. puenērunt in
 terram genesareth. & applicuerunt.

Cumq; egressi cent de nauī. continuo cognouerunt
 eum. Et percurrentes uniuersā regionē illā. coeperunt
 in grabatis eos qui male habebant circūferre. ubi
 audiebant eum esse. Et quocumq; introibat in ui
 cos. uel in uillas. aut ciuitates. in plateis ponebant
 infirmos. Et deprecabantur eū. ut uel fimbriam
 uestimenti eius tangere. Et quot quot tange
 bant eum. salui fiebant.

Et conueniunt ad eum pharisei. & quidā doctores
 uenientes ab hierosolymis. Et cum uidissent quos
 dam ex discipulis eius communib; manibus. id est
 non lotis manducare panes. uituperauerunt. Pha
 risei enim & om̄s iudei. nisi crebro lauent manus.
 n̄ manducant. tenentes traditionē seniorum. Et
 a foro nisi baptizentur. non comedunt. Et alia mul
 ta que tradita sunt illis seruare. Baptismata cali
 cum. & urcorū. & aeramentorū. & lectorum.

Et interrogabant eū pharisei & scribe; quare disci
 puli tui non ambulant iuxta traditionē seniorū.
 sed communib; manib; manducant panē. At ille
 respondens. dixit eis. Bene pph̄auit esaias de uob
 hypocritas. sicut scriptū est. Populus hic labis me

honorat. cor autē corū longe abest a me. Inuanū autē
 me colunt. docentes doctrinas precepta hominum.
 Relinquentes enim mandatū dī. tenetis traditionē
 hominum. Baptismata urecorū & calicū. & alia simi
 lia his facitis multa. Et dicebat illis. Bene irritū faci
 tis preceptū dī. ut traditionē urām seruetis. Moyses
 enim dixit. Honora patrē tuū. & matrē tuā. Et qui
 maledixerit patri aut matri. morte moriatur. Uos
 autē dicitis. Si dixerit homo patri aut matri corban.
 quod est donū. quodcumq; ex me tibi profuerit.
 & ultra n̄ dimittis cū quicquā facere. patri suo aut
 matri. Rescindentes uerbū dī. p̄ traditionē urām quā
 tradidistis; & similia huiusmodi. multa facitis. Et ad
 uocans iterū turbā. dicebat illis. Audite me om̄s.
 & intellegite. Nihil est extra hominē introiens in eū.
 quod possit eū inquinare. Sed quę de homine pro
 cedunt. illa sunt quę communicant hominem.
 Siquis habet aures audiendi. audiat.

Et cum introisset in domū aturba. Interrogabant
 eum discipuli eius parabola. & ait illis. Sic & uos in
 prudentes estis. Non intellegitis quia om̄o extrinse
 cus introiens in hominē. non potest eū communicare.
 quia non introit in cor eius. sed in uentrē. & in secas
 sum exit purgans om̄s escas. Dicebat autē. Quō quę
 de homine exeunt. illa communicant hominem.
 Ab utro autē de corde hominū. cogitationes malę
 peccant. Adulteria. fornicationes. homicidia.

furta. auaricia. nequitia. Dolus. impudicitia. oculus
malus. blasphemia. superbia. stultitia. omnia haec
mala abintus peccant. & comunicant hominem.

VII ET INOE SVRGENS ABIIT
in fines tyri. & sydonis. Et ingressus domū neminē
uoluit scire. & non potuit latere. Mulier enim sta-
tim ut audiuit de eo. cuius habuit filia spiritū in
mundū. intrauit & pedit ad pedes eius. Irat enim
mulier gentilis. syrophenissa genere.

8. lxxiii.
7. vi.
de dyuu.

Et rogabat eum. ut demoniū eiceret de filia eius.
Qui dixit illi. Sine prius. saturari filios. Non est enī
bonū sumere panē filiorū. & mittere canibus. At
illa respondit. & dicit ei. Itaq; dñe. Nam & catelli
sub mensa comedunt de micis puerorū. Et ait illi.
Propter hunc sermonē uade. erit demoniū de fi-
lia tua. Et cum abisset domū suā. inuenit puellam
iacentē supra lectū. & demonium exisse.

8. lxxiiii.
9. i.
sol.

Et iterū exiens dñs de finibus tyri. uenit psydo-
nem ad mare galilee. inter medios fines decapo-
leos. Et adducunt ei surdū & mutū. & deprecaban-
tur eū. ut inponat illi manū. Et apprehendens
eū de turba scorsum. misit digitos suos in auri-
culas eius. & expuens tetigit linguā eius. Et suspi-
cens in celū. ingemuit & ait illi. Effetha? quod ē
adaperire. Et statim apertae sunt aures eius. & solutum
est uinculū lingue eius. & loquebatur recte. Et prę-
cepit illis. ne cui dicerent.

Mat. xxi. v.
L. 8.

Mat. xxi. vi.
L. 21.

Quanto eis precipiebat. tanto magis plus predicabant.
& eo amplius. admirabantur dicentes.

Bene omnia fecit. & surdos fecit audire. & mutos loqui.
In illis diebus. iterum cum turba multa esset. & nec habe-
rent quod manducarent. conuocatis discipulis. ait
illis. Misericor sup turba. quia ecce iam triduo susti-
nent me. nec habent quod manducant. Et si dimi-
sero eos ieiunos in domum suam. deficient in uia. Quidam
autem ex eis. de longe uenerunt. Et responderunt ei.
discipuli sui. Unde istos poterit quis hic saturare pa-
nibus insolitudine? Et interrogauit eos. Quot panes
habetis? Qui dixerunt. septem. Et precepit turbe.
discumbere supra terram. Et accipiens septem panes.
gratias agens. fregit & dabat discipulis suis. ut ap-
ponerent. & apposuerunt turbe. Et habebant pis-
ciculos paucos. & ipsos benedixit. & iussit apponi.
Et manducauerunt. & saturati sunt. Et sustulerunt
quod superauerat de fragmentis. septem sportas. Erant
autem qui manducauerunt. quasi quattuor milia.
& dimisit eos. Et statim ascendens nauim cum disci-
pulis suis. uenit in partes dalmanutha.

Mat. xxi. vii.
L. 22.
Mat. xxi. viii.
L. 23.

Mat. xxi. viii.
L. 24.
Mat. xxi. ix.
L. 25.

Et exierunt pharisei. & ceperunt conquirere eum.
querentes ab illo signum de celo temptantes eum.

Et ingemescens spiritu ait. Quid generatio ista querit
signum? Amen dico uobis. si dabitur generationi
ista signum. Et dimittens eos ascendens iterum nauim.
abiit transfretum. Et obliti sunt sumere panes. &

quem me dictas esse.

Respondens petrus. ait ei. Tu es xpc. Et comminatus est eis. ne cui dicerent de illo. Et coepit docere illos. Quo oportet filiū hominis multa pati. & reprobari a seniorib'. & a summis sacerdotib'. & scribis. Et occidi. & post tres dies resurgere. Et palā uerbū loquebatur.

Et adprehendens eum petrus. cepit increpare eum. Qui conuersus. & uidens discipulos suos. comminatus est petro. dicens. Illede petro me satanas. quō n̄ sapiſ que dī sunt. sed que sunt hominum.

Et uocata turba cum discipulis suis. dixit eis. Siquis uult me sequi. deneget semetipsū. & tollat crucem suā. & sequatur me. Qui enim uoluerit animā suā saluā facere. pdet eam. Qui autē pdiderit animam suā ppter me & euangeliū. saluā eam faciet. Quid enī pderit homini. si lucretur mundū totū. & detrimentum faciet anime sue. Aut quid dabit homo comutationis. pro anima sua.

Qui enim me confusus fuerit & mea uerba in generatione ista adultera & pccatrice. & filius hominis confusus erit cū cū uenerit in gloria patris sui cū angelis sanctis. **E**t dicebat illis. Amen dico uobis. quia sunt quidā de hic stantib; qui non gustabunt mortē. donec uideant regnū dī. ueniens in uirtute. Et post dies sex. assumpsit ihc p̄rū. & iacobū. & iohannē. & duxit illos in montē excelsū scorsūm solus. Et transfiguratus est corā ipsis. & uesti

Mat. xxi. 17.
Luc. xxi. 17.
I. xxi. 17.

Mat. xxi. 17.
Luc. xxi. 17.
I. xxi. 17.

Mat. xxi. 17.
Luc. xxi. 17.
I. xxi. 17.

Mat. xxi. 17.
Luc. xxi. 17.
I. xxi. 17.

Mat. xxi. 17.
Luc. xxi. 17.
I. xxi. 17.

menta eius facta sunt splendentia. & candida nimis
 uelut nix. qualia fullo sup̄ terrā non potest candida
 facere. Et apparuit illis helias cum moyse. & erant lo
 quentes cum ihu. Et respondens petrus. ait ihu. Rabbi.
 bonū est nos hic ēē. & faciamus tria tabernacula.
 Tibi unū. & moyse unū. & helie unum. Non enim scie
 bat quid diceret. Erant enim timore exterriti. Et
 facta est nubes obumbrans eos. & uenit uox de nube
 dicens. Hic est filius meus carissimus. Audite illum.
 Et statim circumspicientes. neminē amplius uiderunt.
 nisi ihm tantū secum. Et descendentib; illis de mon
 te. precepit illis ne cui que uidissent narrarent.
 nisi cum filius hominis resurrexerit a mortuis.

h. luc. viii
 m. luc. viii
 sel.

Et uerbum conuenerunt apud se conquirentes.
 quid esset. cum a mortuis resurrexerit.

h. luc. vii
 m. luc. vii
 sel.

Et interrogabant eū dicentes. Quid ergo dicunt pha
 risa & scriba. quia helia oportet uenire primum.
 Qui respondens. ait illis. Halias cum uenerit. primo
 restituet omnia. Et quomodo scriptū est in filium ho
 minis. ut multa patiatur. & contemnatur. Sed dico
 uobis. quia & helias uenit. & fecerunt illi quaecumq;
 uoluerunt. sicut scriptum est de eo.

h. luc.
 m. luc.
 sel.

Et ueniens ad discipulos suos. uidit turbā magnam
 circa eos. & scribas conquirentes cum illis. Et confestim
 omnis populus uidens ihm stupefactus est & expaue
 runt. & accurrentes salutabant eum. Et interroga
 uit eos. quid inter uos conquiritis.

h. x. c. s.
h. claremont.
l. arc. ym.

Et respondens unus de turba. dixit. Magister. attuli
filium meum a te habentem spiritum immum. qui ubicumq;
cum adprehenderit allidit eum. & spumat. & stridet
dentibus; & ardet. Et dixi discipulis tuis ut eicerent
illum & non potuerunt. Qui respondens eis. dicit.
O generatio incredula. quam diu apud uos ero. Quam
diu uos patiar. Afferte illum ad me. Et attulerunt
eum. Et cum uidisset eum. statim spe conturbauit eum.
& elusus in terra uolutabatur spumans. Et interroga-
uit patrem eius. Quantum temporis est. ex quo hoc ei acci-
dit. At ille ait. Ab infanzia. Et frequenter eum. &
in ignem. & in aquas misit. ut eum perderet. Sed siquid po-
tes. adiuua nos misericors nri. Ihesus aut. ait illi. Si po-
tes credere. omnia possibilia credenti. Et continuo
exclamans pater pueri. cum lacrimis aiebat. Credo
dne. adiuua incredulitatem meam. Et cum uideret ihc.
concurrentem turba. comminatus est spiritui immundo.
dicens illi. Surde & mute spe. ego tibi precipio. exi
ab eo. & amplius ne introcas in eum. Et clamans.
& multum discerpens eum. exiit ab eo. Et factus e sicut
mortuus. ita ut multi dicerent. quia mortuus est.
Ihesus aut tenens manum eius. eleuauit eum & surrexit.

h. x. c. s.
sol.

Et cum introisset in domum. discipuli eius secreto inter-
rogabant eum. Quare nos non potuimus eicere eum.
Et dixit illis. Hoc genus in nullo potest exire. nisi
in oratione & ieiunio.

h. x. c. s. viii.
h. claremont.
l. cl.

ET INDE PROPECTI PRETER

grediebantur galileā. nec uolebat quicquā scire,
docebat autē discipulos suos. & dicebat illis. Quō filius
hominis tradetur in manus hominū. & occident eū.
& occisus. tertia die resurget. At illi ignorabant
uerbum. & timebant eum interrogare.

Et uenerunt capharnaum. Qui cum domi eēt. inter-
rogabat eos. Quid in uia tractabatis. At illi tacebant.

Siquidē inter se in uia disputaueant. quis eēt illo-
rum maior. Et residens. uocauit duodecim. & ait
illis. Siquis uult primus eē. erit omniū nouissimus.
& omniū minister. Et accipiens puerū. statuit eum
in medio eorū. Quō eū complexus eēt. ait illis.

Quisquis unū ex huiusmodi pueris receperit in no-
mine meo. me recipit. **E**t quicūq; me suscepe-
rit. non me suscipit. sed eum qui me misit.

Respondit illi iohannes. dicens. Magister. uidim⁹ quendā
in nōe tuo eicientē demonia. qui non sequitur nos.

& phibemus eum. Ihesus autē ait. Nolite phibere
eum. Nemo est enim qui faciat uirtutē in nomine
meo. & possit cito male loqui de me. Qui enim
non est aduersum uos. pro uobis est.

Quisquis enim potū dederit uobis calicē a quo in
nomine meo. quia xpi estis. Amen dico uobis.
non perdet mercedem suam.

Et quisquis scandalizauerit unū ex his pusillis cre-
dentib; in me. bonū est ei magis. si circūdaret mola
asinaria collo eius. & in mare mitteretur.

Et si scandalizauerit te manus tua . abscide illā . Bonū est tibi debile introire in uitā . quā duas manus habentē ire in gehennā . in ignem^l extinguiibilem .

Vbi uermis corū non moritur . & ignis non extinguit^r . Et si pes tuus te scandalizat . amputa illū . Bonū est tibi claudū introire in uitā æternā . quā duos pedes habentē . mitti in gehennā . ignis in extinguiibilis . ubi uermis corū non moritur . & ignis non extinguitur . Quod si oculus tuus scandalizat te . cice cum . Bonū est tibi luscū introire in regnū dī . quam duos oculos habentē . mitti in gehennā ignis . Ubi uermis corū non moritur . & ignis non extinguit^r . Omnis enim igne saliet^r . & omnis uictima salietur sale .

Bonū est sal . Quod si sal in sulsū fuerit . In quo illud condicis . Habete in uobis salē . & pacē habete int̄ uos .

Et inde exurgens . uenit in fines iudee . ultra iordanem . Et conueniunt iterū turbę ad eū . & sicut consueuerat . iterū docebat illos . Et accedentes pharisei . interrogabant eū . si licet uxore dimittere uiro . temptantes eū . At ille respondens . dixit eis . Quid uobis precepit moyses . Qui dixerunt . Moyses permisit libellū repudiū scribere . & dimittere . Quibus respondens ih̄c . ait . Adduritiā cordis ur̄i . scripsit uobis preceptū istud . Ab initio autē creature . masculum & feminā fecit eos d̄s . Propter hoc relinquet homo patrē suū & matrē . & adheret uxori suā . & erunt duo . in carne una . Itaq; iam non sunt duo .

l. m. g.
T. VI. cl. xxv.

T. m. g.
T. VI. cl. xxv.

l. m. g.
T. VI. cl. xxv.

T. m. g.
T. VI. cl. xxv.

sed una caro. Quod ergo dñs iunxit. homo non separet.

Et in domo iterū discipuli ei de eodē interrogauerunt eū.

Et dicit illis. Quicumq; dimiserit uxore suā. & aliam duxerit. adulteriū committit sup eam. Et si uxor dimiserit uirū suū. & alii nupsit. moechatur.

Et offerbant illi paruulos. ut tangeret illos. Discipuli autē. comminabantur offerentib; Quos cum uideret ihc. in digne tulit. & ait illis. Sinite paruulos uenire ad me. & ne prohibueritis eos. Taliū est enim. regnum dñi. Amen dico uobis. Quisquis non receperit regnū dñi uelut paruulus. non intrabit in illud. Et complexans eos. & inponens manus sup illos. benedicebat eos.

Et cū egressus ēēt in uia. percurrē quidā genu flexo ante eū rogabat eum. Magister bone. quid faciā ut uitā æternā percipiam? Ihc autē. dixit ei. Quid me dicis bonum? Nemo bonus. nisi unus dñs. Precepta nosti. ne adulteres. ne occidas. ne furcris. ne falsū testimoniū dixeris. ne fraude feceris. Honora patrē tuū. & matrem. At ille respondens. ait illi. Magister. omnia hęc obseruaui a iuuentute mea.

Ihc autē intuitus eum. dilexit eum. & dixit illi. Unū tibi de est. illud quicūq; habes uende. & da pauperibus. Et habebis thesaurū in celo. & ueni sequere me.

Qui contristatus in uerbo. abiit merens. Erat enim habens possessiones multas. Et circumspiciens ihc. ait discipulis suis. Quam difficile. qui pecunias habent. in regnū dñi introibunt. Discipuli autē. obstupescēbant.

in uerbis eius. At ihc. rursus respondens ait illis.
 filioli. quā difficile est confidentes in pecuniis. in reg-
 num dī introire. Facilius est camelū p̄ foramen acus
 transire. quā diuitē intrare in regnū dī. Quī magis
 admirabantur. dicentes ad semetipsos. Et quis potest
 saluus fieri? Et intuens illos ihc. ait. Apud homines
 impossibile est. sed non apud dīm. Omnia enim possi-
 bilia sunt. apud dīm. Et coepit ei petrus dicere. Ecce
 nos dimisimus omnia. & secuti sumus te.

Respondens ihc. ait. Amen dico uobis. Nemo est qui
 reliquerit domū. aut fr̄s. aut sorores. aut patrē. aut
 matrē. aut filios. aut agros propter me. & propter
 euangelium. qui non accipiat centies. tantum nunc
 in tempore hoc. domos. & fr̄s. & sorores. & matres.
 & filios. & agros. cū persecutionib⁹. & in futuro sēculo. uitā aet̄nā.

Multi autē erunt primi nouissimi. & nouissimi primi.

ERANT AUTĒ IN VI
 ascendentes in hierosolimā. & precedebat illos
 ihc. Et stupebant. & sequentes timebant. Et assu-
 mens iterū duodecim. cepit illis dicere. quę cent
 ei uentura. Quia ecce ascendimus hierosolimā. &
 filius hominis tradetur principib⁹. sacerdotū. & sen-
 tis. & seniorib⁹. & damnabunt eū morte. Et tra-
 dent eum gentibus. & illudent ei. & conspuent eū.
 & flagellabunt eū. & interficient eū. & tertia die re-
 surget. **E**t accedunt ad eū iacobus. & iohannes.
 filii hebedai. dicentes. Magister. uolumus ut quod

A. d. c. d. i.
 T. u.
 d. c. d. c. d. i. i. i.
 I. c. d. c. d. i. i.

A. d. c. d. i.
 T. u.
 d. c. d. c. d. i. i. i.
 I. c. d. c. d. i. i.

A. d. c. d. i.
 T. u.
 d. c. d. c. d. i. i. i.
 I. c. d. c. d. i. i.

cumq; petierimus. facias nobis. At ille. Dixit eis. Quid uultis ut faciam uobis. Et dixerunt. Da nobis ut unus ad dexteram tuam. & alius ad sinistram tuam. sedeamus in gloria tua. Ille aut. ait eis. Nescitis. quid petatis. Potestis bibere calicem quem ego bibo. & aut baptismum quo ego baptizor. baptizari. At illi dixerunt ei. Possumus. Ille aut. ait eis. Calicem quidem quem ego bibo bibetis. & baptismum quo ego baptizor. baptizabimini. Sedere aut ad dexteram meam. uel ad sinistram. non est meum dare. sed quibus paratum est.

Et audientes de eis. ceperunt indignari de iacobo. & iohanne. Ille aut. uocans eos. ait illis. Scitis quia hi qui uidentur principari gentibus. dominantur eis. & principes eorum potestate habent ipsorum. Non ita est aut in uobis. Sed quicumq; uoluerit fieri maior. erit uester minister. Et quicumq; uoluerit in uobis primus esse. erit omnium seruus.

Nam & filius hominis non uenit ut ministraretur ei. sed ut ministraret. Et daret animam suam. redemptionem pro multis. **E**t ueniunt hiericho. Et perficente eo de hiericho & discipulis eius. & plurima multitudo. filius tamei barthimeus. cecus sedebat. iuxta uiam mendicans. Qui cum audisset quia ihesus nazarrenus est. cepit clamare & dicere. fili dauid ihesu. miserere mei. Et comminabantur illi multi. ut taceret. At ille multo magis clamabat. fili dauid. miserere mei. Et stans ihesus. precepit illum uocari.

Et dixerunt
et dixerunt
et dixerunt
et dixerunt

Et dixerunt
et dixerunt
et dixerunt
et dixerunt

Et dixerunt
et dixerunt
et dixerunt
et dixerunt

Et uocant eum. dicentes ei. A nim equior esto. surge uocat te. Qui proiecito uestimento suo. exiliens. uenit ad eum. Et respondens ihc. dixit illi. Quid uis tibi faciam? Cecus aut. dixit ei. Rabboni. ut uideam. Ihc aut. ait illi. Uade. fides tua te saluum fecit. Et confestim uidit. & sequebatur eum in uia.

Et cum adpropinquarent hierosolime & bethanie. ad montem oliuari. mittit duos ex discipulis suis. & ait illis. Ite in castellum quod est contra uos. Et statim introeuntes illuc. inuenietis pullum ligatum. super quem nemo adhuc hominum sedit. Soluite illum. & adducite. Et si quis uobis dixerit quid facitis. dicite quia domino necessarius est. & continuo illum dimittite huc.

Et abeuntes inuenerunt pullum ligatum. ante ianuam foris in buio. & soluiunt eum. Et quidam de illis stantibus. dicebant illis. Quid facitis solucentes pullum? Qui dixerunt eis. sicut preceperat illis ihc. & dimiserunt eis. Et duxerunt pullum ad ihm. & inponunt illi uestimenta sua. & sedit super eum. Multi aut. uestimenta sua. strauerunt in uia. Alii aut. frondes cedebant de arboribus. & sternebant in uia.

Et qui prebant & qui sequebantur. clamabant dicentes. Osanna. benedictus qui uenit in nomine domini. Benedictum quod uenit regnum patris nostri dauid. osanna in excelsis. **E**t introiit hierosolimam in templum. Et circumspexit omnibus. cum iam uespera esset hora. exiit in bethania. cum duodecim. Et alia die

A. d. viii.
B. d. viii.
C. d. viii.

A. d. viii.
B. d. viii.
C. d. viii.

A. d. viii.
B. d. viii.
C. d. viii.

A. d. viii.
B. d. viii.
C. d. viii.

cum exirent ab ethania . esurit . Cumq; uidisset
a longe ficu habentē folia . uenit siquid forte in
ueniret in ea . It cum uenisset ad eam . nihil inue
nit preter folia . Non enim erat tempus ficorū . It
respondens . dixit ei . Iam non amplius in æternum
quisquā fructū ex te manducet . It audiebant discipuli ei .

Et ueniunt hierosolymā . & cum introisset templum .
coepit eiecere uendentes . & ementes in templo . It
mensas nummulariorū . & cathedras uendentium co
lumbas euertit . It non sinebat ut quisquā trans
ferret uas p̄ templum . & docebat dicens eis . Nonne
scriptū est . quia domus mea . domus orationis uoca
bitur omnib; gentibus . Illos autē fecistis cā . speluncā
latronum . **Q**uo audito principes sacerdotū &
scribę . querebant quomodo cum p̄derent . Timebant
enim eum . quō uniuersa turba . admirabatur sup
doctrina eius . **E**t cum uespera facta ē . egredie
batur de ciuitate . It cum mane transirent . uider
ficu aridam factā aradicib; . It recordatus petrus . dixit
ei . Rabbi . ecce ficus cui maledixisti . aruit .

Et respondens ih̄c . ait illis . Habete fidem dī . Amen
dico uobis . quia quicumq; dixerit huic monti . tol
lere & mitte in mare . & non hesitauerit in corde
suo sed crediderit . quia qd̄cumq; dixerit fiat . fiet ei .
Propterea dico uobis . om̄a quęcumq; orantes petitis .
credite quia accipietis . & euenient uobis .

Et cum stabitis adorandum . dimitte siquid habetis

aduersus aliquē ut & pater uester qui in celis est dimittat uobis peccata uestra. Quod si uos non dimiseritis. nec pater ur̄ qui in celis ē dimittet uobis peccata ur̄a.

I x

1. cor. vii.
2. cor. vii.
1. cor. vii.

ET VENIUNT RVRSVS BIURO solima. Et cum ambularet in templo. Accedunt ad eum summi sacerdotes. & scribe. & seniores. & dicunt illi. In qua potestate hec facis. & quis tibi dedit hanc potestatem ut ista facias. Ihesus autē respondens. ait illis. Interrogabo uos. & ego unū uerbum. & respondete mihi. Et dicā uobis. in qua potestate hec faciam. Baptismū iohannis de celo erat. an ex hominibus. Respondete mihi. At illi cogitabant secū dicentes. Si dixerimus de celo. dicet. Quare ergo nō credidistis ei. Si dicem⁹ ex hominib⁹. timebant populu. Om̄s enim habebat iohannē. quia uere pph̄a ēet. Et respondentes. dicunt ihu. Nescimus. Et respondens ih̄s. ait illis. Neq. ego dico uobis. in qua potestate hec faciam.

1. cor. vii.
2. cor. vii.
1. cor. vii.

Et coepit illis in parabolis loqui. Uinea paschnauit homo. & circumdedit sepe. & fodit lacum. & edificauit turrē. & locauit eā agricolis. & peregre profectus est. Et misit ad agricolas in tempore seruum. ut ab agricolis acciperet de fructu uince. Qui adprehensum cū ceciderunt. & dimiserunt uacuum. Et iterū misit ad illos aliū seruū. & illū in capite uulnerauerunt. & contumeliis adfecerunt. Et rursum aliū misit. & alium occiderunt. Et plures alios quosdam cedentes. alios uero occidentes. Ad

huc ergo unū habens filiū carissimū. & illū misit ad
eos nouissimū dicens. Quia reuerbuntur: filiū meū:
Coloni autē dixerunt ad inuicem. Hic est heres. ueni
te occidamus eum. & nra erit hereditas. Et ad phen
dentes eū occiderunt. & eiecerunt extra uincam.
Quid ergo faciet dominus uince. Ueniet & pdet colo
nos. & dabit uincta atis. Nec scripturā hanc legis.
lapide quō repbauerunt edificantes hic factus est in
capud anguli. A dño factum est istud. & est mirabile
in oculis nostris. **E**t querebant eū tenere, & amuc
turbam. Cognouerunt enim. quō ad eos parabolam
hanc dixerit. & relictō eo abierunt.

Et mittunt ad eum quosdam ex phariseis. & herodia
nis. ut eum caperent in uerbo. Qui uenientes. dicunt
ei. Magister. scimus quia uerax es. & non curas
quemquā. Nec uides enim in facie hominū. sed in
ueritate uia dī doces. licet dari tributū cesari. An
non dabimus. Qui sciens uersutia corū. ait illis.
Quid me temptatis. Afferre mihi denariū. ut ui
deam. At illi adtulerunt ei. Et ait illis. Cuius
est imago hęc. & inscriptio. Dicunt illi. cesaris.
Respondens autē ihs. dixit illis. Reddite igitur
quę sunt cesaris. cesari. & quę sunt dī. dō. Et mi
rabantur sup eo. Et uenerunt ad eum sadducei.
qui dicunt resurrectionē non esse. Et interrogabat
eum. dicentes. Magister. moyses nobis scripsit.
ut si cuius frater mortuus fuerit. & dimiserit uxo

3. ex xviii.
4. de xx.
5. de xlii.
6. de lxxviii.

7. de xlii.
8. de xlii.
9. de lxxviii.

rem . & filios non reliquerit . accipiat frater a uxore
 ipsius . & resuscitet semen fr̄i suo . Septē ergo fratres
 erant . & primus accepit uxore . & mortuus est . non re
 licto semine . It̄ secundus accepit eam . & mortuus ē .
 & nec isto reliquit semen . It̄ tertius similiter . It̄ ac
 ceperunt eam septē similiter . & non reliquer̄ semen .
 Nouissima omnium defuncta ē & mulier . In resurrectione
 ergo cū resurrexerint . cuius debis erit uxor . Septem
 enim . habuerunt eam uxorem . It̄ respondens ih̄c .
 ait illis . Nonne ideo erratis . non scientes scripturas .
 neq; uirtutē dī . Cum enim a mortuis resurrexerint .
 neq; nubent . neq; nubentur . sed sunt sicut angeli in
 celis . De mortuis aut̄ quod resurgant . non legistis in
 libro moysi . super rubū quomodo dixerit illi d̄s in
 quicens . Ego sum d̄s abraham . & d̄s isaac . & d̄s iacob .
 Non est d̄s mortuorū . sed uiuorū . Illos ergo multū erratis .

Et accessit unus de scribis . qui audierat illos conqui
 rentes . & uidens quō bene illis responderit . interro
 gauit eum . quod ēēt primū omnium mandatu . Ih̄c
 aut̄ . respondit ei . Quia primū ^{omnium} mandatu est . Audi
 israhel . d̄ns d̄s nr̄ . d̄s unus est . It̄ diliges d̄nm d̄m
 tuū ex toto corde tuo . & ex tota anima tua . & ex tota
 mente tua . & ex tota uirtute tua . Hoc est primū
 mandatu . Scdm̄ aut̄ . simile est illi . Diliges proxi
 mum tuū . tamquā te ipsum . Maius horum . aliud
 mandatu non est . **E**t ait illi scriba . Bene ma
 gister in ueritate dixisti . quia unus est . & non est

Il
 op
 t
 op

Il
 op
 t
 op

alius preter eum. Et ut diligatur ex toto corde.
& ex toto intellectu. & ex tota anima. & ex tota fortitu-
dine. & diligere proximum. tamquam se ipsum. maius est
omnibus holocaustis. & sacrificiis. Ihesus autem uidens
quod sapienter respondisset. dixit illi. Non es longe a regno dei.

Et nemo iam audebat eum. Interrogare.

Et respondens ihesus. dicebat docens in templo. Quo-
modo dicunt scribe. christum filium esse dauid. Ipse enim
dauid. dicit in spiritu sancto. Dixit dominus domino meo. sede
ad dexteris meis. donec ponam inimicos tuos. scabellum
pedum tuorum. Ipse ergo dauid dicit cum domino. & un-
do est filius eius. Et multa turba cum libenter audiuit.

Et dicebat eis in doctrina sua. Caute a scribis. qui
uolunt in stolis ambulare. & salutare in foro. Et in
primis cathedris sedere in synagogis. & primos dis-
cubitos in cenis. **Q**ui deuorant domos uiduarum.
sub obtentu plure orationis. hi accipient plurius iu-
dicium. Et sedens ihesus contra gazophilacium. aspicio-
bat quomodo turba iactaret in gazophilacium.
Et multi diuites iactabant multa. Cum uenisset una
uidua pauper. misit duo minuta. quod est quadrans.
Et conuocans discipulos suos. ait illis. Amen dico
uobis. quia uidua hec pauper. plus omnibus misit.
qui miserunt in gazophilacium. Omnes enim ex eo
quod abundabat illis. miserunt. Hec uero de penu-
ria sua. omnia que habuit misit. totum uictum suum.

Et cum egredereetur de templo. ait illi unus ex disci-

pulis suis. Magister: aspice quales lapides. & quales
structuræ. Et respondens ihc. ait illi. Illides has omnes
magnas edificationes. Non relinquatur lapis sup
lapidem. qui non destruat.

8. c. x. v. v. v. v.
1. c. x. v. v. v. v.
1. c. x. v. v. v. v.

ET CUM SEDERET IN MONTE

oliuarum contra templum. interrogabant eum separatim.
Petrus. & iacobus. & iohannes. & andreas. Dic nobis
quando ista fient. & quod signum erit. quando hec
omnia incipient consummari. Et respondens ille.
cepit dicere illis. Videte. ne quis uos seducat. Multi
enim uenient in nomine meo dicentes. quia ego sum.
& multos seducunt. Cum audieritis autem bella &
opiniones bellorum. ne timueritis. Oportet enim
fieri. sed non dum finis. Exsurgit enim gens super
gentem. & regnum super regnum. & erunt terre motus per
loca. & fames. Initium dolorum hec.

1. c. x. v. v. v. v.
1. c. x. v. v. v. v.
1. c. x. v. v. v. v.
1. c. x. v. v. v. v.

Videte autem uos metipsos. Tradent enim uos in conciliis.
luis. & in synagogis uapulabitis. Et ante presides &
reges stabitis. propter me in testimonium illis.

1. c. x. v. v. v. v.
1. c. x. v. v. v. v.
1. c. x. v. v. v. v.

Et in omnes gentes. primum oportet predicari euangelium.

1. c. x. v. v. v. v.
1. c. x. v. v. v. v.
1. c. x. v. v. v. v.
1. c. x. v. v. v. v.

Et cum duxerint uos tradentes. nolite precogitare
quid loquamini. sed quod datum uobis fuerit in illa
hora. id loquimini. Non enim uos estis loquentes.
sed spiritus sanctus. Tradet autem frater fratrem in mortem. & pater
filium. & consurgente filii in parentes. & morte affi-
cient eos. & eritis odio omnibus. propter nomen meum.
Qui autem sustinuerit in fine. hic saluus erit.

Cum autē uideritis abominationē desolationis. stantē
ubi non debet. qui legit intelligat.

Tunc qui in iudea sunt. fugiant in montes. Et qui sup
tectū. ne descendat in domū. nec introeat ut tollat
quid de domo sua. Et qui in agro erit. non reuertat
retro. tollere uestimentū suū.

Vae autē pregnantib; & nutrientibus. in illis diebus.

Orato uero. ut hieme non fiant.

Erunt enim dies illi tribulationes tales. quales non
fuerunt ab initio creaturę. quā condidit dñs usque
nunc. neq; fient. **E**t nisi breuiasset dñs dies.
non fuisset salua omnis caro. Sed propter electos.
quos elegit. breuiant dies.

Et tunc si quis uobis dixerit. ecce hic est xp̄s. ecce
illie. ne credideritis. **E**xsurgent enim pseudo
xp̄i. & pseudo pphete. Et dabunt signa & porten
ta ad seducendos. si potest fieri & iam electos. illos
ergo uidete. ecce predixi uobis omnia.

Sed in illis diebus. post tribulationē illā. sol conte
nebrabitur. & luna non dabit splendore suū. Et stel
le celi erunt decedentes. & uirtutes quę sunt in
celis mouebuntur. **E**t tunc uidebunt filium
hominis. uenientē in nubibus. cū uirtute multa &
gloria. Et tunc mittet angelos suos. & congregabit
electos suos. a quatuor uentis. a summo terre. usq;
ad summū celi. A fieu autē. discite parabolam.
Cum iam ramus eius tener fuerit. & nata fuerint

folia . cognoscitis quia in proximo sit estas . Sic & uos cum uidertis hæc fieri . scitote qd in proxima sit in-
ofus . Amen dico uobis . quò non transibit generatio hæc . donec omnia ista fiant . Cælum & terra transi-
bunt . uerba autem mea non transibunt .

h. el. u.
i. v. l. x.

Oe die autem illa . uel hora nemo scit . neque angeli
in celo . neq; filius . nisi pater .

h. el. u.
i. v. l. x.

Videte . uigilate & orate . nescitis enī quando tempus sit .
Sicut homo qui peregre profectus reliquit domū suam .
& dedit seruis suis potestatem cuiusq; operis . & ianito-
ri precipiat ut uigilet .

h. el. u.
i. v. l. x.

h. el. u.
i. v. l. x.

Uigilate ergo . nescitis enim quando dominus domus
ueniat . Sero . an media nocte . an galli cantu . an ma-
ne . Ne cum uenerit repente . inueniat uos dormientes .
Quod autē dico uobis . omnibus dico uigilate .

h. el. u.
i. v. l. x.

ERAT AUTEM PASCHA
& athena post biduum .

h. el. u.
i. v. l. x.

Et querabant summi sacerdotes & scribe . quomodo
cum dolo tenerent & occiderent . Dicebant enim .
Non in die festo . ne forte tumultus fieret populi .

h. el. u.
i. v. l. x.

Et cum esset bethanie in domo simonis lepsi . & recu-
beret . venit mulier habens alabastrū unguenti
nardi spicati preciosi . & fracto alabastro . effudit
sup caput eius . Erant autē quidā indigne ferentes
intra semetipsos & dicentes . Ut quid perditio ista un-
guenti facta est . poterat enim unguentū istud ue-
nundari plusquā trecentis denarius . & dari paupe

ribus. Et fremebant in eam. Ihesus autem dixit. Sinite
eam. Quid illi molesti estis. Bonum opus operata est
in me. Semper autem pauperes habetis uobiscum. & cum uo
lueritis potestis illis bene facere. me autem non semper habetis.

Quod habuit hec fecit. praeuenit ungere corpus meum.
in sepulturam. Amen dico uobis. ubicumque predica
tum fuerit euangelium istud in uniuerso mundo. &
quod fecit hec narrabitur in memoriam eius.

Et iudas scariothes unus de duodecim. abiit ad sum
mos sacerdotes. ut perderet eum illis. Qui audientes.
gausi sunt. & promiserunt ei. pecuniam se daturos.
Et querebat. quomodo illum oportune traderet.
Et primo die abimorum. quando pascha immolabant.
dicunt ei discipuli. Quo uis camus. & paremus tibi
ut manduces pascha. Et mittit duos ex discipu
lis suis. & dicit eis. Ite in ciuitatem. & occurret uob
homo laguenam aequo baiulans. sequimini eum. Et
quocumque introierit. dicite domino domus. Quia
magister dicit. Ubi est refectio mea. ubi pascha cum
discipulis meis manducem. Et ipse uobis demons
trabit cenaculum grande stratum. & illic parate
nobis. Et abierunt discipuli eius. & uenerunt in ciui
tatem. & in uenerunt sicut dixerat illis. & parauerunt pascha.

Vespere autem facto. uenit cum duodecim. & discen
tibus eis. & manducantibus. ait ihesus. Amen
dico uobis. quia unus ex uobis me tradet. qui
manducat mecum. **A**t illi ceperunt contristari.

& dicere ei singillatim. Numquid ego.

Qui ait illis. Unus ex duodecim. qui intingit meum
in catino. Et filius quidem hominis uadit sicut
scriptum est de eo. Ue autem homini illi. per quem
filius hominis tradetur.

Bonum erat ei. si non esset natus homo ille.
Et manducantibus illis. accepit ihs panem. & bene
dicens. fregit. & dedit eis. & ait. Sumite. hoc est
corpus meum. **E**t accepto calice. gratias agens.
dedit eis. Et biberunt ex illo omnes. & ait illis.
Hic est sanguis meus. noui testamenti. qui multis
effundetur. Amen dico uobis. quod iam non bibam
de genimine uitae. usque in diem illud cum illud bibam
nouum in regno dei.

Et ymno dicto. exierunt in montem oliuarum.

Et ait eis ihs. Omnes scandalizabimini in nocte
ista. quia scriptum est.

Percutia pastorem. & dispergentur oves. Sed postea quam
surrexero. precedam uos in galileam.

Petrus autem ait ei. Et si omnes scandalizati fuerint.
sed non ego. Et ait illi ihs. Amen dico tibi.
quia tu hodie in nocte hac. priusquam bis gallus
uocem dederit. ter me es negaturus.

At ille amplius loquebatur. Et si oportuerit me si
mul conmori tibi. non te negabo. Similiter
autem. & omnes dicebant.

Et ueniunt in predium. cui nomen gethsamani.

2. cl. vii.
3. cl. vii.
4. cl. vii.

5. cl. vii.
6. cl. vii.
7. cl. vii.
8. cl. vii.

9. cl. vii.
10. cl. vii.
11. cl. vii.
12. cl. vii.

13. cl. vii.
14. cl. vii.

15. cl. vii.
16. cl. vii.
17. cl. vii.

18. cl. vii.
19. cl. vii.

20. cl. vii.
21. cl. vii.
22. cl. vii.
23. cl. vii.

24. cl. vii.
25. cl. vii.

26. cl. vii.
27. cl. vii.
28. cl. vii.

Et ait discipulis suis. Sedete hic. donec orem. Et
assumpsit petrum. & iacobum. & iohannem secum. &
cepit paucis & tedere.

Et ait illis. Tristis est anima mea. usque ad mortem.
Sustinete hic. & uigilate.

Et cum processisset paululum. cecidit super terram. & ora-
bat. ut si fieri posset. transiret ab eo hora. & dixit.
Abba pater: omnia possibilia tibi sunt. transfer
calicem hunc a me.

Sed non quod ego uolo.
sed quod tu. Et uenit. & inuenit eos dormientes.

& ait petro. Simon dormis. non potuisti una ho-
ra uigilare.

Vigilate & orate. ut non in-
tratis in temptationem.

Spe quidem promptus. caro autem infirma.
Et iterum abiens. orauit eundem sermonem.

Et reuer-
sus denuo. inuenit eos dormientes. Ita enim oculi
illorum grauari. Et ignorabant. quod responderent ei.

Et uenit tertio. & ait illis. Dormit iam. & requi-
esce. Sufficit. uenit hora. ecce tradetur filius
hominis in manus peccatorum. Surgite.amus.
ecce qui me tradet. prope est.

Et adhuc eo loquente. uenit iudas scarioth. unus
ex duodecim. & cum illo turba multa. cum gladus
& lignis. a summis sacerdotibus. & a scribis. & a senioribus.

Oderat autem traditor eius signum eis dicens. Quem
cumque osculatus fuero. ipse est. tenete eum. & duci-
te eum caute. Et cum uenisset. statim accedens ad
eum. ait. Rabbi. Et osculatus est eum. At illi

manus in iocerrunt in eum. & tenuerunt eum.

Vnus autē quidā de circumstantib⁹ educens gladiū.

percussit seruum summi sacerdotis. amputauit illi auricula.

Et respondens ihc. ait illis. Tamquam ad latronem ex-
istis cum gladiis & lignis comprehendere me. Cotidie
eram apud uos in templo docens. & non me tenuis-
tis. Sed ut ad impleantur scripture.

Tunc discipuli eius relinquentes eum. omnes fugerunt.

Adullescens autē quidā sequebatur eū amictus sindone
sup nudo. & tenuerunt eum. At ille relicta sin
done. nudus profugit ab eis.

Et adduxerunt ihm ad summū sacerdotē. Et con
uenerunt om̄s sacerdotes. & scribe. & seniores.

Petrus autē a longe. secutus est eum. usq; intro in atrium
summi sacerdotis. & sedebat cum ministris. & ca
lesfaciebat se ad ignem.

Summi uero sacerdotes. & omne conciliū. querebant
aduersus ihm testimoniū. ut eū mortu traderent.
nec inueniebant. Multi enim testimoniū falsū dice
bant aduersus eū. & conuenientia testimonia n̄ erant.

Et quidā surgentes falsum testimoniū ferebant. ad
uersus eum dicentes. Quō^a nos audiui^m eum dicen
tem. ego dissoluā templū hoc manu factū. & per
triduum aliud non manu factū edificabo. I^e t̄ non
erat conueniens. testimoniū illorū. **E**t rex surgens
summus sacerdos in mediū. Interrogauit ihm dicens.
Nō^a respondes quicquā ad ea. quę tibi obiciuntur

abbis. Ille autē tacebat. & nihil respondit. Rursū
summus sacerdos. interrogabat eū. & dixit ei. Tu es
xpe filius benedicti.

Ille autē. dixit illi. Ego sum. Et videbitis filiū homi
nis adextris sedentē uirtutis. & uenientē cū nubib' celi.

Summus autē sacerdos. scindens uestimenta sua. ait.

Quid adhuc desideramus testes. Audistis blasphemiā.
quid uobis uidetur. Qui omnes condempnauerunt
eum. esse reum mortis.

Et ceperunt quidā conspuere eū. & uelare faciē eius.
& colaphis eum cedere. & dicere ei. Prophetia. Et
ministri. alapis eum cedebant.

Et cum ēet petrus in atrio deorsum. uenit una ex an
cillis summi sacerdotis. Et cum uidisset petrū cale
facientē se. aspiciens illum. ait. Et tu cum ihu nātha
reno cras. At ille negauit dicens. Nēque scio. neq;
noui quid dicas. **E**t exiit foras ante atrium.
& gallus cantauit. Rursus autē cum uidisset illum
ancilla. cepit dicere circumstantibus. Quia hic ex
illis est. At ille iterū negauit. Et post pusillum.
rursus qui astabant dicebant petro. Uere. ex illis
es. nam & galileus es. Ille autē cepit anathematizare
& iurare. Quia nescio hominē istū quem dicis.
Et statim. iterum gallus cantauit.

Et recordatus est petrus uerbi quod dixerat ei ihc.
priusquā gallus cantet bis. ter me negabis. & coe
pit flere. **E**t confestim mane consilium facien

tes. summi sacerdotes. cū senioribus. & scribis. & uni
uerso concilio. **V**incentes ihm duxerunt.
& tradiderunt pilato.

Et interrogauit eum pilatus. Tu es rex iudeorum? At
ille respondens. ait illi. Tu dicis.

Et accusabant eum summi sacerdotes in multis. Pila
tus autē. rursus interrogauit eum dicens. Non respon
des quicquam? Illi inquam te accusant. Ihesus autē
amplius nihil respondit. ita ut miraretur pilatus.

Per diē autē festum dimittere solebat illis unum ex
uinctis. quemcumque petissent.

Erat autem qui dicebatur. barrabbas. qui cum sedi
tiosis erat uinctus. qui in seditione fecerat homici
dium. It cum ascendisset turba. cepit rogare sic
semp faciebat illis. Pilatus autē respondit eis & dixit.
Vultis dimitte uobis regē iudeorum? Sciebat enim.
qd̄ p inuidiā tradidissent eum summi sacerdotes.

Pontifices autem concitauerunt turbam. ut magis
barabbam dimitteret eis.

Pilatus autē iterū respondens. ait illis. Quid ergo
uultis facia regi iudeorum? At illi iterū clama
uerunt. Crucifige eum. Pilatus uero dicebat eis.
Quid enim mali fecit? At illi magis clamabant.
Crucifige eum. **P**ilatus autē uolens populo sa
tisfacere. dimisit illis barrabbam. & tradidit ihm
flagellis cēsum. ut crucifigeretur.

Milites autē duxerunt eum intro in atrium pretorii. &

1. c. viii.
2. c. viii.
3. c. viii.

1. c. viii.
2. c. viii.
3. c. viii.

1. c. viii.
2. c. viii.
3. c. viii.

1. c. viii.
2. c. viii.
3. c. viii.

1. c. viii.
2. c. viii.
3. c. viii.

1. c. viii.
2. c. viii.
3. c. viii.

1. c. viii.
2. c. viii.
3. c. viii.

1. c. viii.
2. c. viii.
3. c. viii.

1. c. viii.
2. c. viii.
3. c. viii.

conuocant totā cohortē. & induunt eū purpura.
 & imponunt ei placentes spinā coronā. & ceperunt
 salutare eum. ^Aue rex iudeorum. Et percutiebant
 caput eius harundine. & conspuerant eum. &
 ponentes genua adorabant eum.

Et postquā illuserunt ei. exuerunt illum purpura.
 Et induerunt illū uestimentis suis. & educunt illū
 ut crucifigerent eum.

Et angariauerunt prater eum quēpiam simonem
 cyrenēum uenientē de uilla. patrē alexandri. & rufi.
 ut tolleret crucem eius.

Et perducunt illum in golgatha locum. quod
 est interpretatum caluarie locus.

Et dabant ei bibere myrratū uinū. & non accepit.

Et crucifigentes eum. diuiserunt uestimenta eius.
 mittentes sortem sup eis. quis quid tolleret.

Erat autē hora tertia. & crucifixerunt eum.

Et erat titulus causę eius inscriptus. rex iudeorum.

Et cum eo crucifigunt duos latrones. unū adextris.
 & alium a sinistris ei. **E**t adimpleta est scriptu-
 ra quę dicit. & cum impiis reputatus est.

Et pretereuntes blasphemabant eum. mouentes
 capita sua & dicentes. Wab. qui destruit templū.
 & in trib; dieb; edificat. saluum fac te nuncipsum.
 descendens de cruce.

Similiter & summi sacerdotes. ludentes ad alterutrū
 cū scribis dicebant. ^Alios saluos fecit. se ipsū non.

potest saluum facere. X p̄ rex israhel. descendat
nunc de cruce. ut uideamus. & credamus.

Et qui cum eo crucifixi erant. conuiciabantur ei.

Et facta hora sexta. tenebre facte sunt per totam
terram. usq; in horam nonam.

Et hora nona. exclamauit ihs uoce magna dicens.
Heli. heli. lemasabacchani. Quod est interpreta-
tum. Ds meus. ds meus. ut quid dereliquisti me.
Et quidam de circumstantibus audientes dicebant.
Ecce heliam uocat.

Currens autem unus & implens spongia a ceto. circu-
ponensq; calamo. potum dabat ei dicens. Sinite. ui-
deam. si ueniat helias addeponendum cum.

Ihs autem emissa uoce magna expirauit.

Et uelū templi scissū est in duo. a summo usq; deorsum.

Videns autē centurio qui ex aduerso stabat. quia sic cla-
mans expirasset. ait. Ecce. homo hic filius di erat.

Erant autē & mulieres de longe aspicientes. inter quas
erat maria magdalene. & maria iacobi minoris. & io-
sep mater & salome. Et cum esset in galilea. sequeban-
tur eum. & ministrabant ei. Et alie multe. quę simul
cum eo ascenderant hierosolimam.

Et cum iam sero esset factum. quia erat parasceue qđ
est ante sabbatum. uenit ioseph ab arimathia nobi-
lis decurio. qui & ipse expectans erat regnum di.
Et audacter introiit ad pilatū. & petiit corpus ihu.
Pilatus autē mirabatur. si iam obisset. Et accessit

R. ...
V. ...
L. ...

R. ...
V. ...
L. ...

R. ...
V. ...
L. ...

R. ...
V. ...
L. ...

R. ...
V. ...
L. ...

R. ...
V. ...
L. ...

centurione. interrogauit eum. si iam mortuus esset. Et cum cognouisset a centurione. donauit corpus ioseph.

Ioseph autem meratus sindonem. & deponens eum in uoluit sindonem. & posuit eum in monumento. quod erat excavatum de petra. Et aduoluit lapidem. ad ostium monumenti.

Maria autem magdalene. & maria ioseph aspiciebant. ubi poneretur.

Et cum transisset sabbatum. Maria magdalene. & maria iacobi & salome. emerunt aromata. ut uenientes unguerent eum.

Et ualde mane una sabbatorum. ueniunt ad monumentum. orto iam sole. Et dicebant adinuicem. Quis reuoluit nobis lapidem ab ostio monumenti? Et respicientes. uiderunt reuolutum lapidem. Erat quippe. magnus ualde. Et introcuntes in monumentum. uiderunt iuuenem sedentem in dextris. coopertum stola candida. & obstupuerunt.

Qui dicit illis. Nolite expauescere. Iesus quematis natharetum. crucifixum. surrexit. non est hic. Ecce locus. ubi posuerunt eum. Sed ite dicite discipulis eius & petro. quia precedit uos in galileam. ibi eum uidebitis. sicut dixit uobis.

At ille exeuntes. fugerunt de monumento. Inuaserat enim eas tremor & pavor. & nemini quicquam dixerunt. timebant enim. Surgens autem mane prima sabbati. apud ^{a pathi.} paruit primo marie magdalene. **de** **ARG** qua eiecerat septem demonia. Illa uadens **REV** nuntiavit his qui

cum eo fuerant. lugentib; & flentib; . Et illi audien-
tes quia uiuere . & uisus eet ab eis . non crediderunt .
Post hec aut duob; ex eis ambulanti; ostensus est in
alia effigie cunctis in uillam . Et illi cunctes . nun-
tiaverunt ceteris . nec illis crediderunt .

2. par. 1. 1. 1.
3. 1. 1.

Nouissime . **R**ecumbentibus illis undecim . apparuit
& exprobrauit incredulitate illorum . & duritiam
cordis . Quia his qui uiderant resurrexisse eum . non
crediderunt . Et dixit eis . Ite in mundum uniuersum .
predicatio euangelium omni creature . Qui
crediderit & baptizatus fuerit . saluus erit . Qui
uero non crediderit . condemnabitur : **S**igna aut
eos qui crediderint . hec sequentur : **I**n nomine meo .
demonia eicient . linguis loquentur nouis . serpen-
tes tollent . Et si mortiferum quid biberint . non
eos nocebit . Super egros manus imponent . & bene
habebunt . Et dñs quidem ihc postquam locutus
est eis . assumptus est in celum . & sedet adextis di .
Illi autem profecti . predicauerunt ubiq; . dño coo-
perante . & sermonem **CONFIRMANTI** . **S**I QV IN
TIBVS SIGNIS .

ExPLICIT EUANGELIUM
SECVNOVM MARCV

INCIPIT
TVC SCDM

actam
pilati . &
iam obiss

ARGV MEN
LV CAM

42
LUCAS SYRUS ANTHIOLEN
SIS. ARTI MEDICVS DISCIPVLVS
apostolorū. Post ea paulū secutus usq; ad
confessionē eius. seruiens dño sine crimine. nam neq;
uxorē umquā habens. filios numquā pertauit. sep
tuaginta quattuor annorū obiit in bythinia plenus
spū scō. Igitur cum iam descripta essent euangelia. per
matheū quidē in iudca. Per marcū autē in italia scō in
stigante spū. in achaie partib; hoc descripsit euan
gelium significans & iam ipse p̄principiū suū antea alia
ēē descripta. cui extra ea quę ordo euangelico dispo
sitionis exposcit. sed & sibi maximā necessitatē incū
bere gregis fidelib; cū summa diligentia omnē dis
positionē xpī in carne uenturi narratione sua expo
nere. Propterea ne iudaicis fabulis adtentū. in solo
legens desiderio tenerent. Ne uel hereticis fabulis
& stultis sollicitationib; seducti excederent a uerita
te. Laboraret itaq; p̄quā necessaria statim in prin
cipio sumpsit ab iohannis natiuitate quę ē initium
euangelii p̄missus dñi nrī ihu xpī. & fuit soci⁹ ad p̄
fectionē pplī. itē inductionis baptismi atq; passionis
soci⁹. cui p̄fecto dispositionis exemplū meminit mala
chiel pphēa unus de duodeci. Deinde ipse lucas scrip
sit actus ap̄lorū. post hunc ioh̄s euangelista scripsit
apocalipsin in insula pathmos. Deinde euangeliv in asia.

EXPLICIT ARGVMENTVM
INCIPIIT BREVIARIUM

Zacharias uiso angelo quia non credidit obmutuit.
elisabeth uxor eius concepit. Maria quoq; de spu
sco cu concepisset salutauit elisabeth. Elisabeth salutata
pphetauit & peperit. & ut nomen filii sui iohannes
zacharias scripsit. locutus est. ac filiu ppeturū ante
dm pphetauit. Postea quā peperit maria ihm in fan
tem in pseprio posuit. quē pastores iuxta angelorū in
dicia inueniunt. quiq; octaua die circūciditur.

II **S**ymeon iustus xpm manib; sumptū benedicit. Anna
pphetissa uidua multa de xpo prophetat. Ihes annorū
duodecim in templo cum doctoribus legis inuentus.
in patris se esse oportere pronuntiat.

III **A**nno quinto decimo tiberii cesaris pilato curante. iohs
baptista penitentia pdicat. & fortiorē xpm uenturū
designat. Quo baptizato colūbe figurā sps supra des
cendit. uox &ia de celo filiu dī indicat. quem puta
bant filiu ioseph. **Q**uctus in desertū ihes quadra
ginta dieb; ieiunauit. & a diabolo tēptatus uicit. Re
uersus in galileā docet in synagoga sabbatis. ingressus
esaiā se signare. ac nullū pph&ā in patria sua diē ac
ceptū. de qua cecit apud capharnaū hominē a de
monio sabbatis liberat. & socrū symonis a febribus
& multos male habentes curat. & demonia se confi
tentia increpat. De nauī alloquitur. de qua pisces
multos capi facit. ubi &iam petrū iohannē & iacobū
elegit. leprosum mundat. in deserto orat.

97
V **P**aralyticum dimissum per tectū ihc a peccatis & ab in-
firmitate liberat. leui publicanū sequi iubet. a pud
quem murmurantibus phariseis cenans dicit. sanis
non esse opus medicum. & de ieiunio disputans. Para-
bolam panni. & utriū ponit. spicas uellentibus disci-
pulis. Panes propositiones commemorat. hominem ma-
num aridam habentē sabbatis curat. In oratione per-
noctat. A postolos elegit. turbas alloquitur. beatitudi-
nem aliorum. & aliorū infelicitatē promittens. para-
bolam proferens. de ducatu cccī. & magistri & discipu-
li. & fistucę in oculo uel trabis. & arboris boni fructus
uel mali. & hominem qui domum super petram
uel super arenam edificauit.

VI **C**enturionis puerū curat. uiduę filium resuscitat.
iohannes discipulos mittit ad ihm. & xpc de iohan-
ne loquitur. subnectens similitudinem puerorum
in foro sedentium. mulier peccatrix lacrimis pedes
xpi lauat & unguet. propter quam parabola dici-
tur creatoris. qui parum uel multum concedit in-
tinere sequentibus se turbis. & mulieribus quę cu-
rate erant. similitudinem seminantis dicit. cuius
semen in bonam terram uel petrosam cecidit. lucer-
nam non sub uas. sed super candelabrum poni.
Matrem & fratres repudiat. nauigans post somnum.
tempestatē sedat. hominē a maledictione liberat.

VII **I**airi filiam dum irst resuscitare. mulierem a pro-
fluo liberat. puellam uiuificat.

VIII Mittens discipulos predicare. data eis omni potestate.
quibus herode mirante. reuersis in deserto. quinq;
panibus & duobus piscibus quinq; milia uirorum
faciat. Interrogans quem se dicerent turbe. a petro
xpe declaratur. & monet abnegatis omnibus.
crucem tolli. & se insequi designans. esse illie qui
mortem non gustarent ante uisionē glorię eius.

VIII In montem assumpto petro iohanne & iacobo xpe
transfiguratur inter moy sen & helia uisus. ubi
tria tabernacula petrus debere fieri dicit. & nu
be obumbrantur. ac uox celestis filium declarat.
puerum lunaticum liberat. ac se tradi habere
pronuntiat. & cogitantes discipulos. quis eorum
maior esset instruit. ac non prohibendum qui
in nomine suo uirtutem facit. a samaritanis non
recipitur. & uolentes apostolos ignem super eos
descendere in crepat. sequi uolenti se non habere
ubi capud reclinat predicit. alterum tamen ipse
& iam patris morte intermissa ad sequendum
eligit. & alio uolenti suis renuntiare primum ara
toris figuram ponit retro respicientis.

x **E**legit septuaginta duo quos mittit ad predicandū
ipse uero in crepat ciuitates & reuersos discipulos
exco dicit feliciores quod eorum nomina in celo
essent scripta. Ob quam rem gratias agit patri.
quod bona sint paruulis reuelata. & omnia sibi
a patre tradita manifestat. quem neminem nisi

98
filium nosse declarat. Beatosq; oculos qui uiderint
id quod prophetis non contigit. A legis perito temp
tatis mandata que fieri precepit dñs. parabolam
uulnerati. quem leuita & sacerdote pretercunte sa
maritanus colligit apud martha marie parte conlaudat.

XI **P**ost orationem propriam docet orationē & parabolam
ponte cuius qui propter tedium dat postulanti pa
nem petendum esse. querendum & pulsandum
exemplum asserens demonium eiciens in principem
demoniorum. Idem pharisei opinantes destruxit.
beatosq; dicit qui audiunt uerbum & custodiunt.
Dans signum ione & regine austri. & ninneuitas
in iudicio fore beatos dicit. & lucernam super can
delabrum poni. & quod oculis sit lucerna corpo
ris. Apud phariseum in uitatus lauandum potius
quod intus est elymosinis pronuntiat. Increpans
multos phariseos & legis doctores.

XII **P**hariseis uolentibus cum eo contendere discipulos pa
lam docet ut eorum fallaciam caueant. & cum
timeant qui potest post mortem in gehennam mit
tere. & plures esse discipulos quinq; passeribus di
pondio ualentibus. & negantem se negaturum.
& peccanti in spiritu scō non remittendum. & non
cogitari dum quid adprehensus loquatur. petenti
respondit se non esse diuisorem hereditatis. simi
litudinem eius cui multa nata sunt. cuius anima
eodem nocte peteretur. A c docet exemplis non

cogitandum de crastino faciendamq; elemosinam
omnibus uenditis & uigilandum dicens petro felici-
cem esse bonum dispensatorem. Inde dicit ignem
mittere super terram non pacem. Turbis quoq;
dicit. quod faciem celi cognoscerent. tempora
non intellexerent. quos monet ut dum inuia erant
reconciliarentur aduersario ne reclusi non exirent.
donec nouissimum quadrantem redderent.

X LII

Cum ei nuntiatum fuisset galileos occisos monet agen-
dam penitentiam. parabolam ficulne sub iungens
quam dñs cum infructuosam uellet excidi cul-
tor statim postulauit cum mulierem annis decem
& octo curuam crexisset indignantem archisy-
nagogam increpat. unde similitudinem gramisnapi
sub iungit ex quo arbor maior holeribus nascitur.
& fermenti quod absconditum mulier in farina.
& ut introcatur per angustum hostium ne cludatur
phariseis ei dicentibus quia herodes cum uellet occi-
dere. dicit cum uulpem. & propheta extra hieru-
salem non perire. & increpat hierusalem.

X LIII

Sabbatis curat hydropicum. discumbendi dat ordi-
nem. inuitantem hortatur pauperes pascere similitu-
dinem iungens hominis qui excusantibus in uitatis.
cecos. clodos. debiles uocauit. & turbas de platys.
hortatur omnem affectionem propter se relinquen-
dam. parabola ponens turrem edificare uolentis & regis.

X LV

Sal fatuum esse non debere murmurantibus phari-

39
scis de conuiuio peccatorum. ^{dr}similitudinem pastoris.
propter unam ouem nonaginta nouem relinquen-
tis. & mulierem que unam dragma perditam inue-
niens gaudet. sed hominis qui duobus filiis suis sub-
stantiam diuisit. ex quibus iunior prodige egit.
Pro quo uirulus occiditur. de dispensatore prodigo
qui sapienter fecit. & ideo exemplis hortatur ope-
randum. & deridentes cum phariseos increpat.
legem & prophetas usq; ad iohannem dicens. ac mo-
chari eum ostendit. qui sua dimissa alteram accipit
uxorem. & ab alio dimissam ducit.

XVI Parabolam de diuite & la'haro. & nec minimum
de credentibus scandalizandum atq; omnia accep-
ta fratri remittenda. & quod fides ut granum sina-
pis transferat arborem mori in mare quoq; seruiciu
debitum exhibendum decem leprosi curantur ex
quibus unus reuersus ihm sequitur gratias agens
do. intra nos esse regnum di. Regnum autem
ipsum. iuxta exemplum noe uel loth subito ueni-
re. ac tunc alium assumi & alium relinqui. & ubi
fuerit corpus illic aquile. similitudinem uidue ro-
gantis & iudicis iniqui. & duorum in templo oran-
tium. & infantes non prohibendos. similitudo di-
uitis. & cameli facilius per foramen acus transi-
turi. & omnia hic relinquenda.

XVII Cum discipulis aduentura sibi indicaret. cum
mendicantem curauit. 'hacheum conlaudat di

mediam substantiam pauperibus offerentem & simili-
tudinem de eo qui decem mnas iturus ad regem
seruis suis distribuit. & de exmo eorum qui cum re-
gem recusauerunt. super pullum asino sedit. &
super hierusalem fleuit. & uentura ei prędicat.
ibi de templo mensas euertit. & uidentes colum-
bas cecit. phariseos interrogantes in qua potestate
hec faceret. de baptismo iohannis interrogat. para-
bolam subiungens eius qui cū seruos misisset ad
uincam postea filiū misit. & de lapide ab aedifi-
cantibus reprobato.

XVIII **T**emptatus de tributo respondit. de muliere quācū-
septem uiros habuit. addidit de se interrogans
quomodo xpc filius dauid esset. cum cum ipse
dnm dicat & monet abseribis cauendum. Viduam
laudat quę in denario duo minuta misit. de tem-
pli structura. & de futura persecutione. & de ex-
itu hierusalem & fine seculi. De aduentu xpi in
maiestate & similitudine ficulneę. & monet ui-
gilandum.

XVIII **D**e abimorum die appropinquante iudas demone
repletus. de tradendi tempus pecunia sibi pro-
missa & discumbentibus secum discipulis sacramen-
tum panis & calicis ostendit. ac traditorem desig-
nat. certantibus de gradu cum pręfere qui minus-
trat. & petro dicit quod cum esset negaturus. ac
monitis discipulis ut uendito uestimento emant

gladium. pergit ad montem oliueti. qui cum orasset discipulos excitat dormientes.

Ante cedente iuda uenit turba & osculo traditur xpc & petrus auriculā seruo abscidit. ducto ihu ad domum principis sacerdotum petrus ibi ter negauit. xpc deluditur. interrogatus a pilato a iudeis & ab herode. ac tunc in amictuam pilatus & herodes redeunt. barrabbas dimittitur. & ihc a iudeis sufficiens traditur. qui plangentibus cum mulieribus ut se se magis plangerent dixit. It inter latrones fixus. aceti potum accepit. titulo rex designatur. a quo unus ex latronibus credens ad paradysum ducitur. Ab hora sexta usq; ad nonam dies obscuratus est. & ihu spiritu emitente uelum templi scissum est. quibus uisis centurio & qui ad erant dñm magnificant. ioseph postulat corpus & sepelit. quod mulieres relinquentes n̄ inueniunt.

Nuntiant mulieres angelorum uisionem. nec credunt discipuli cunctes duo ad castellum. In panis fractione xpm agnoscunt. & reuersi discipulis in dicant. quibus ihc apparuit. & plagas non credentibus ostendit. ac piscem. ac fauum edendum accepit. Alloquitur apostolos & cor eorum aperit ad intellegendum quod hoc compati oportuerit. & ut illic cōt donec in eos ueniret uirtus ammonuit.

**ITHE BENEDIXIT EOS ET RECESSIT. RELI
QUITQUE LAUDANTES DñM IN TEMPO.**

102
IN CIPIT
E U A N G L I M
S E C V N D U M
L V C A M
T O N I A
Q V I D E
M V L T I
C O N A T I
S U N T
O R D I N A R E
N A R R A T I O N E

QVAE IN NOBIS COMPLETE SVNT RERVM. SICVT
tradiderunt nobis qui ab initio ipsi viderunt. & mini-
stri fuerunt sermonis. visum est & mihi a secundo a prin-
cipio omnibus. diligenter ex ordine tibi scribere op-
time theophile. ut cognoscas eorum uerborum de quib.
eruditus es ueritatem.

1 **F**UIT IN DIEBUS HIRODIS REGIS IUDAE SACER-
dos quidam nomine 'hacharias de uice abia. & uxor
illi de filiabus aaron. & nomen eius elisabeth. Erant
autem iusti ambo ante dominum incedentes in omnibus
mandatis & iustificationibus domini sine querela. Et non
erat illis filius. eo quod esset elisabeth sterilis. & ambo
processissent in diebus suis. Factum est autem cum sacerdo-
tio fungeretur ^{'hacharias} in ordine uicis suae ante dominum. secundum con-
suetudinem sacerdotum sorte exire. ut incensum poneret.
Ingrediens in templum domini. & omnis multitudo erat po-
puli orans foris hora incensi. Apparuit autem illi an-
gelus domini. stans ad dextris altaris incensi. Et 'hacharias
turbatus est uidens. & timor irrumpit super eum. Atque ait ad
illum angelus. Ne timeas 'hacharia quoniam exaudita est
deprecatio tua. & elisabeth uxor tua pariet tibi filium.
& uocabis nomen eius iohannem. Et erit tibi gaudium
& exultatio. & multi in natiuitate eius gaudebunt.
Erit enim magnus coram domino. & uinum & sicca non bi-
bet. & spiritu sancto replebitur adhuc. exutero matris suae.
& multos filiorum israel conuertet ad dominum dominum ipsorum.
Et ipse praecedet ante illum. in spiritu & uirtute.

belic. ut conuertat corda patrum in filios. & incredi-
biles ad prudentia iustorum. parare domino plebem perfectam.
Et dixit zacharias ad angelum. Unde hoc sciam? ego
enim sum senex. & uxor mea percessit in diebus suis.

Et respondens angelus. dixit ei. Ego sum gabriel qui
adsto ante dominum. & missus sum loqui ad te. & hec
tibi euangelizare.

Et ecce erat tacens. & non poteris loqui. usque in diem
quo hec fiant. Pro eo quod non credidisti uerbis meis
quo implebuntur in tempore suo. Et erat plebs
expectans zachariam. & mirabantur quod tardaret
ipse in templo. Ingressus autem non poterat loqui ad
illos. & cognouerunt quod uisionem uidisset in
templo. & ipse erat innuens illis. & permansit mutus.
Et factum est. ut impleti sunt dies officii eius. abiit in
domum suam. Post hos autem dies concepit Elisabeth
uxor eius. & occultabat se mensibus quinque dicens.
Quia sic fecit mihi dominus in diebus quibus respexit au-
ferre obprobrium meum inter homines. In mense autem sexto.
missus est angelus gabriel a domino in ciuitatem galilee. cui
nomen nahareth. ad uirginem desponsatam uiro. cui
nomen erat ioseph. de domo dauid. & nomen uirginis
maria. Et ingressus angelus ad eam dixit. Aue gratia
plena. dominus tecum. benedicta tu in mulieribus. Que cum
audisset turbata est in sermone eius. & cogitabat qua-
lis esset ista saluatio. Et ait angelus ei. Ne timeas ma-
ria. inuenisti enim gratiam apud dominum. Ecce concipies in

utero. & paries filiū. & uocabis nomē ei⁹ ihs. Hic
 erit magnus. & filius altissimi uocabitur. Et dabit
 illi dñs dñs sedē dauid patris ei⁹. & regnabit in domo
 iacob in eternū. & regni ei⁹ n̄ erit finis. Dixit autē
 maria ad anglm. Quomodo fiet istud. qm̄ uirū non
 cognosco. Et respondens angls. dixit ei. Sp̄s sc̄s sup̄
 ueniet in te. & uirtus altissimi obumbrabit tibi.
 Ideoq; & qd̄ nascet̄r sēm uocabit̄ fili⁹ dī. Et ecce eli
 sabeth cognata tua. & ipsa ēcepit filiū in senectute
 sua. Et hic mensis ē sextus illi quē uocat̄ sterilis.
 quia n̄ erit impossibile apud dñm om̄e uerbū. Dixit
 autē maria. Ecce ancilla dñi. fiat mihi scđm uer
 bum tuū. Et discessit ab illa angls. **E**xurgens autē
 maria in dieb; illis. abiit in montana cū festina
 tione in ciuitatē iuda. & intrauit in domū hacha
 rie. & salutauit elisabeth. Et factū est. ut audiuit
 salutationē marie elisabeth. exultauit infans in
 utero ei⁹. Et repleta ē spū scō elisabeth. & exclamauit
 uoce magna & dixit. Benedicta tu int̄ mulieres. &
 benedictus fructus uentris tui. Et unde hoc mihi.
 ut ueniat mater dñi mei ad me. Ecce enim ut
 facta ē uox salutationis tue in aurib; meis. exultauit
 in gaudio infans in utero meo. Et beata quē credi
 dit quō pficiantur ea quē dicta sunt ei a dño.
 Et ait maria. **M**agnificat anima mea dñm.
 Et exultauit sp̄s m̄s in dō salutari meo. Quia res
 pexit humilitatē ancille sue. ecce enī ex hoc

beatā me dicent om̄s generationes. Quia fecit mihi
magna qui potens ē. & sem̄ nom̄ eius. Et misericordia ei
in p̄genies & p̄genies timentib; cum. Fecit potentia in
brachio suo. dispersit sup̄bos mente cordis sui. Deposuit
potentes de sede. & exaltauit humiles. Impleuit bonis. & diuites dimisit inanes. Suscepit isrl̄
puerū suū. recordatus mic̄ sue. Sicut locutus ē ad pa
tres nr̄os. abrahā. & semini ei in sc̄la. Mansit aut̄ ma
ria cū illa quasi mensib; trib;. & reuersa ē in domū suā.
Elisabeth aut̄ impletū ē tempus parienti. & peperit
filiū. Et audier̄ vicini & cognati ei. quia magnifica
uit dñs miam suā cū illa. & congratulabant̄ ei. Et
factū ē in die octauo. uener̄ circūcidere puerū. & uo
cabant cū nomine patris sui 'bachariā. Et respon
dens mater ei. dixit. Nequaquā. sed uocabit̄ ioh̄s.
Et dixit ad illā. Quia nemo ē in cognatione tua.
qui uocet̄ hoc nomine. Innuebant aut̄ patri eius.
quō uellet uocari cū. Et postulans pugillare. scrip
sit dicens. Iohannes ē nom̄ eius. Et mirati sunt uni
uersi. A ptū est aut̄ ilico os eius & lingua ei. & lo
quebat̄ benedicens dñm. Et factus ē timor sup̄ om̄s
uicinos corū. & sup̄ om̄a montana iudee diuulga
bant̄ om̄a uerba hęc. Et posuer̄ om̄s qui audierant
in corde suo dicentes. Quid putas puer. iste erit? Et
enim man̄ dñi. erat cū illo. Et 'bacharias pater eius
impletus est spū sc̄o. & pphetauit dicens.

Benedictus dñs dñs isrl̄. quia uisitauit & fecit redēp

tionē plebi suē. Et crexit cornu salutis nob. in domo
 dauid pueri sui. Sicut locutus est pos scorum. qui
 a seclō sunt pphetarū eius. Salutē ex inimicis nr̄is.
 & de manu omniū qui oderunt nos. Ad faciendā
 misericordiam cum patrib; nr̄is. & memorari testamēti
 sui sc̄i. Ius iurandū quod iurauit ad abrahā patrē
 nr̄m. daturū se nobis. Itē sine timore de manu
 inimicorū nr̄orum liberati. seruiamus illi. In sc̄itate
 & iustitia corā ipso omnib; dieb; nr̄is. Et tu puer
 pphēa altissimi uocaberis. precib; enim ante faciē
 dñi parare uias eius. Ad dandam sciētiā salutis
 plebi eius. in remissionē peccatorū eorū. Per uis
 cera misericordie dñi nr̄i. in quib; uisitauit nos oriens ex
 alto. In lumine his qui intenebris & in umbra
 mortis sedent. addirigendos pedes nr̄os in uia pacis.
 Puer autē crescebat & confortabāt spū. & erat in de
 sertis usq; in diē ostensionis sue ad isrl̄. Factū est autē
 in dieb; illis. **E**xit edictū a cesare augusto.
 ut describerentur uniuersus orbis. Hec descriptio
 prima facta est. a p̄siede syrie c̄yrino. Et ibant
 om̄s ut p̄fiterentur singuli in sua ciuitatem. Ascen
 dit autē & ioseph a galilea de ciuitate nāhareth.
 in iudeā ciuitatē dauid quē uocat bethleem. Iō
 quod est de domo & familia dauid. ut p̄fiteretur
 cū maria desponsata sibi uxore pregnante. Factū
 est autē cum eēt ibi impleti sunt dies ut pareret.
 Et peperit filiū suū primogenitū. & pannis eum in

uoluit. & reclinauit eū in præsepio. quia n̄ erat eis
locus in diuersorio. Et pastores erant in regione eadē
uigilantes. & custodientes uigilias noctis supra gre-
gem suum. Et ecce angelus dñi stetit iuxta illos. &
claritas di circumfulsit illos. & timuerunt timore
magno. Et dixit illis angelus. Nolite timere. Ecce
enim euangelizō uobis gaudiū magnū. quod erit
omni populo. Quia natus est uobis hodie saluator
qui est xp̄s dñs. in ciuitate dauid. Et hoc uobis sig-
num. In uenietis infan̄tē pannis inuolutum. & po-
situm in præsepio. Et subito facta est cum angelo
multitudo militū celestis. laudantū dñm & dicen-
tium. Gloria in altissimis dō. & in terra pax in ho-
minib; bonę uoluntatis. Et factum est ut disces-
serunt ab eis angeli in celum.

Pastores loquebantur ad inuicem. Transcamus usq;
bethleem. & uideamus hoc uerbū quod factum est.
quod dñs ostendit nobis. Et uenerunt festinantes.
& inuenerunt maria & ioseph. & in fan̄tē positum
in præsepio. Uidentes autē cognouer̄ de uerbo. quod
dictū erat illis de puero hoc. Et om̄s qui audierunt
mirati sunt. & de his quę dicta erant a pastoribus
ad ipsos. Maria autē conseruabat omnia uerba hæc.
conferens in corde suo. Et reuersi sunt pastores glo-
rificantes & laudantes dñm. in omnib; quę audie-
rant & uiderant. sicut dictum est ad illos.

Et postquam consummati sunt octo ut circumcide

retur: uocatu est nom eius ihc. Quod uocatu est ab
 angelo priusqua in utero conciperetur. **I**t postqua
 impleti sunt dies purgationis eius. sedm lege moy si.
 tulerunt illu in hierlm. ut sisterent cu dno. Sicut
 scriptu est in lege dni. Quia omo masculinu adape
 riens uuluam. sem dno uocabit. **I**t ut darent hostia.
 sedm quod dictu est in lege dni. Par turturum.
 aut duos pullos columbarum.

E 11. **T**ECCE HOMO ERAT IN BIERV
 salem. cui nomen symeon. **I**t homo iste iustus. &
 timoratus. exspectans consolatione isrl. & spe scs
 erat in eo. **I**t responsum acceperat a spu sco. non ui
 suru se mortem. nisi prius uideret xpm dni. **I**t ue
 nit in spu intemplum. **I**t cum inducerent puerum
 ihm parentes eius. ut facerent sedm consuetudinem
 legis pco. & ipse accepit eu in ulnas suas. & bene
 dixit dm & dixit. **N**unc dimittis seruu tuu dno.
 sedm uerbū tuū in pace. Quia uiderunt oculi mei
 salutare tuum. Quod parasti ante facie omnium
 populorum. Lumen ad reuelatione gentiu. & glam
 plebis tue israhel. **I**t erant pater eius & mater mi
 rantes sup his que dicebantur de illo. **I**t benedix
 illis symeon. & dixit ad maria matre eius. **E**cce po
 situs est hic in ruinam. & resurrectione multoru in
 isrl. & in signu cui contra dicitur. & tua ipsius ani
 mam ptransibit gladius. ut reuelentur ex multis
 cordib; cogitationes. **I**t erat anna prophetissa filia

phanuel de tribu aser. Hec pesserat in dieb; multis.
 & uixerat cum uiro suo annis septē a uirginitate sua.
 Et hec uidua usq; ad annos octoginta quattuor. Que
 non discedebat de templo. ieiuniis & obsecrationib;
 seruens nocte ac die. Et hec ipsa hora sup ueniens
 confitebat dño. & loquebatur de illo omnib; qui ex
 spectabant redemptionē hierlīm. Et ut pfeecerunt
 omnia sedm legē dñi. reuersi sunt in galilēa ciuita
 tem suā nāhareth. Puer autē crescebat & confortaba
 tur plenus sapientia. & grā dī erat in illo. Et ibant
 parentes eius pōis annos in hierlīm in die sollempni
 pasche. Et cum factus ēēt annorū duodecim. ascen
 dentib; illis in hierosolymā. sedm consuetudinem
 diei festi. Consummatisq; dieb; cum redirent. reman
 sit puer ihc in hierusalem. & n̄ cognouerunt paren
 tes eius. Existimantes autē illū ēē in comitatu. Uenerūt
 iter diei. & requirebant eū inter cognatos & notos.
 Et non inuenientes. regressi sunt in hierlīm requiren
 tes eum. Et factū est post triduum. In uenerunt
 illum in templo sedentē in medio doctorum. audi
 entem illos. & interrogantem eos.

Stupebant autē om̄s qui cū audiebant. sup prudentia.
 & responsis eius. Et uidentes. ammirati sunt.

Et dixit mater eius ad illum. Fili. quid fecisti nob̄
 sic? Ecce pater tuus. & ego dolentes querebam̄ te.
 Et ait ad illos. Quid est quod me querebatis? Nescie
 batis quia in his que patris mei sunt oportet me ēē.

L. m.
 L. m.
 L. m.

L. v
 L. v
 L. v

Et ipsi non intellexerunt uerbum. quod locutus est ad illos. Et descendit cum eis. & uenit nāhareth. & erat subditus illis. Et mater eius conseruabat omnia uerba hec. in corde suo. Et ihc perficiebat sapientia & date. & gratia. apud dñm & homines.

ANNO AUT QUINTO DECIMO

imperii tiberii cesaris. perurante pontio pilato iudeam. Tetrarcha aut galilee herode. philippo aut fr̃e eius. tetrarcha iture. & traconitidis regionis. Et lisania abiline tetrarcha. sub principib; sacerdotū anna & caipha. factū est uerbum dñi sup iohanne b̃acharie filium in deserto.

Et uenit in omnē regionē iordanis. predicans baptismū penitentie in remissione peccatorū. Sicut scriptū est in libro sermonū esaię pphete. Ilox clamantis in deserto. parate uia dñi. rectas facite semitas eius. Omnis uallis implebit̃. & omnis mons & collis humiliabit̃. Et erunt praua indirecta. & aspera in uias planas. Et uidebit omnis caro. salutare dñi. Dicebat ergo ad turbas. que exciebant ut baptizarent̃ a b̃ipso. Gemmina uiperarū. quis ostendit uob fugere auentura ira. Facite ergo fructus. dignos penitentie. & ne ceperitis dicere patre habem̃ abrahā. Dico enim uob. Quia potest dñs. de lapidib; istis suscitare filios abrahe. lam enī securis. ad radicē ^{arborū} posita ē. Omnis ergo arbor n̄ faciens fructū bonū excidet̃. & in ignē mittet̃.

l. vi. / iii
m.
l. vii
l. vii. x. y.

l. vii.
l. vii.
l. vii.
l. vii.

l. viii.
l. vii.
l. vii.

L. viii.
5. 6.

Et interrogabant eum turbe dicentes. Quid ergo faciem?
Respondens autem dicebat illis. Qui habet duas tunicas. det non habenti. Et qui habet escas. similiter faciat.
Venerunt autem et publicani ut baptizarentur. et dixerunt
ad illum. Magister. quid faciem? At ille. dixit ad eos.
Nihil amplius. quam quod constitutum est vobis faciatis.
Interrogabant autem eum et milites dicentes. Quid faciemus et nos? Et ait illis. Neminem concutatis. neque
calumniam faciatis. et contenti estote stipendii vestri.
Existimante autem populo. et cogitantibus omnibus in
cordibus suis de iohanne. Ne forte ipse esset christus.
Respondit iohannes. dicens omnibus.

L. x.
1. 2.
3. 4.
5. 6.

Ego quidem aqua baptizo vos. veniet enim fortior
me. cui non sum dignus solvere corrigiam calceamenti
tortoris eius. Ipse vos baptizabit in spiritu sancto et igni.

L. xi.
1. 2.
3. 4.

Cuius ventilabrum in manu eius. et purgabit aream
suam. Et congregabit triticum in horreum suum. Paleas
autem comburet igni inextinguibili. Multa
quidem et alia exhortans euangelizabat populo.

L. xii.
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Herodes autem tetrarcha cum corripere ab illo de herodiade uxore fratris sui. et de omnibus malis que fecit
herodes. adiecit et hoc supra omnia. et inclusit iohannem
in carcere. **F**actum est autem cum baptizaret omnis populus.
et iesum baptizato. et orante apertum est celum. Et descen
dit spiritus sanctus corporali specie sicut columba in ipsum. Et
vox de celo facta est. tu es filius meus dilectus. In te compla
cuit mihi. **E**t ipse iesus erat incipiens quasi annorum.

L. xiii.
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

L. xiiii.
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341.

xxx. ut putabat filius ioseph.   Qui fuit isaac.
 Qui fuit beda.   Qui fuit hiesu.   Qui fuit abrahe.
 Qui fuit matthae.   Qui fuit helicher.   Qui fuit tharo.
 Qui fuit leui.   Qui fuit iorim.   Qui fuit nachor.
 Qui fuit melchi.   Qui fuit matthad.   Qui fuit seruch.
 Qui fuit ianne.   Qui fuit leui.   Qui fuit ragau.
 Qui fuit ioseph.   Qui fuit symeon.   Qui fuit falech.
 Qui fuit matthathie.   Qui fuit luda.   Qui fuit eber.
 Qui fuit amos.   Qui fuit ioseph.   Qui fuit sale.
 Qui fuit naum.   Qui fuit lona.   Qui fuit cainan.
 Qui fuit hesli.   Qui fuit eliacin.   Qui fuit arfaxat.
 Qui fuit nagge.   Qui fuit melca.   Qui fuit sem.
 Qui fuit maath.   Qui fuit menna.   Qui fuit noe.
 Qui fuit matthathie.   Qui fuit mathata.   Qui fuit lamech.
 Qui fuit semci.   Qui fuit hathan.   Qui fuit mathusale.
 Qui fuit ioseph.   Qui fuit dauid.   Qui fuit enoch.
 Qui fuit ioiada.   Qui fuit lesse.   Qui fuit iareh.
 Qui fuit iohanna.   Qui fuit obed.   Qui fuit maleleel.
 Qui fuit resa.   Qui fuit booh.   Qui fuit cainan.
 Qui fuit horobabel.   Qui fuit salmon.   Qui fuit
 Qui fuit salathiel.   Qui fuit naasson.   I N O S.
 Qui fuit heri.   Qui fuit aminadab.   Qui fuit
 Qui fuit melchi.   Qui fuit dram.   S I T H.
 Qui fuit addi.   Qui fuit esrom.   Qui fuit
 Qui fuit cosan.   Qui fuit phares.   A D A M.
 Qui fuit helmudan.   Qui fuit lude.   Qui fuit
 Qui fuit her.   Qui fuit iacob.   D I I.

IHC AVTEM PLE NVS S TU

scō. regressus est a iordane. & agebatur in spū in deser-
to dieb; quadraginta. & temptabatur a diabolo.

Et nihil manducauit in dieb; illis. & consummatis illis
esurit. Dixit autē illi diabolus. Si filius di es dic la-
pidi huic. ut panis fiat. & respondit ad illū ihe. Scrip-
tum est. quia non in pane solo uiuit homo. sed in
omni uerbo di. Et duxit illū diabolus. & ostendit
illi omnia regna orbis terre in momento temporis.
& ait ei. Tibi dabo potestate hanc uniuersam &
glām illorū. quia mihi tradita sunt. & cui uolo do
illa. Tu ergo si adoraueris corā me. erunt tua oīa.
Et respondens ihe. dixit illi. Scriptū est. Dñm dñm
tuū adorabis. & illi soli seruiēs. Et duxit illū in hie-
rusalem. & statuit eū supra pinnaculū templi. &
dixit illi. Si filius di es. mitte te hinc deorsum.
Scriptū est enim. Quod angelis suis mandauit de
te. ut conseruent te. & quia in manib; tollent te.
ne forte offendas ad lapidē pedē tuum. Et respon-
dens ihe. ait illi. Dictū est. Non temptabis dñm
dñm tuū. Et consummata oīi temptatione. dia-
bolus recessit ab illo. usq; ad tempus.

Et regressus est ihe in uirtute spc. in galileam. &
fama exiit p uniuersam regionē de illo. Et ipse
doccebat in sñnagogis eorū. & magnificabat ab omib;

Et uenit nāhareth. ubi erat nutritus. & intrauit
scdm consuetudinē suā die sabbati in sñnagogā.

Et surrexit legere. Et traditus ē illi liber. pphete isaie.
 Et ut reuoluit librū. inuenit locū ubi scriptū erat.
 Sp̄s dñi sup me. ppter qđ unxit me. Et euangeli
 h̄are pauperib; misit me. Sanare contritos corde.
 Predicare captiuis remissionē. & cecis uisum. Dimit
 tere confractos in remissionē. p̄dicare annū dñi ac
 ceptū. & diē retributionis. Et cum plicuisset li
 brū. reddidit ministro & sedit. Et omniū in sy na
 goga oculi. erant intendentes in eum. Cepit autē
 dicere ad illos. quia hodie impleta est hęc scrip
 tura in auribus uestris.

l. xviii.
 f. c. l. i.
 f. l. i.
 f. l. viii.

Et om̄s testimoniū illi dabant. Et mirabant̄ in uer
 bis gr̄e. que p̄cedebant de ore ipsius. Et dicebant.
 Nonne hic filius est ioseph.

l. x. v.
 Sol.

Et ait illis. Ita q; dictis mihi hanc similitudinem.
 Medice. cura te ipsum. Quanta audiui⁹ facta in
 capharnaum. fac & hic in patria tua.

l. xvi.
 f. c. l. ii.
 f. l. i.
 f. l. x. v.

Ait autē. Amen dico uobis. quia nemo ppheta
 acceptus est in patria sua.

l. xvii.
 Sol.

In ueritate dico uobis. Multe uidue erant in dieb;
 helie in isrl. quando clausum ē celum annis trib;
 & mensib; sex. Cum facta ēēt fames magna in om̄i
 terra. & ad nullā illarū missus est helias. nisi in
 sareptha sidonie ad mulierē uiduā. Et multi le
 prosī erant in isrl. sub heliseo ppheta. & nemo
 corū mundatus est. nisi neman syrus. Et repleti
 sunt om̄s in sy nagoga ira. hęc audientes. Et sur

rexerunt. & eiecerunt illū extra ciuitatē. Et duxerunt illū usq; ad sup̄ciliū montis. sup̄ quē ciuitas illorū erat edificata. ut precipitarent eū. Ipse autē transiens. per medium illorum ibat.

L. xvi.
E. viii.
D. xlii.

Et descendit in capharnaum ciuitatem galilee. ibiq; docebat illos sabbatis.

L. xviii.
E. x.
D. xliii.

Et stupebant in doctrina eius. quia in potestate erat sermo ipsius.

L. xix.
E. xii.
D. xliiii.

Et in synagoga erat homo habens demoniū in mundū. & exclamauit uoce magna dicens. Sine. quid nobis & tibi ihu nāharene. uenisti p̄dere nos. Scio te qui sis. sc̄s di.

Et increpauit illū ih̄c. dicens. Obmutesce. & exi ab illo. Et cum p̄cesset illū demoniū in mediū. exiit ab illo. nihilq; illū nocuit. Et factus est p̄uor in omnib; & conloquebant̄ ad inuicē dicētes. Quod est hoc uerbū. quia in potestate & uirtute imperat in mundis spiritib; & excunt. Et diuulgabat̄ fama de illo. in omnē locū regionis.

L. xxi.
E. xiiii.
D. xlv.

Surgens autē ih̄c de synagoga. Introiit in domū symonis. Socrus autē symonis. tenebat̄ magnis febrib; & rogauerunt illū p̄ca. Et stans sup̄ illā. imperauit febrī. & dimisit illā. Et continuo surgens ministrabat illis. Cum sol autē occidisset. om̄s qui habebant infirmos uariis languoribus. ducebant illos ad eum. At ille singulis manus imponens. curabat eos.

L. xxii.
E. xvi.
D. xlii.

Exiebant autē demonia. a multis. clamantia. & di-

centia . quia tu es filius dī . Et increpans non sine
bat ea loqui . quia sciebant ipsum esse xpm .

Facta autē die . egressus ibat in desertū locū . & tur-
be requirebant eum . & uenerunt usq; ad ipsum . Et
detinebant illū . ne discederet ab eis . Quib; ille
ait . Quia & aliis ciuitatib; oportet me euangeliza-
re regnū dī . Quia ideo missus sum . & erat predi-
cans in synagogis galilee .

Factū est autē cum turbe irruerent in eū . ut audi-
rent uerbū dī . & ipse stabat secus stagnū genne-
sareth . Et uidit duas naues stantes . secus stagnum .
Piscatores autē descenderant . & lauabant retia .
Ascendens autē in unā nauim que erat symonis .
rogauit eū a terra reducere pusillum . Et sedens .
docbat de nauicula turbas .

Vt cessauit autē loqui . dixit ad symonē . Duc in
altum . & laxate retia urā in capturam . Et respon-
dens symon . dixit illi . Preceptor . p totā noctem
laborantes . nihil cepimus . In uerbo autē tuo .
laxabo rete . Et cum hoc fecissent . concluderunt
piscium multitudinē copiosam . Rumpēbat autē
rete corū . & annuerunt sociis qui erant in alia
nauī . ut uenirent & adiuuarent eos . Et uenerunt
& impleuerunt ambas nauiculas . ita ut ^{bene}mergerent .

Quod cum uideret symon petrus . prostratus ad genua
ihū dicens . Exi a me . quia homo peccator sum
dñe . Stupor enim circumdederat eū . & omēs qui

L. x. viii.
viii.
viii.

L. x. viii.
Sal.

L. x. x.
viii.
phi. x. x.
L. x. x.

L. x. x.
Sal.

cum illo erant. in captura piscium quā ceperant.
Similiter autē iacobū & iohannē filios zebedee.
qui erant socii symonis.

Et ait ad symonē^{ihc}. Noli timere. ex hoc iam ho-
mines eris capiens. Et subductis a terra navibus.
relictis omnibus. secuti sunt eum.

Et factum ē cum ēt in una ciuitatē. & ecce uir
plenus lepra. & uidens ihm. & proci dens in faciem
rogauit eū dicens. Dñe. ^{si uis} potes me mundare. Et
extendens manū. tetigit illum dicens. Uolo.
mundare. Et confestim. lepra discessit ab illo.
Et ipse precepit illi. ut nemini diceret. Sed
ua de ostende te sacerdoti. & offer. pro munda-
tione tua. Sic precepit moyses. in testimonium illis.

Perambulabat autē magis sermo de illo. & con-
ueniebant turbe multe ut audirent. & cura-
rentur ab infirmitatibus suis.

Ipse autē sedebat in desertum. & orabat.

ET FACTUM EST IN UNA
dicru. & ipse sedebat docens. Et erant pharisei
sedentes. & legis doctores. qui uenerant ex omni
castello galilee. & iudee. & hierlm. Et uirtus
erat dñi. ad sanandum eos.

Et ecce uiri portantes in lecto hominē. qui
erat paralyticus. Et querebant eū in ferre & po-
nere ante eum. Et non inuenientes. qua parte
illū in ferrent pre turba. ascenderunt supra

lectu. & ptegulas submiserunt illu cū lecto. in
 mediū ante ihm. Quorū fide ut uidit. dixit.
 Homo. remittunt tibi peccata tua. Et ceperunt
 cogitare scribe & pharisei dicentes. Quis ē hic.
 qui loquitur blasphemias. Quis potest dimittere
 peccata. nisi solus d's. Ut cognouit autē ihe cogi-
 tationes corū. respondens. dixit ad illos. Quid co-
 gitatis in cordib; uris. Quid est facilius dicere.
 dimitunt tibi peccata. an dicere surge & am-
 bula. Ut autē sciatis. quia filius hominis potesta-
 tem habet in terra dimittere peccata. At paraly-
 tico. Tibi dico. surge. Tolle lectu tuū. & uade in
 domu tuam. Et confestim surgens corā illis. tu-
 lit in quo iacebat. & abiit in domu suam. mag-
 nificans d'm. Et stupor adprehendit om's. & mag-
 nificabant d'm. Et repleti sunt timore dicentes.
 Quia uidimus. mirabilia hodie.

Et post hec exiit. & uidit publicanū nomine leui
 sedentē ad teloneū. & ait illi. sequere me. Et re-
 lictis omib; surgens. secutus est eum.

Et fecit ei conuiuium magnū leui. in domo sua.
 Et erat turba multa publicanorū. & aliorū qui
 cum illis erant discumbentes. Et murmurabant
 pharisei & scribe corū. dicentes ad discipulos ei.
 Quare cū publicanis & peccatoribus. manducatis
 & bibitis. Et respondens ihe. dixit ad illos.
 Non egent qui sani sunt medico. sed qui male

l. i. xxi. viii.
 d. l. xxi.
 d. xxi.

l. i. xxi. viii.
 d. l. xxi.
 d. xxi.

l. i. xxi.
 d. l. xxi.
 d. xxi.

habent. Non ueni uocare iustos. sed peccatores in
 penitentiam. At illi dixerunt ad eum. Quarto disci-
 puli iohannis ieiunant frequenter & obsecrationes
 faciunt. similiter & phariseorū. tu autē edunt &
 bibunt. Quib; ipse ait. Numquid potestis filios
 sponsi dum cum illis est sponsus facere ieiunare.
 Uenient autē dies. & cum ablati fuerit ab illis spon-
 sus. tunc ieiunabunt in illis dieb; Dicebat autē.
 & similitudinē ad illos. Quia nemo commissuram
 a uestimēto nouo in mittit in uestimētum uetus. alio-
 quin. & nouum rumpit. & ueteri non conuenit
 commissura a nouo. Et nemo mittit uinū nouum
 in utres ueteres. alioquin. rumpet uinū nouum
 utres. & ipsum effundetur. & utres peribunt. Sed
 uinū nouum in utres novos mittendū est. & utraq;
 conseruantur. Et nemo bibens uetus. statim
 uult nouum. Dicit enī. uetus melius ē. S. est.
 Factū est autē in sabbato secundo. primo cū tran-
 sisset persata. uellebant discipuli eius spicas. &
 manducabant confricantes manib; Quidā autē
 phariseorum. dicebant illis. Quid facitis. quod
 nō licet in sabbatis. Et respondens ihc. ad eos dix.
 Nec hoc legistis quod fecit dauid cum esurisset
 ipse & qui cum eo erant. quomodo intrauit in
 domum dī. & panes propositionis sumpsit & man-
 ducavit. & dedit his qui cum ipso erant. quos
 non licet manducare nisi tantū sacerdotib; Et

dicebat illis; quia dñs ē fili' hominis. etiā sabbati.

Factū est autē & in alio sabbato. ut intraret in syna-
gogam & doceret. Et erat ibi homo. & manus eius
dextera erat arida. Observabant autē scribe & pha-
risei si in sabbato curaret. ut inuenerent unde ac-
cusarent illum. Ipse uero sciebat cogitationes corū.
Et ait homini qui habebat manū aridā. Surge. &
sta in medium. Et surgens. stetit. Ait autē ad illos
ihc. Interrogo uos. si licet sabbatis bene facere. an
male. Anima saluam facere. an perdere. Et circum-
spectis omnib; dixit homini. Extende manū tuā.
Et extendit. & restituta ē manus eius. Ipsi autē re-
pleti sunt insipientia. & conloquebantur ad in-
uicem. quid nam facerent ihu.

Factū est autē in dieb; illis. exiit in montē orare. &
erat per noctans in oratione dī.

Et cū uidēs factus ēēt. uocauit discipulos suos. Et
elegit duodecim ex ipsis. quos & apłōs nominauit.
Simone quem cognominauit petrū. & andrēā frēm
eius. iacobum & iohannem. philippū. & bartholo-
meum. matthēū. & thomam. iacobū alphēi. & simo-
nem qui uocatur helotes. iudam iacobi. & iudam
scarioth. qui fuit proditor.

Et descendens cum illis stetit in loco campestri.
& turba discipulorū eius. & multitudo copiosa ple-
bis. ab omni iudea. & hierl'm. & martima. & tyri
& sydonis. qui uenerant ut audirent eū. & sana-

L. al. u.
T. u.
m. x. v. v.
d. x. v. v.

L. al. u.
T. u.
m. x. v. v.
d. x. v. v.

L. al. u.
T. u.
m. x. v. v.
d. x. v. v.

L. al. v.
T. u.
m. x. v. v.
d. x. v. v.

rent a languorib; suis. Et qui uexabantur ab spi-
ritib; in mundis curabantur. Et omnis turba que
rebant cu tangere. quia uirtus de illo exiebat.
& sanabat omnes. **E**t ipse [†]deuatis oculis in dis-
cipulos suos dicebat. Beati pauperes. quia ur̄m regnū di-

L. xlvi.
M. xxxv.

L. xlvi.
M. xxxviii.

Bcati qui nunc esuritis. quia saturabimini.

L. xlvi.
M. xxxviii.

Bcati qui nunc fletis. quia ridebitis.

L. xlvi.
M. xxxix.

Bcati eritis cum uos oderint homines. & cum separa-
uerint uos. & exprobrauerint. & cicerint nomen
ur̄m tamquā malum. ppter filium hominis. Gau-
dete in illa die. & exultate. Ecce enim merces ur̄a.
multa ē in celo. Scdm hęc enī. faciebant pphetis
patres eorum. **V**erum tamen. ue uob diuitib;
quia habetis consolationē ur̄am. Ue uobis qui satu-
rati estis. quia esurietis. Ue uobis qui ridetis nunc.
quia lugebitis & flebitis.

L. l.
M. xli.

Vae cum bene uobis dixerint om̄s homines. Scdm
hęc faciebant pphetis patres eorum.

L. l.
M. xli.

Sed uobis dico. qui auditis. Diligite inimicos ur̄os.
bene facite his qui uos oderunt. Benedicite male-
dicentib; uob; orate p calumniantibus uos.

L. l.
M. xli.

L. l.
M. xlii.

Et qui te percutit in maxillam. prebe & alterā. Et
ab eo qui aufert tibi uestimentū. & iā tunicā noli
phibere. Omni aut petenti te. tribue. Et qui au-
fert que tua sunt. ne repetas.

L. l.
M. xlii.

Et pro ut uultis ut faciant uobis homines. & uos fa-
cite illis similiter.

Et si diligitis eos qui uos diligunt. que uobis est gratia. Nam & peccatores diligentes se diligunt. Et si bene feceritis his qui uobis bene faciunt. que uobis est gratia. Siquidem & peccatores hoc faciunt. Et si mutuū dederitis his a quibus speratis recipere. que gratia est uobis. Nam & peccatores peccatoribus fenerantur: ut recipiant equalia. Uerumtamen diligite inimicos uos. & bene facite. & mutuū date. nihil sperantes. Et eritis merces uera multa. Et eritis filii altissimi. quia ipse benignus est super ingratos & malos. Istote ergo misericordes. sicut & pater uer. misericors est.

Nolite iudicare. & non iudicabimini. Nolite condemnare. & non condemnabimini. Dimitte. & dimittemini. Date. & dabitur uobis. Mensuram bonā & confertā & coagitatā. & super effluentem. dabunt in sinum urum. Et ad eam uero mensura qua mensi fueritis. remittetur uobis.

Dicebat aut illis & similitudinē. Numquid potest cecus cecum ducere. Nonne ambo in fouea cadunt. **N**on est discipulus super magistrum. Perfectus aut omnis erit. sicut sic magister eius.

Quid aut uidet festucam in oculo fratris tui. trabem autem que in oculo tuo est non consideras. Aut quomodo poteris dicere fratri tuo. frater. sine cicca festuca de oculo tuo. ipse in oculo tuo trabem non uidet. Hypocrita. ecce primū trabem de

l. l. v.
m. 261

l. l. vi.
m. 262
l. l. vii.
m. 263

l. l. viii.
m. 264
l. l. ix.
m. 265

l. l. x.
m. 266
l. l. xi.
m. 267
l. l. xii.
m. 268

l. l. xiii.
m. 269
l. l. xiv.
m. 270

oculo tuo. Et tunc perspicies. ut educaſ festuca.
de oculo fratris tui.

Non est enim arbor bona que facit fructus ma-
los. neq; arbor mala faciens fructu bonu. Ille na-
queq; enim arbor: de fructu suo cognoscitur:

Neq; enim de spinis colligunt ficus. neq; de rubo
vindemiant uuam.

Bonus homo. de bono thesauro cordis sui: pferit
bonu. Et malus homo. de malo thesauro. pferit
malu. Ex habundantia eni cordis. os loquitur.

Quid au uocatis me dñe. dñe. & n facitis que dico?

Omnis qui uenit ad me. & audit sermones meos.
& facit eos. ostenda uobis. cui similis sit. Simi-
lis e homini edificanti domu. qui fodit in al-
tium. & posuit fundamenta supra petram. Inun-
datione au facta. in lsum e flumen domui illi.
& non potuit eam mouere. Fundata enim erat
supra petram. Qui au audit & n facit. similis
est homini edificanti domu sua supra terram.
sine fundamento. In qua in lusus e fluuius. & con-
tinuo cecidit. Et facta e domus illius magna ruina.

CUM AUTEM IMPLESSSET
omnia uerba sua in aures plebis. intrauit caphar-
naum. Centurionis aut cuiusda seruus male
habens. erat mortuus. qui illi erat preciosus.
Et cum audisset de ihu. misit ad eu seniores iu-
deoru. rogans eu ut ueniret. & saluaret seruum

eius. At illi cū uenissent ad ihm. rogabant eum
sollicite dicentes ei. Quia dignus ē. ut hoc illi
prestes. Diligit enim gentē nr̄am. & synagoga ipse
edificauit nobis. Ihc autē ibat cum illis. Et cum
iam n̄ longe eēt a domo. misit ad eū centurio
amicos dicens. Dñe. noli uexari. Non enim digni
sum. ut sub tectū meū intres. Propt̄ quod & me
ipsū non sum dignū arbitratus. ut uenire ad te.
Sed dic uerbo. & sanabit̄ puer meus. Nam & ego
homo sum sub potestate constitutus. habens sub me
milites. Et dico huic uade. & uadit. Et alio ueni.
& uenit. Et seruo meo fac hoc. & facit. Quo audi
to ihc miratus est. & conuersus sequentib; se turbis
dixit. Am̄ dico uob. Nec in isrl̄ tanta fide inveni.

L. Leuit.
I. 1. 1. 1.

Et reuersi qui missi fuerant domū. inuenerunt
seruum qui languerat sanum.

L. Leuit.
I. 1. 1. 1.

Et factū est deinceps. Ibat in ciuitatē quē uocat̄
naim. & ibant cū illo discipuli eius. & turba co
piosa. Cum autē appropinquaret portē ciuitatis. &
ecce defunctus efferebat filius unicus matri suę.
Et hec uidua erat. & turba ciuitatis multa cum
illa. Quam cū uidisset dñs misēdia motus super
eam. dixit illi. Noli flere. Et accessit. & tetigit
loculum. Hi autē qui portabant. steterunt. Et ait.
A dulcescens. tibi dico. Surge. Et resedit qui erat
mortuus. & cepit loqui. & dedit illū matri suę.
Accipit autē om̄s timor. & magnificabant dñm

dicentes. Quia ppheta magnus. surrexit in nobis.
Et quia dñs. uisitauit plebem suam.

l. lxxviii.

Sol.

Et exiit hic sermo in uniuersam iudeam de eo.
& omnem circa regionem.

l. lxxviii.

Sol.

Et nuntiauerunt iohanni discipuli eius. de omib;
his. Et conuocauit duos de discipulis suis iohan
nes. & misit ad ihm dicens. Tu es qui uenturus es.
an alium exspectamus. Cum aut uenissent ad
eum uiri. dixerunt. Iohannes baptista. misit
nos ad te dicens. Tu es qui uenturus es. an aliū
exspectamus. In ipsa aut hora. curauit multos
a languorib; & plagis. & spiritib; malis. & cecis
multis donauit uisum. Et respondens. dixit
illis. Euntes nuntiate iohanni. que uidistis &
audistis. Quia cæci uident. claudi ambulant.
leprosi mundantur. Surdi audiunt. mortui re
surgunt. pauperes euangelizantur. Et beatus est
qui n̄ fuerit scandalizatus in me. Et cū disces
sissent nuntii iohannis. cepit dicere de iohan
ne ad turbas. Quid existis in desertū uidere.
Harundinē uento moueri. Sed quid existis ui
dere. Hominē mollib; uestimtis indutum. Ecce
qui in ueste preciosa sunt & deliciis. in domib;
regum sunt. Sed quid existis uidere. Prophetam.
Itaq; dico uobis. & plusquam prophetam.

l. lxxv.

Sol.

Sol.

Hic ē de quo scriptū est. ecce mitto angelm meū
ante faciē tuā. qui pparabit uia tuam ante te.

l. lxxii.
T. v. m.

Dico enim uobis. Maior inter natos mulierum
propheta iohanne baptista. nemo est. Quia minor est. in regno dei maior est illo.

l. lxxii.
S. l.

Et omnis populus audiens. & publicani. iustifica-
uerunt dominum. baptizati baptismo iohannis. Pha-
risei autem & legis periti. consilium dei spreuerunt in
semetipsos. non baptizati ab eo.

l. lxxiii.
T. v. m.

Cui ergo similes dicam homines generationis huius.
& cui similes sunt. Similes sunt pueris sedentibus
in foro. & loquentibus adinuicem. & dicentibus.
Cantabimus uobis. & non saltastis. lamen-
tauiimus. & non plorastis. Venit enim iohannes
baptista. neque manducans panem. neque bibens
uinum. & dictis demonum habet. Venit filius
hominis manducans & bibens. & dictis. Ecce
homo deuorator. & bibens uinum. amicus publi-
canorum & peccatorum. Et iustificata est sapien-
tia. ab omnibus filiis suis.

l. lxxiiii.
T. v. m.

Rogauit autem illum quidam de phariseis. ut man-
ducaret cum illo. Et ingressus domum pharisei.
discubuit. Et ecce mulier que erat in ciuitate
peccatrix. ut cognouit quod accubuit in domo
pharisei. attulit alabastrum unguenti. & stans
retro secus pedes eius. lacrimis cepit rigare
pedes eius. & capillis capitis sui tergebat. Et
osculabatur pedes eius. & unguento unguebat.
Uidens autem phariseus qui uocauerat eam. ait

intra se dicens. Hic si est propheta. sciret utique
 quæ & qualis mulier est quæ tangit eum. quia
 peccatrix est. Et respondens ihc. dixit ad illum.
 Simon. habeo tibi aliquid dicere. At ille ait.
 Magister. dic. Duo debitores erant cuidam fenæ
 ratori. unus debebat denarios quingentos. alius
 quinquaginta. Non habentibus illis unde red
 derent. donavit utrisque. Quis ergo cum plus dili
 git. Respondens simon. dixit. Istimo. quia is
 cui plus donavit. At ille. dixit ei. Recte iu
 dicasti. Et conuersus ad mulierem. dixit simoni.
 Vides hanc mulierem. Intraui in domum tuam.
 aquam pedibus meis non dedisti. Hæc autem lacrimis
 rigauit pedes meos. & capillis suis terxit. Oseu
 lum mihi non dedisti. Hæc autem ex quo intrauit
 non cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meum
 non unxisti. hæc autem unguento unxit pedes me
 os. Propter quod dico tibi. Remittuntur ei
 peccata multa. quoniam dilexit multum. Cui autem
 minus dimittitur. minus diligit. Dixit autem
 ad illam. Remittuntur tibi peccata. Et coe
 perunt qui simul accumbebant. dicere in
 tra se. Quis est hic. qui etiam peccata dimittit.
 Dixit autem ad mulierem. Fides tua te saluam
 fecit. vade in pace.

Et factum est deinceps. & ipse iter faciebat
 per ciuitatem & castellum. predicans & euangeli

hans regnum di. Et duodecim cum illo. & mulie-
res aliquę. quę erant curate ab spiritib; malignis
& infirmitatibus. Maria quę uocatur magda-
lenę. de qua demonia septem exierant. & iohan-
na uxor chuihe. procuratoris herodis. & susanna.
& alię multe quę ministrabant eis de faculta-
tib; suis.

Cum autē turba plurima conue-
niret. & de ciuitatib; properarent ad eū. dixit p-
similitudinē. Exiit qui seminat. seminare sem-
suum. Et dum seminat. aliud cecidit secus uia.
& conculcatū est. & uolucres celi comederūt illud.
Et aliud cecidit supra petra. & natum aruit.
quia nō habebat humorem. Et aliud cecidit in-
ter spinas. & simul exorte spine suffocauerunt
illud. Et aliud cecidit in terrā bonā. & ortum
fecit fructū centuplum. Hęc dicens. clamabat.
Qui habet aures audiendi. audiat. Interroga-
bant autē cū discipuli eius. quę esset hęc parabo-
la. Quib; ipse dix. Nō dātū ē nosse mysterium
regni di. **C**eteris autē in parabolis. ut uidentes
nō uideant. & audientes nō intellegant.

Est autē hęc parabola. Semen est uerbum di.
Qui autē secus uia sunt. hi sunt qui audiunt.
Deinde uenit diabolus. & tollit uerbū de corde
eorum. ne credentes salui fiant. Nam qui supra
petram. qui cum audierint. cū gaudio suscepi-
unt uerbum. Et hi radices nō habent. quia ad

l. lxxvi.
t. ii.
m. c. x. v. l.
n. c. x. v. l.

l. lxxvii.
t. ii.
m. c. x. v. l.
n. c. x. v. l.

l. lxxviii.
t. ii.
m. c. x. v. l.
n. c. x. v. l.

tempus credunt. & in tempore temptationis recedunt. Quod autem in spinis cecidit. hi sunt qui audierunt. & a sollicitudinibus, & diuitiis & uoluptatibus, uitio. cunctis suffocantur. & non referunt fructum. Quod autem in bona terra. hi sunt qui in corde bono & optimo audientes uerbum retinent. & fructum afferunt in patientia.

L. Luc. viii.
T. ii.
D. c. lxxviii.

Nemo autem lucernam accendens operit eam uase. aut subtus lectum ponit. sed supra candelabrum ponit. ut intrantes uideant lumen.

L. Luc. ix.
T. i.
D. c. lxxv.

Non enim est occultum. quod non manifestetur. nec absconditum quod non cognoscatur. & in palam ueniat.

L. Luc. x.
T. i.
D. c. lxxvi.

Videte ergo. quomodo auditis. Qui enim habet. dabitur illi. Et quicumque non habet. etiam quod putat se habere auferetur ab illo.

L. Luc. x.
T. ii.
D. c. lxxvii.

Venerunt autem ad illum mater & fratres eius. & non poterant adire eum propter turbam. Et nuntiatum est illi. Mater tua. & fratres tui stant foris uolentes te uidere. Qui respondens. dixit ad eos. Mater mea & fratres mei hi sunt. qui uerbum dei audiunt & faciunt.

L. Luc. ix.
T. ii.
D. c. lxxviii.

Factum est autem in una die. & ipse ascendit in nauiculam. & discipuli eius. Et ait ad illos. Transfratrem trans stagnum. & ascenderunt. Nauigantibus autem illis. obdormiuit. Et descendit procella uenti in stagnum. & complebantur. & periclitabantur. Accedentes autem. susceperunt eum dicentes. Proceptor. perimus. At ille surgens. increpauit

uentum. & tempestate a que. & cessauit. & facta
 est tranquillitas. Dixit aut illis. Ubi est fides uestra?
 Qui timentes. mirati sunt. dicentes ad inuicem.
 Quis putas hic est. quia. & uentis imperat. & mari.
 & obediunt ei. **E**t nauigauerunt aut ad regionem
 gesarenorum. que est contra galileam. Et cum
 egressus esset ad terram. occurrit illi uir quidam qui
 habebat demonium iam temporibus multis. & uesh-
 mento non induebatur. neque in domo manebat.
 sed in monumentis. Is ut uidit iesum. prostratus an-
 te illum. & exclamans uoce magna. dixit.
 Quid mihi & tibi est iesu fili dei altissimi? Obsecro
 te. ne me torquas. Precipiebat enim spiritui
 in mundo. ut exiret ab homine. Multis enim
 temporibus arripiebat illum. & uinciebat cat-
 enis. & compedibus custoditus. & ruptis uinculis
 agebatur a demonio in desertum. Interrogauit
 aut illum iesus. dicens. Quod tibi nomen est? At ille
 dixit. legio. Quia intrauerant demonia multa
 in eum. Et rogabant illum. ne imperaret illis. ut
 in abyssum irent. Erat aut ibi grex porcorum mul-
 torum pascentium in monte. & rogabant eum ut per-
 mitteret eos in illos ingredi. & permisit illos. Exie-
 runt ergo demonia ab homine. & intrauerunt
 in porcos. Et impetu abiit grex precipitans in stag-
 num. & suffocatus est. Quod ut uiderunt factum
 qui pascebant. fugerunt. Et nuntiauerunt in

ciuitate. & in uillas. Exierunt autē uidere. quod
factum est. Et uenerunt ad ih̄n. Et in uenerunt
homine sedente a quo demonia exierant uestitu
ae sana mente ad pedes eius. & timuerunt. Nun
tiauerunt autē illis. & qui uiderant. quomodo
sanus factus eet a legione. Et rogauerunt illū
omnis multitudo regionis gerasenorū. ut disce
deret ab ipsis. quia timore magno tenebantur.
ipse autē ascendens nauim. reuersus est. Et roga
bat illū uir a quo demonia exierant. ut cum eo
eet. Dimisit autē eū ih̄c. dicens. Redi domū tuā.
& narra quanta tibi fecit d̄s. Et abiit per unuersā
ciuitatē. predicans quanta illi fecisset ih̄c.

l. lxxviii.
r. vii.
o. el yuu.

FACTV E AVT CŪREDISSET
ih̄c. excepit illū turba. Erant enim om̄s ex
spectantes eum. Et ecce uir uenit cui nomen
iairus. & ipse princeps synagoge erat. Et ceci
dit ad pedes ih̄u. rogans eū ut intraret in do
mum eius. Quia filia unica erat illi. fere anno
rū duodecim. & h̄c moriebatur. Et contigit
dū iret. a turbis comprimebatur. Et mulier
quedā erat in fluxu sanguinis ab annis duode
cim. quē in medicos rogauerat om̄ne substan
tiā suā. nec ab ullo potuit curari. Accessit re
tro. & tetigit fimbriā uestimenti eius. Et confesi
stet fluxus sanguinis eius. Et ait ih̄c. Quis ē qui
me tetigit. Negantib; autē om̄ib; dixit petrus.

l. lxxv.
r. vii.
o. el yuu.

& qui cū illo erant. Preceptor: turbe te compriment & affligunt. & dicis quis mē tetigit. Et dixit ihc. Tetigit me aliquis. Nam ego noui uirtutē de me exiſſe. Illidens aut mulier quia non latuit. tremens uenit & pedit ante pedes eius. Et ob quā cauſā tetigerit cū in dicebat corā omī pplo. & quem admodū conſeſſim ſanata ſit. At ipſe dixit illi. filia. fides tua te ſaluā fecit. uade in pace. Ad huc colloquente. uenit quidā ad principē ſynagoge dicens ei. Quia mortua eſt filia tua. noli uexare illū. Ihc aut audito hoc uerbo. reſpondit patri puellę. Noli timere. crede tantū. & ſaluā erit. Et cū ueniſſet domū. non pmiſit intrare ſecū quēquā. niſi Petrū. & Iacobū. & iohannē. & patrē & matrē puellę. Flebant aut omēs. & plangebant illam. At ille dixit. Nolite flere. non eſt mortua. ſed dormit. Et deridebant eum. ſcientes quia mortua eſt. Ipſe aut tenens manū eius. clamauit dicens. Puella surge. Et reuerſus eſt ſpē eius. & surrexit continuo. Et iuſſit illi dari manducare. Et ſtupuerunt parentes eius. Quib; pcepit. ne alicui dicerent. qđ factū erat.

CONVOCATIS AUT OVO DECI apostolis. dedit illis uirtutē & poteſtatē. ſup omnia demonia. & ut languores curarent. Et miſit illos p̄dicare regnū dī. & ſanare in firmos.

Et ait ad illos. Nihil tulertis in uia. neq; uirgam.

l. lxxviii
 t. lxxviii
 m. lxxviii

l. lxxviii
 t. lxxviii
 m. lxxviii

neq; pecū. neq; panem. neq; pecūniā. neq; duas tu-
nicas habeatis. Et in quamcumq; domū intraueri-
tis. ibi manete. & inde ne exeat.

Et quicumq; nō receperint uos. cūtes de ciuitate illa.
& iā puluerē pedū ūorū excutite in testimoniu sup illos.

Egressi autē circuibant per castella. euangelizantes.
& curantes ubique.

Audiunt autē herodes tetrarcha omnia quę fiebant ab
eo. & hesitabat. Et quod dicebatur a quibusdam.
quia iohannes surrexit a mortuis. A quibusdā
uero. quia helias apparuit. Ab aliis autē. quia pro-
pheta unus de antiquis surrexit. Et ait herodes.
Iohannē ego decollaui. quis autē est iste. de quo au-
dio talia. Et querebat uidere eum.

Et reuersi apli. narrauerunt illi quęcūq; fecerunt.

Et adsumptis illis. secessit seorsum in locū desertū.
qui est bethsaide. Quod cū cognouissent turbę.
secute sunt illum. Et excepit illos. & loquebat illis
de regno dī. Et eos qui cura indigebant sanabat.

Dies autē coeperat declinare; & accedentes duodeci.
dixerunt illi. Dimitte turbas. ut cūtes in castella.
uillasq; quę circa sunt diuertant. & in ueniant
escas. quia hic in loco deserto sumus. Ait autē ad
illos. Illos date illis manducare. At illi dixerunt.
Non sunt nob plusquā quinq; panes & duo pis-
ces. Nisi forte nos camus. & emamus in omnē hanc
turba escas. Erant autē. fere uiri quinq; milia. Ait

aut ad discipulos suos. Facite illos discumbere
per conuiuia quinquagentos; & ita fecerunt. Et dis-
cubuerunt omnes. Accipis autem quinq; panib; &
duob; piscib; respexit in celum. & benedixit illos.
Et fregit. & distribuit discipulis suis. ut ponerent
ante turbas. Et manducauerunt omnes. & saturati
sunt. Et sublatum est quod super fuit illis fragmen-
torum. cophini duodecim.

Et factum est cum solus esset orans. erant cum illo & disci-
puli. Et interrogauit illos dicens. Quem me dicunt
esse turbe? At illi responderunt. & dixerunt. Iohan-
nem baptistam. Alii autem heliam. Alii quia propheta
unus de prioribus surrexit. Dixit autem illis. Vos autem
quem me esse dicitis? Respondens simon petrus dixit.
Christum dei. **A**t ille increpans illos precepit ne
cui dicerent hoc dicens. Quia oportet filium homi-
nis multa pati. & reprobari a senioribus. & principibus.
sacerdotum & scribis. & occidi. & tertia die resurgere.

Dicebat autem ad omnes. Siquis uult uenire post me. ab-
neget semetipsum. & tollat crucem suam cotidie.
& sequatur me. Qui enim uoluerit animam suam
saluam facere. perdet eam. Nam qui perdidit ani-
mam suam propter me. saluam faciet illam. Quid
enim proficit homo si lucretur uniuersum mun-
dum. se autem ipsum perdat. & detrimentum sui faciat?

Nam qui me erubuerit & meos sermones. hunc
filius hominis erubescet. cum uenerit in maiesta-

l. c. c. vi.
m. c. l. xvi.
p. l. xxi.
q. l. xxi.

l. c. c. vi.
m. c. l. xvi.
p. l. xxi.
q. l. xxi.

l. c. c. vi.
m. c. l. xvi.
p. l. xxi.
q. l. xxi.

l. c. c. vi.
m. c. l. xvi.
p. l. xxi.
q. l. xxi.

te sua . & patris . & sanctorum angelorum .

L. 1. c. 11.
T. 1. c. 11.
R. 1. c. 11.

Dico autem vobis. Ille sunt aliqui hic stantes. qui non gustabunt mortem. donec videant regnum dei.

[VIII.]

FACTUM EST AUTEM POST HEC
verba fere dies octo. & adsumpsit Petrum . & iaco-
bum . & iohannem . & ascendit in montem ut oraret.
Et factum est dum oraret . species vultus eius altera .
& vestitus eius albus resurgens . Et ecce duo viri .
loquebantur cum illo . Erant autem moyses . & helias .
visi in maiestate . Et dicebant excessum eius . quem
completurus erat in hierusalem . Petrus autem & qui
cum illo . grauati erant somno . Et euigilantes . uide-
runt maiestatem eius . & duos viros qui stabant cum
illo . Et factum est cum discederent ab illo . ait Petrus
ad Iesum . Preceptor . bonum est nos hic esse . Et faciamus
tria tabernacula . Unum tibi . & unum moysi . & helie
unum . nesciens quid diceret . Hec autem illo loquen-
te . facta est nubes . & obumbravit eos . Et timuerunt .
intrantibus illis in nubem . & vox facta est de nube di-
cens . Hic est filius meus dilectus . ipsum audite .
Et dum fieret vox . inuentus est Iesus solus . & ipsi
tacuerunt . Et nemini dixerunt in diebus illis
quicquam ex his que uiderant .

L. 1. c. 11.
T. 1. c. 11.
R. 1. c. 11.

Factum est autem in sequenti die . descendentibus illis de
monte . occurrit illi turba multa . Et ecce uir de
turba . exclamauit dicens . Magister . obsecro te .
respice in filium meum . quia unicus est mihi . Et ecce

sp̄e adprehendit illū. & subito clamat & clidit. &
dissipat eū cum spuma. & uix discedit dilanians
eum. Et rogauit discipulos tuos. ut eicerent illū. &
n̄ potuerunt. Respondens autē ihs. & dixit. O ge
neratio infidelis & perversa. usquequo ero apud uos
& patiar uos. Adduc huc filiū tuum. Et cū acce
deret. elisit illū demoniū & dissipauit. Et increpauit
ihs sp̄m in mundū. & sanauit puerum. & red di
dit illum patri eius.

Stupebant autē omnes. in magnitudine di.
Omnibusq; mirantib⁹. in omnib; quę faciebat. dixit
ad discipulos suos. Ponite uos in cordib; ur̄is. ser
mones istos. Filius enim hominis futurū est. ut
tradatur in manus hominū. At illi ignorabant
uerbū istud. & erat uelatū ante eos. ut n̄ sentirent
illud. & timebant eū interrogare de hoc uerbo.

Intrauit autē cogitatio in eos. quis eorū maior ēst.
At ihs uidens cogitationes cordis illorū. adpre
hendens puerū. statuit illū secus se. & ait illis.
Qui cumq; susceperit puerū istum in nomine
meo. me recipit. Et qui cumq; me receperit.
recipit eū qui me misit. Nam qui minor est in
ter omnes uos. hic maior est.

Respondens autē iohannes. dixit. Preceptor. quen
dam uidimus in nomine tuo eicientē demonia.
& phibuius eum. quia n̄ sequitur nobiscum.
Et ait ad illū ihs. Nolite phibere. Qui enim n̄

l. c. viii.
2. l. c. viii.
l. c. viii.
2. l. c. viii.
l. c. viii.

l. c. viii.
2. l. c. viii.
l. c. viii.

l. c. viii.
2. l. c. viii.
l. c. viii.

est aduersum uos. pro uobis est.

l. ciii.
s. ol.

Factū est autē dū complerent dies assumptionis ei.
& ipse facie sua firmavit ut iretⁱⁿ hierusalem. Et
misit nuntios ante conspectū suū. Et cunctes intra
uerunt in ciuitate samaritanorū. ut pararent illi.
Et nō receperunt eū. quia facies eius erat cunctis
hierlm. Cum uidissent autē discipuli eius iacob;
& iohannes. dixerunt. Dñe. uis dicimus ut ignis
descendat de cēlo. ut consumat illos. Et conuer
sus increpauit illos. dicens. Nescitis spē cuius
estis. Filius hominis non uenit animas p̄dere.
sed saluare. Et abierunt in aliud castellum.

l. cv.
s. ol.

Factū est autē ambulanti; illis in uia. dixit qui
dam ad illum. Sequar te. quocumq; ieris. Et
ait illi ihc. Ulupes foucas habent. & uolucres
cēli nidof. filius autē hominis. nō habet ubi caput
reclinat. Ait autē ad alterum. Sequere me. Ille
autē. dixit. Dñe. p̄mitte mihi primū ire. & se
pelire patrē meum. Dixitq; ei ihc. Sine ut mor
tui sepeliant mortuos suos. tu autē uade adnūn
tia regnum dī. **E**t ait alter. Sequar te
dñe. Sed primū p̄mitte mihi renuntiare his
qui domi sunt. Ait autē ad illū ihc. Nemo mit
tens manū suā in aratru. & aspiciens retro. aptus
est regno dī.

l. cvi.
s. ol.

l. cvii.
s. ol.

POST HEC AVT DESIGNAVIT
dñs & alios septuaginta duos. & misit illos binos.

ante faciē suam. In omnē ciuitatē & locū. quo
erat ipse uenturus. & dicebat illis.

Messis quidē multa. operarii autē pauci. Rogate ergo
dñm messis. ut mittat operarios in messem.

Ite. ecce ego mitto uos. sicut agnos inter lupos.

Nolite portare sacculū. neq; perā. neq; calciamenta.
& neminem per uiam salutaueritis.

In quācumq; domū intraueritis. primū dicite.
Pax huic domui. Et si ibi filius pacis fuerit. requi
esceat sup illā pax ur̄a. Sin autē. a duos reuertetur.

In eadē autē domo manete. edentes & bibentes. que
apud illos sunt. Dignus ē enī operari. mercede sua.

Nolite transire. de domo in domū. Et in quācūq;
ciuitatē intraueritis & susceperint uos. mandu
cate que apponuntur uob. Et curate in firmos
que in illa sunt. & dicite illis. Ad propinqua
uit in uos regnum dī.

In quācumq; ciuitatē intraueritis. & non recepe
rint uos. ex cuntes in plateas eius dicite. Etiam
pulucre qui ad hest nobis de ciuitate ur̄a. ex
tergimus in uos. Tamen hoc scitote. quia ad p
pinquauit regnum dī. Dico uobis. quia sodo
mis in illa die remissus erit. quā illi ciuitati.

Vae tibi corōhain. ue tibi bethsaida. Quia si in
tyro & sydone. facte fuissent uirtutes que in
uobis facte sunt. olim in cilicio & cinere seden
tes. penituerint. Ille tamen. tyro & sydoni re

l. c. viii.
m. lxxviii.

l. c. viii.
m. lxxviii.

l. c. x.
m. lxxx.

l. c. x.
m. lxxx.

l. c. x.
m. lxxx.

l. c. x.
m. lxxx.

l. c. x.
m. lxxx.

l. c. x.
m. lxxx.

missius erit in iudicio. quā uobis. Et tu capharnaū
usq; ad celū exaltata. usq; ad infernū dimergeris.

Qui uos audit. me audit. Et qui uos spernit. me
spernit. Qui autē me spernit. spernit eū q̄ me misit.

Reuerſi ſunt autē ſeptuaginta duo cū gaudio dicen-
tes. Dñe. Et tua demonia ſubiciuntur nobis in no-
mine tuo. Et ait illis. Uidebā ſatanan. ſicut
fulgur de celo cadentem. Ecce dedi uobis po-
teſtate calcandi ſupra ſerpentes & ſcorpiones.
& ſupra omne uirtutē inimici. & nihil uos dō-
cebit. Uerumtamen. in hoc nolite gaudere. quia
ſp̄s uobis ſubiciuntur. Gaudete autem. quod
nomina ur̄a. ſcripta ſunt in celis.

In ipſa hora exultauit ſp̄s ſc̄o. & dixit. Conſite-
or tibi pater. dñe celi & terre. Quod abſcondiſ-
ti hęc a ſapientib; & prudentib; & reuclaſti ea
paruulis. Etia pater. quia ſic placuit ante te.

Omnia mihi tradita ſunt. a patre meo; & nemo
ſcit qui ſit filius. niſi pater. Et qui ſit pater.
niſi filius. & cui uoluerit filius reuclare.

Et conuerſus ad diſcipulos ſuos. dixit. Beati
oculi qui uident quę uidentis. Dico enim uobis.
Quod multi pphete & reges uoluerunt uidere
quę uidentis uos. & non uiderunt. Et audire
quę auditis. & non audierunt.

Et ecce quidā legis peritus ſurrexit. temptans
illū & dicens. Magiſter. quid faciendo unā & cr̄

nam possidebo. At ille dixit ad eum, In lege quid scriptum est. quomodo legis. Ille respondens dixit. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo. & ex tota anima tua. & ex omnibus viribus tuis. & ex omni mente tua. Et proximum tuum sicut te ipsum. Dixitque illi. Recte respondisti. fac hoc & uiues.

l. cxxii.
s. ol.

Ille autem uolens iustificare se ipsum. dixit ad Iesum. Et quis est meus proximus. Suspiciebat autem Iesus. dixit. Homo quidam descendebat ab hierusalem in hiericho. & incidit in latrones. Qui & iam despoliauerunt eum. & plagis inpositis. semiuiuo relicto. Accidit autem ut sacerdos quidam descenderet eadem uia. & uiso illo. preteriiuit. Similiter & leuita cum esset secus locum. & uideret eum. pertransiit. Samaritanus autem quidam iter faciens. uenit secus eum. & uidens eum. misericordia motus est. Et ad proprias. alligauit uulnera eius. in fundens oleum & uinum. & inponens illum in iumentum suum. duxit in stabulum. & curam eius egit. Et altera die. protulit duos denarios. & dedit stabulario. & ait. Curam illius habe. Et quodcumque super erogaueris. ego cum rediero reddam tibi. Quis horum trium uidetur tibi proximus fuisse. illi qui incidit in latrones. At ille dixit. Qui fecit misericordiam in illum. Et ait illi Iesus. Illud. & tu fac similiter.

Factum est autem dum irent. & ipse intrauit in quoddam castellum. Et mulier quaedam martha

nomine. excepit illū in domū suā. Et huic erat
soror nomine maria. Que & iam sedens secus pedes
dñi. audiebat uerbū illius. Martha aut. satagebat
circa frequens ministeriū. Que stetit. & ait. Dñe.
non est tibi cure quod soror mea reliquit me
solam ministrare. Dic ergo illi. ut me adiuuet.
Et respondens. dixit illi dñs. Martha. Martha.
sollicita es. & turbaris erga plurima. Porro. unū
est necessarium. Maria optimam partem ele
git. que non auferetur ab ea.

xi
L. xxi.
T. v. l. i.

ET FACTV E CV ESSET IN LOCO
quodam orans. ut cessauit. dixit unus ex disci
pulis eius ad eum. Dñe. doce nos orare. sicut &
iohannes docuit discipulos suos. Et ait illis. Cum
oratis dicite. Pater. scificetur nomen tuum. Ad
ueniat regnū tuum. Panē nr̄m cotidianū da
nobis hodie. Et dimittit nobis peccata nr̄a.
Siquidē & ipsi dimittimus omni debenti nobis.
Et ne nos inducas. in temptationem.

L. xxii.
Sol.

Et ait ad illos. Quis nr̄m habebit amicū. & ibit
ad illū media nocte & dicet illi. Amice. com
moda mihi tres panes. quō amicus meus uenit
de uia ad me. & non habeo quod ponā ante
illum. Et ille de intus respondens. dicat. Noli
michi molestus ē. iam hostiū clausū est. & pue
ri mei mecum sunt in cubili. non possū surgere.
& dare tibi. Et si ille perseuerauerit pulsans.

dico uobis. Et si non dabit illi. surgens eo quod
amicus eius sit. propter inprobritate tam ei surget.
& dabit illi quot quot habet necessarios.

Et ego uobis dico. Petite. & dabitur uobis. Quae-
rite. & inuenietis. Pulsate. & aperietur uobis.
Omnes enim qui petit accipit. & qui quaerit in-
uenit. & pulsanti aperietur. Quis autem ex uobis
patre petit panem. numquid lapidem dabit illi.
Aut pisce. numquid pro pisce. serpente dabit
illi. Aut si perierit ouum. numquid porriget
illi scorpionem. Si ergo uos cum sitis mali. hostis
bona data dare filiis uestris. quanto magis pater
uester de caelo. dabit spiritum bonum petentibus se.

Et erat eiciens demonium. & illud erat mutum.
Et cum eiecisset demonium. locutus est mutus.
Et admire sunt turbae.

Quidam autem ex eis. dixerunt. In beelzebub prin-
cipe demoniorum. eicit demonia.

Et alii temptantes. signum de caelo querebant ab eo.

Ipse autem uidit cogitationes eorum. dixit eis. Quid
regnum in se ipsum diuisum desolatur. Et domus.
supra domum cadet. Si autem & satanas in se ipsum
diuisus est. quomodo stabit regnum ipsius. Quia
dicitis in beelzebub eicere me demonia. Si autem
ego in beelzebub eicio demonia. filii uestri in quo
eiciunt. Ideo ipsi. iudices uestri erunt. Porro.
si in digito dei eicio demonia. perfectus uenit in

L. c. xxi.
T. y. iii.

L. c. xxi.
T. y. viii.

L. c. xxi.
T. y. xxi.
S. xxi.

L. c. xxi.
T. y. xxi.

L. c. xxi.
T. y. xxi.
S. xxi.

uos regnū dī. Cum fortis armatus custodit atrīū
suū. in pace sunt omnia ea quę possidet. Si autē
fortior illo sup̄ueniens uicerit eū. uniuersa ar-
ma eius aufert in quib; confidebat. & spolia ei
distribuit. Qui non est mecum. aduersum me
est. Et qui non colligit mecum. dispergit.

Cum in mundus sp̄s exierit de homine. p̄am-
bulat p̄ loca in aquosa. querens requiē & non
inueniens. dicit. Reuertar in domū meā. unde
exiui. Et cum uenerit. inuenit scopis munda-
tam. Et tunc uadit. & adsumit septē alios sp̄s
nequiores se. & ingressi habitant ibi. Et sunt
nouissima hominis illius peiora prioribus.

Factū est autē cū hęc diceret. extollens uocem
quedā mulier de turba. dixit illi. Beatus uen-
ter qui te portauit. & ubera que suxisti. At ille
dixit. Quin immo. Beati qui audiunt uerbū dī.
& custodiunt illud.

Turbis autē concurrentibus. cepit dicere. Genera-
tio hęc. generatio nequā est. Signū querit. &
signū non dabitur illi. nisi signū ionę. Nam
sicut ionas fuit signū ninneuitis. ita erit filius
hominis generationi istī. Regina austri surget
in iudicio cum uiris generationis huius. & con-
dempnabit illos. Quia uenit a finib; terre. au-
dire sapientiā salomonis. Et ecce plus salomo-
ne hic. Illi ninneuite surgent in iudicio cum

generatione hac. & condempnabunt illam. quia po-
nitentia egerunt. ad predicationem ionæ. Et ecce
plus. quam iona hic.

Nemo lucerna accendit. & in abscondito ponit. neq;
sub modio. sed super candelabrum. ut qui in-
grediuntur lumen videant.

Lucerna corporis tui. est oculus tuus. Si oculus
tuus fuerit simplex. totum corpus tuum lucidum erit.
Si autem nequam fuerit. & iam corpus tuum tenebrosum
erit. Uide ergo. ne lumen quod intus est tenebre
sint. Si ergo corpus tuum totum lucidum fuerit. non
habens aliquam partem tenebrarum. erit lucidum
totum. Et sicut lucerna fulgoris. in luminabit te.

Et cum loqueretur. rogavit illum quidam phari-
seus. ut pranderet apud se. & ingressus. recu-
buit. Phariseus autem cepit intra se reputans di-
cere. quare non baptizatus es ante prandium.
Et ait dominus ad illum. Nunc uos pharisei quod
de foris est calicis & catini mundatis. Quod autem
intus est uerum. plenum est rapina & iniquitate.
Stulti. nonne qui fecit quod de foris est. & iam
id quod de intus est fecit. Uerumtamen. quod
super est date elemosinam. & ecce omnia munda sunt uobis.

Sed uos phariseis. qui decimatis mentem &
ritam & omne holus. & preteritis iudicium & ca-
ritatem dei. Hec autem oportuit facere. & illa non omittite.

Vae uobis phariseis. quia diligitis primas cathedras

L. c. xxviii.
T. II.
S. 2221.
S. 2221.

L. c. xxviii.
T. V.
S. 2221.

L. c. xxv.
T. S. 2221.

L. c. xxv.
T. S. 2221.

L. c. xxv.
T. S. 2221.

in synagogis. & salutationes in foro.

Vae uobis quia edis ut monumenta que non apparent. & homines ambulantes supra nesciunt.

Respondens autem quidam ex legis peritis. ait illi. Magister. hec dicens. & iam nobis contumelia facis. At ille ait. Et uobis legis peritis uero. quia oneratis homines. oneribus que portare non possunt. & ipsi uno digito uro non tangitis sarcinas.

Vae uobis qui edificatis monumenta prophetarum. patres autem uiri occiderunt illos. Profecto testificamini. quod consentitis operibus patrum uororum. Quo quidem ipsi eos occiderunt. uos autem edificatis eorum sepulchra.

Propterea. & sapientia dei dixit. Mittere ad illos prophetas & apostolos. & ex illis occident & persequuntur. Ut inquiratur sanguis omnium prophetarum. qui effusus est a constitutione mundi. a generatione ista. A sanguine abel. usque ad sanguinem iachario. qui perit inter altare & edem. Ita dico uobis. requiritur ab hac generatione.

Vae uobis legis peritis. quia tulistis clauem scientie. ipsi non introistis. & eos qui introibant prohibuistis.

UBI EC AD ILLOS DICERET. coeperunt pharisei & legis periti grauius insistere. & os eius obprimere. & de multis insidiantes ei. Et querentes capere aliquid ex ore eius. ut accusarent eum. Multis autem turbis circumstantibus. ita ut se inuicem contulerant. coepit dicere

ad discipulos suos.

Attendite a fermento phariseorū. qđ ē hypocrisis.

Nihil aut̃ optum est quod n̄ reuelatur. neq; abscon-
ditū. quod non sciatur. Quō que intenebris dix-
istis. in lumine dicentur. Et quod in aurē locum
estis in cubiculis. predicabitur intus. Dico aut̃
uobis amicis meis. ne timeamini ab his qui occi-
dunt corpus. & post hęc n̄ habent amplius qđ
faciant. Ostendā aut̃ uobis. quē timeatis. Time-
te eū qui postquā occiderit. habet potestatem
mittere in gehennā. Ita dico uobis. hunc time-
te. Nonne quinq; passerēs ueniunt dipondio.
& unus ex illis n̄ est in obliuione corā dō. Sed
& capilli capitis ur̃i. om̃s numerati sunt. Noli-
te ergo timere. multas passerib; plures estis.
Dico aut̃ uobis. Omnis qui cūq; confessus fue-
rit me corā hominibus. & filius hominis con-
fitebitur illum. coram angelis dī.

Qui aut̃ negauerit me coram hominibus. de-
negabitur corā angelis dī.

Et omnis qui dicit uerbū in filiū hominis. re-
mittetur illi. Si aut̃ qui in sp̃m sc̃m blasphe-
mauerit. non remittetur.

Cum aut̃ in ducunt uos in synagogas & ad
magistratus & potestates. nolite solliciti ēē
qualiter aut quid respondeatis. aut quid di-
catis. Sp̃s enim sc̃s docebit uos in ipsa hora que

L. xxi. vii.
T. lxxviii.
B. lxxviii.

L. xxi. vii.
T. lxxviii.
B. lxxviii.

L. xxi. vii.
T. lxxviii.
B. lxxviii.

L. xxi. vii.
T. lxxviii.
B. lxxviii.

oporteat dicere.

Luc. xvi.
v. 1.

Ait autē ei quidā de turba. Magister. dic fratri meo. ut diuidat mecum hereditatem. At ille dixit ei. Homo. quis me constituit iudicē. aut diuisorē super uos. Dixitq; ad illos. Uidete. & caute ab omni auaritia. quia non in habundantia cuiusquā uita eius est. ex his quę possidet. Dixit autē similitudinē ad illos. dicens. Hominis cuiusdam diuitis uberes fructus ager attulit. & cogitabat intra se dicens. Quid faciā. quod non habeo quo congregē fructus meos. Et dixit. Hoc faciam. Destruā horrea mea & maiora faciam. Et illuc congregabo omnia quę nata sunt mihi. & bona mea. Et dicā animę meę. Anima. habes multa bona posita in annos plurimos. Requiesce. comede. bibe. ac pulare. Dixit autē illi dñs. Stulte. hac nocte animā tuā repetunt a te. quę autē parasti. cui erunt. Sic ē q̄ sibi thesaurizat. & nō ē indiuers-

Luc. xvi.
v. 2.

Dixitq; ad discipulos suos. Ideo dico uobis. Nolite solliciti ēe animę quid manducetis. neq; corpori quid uestiamini. Anima plus est quā esca. & corpus quā uestimentum. Considerate coruos. quia nō seminant. neq; metunt. quib; nō est cellarium. neq; horreū. & dñs pascit illos. Quantomagis uos. plures estis illis. Quis autē uřm cogitando potest adicere ad staturā suā cubitū unum. Si ergo neq; quod minimū est potestis. quid de ceteris

solliciti estis. Considerate lilia quomodo crescunt.
 non laborant. non nent. Dico autem uobis. Hec salomon
 in omni gloria sua uestiebatur. sicut unum ex istis.
 Si autem fœnũ quod hodie in agro est. & cras in cli-
 banũ mittitur. dñs sic uestit. Quanto magis uos pu-
 sille fidei. Et uos nolite querere quid manduce-
 tis. aut quid bibatis. & nolite in sublimẽ tolli.
 Hec enim omnia. gentes mundi querunt. Pater autem
 ur̃s scit. quò his in digitis. Uerumtamen. querite
 regnũ dñi. & hec omnia adicientur uobis.

Nolite timere pusillus grex. quia conplacuit pa-
 tri ur̃o dare uobis regnum.

Vendite quę possidetis. & date elemosinam.

Facite uobis sacculos. qui non uetrescunt. thesau-
 rum ñ deficientẽ in celis. quo fur non adppiat.
 neq; tinea corrumpit. Ubi enim thesaurus uester
 est. ibi & cor uestrum erit.

Sint lumbi ur̃i preincti. & lucerne ardentes.
 Et uos similes hominib; expectantib; dominum
 suũ. quando reuertatur a nuptiis. Ut cum uene-
 rit & pulsauerit. confestim aperiant ei.

Bcati serui illi. quos cũ uenerit dñs. in uenerit ui-
 gilantes. Amen dico uobis. quod preinget se.
 & faciet illos discumbere. & transiens ministra-
 bit illis. Et si uenerit in secunda uigilia. & si in
 tertia uigilia uenerit. & ita in uenerit. beati s̃ serui illi.
Hoc autem sciote. quò si sciret paterfamilias qua-

L. cl. i.
S. cl. i.

L. cl. i.
T. ii.
S. cl. i.

L. cl. i.
T. v.
S. cl. i.

L. cl. i.
S. cl. i.

L. cl. i.
T. i.
S. cl. i.

L. cl. i.
T. i.
S. cl. i.

hora fur ueniret. uigilaret utiq; & n̄ sineret pfodi
domū suā. Et uos estote parati. quia qua hora n̄
putatis. filius hominis ueniet.

l. c. lvi.
T. v.
m. c. lxxv.

Ait autē ei petrus. Dñe. ad nos dicis hanc parabolā.
an & ad omnes. Dixit autē dñs. Quis putas est fi
delis dispensator & prudens. quē constituit dñs
supra familiā suā. ut det illis in tempore triuci
mensuram. Beatus ille seruus. quē cū uenerit
dñs. in uenerit ita faciente. Ille dico uobis. quia
supra omnia quē possidet. constituet illum.

l. c. lvi.
T. v.
m. c. lxxvi.

Quod si dixerit seruus ille in corde suo. morā facit
dominus meus uenire. & coeperit percutere pue
ros & ancillas. & edere. & bibere. & in ebriari.
Ueniet dominus serui illius in die qua n̄ sperat.
& hora qua nescit. & diuidet cum. partemq;
eius cum infidelibus ponet.

l. c. lvi.
T. v.
Sol.

Ille autē seruus qui cognouit uoluntatē domini
sui & n̄ preparauit. & n̄ fecit secundu uolunta
tem eius. uapulabit multas. Qui autē non cogno
uit & fecit digna. plagis uapulabit paucis. Om̄i
autē cui multū datum est. multū queret ab eo.
Et cui comendauerunt multū. plus petent ab eo.

l. c. lx.
T. v.
m. c. c. v.

Ignē ueni mittere in terrā. & quid uolo. nisi
accendatur. Baptisma autē ^{habeo} baptizari. & quomo
do coartor. usq; dum pficiatur. Putatis. quia
pacem ueni dare in terram. Non dico uobis. sed
separationē. Erunt enim ex hoc quinq; in domo

una diuisi. tres in duo. & duo intres diuidentur.
Pater in filiū. & filius in patre suū. Mater in filiā.
& filia in matrem. Socrus in nurum suam. &
nurus in socrum suam.

l. c. lxx.
l. lxxv.

Dicebat autē & ad turbas. Cum uideritis nubem
orientē ab occasu. statim dicens nymb; uenit.
& ita fit. Et cum austrū flantē. dicens quia
aestus erit. & fit. Hypocrite. faciē celi & terre
nostis pbare. hoc autē tempus quomodo nō pba-
tis. Quid autē & uobis ipsis nō iudicatis qđ iustū ē.

l. c. lxx.
l. lxxv.

Dum autē uadis cū aduersario tuo ad principē
in uia. da opera liberari ab illo. ne forte tra-
hat te apud iudicē. & iudex tradat te exac-
tori. & exactor mittat te in carcerē. Dico t.
nō exies inde. donec & iā nouissimū minutū reddas.

l. c. lxx.
l. lxxv.

AD ERANT AUTē QVIOA
ipso intempore nuntiantes illi de galileis.
quorū sanguinē pilatus miscuit cum sacri-
fisiis eorum. Et respondens. dixit illis. Putatis
quod hi galilei. pro omnib; galileis fueri nō
peccatores. quia talia passi sunt. Non dico uob;
Sed nisi penitentiā habueritis. omnes similiter
peribitis. Sicut illi decem & octo. supra quos
eccecidit turris in siloam. & occidit eos. Puta-
tis quia & ipsi debitores fuerunt. preter omēs
homines habitantes in hierusalem. Non dico
uob; sed si nō penitentiā egeritis. omēs similiter pe-

ibitis. **D**icebat autem hanc similitudinem.
Arborē fici habebat quidā plantatā in vinea
sua. & uenit querens fructū illi. & n̄ inuenit.
Dixit autē ad cultorem vinee. Ecce anni tres sunt
ex quo uenio querens fructū in ficulnea hac. & n̄
inuenio. Succide ergo illā. ut quid aliam ter-
rā occupat. At ille respondens dixit illi. Domi-
ne. dimitte illā & hoc anno. usq; dū fodiam
circa illā. & mittā stercore. & si quidem fecerit
fructū. Sin autē. infuturū succides eam.
Et erat autē docens in synagoga eorū sabbatis.
Et ecce mulier quę habebat spm̄ infirmitatis
annis decē & octo. & erat inclinata. nec om-
nino poterat sursum respicere. Quā eū ui-
deret ih̄s. uocauit ad se & ait illi. Mulier.
dimissa es ab infirmitate tua. Et imposuit
illi manus. & confestim cuncta est. & glorifica-
bat dñm. **R**espondens autē archisynagogus.
indignus quia sabbato curasset ih̄e. dicebat
turbe. Sex dies sunt. in quib⁹ oportet operari.
In his ergo uenite & curamini. & non in die
sabbati. Respondit autē ad illū dñs. & dixit.
Hypocrite. unusquisq; uirum sabbato non sol-
uat bouem suum aut asinum a presepio.
& ducit ad aquam. Hanc
autē filiā abrahe quam
alligauit satanas.

Le leui.
x
sol.

Le leui.
v
de xvi.

ecce decem & octo annis. non oportuit
solui a iumento isto die sabbati.
Et cum hec diceret. erubescerant omnes ad-
uersarii eius. Et omnis populus gaudebat
in universis que gloriose fiebant ab eo.
Dicebat ergo. Cui simile est regnum dei. & cui
simile esse existimabo illud. Simile est gra-
no sinapis. quod acceptum homo misit in
hortum suum. & crevit. & factum est in ar-
borem magnam. & volucres celi requieverunt
in ramis eius. **E**t iterum dixit. Cui
simile existimabo regnum dei. Simile est
fermento. quod acceptum mulier abscondit
in farine satiria. donec fermentaretur
totum. **E**t ibat per civitates & castella
dicens. & iter faciens in hierusalem.
Ait autem illi quidam. Domine. si pauci sunt qui
salvantur. Ipse autem dixit ad illos. Con-
tendite intrare per angustam portam. qui
multi dico vobis querunt intrare & non
poterunt. **C**um autem intraverit pauper
familias & clauserit ostium. & incipietis for-
is stare & pulsare ostium dicentes. Domine aperi
nobis. Et respondens dicit vobis. Nescio vos
unde sitis. Tunc incipietis dicere. Manduca-
vimus & bibimus coram te. & in plateis nostris docuisti.
Et dicat vobis. Nescio vos unde sitis. Discedite

124
ame om̃s operarii iniquitatis. ibi erit flet⁹
& stridor dentium. **C**um uideritis abra
hā. & isaac. & iacob. & om̃s pphetas in regno
di. uos aut̃ expelli foras. Et uenient ab orien
te & occidente. & aquilone & austro. & accū
bent in regno di. **E**t ecce s̃ nouissimi
qui erant primi. & sunt primi qui erant
nouissimi. **I**n ipsa die accesser̃ quidā pha
riseorū. dicentes illi. Exi & uade hinc. quia
herodes uult te occidere. Et ait illis. Ite &
dicite uulpi illi. Ecce cicio demonia. & sani
tates pficio hodie & cras. & t̃ia die c̃sumor.
Veritatem oportet me hodie & cras & sequenti
ambulare. quia n̄ caput pphetā perire c̃tra
hierl̃m. **H**ierl̃m. hierl̃m. que occidis pphetas
& lapidas eos qui mittunt̃ ad te. Quotiens uo
lui c̃gregare filios tuos quē admodū auis
nidū suū sub pennis. & noluiisti. Ecce relinquet̃
uob̃ dom⁹ ur̃ā. Dico aut̃ uob̃. Quia n̄ uidebitis
me donec ueniat cū dicetis. Benedict⁹ qui
uenit in nomine dñi. **E**t factum ē
cū intrar̃ in domū cuiusdā principis pha
riseorū sabbato manducare panē. & ipsi obser
uabant eū. Et ecce homo quidā ydropicus.
erat ante illū. **E**t respondens ih̃s. dixit ad legi
stas & phariseos dicēs. Silicet sabbato curare.
Et illi tacuer̃. Ipse uero adphensū. sanauit eū

∴
deserta.

Ac dimisit. Et respondens ad illos dixit. Cuius
urini asinus aut bos in puteum cadit. et non conti-
nuo extrahat illum die sabatum. Et non poterant
adhuc respondere illi. **D**icebat autem et ad in-
uitatos parabolam. intendens quomodo primos
accubitus eligerent. dicens ad illos. Cum inuitatus
fueris ad nuptias. non discumbas in primo loco.
ne forte honoratior te sit inuitatus ab illo. et
ueniens is qui te et illum uocauit dicat tibi. da
huic locum. Et tunc incipias cum rubore nouissi-
mum locum tenere. Sed cum uocatus fueris uade re-
cube in nouissimo loco. ut cum uenerit qui te
inuitauit. dicat tibi. Amice. ascende superius.

Tunc erit tibi gloria coram simul discubentibus.

Quia omnis qui se exaltat humiliabitur. et qui se
humiliat exaltabitur. **D**icebat autem et ei
qui se inuitauerat. Cum facis prandium aut cenam.
noli uocare amicos tuos. neque fratres tuos. neque cog-
natos. neque uicinos diuites. ne forte et ipsi te
reminuent. et fiat tibi retributio. Sed cum facis con-
uiuium. uoca pauperes. debiles. claudos. cecos. et
bettentes. quia non habent retribuere tibi. Retribu-
et enim tibi. in resurrectione iustorum. Hec cum au-
disset quidam de simul discubentibus. dixit illi. Beatus
qui manducabit panem in regno dei.

At ipse dixit ei. Homo quidam fecit cenam magnam. et uo-
cauit multos. Et misit seruum suum hora cene dicere

inuitatis ut uenirent. quia iā parata s̄ om̄a.
 Et ceperunt simul om̄s excusare. Primus dixit
 illi. Illā emi. & necesse habeo exire & uidere
 illā. Rogo te. habe me excusatū. Et alter dixit.
 Iuga boum emi quinq; & eo phare illa. rogo te.
 habe me excusatū. Et alius dixit. Uxorē duri. &
 ideo n̄ possū uenire. Et reuersus seruus. nuntiavit
 hec domino suo. Tunc iratus p̄familias. dixit
 seruo suo. Exi cito in plateas & uicos ciuitatis.
 & pauperes ac debiles. egros & claudos introduce huc.
 Et ait seruus. Dñe. factū est ut imperasti. & ad
 huc locus ē. Et ait dñs seruo. Exi in uias & se-
 pes. & cōpelle intrare. ut impleatur domus
 mea. Dico autē uobis. qđ nemo uiroꝝ illorū
 qui uocati sunt. gustabit cenam meam.
Ibant autē turbe multe cū eo. & conuersus dixit
 ad illos. Siquis uenit ad me. & n̄ odit patrē suū
 & matrē. & uxorē. & filios. & fr̄s. & sorores. ad
 huc autē & animā suā. non potest m̄s esse disci-
 pulus. Et qui n̄ baiolat crucē suā & uenit post
 me. n̄ potest m̄s esse discipulus.

Quis enim ex uobis uolens turrin edificare. n̄
 pri⁹ sedens cōputat sūptus qui necessarij sunt.
 si habet ad p̄ficiendū. ne postea quā posuerit
 fundamentū. & n̄ potuerit p̄ficere. Om̄s qui
 uident incipiant inludere dicentes. Quia hic
 homo coepit edificare. & n̄ potuit consūmare.

Aut quis rex iurus committere bellum aduer-
sus alium regem. non sedens prius cogitat si possit
cum decem milibus occurrere ei. qui cum uiginti
milibus uenit ad se. Alioquin adhuc illo lon-
ge agente. legationem mittens rogat ea que
paci sunt. Sic ergo omnis ex uobis qui non re-
nuntiat omnibus que possidet. non potest meus esse discipulus.

BONUM EST. **S**IAL. **S**UAVITUDINIS AD
quoque euenerit. in quo condicitur. neque in inter-
neque in sterquilinum utile est. sed foras mittet.

Qui habet aures audiendi. audiat.

Erant autem adpropinquantes ei publicani et pecca-
tores. ut audirent illum. Et murmurabant pha-
risei et scribe dicentes. quia ^{hic} peccatores recipit.
et manducat cum illis. Et ait ad illos
parabolam istam dicens. Quis ex uobis homo qui
habet centum oues. et si perdidit unam ex illis. non
ne dimittit nonaginta nouem in deserto. et ua-
dit ad illam que perierat. donec inueniat illam.
Et cum inuenierit eam. imponit in humeros suos
gaudens. Et ueniens domum. conuocat amicos
et uicinos dicens illis. Congratulamini michi.
quia inueni ouem meam que perierat. Dico uobis.
Quod ita gaudium erit in celo super uno peccato-
re penitentiam agente. quam super nonaginta no-
uem iustis qui non indigent penitentia.

Aut que mulier habens dragmas decem. si perdidit

120
rit dragmā unā. nonne accendit lucernā.
& curret domū. & querit diligentē. donec in
ueniat. Et cū inuenerit. euocat amicas & ui
cinas dicens. Congratulamini michi. quia in
ueni dragmā quam perdideram.

Ita dico uobis. Gaudiū erit corā angelis dei sup
uno peccatore. penitentia agente.

Ait autē. Homo quidā habuit duos filios. & dixit
adulescentior ex illis patri. Pat. da michi por
tionē substantiæ. quæ me cōtingit. Et diuisit
illis substantiā. Et nō post multos dies. egre
tis omib' adulescentior fili' peregre pfectus
ē in regionē longinquā. & ibi dissipauit sub
stantiā suā uiuendo luxuriose. Et postquā
omnia consumassē. facta ē fames ualida in re
gione illi. & ipse cepit egere. Et abiit & adhe
sit uni ciuū regionis illi. & misit illū in uil
lā suā ut pascerē porcos. Et cupiebat im
plere uentrē suū de siliquis quas porci man
ducabant. & nemo illi dabat. In se autē reuersus
dixit. Quanti mercennarii patris mei abundant
panib'. ego autē hic fame perco. Surgā & ibo ad pa
trē meū. & dicā illi. Pat. peccaui in celū & corā
te. nā non sū dignus uocari fili' tuus. fac me
sic unū de mercennariis tuis. Et surgens. uenit
ad patrē suū. Cum autē adhuc longe eēt. uidit
illū pater ipsi'. & misericordia motus ē. Et accurrens

cecidit supra collū ei? & osculatus est eū. Dixit
ei fili? Pat. peccavi in celū & corā te. iā non sū
dignus uocari fili? tuus. Dixit autē pat. ad seruos
suos. Cito, pferre stolā primā & induite illū. &
date anulū in manū ei? & calciamēta in pedes.
Et adducite uttulū saginatū. & occidite & man
ducem. & epulem. quia hic fili? mī mortuus erat
& reuixit. perierat. & inuentus ē. Et cepit epu
lari. Erat autē fili? ei? senior magro. Et cū ueni
rā & adppinquarā domui. audiuit sympho
niā & chorū. Et uocauit unū de seruis. & int
rogauit que hec essent. Isq; dixit illi. Frāt tuus
uenit. & occidit illi pat. tuus uttulū saginatū.
quia saluū illū recepit. Indignat? ē autē. & nole
bat introire. Pat. ergo illi? egressus. cepit rogare
illū. At ille respondens dixit patri suo. Ecce tot
annus seruo tibi. & nunquā mandatū tuū prē
terui. & nūquā michi dedisti hedū. ut cū ami
cis meis epularer. Sed postquā fili? tuus hic qui
deuorauit substantiā suā cū meretricib? uenit. oc
cidisti illi uttulū saginatū. At ipse dixit illi.
f. illi. tu semp mecum es. & omīa mea tua s. Ac pulari
autē & gaudere oportebat. quia frāt tuus hic mor
tuus erat & reuixit. perierat. & inuentus est.
Dicebat autē & ad discipulos suos. Homo quidā erat
diues qui habebat uillicū. & hic diffamatus ē apud
uillū quasi dissipasse bona ipsius. Et uocauit

illū. & ait illi. Quid hoc audio de te. Redde rationē uillicationis tue. iā enī non poteris uillicare. **A**it autē uillicus intra se. Quid faciā. quia dominus meus aufert a me uillicationē. Fodere nō ualeo. mendicare erubescō. Scio qd faciā. ut cū amotus fuero a uillicatione. recipiant me in domos suas. Conuocatis itaq; singulis debitorib⁹ domini sui. dicebat primo. Quāntū debes domino meo. At ille dixit. Centū eadōs olei. Dixitq; illi. Accipe cautionē tuā. & sede cito scribe quinquaginta. Deinde alii dixit. Tu uero quāntū debes. Qui ait. Centum choros tritici. Ait illi. Accipe litteras tuas. & scribe octoginta. Et laudauit dñs uillicū iniquitatis qd prudētē fecissē. quia filii hui⁹ seculi prudentiores filius lucis in generatione sua sunt. Et ego uobis dico. Facite uobis amicos de māmōna iniquitatis. ut cū defeceritis recipiant uos in aeterna tabernacula. Qui fidelis ē in minimo. & in maiore fidelis ē. Et qui in modico iniquus ē. & in maiore iniquus ē. Si ergo in iniquo māmōna fideles nō fuistis. qd uŕm est quis credet uob⁹. Et si in alieno fideles nō fuistis. qd uŕm ē quis dabit uob⁹.

Nemo seruus potest duob⁹ dominis seruire. Aut enī unū odia et alterū diligā. Aut uni adhaerebit. & alterū contempnā. Non potestis dō seruire & māmōne.

Audiebant autē omīa hec pharisei qui erant auari. & deridebant illū. Et ait illis. Vos estis qui iustifica

tis uos corā hominib⁹ dī aū nouit corda uīa.
quia qđ hominib⁹ altū ē. abhominatio ē ante dñm.
ex a. pphete usq; ad iohannē. Ex eo regnū di-
euangelizat⁹. a omīs in illud uim facit.
Facilius ē aū celū a terrā preterire. quā de lege
unū apicē cadere. **O**mīs qui dimittit uxorē
suā. a ducit alterā moechat⁹. It q dimissā a uiro
ducit. moechat⁹. **H**OMO QUIDAM ERAT DIVES
a induchat⁹ purpura a bysso. a epulabat⁹ cotidie
splendide. Et erat quidā mendic⁹ nomine lāla-
rus. qui iacebat ad ianuā ei⁹ ulcerib⁹ plen⁹. cupiens
saturari de micis que cadebant de mensa diui-
tis. Sed a canes ueniebant. a lungebant ulcera ei⁹.
Factū est aū ut morerē⁹ mēdic⁹. a portaret⁹ ab
angelis insinū abrahe. Mortuus ē aū a diues. a se-
pult⁹ ē in inferno. Et leuans aū oculos suos cū eēt
intormis. uidit abrahā a longe. a lālarū insinu
ei⁹. Et ipse clamans dix. Pat abrahā. misere-
rei mei. a mitte lālarū ut intinguat extremū di-
giti sui in aqua ut refrigēt⁹ linguā meā. quia
crucior in hac flāma. Et dix illi abrahā. fili. re-
cordare quia recepisti bona inuita tua. a libans
similit⁹ mala. Nunc aū hic es sol⁹. tu uero cruci-
aris. Et in his omib⁹ int⁹ nos a uos chaos magnū
firmatū est. ut hi qui uolunt hinc transire ad
uos n̄ possint. neq; inde huc transire. Et ait.
Rogo ergo te pat. ut mittas eū in domū patris

122
mei. Habeo enī quinq; fr̄s. ut testet̄ illis ne & ip
si ueniant in locū hunc tormentorū. Et ait illi
abrahā. Habent moysen & pph̄tas. audiant illos.
At ille dixit. Non pat̄ abrahā. sed si quis ex mortui
is ierit ad eos poenitentiā agent. Ait aut̄ illi.
Si moysen & pph̄tas n̄ audiunt. neq; si quis ex
mortuis resurrexerit credent.

Et ad discipulos suos ait. Inpossibile ē. ut n̄ ueniant
scandala. Ille aut̄ illi. p̄ quē ueniunt. Vtili ē illi
si lapis molinis imponat̄ circa collū ei? & picat̄
in mare. quā ut scandalizā unū de pusillis istis.

Ad tendite uob. Si peccauerit fr̄ tuus. increpa illū.
Et si poenitentiā egerit. dimitte illi.

Et si septies in die peccauerit in te. & si septies in
die cōuersus fuerit ad te dicēs. penitet me. dimitte illi.

Et dixer̄ apli dñō. A dāuge nob̄ fidem. Dixit aut̄
dñs. Si habueritis fidē sic granū sinapis. dicetis
hunc arbori moro. eradicat̄. & transplantat̄ in
remare. & oboediret uobis.

Quis aut̄ uīr habens serū arantē aut pascētē.
qui regresso de agro. dic̄ illi statim. Transi. recūbe.
& n̄ dicit ei. para qđ cenē. & p̄cinge te. & ministra
michi donec manducē & bibā. Et post hęc tu
manducabis & bibes. Nunquid grām habet seruo
illi. quia fecit quē sibi imperauerat. Non. puto.
Sic & uos cū feceritis om̄ia quē precepta sunt
uobis. dicite. serui inutiles sum. qđ debuimus

facere fecim'. Et factū est dū inā in hierosolym. trans-
iebat p̄ mediā samariā & galileā. Et cū ingrede-
ret' quoddā castellū. occurrit ei decē iuri lepsi.
Qui steter' a longe. & leuauer' uocē dicentes. Ihu
p̄ceptor. miserere nr̄i. Quos ut uidit dñs. Itē.
ostendite uos sacerdotib'. Et factū ē dū irent.
mundati s̄. Illos autē ex illis ut uidit quia mun-
dati ē. regressus ē cū magna uoce magnificans
dñm. Et cecidit in facie ante pedes ei' gr̄as agens.
Et hic erat samaritanus. Respondens autē ih̄s dñs.
Nonne decē mundati s̄. & nouē ubi s̄. Non ē inuen-
tus qui rediret & daret gl̄am dō. nisi hic alienigena.
Et ait illi. Surge uide. quia fides tua te saluū fecit.
Interrogat' autē aphariseis. quando uenit regnū dī.
Respondit eis & dñs. N̄ uenit regnū cū observa-
tione. neq; dicent ecce hic. aut ecce illic. Ecce
enī regnū dī intra uos ē.
Et ait ad discipulos suos. Venient dies quando de-
sideretis uidere unū diē filii hominis. & n̄ uidebitis.
Et dicent uob'. ecce hic. ecce illic. Nolite ire. neq;
secutimini. **N**am sic fulgur coruscans de
sub celo in ea que sub celo s̄ fulgēt. ita erit fili'
hominis in die sua.
Primū autē oportet illū multa pati. & reprobari
a generatione hac. Et sic factū ē in dieb' noe.
ita erit & in dieb' filii hominis. Et debant & bibe-
bant. uxorē ducebant. & dabant ad nuptias.

usq; in die qua intrauit noc in archam. & uenit
diluuium: & p̄didit omnes.

L. xxviii.
sol.

Similiter sicut factū ē in dieb; loth. I debant & bi
bebant. emebant. & uendebant. plantabant. edi
ficabant. Qua die aut̄ exiit loth a sodomis. pluit
ignē & sulphur de celo. & om̄s p̄didit. Sedm̄ hęc
erit. qua die filius hominis reuelabitur.

L. xxviii.
sol.

In illa hora qui fuerit in lecto. & uasa ei in domo.
ne descendat tollere illa. Et qui in agro. simili
ter non redcat retro. **M**emores estote. uxoris loth.

L. xxix.
sol.

Quicumq; quesierit animā suā saluā facere. p̄det illā.
Et quicūq; p̄diderit illā. uiuificabit eam.

L. xxix.
sol.

Dico uobis. In illa nocte erunt duo in lecto uno.
unus adsumet. & alter relinquet. Due erunt
molentes in unū. una adsumet. & altera relinquet.
Duo in agro. unus adsumet. & alter relinquetur.

L. xxix.
sol.

Respondentes. dicunt illi. Ubi dñe. Qui dixit eis.
Ubi cūq; fuerit corpus. illuc congregabunt aquile.

L. xxix.
sol.

Dicebat aut̄. & parabolas ad illos. Quo oportet semp̄
orare. & n̄ deficere dicens. Iudex quidā erat in ci
uitate quadā. qui dñm n̄ timebat. & hominē n̄
uerbatur. Uidua aut̄ quedā erat in ciuitate illa.
& ueniebat ad eū dicens. Indica me de aduersa
rio meo. & nolebat p̄mutu tempus. Post hęc au.
dixit intra se. Et si dñm n̄ timeo. nec hominē re
uertor. tamen quia molesta ē mihi hęc uidua.
uindicabo illā. ne in nouissimo ueniens suggilla

L. xxix.
sol.

me. At au dñs. Audite. quid iudex iniquitatis
dicit. Dñs aut ñ faciet uindicta electorū suorū. cla
mantū ad se die ac nocte. & patientia habebit in
illis. Dico uob. quia cito faciet uindicta illorum.
Ilerumtamen. filius hominis ueniens. putas inueni
et fide in terra. Dixit aut ad quosdā qui in se con
fidebant tamquā iusti. & aspernabant ceteros pa
rabola istam. Duo homines ascender intēplum. ut
orarent. unus phariscus. & alter publicanus. Phari
scus stans. hęc apud se orabat. Dñs. grās ago tibi. quia
ñ sum sicut ceteri hominū. Raptores. in iusti. adul
teri. uelut etia hic publicanus. Ieiuno bis in sabba
to. decimas do omniū que possideo. Et publican⁹
a longo stans. nolbat nec oculos ad edū leuare.
sed percutiebat pectus suū dicens. Dñs. propitius esto in
peccatori. Dico uob. descendit hic iustificatus in
domū suā ab illo. **Q**uia omnis qui se exaltat hu
miliabit. Et qui se humiliat. exaltabitur.

Adferebant aut ad illū & infantes. ut eos tangere.
Quod cū uiderent discipuli. increpabant illos. Ihes
aut conuocans eos. dixit. Sinite pueros venire
ad me. & nolite eos uetare. talī ē enī regnū dī.

Amen dico uobis. Qui cumq; non acceperit regnū
dī. sicut puer. non intrabit in illud.

Et interrogauit eū quidā princeps. dicens. Magister
bono. quid faciens uitā & nam possidebo. Dixit
aut ei ihc. Quid me dicis bonū. Nemo bonus.

L. i. c. xvi.
m. i. c. xvi.

L. i. c. xvi.
m. i. c. xvi.
m. i. c. xvi.

L. i. c. xvi.
m. i. c. xvi.
m. i. c. xvi.

L. i. c. xvi.
m. i. c. xvi.
m. i. c. xvi.

nisi solus dñs. Mandata nosti. n̄ occides. n̄ mēchabo-
ris. n̄ furtū facies. n̄ falsū testimoniū dices. Honora-
patre tuū & matrē. Qui ait. Hec omnia custodiun-
a iuuentute mea. **Q**uo audito ihs. ait ei.
Adhuc unū tibi de est. Om̄a quęcūq; habes uen-
de. & da pauperibus. Et habebis thesaurū in celo.
& ueni sequere me.

His ita auditis. contristatus ē. quia diues erat ual-
de. Illidens autē ihs illū triste factū. dixit. Quā
difficile qui pecunias habent. intrabunt in reg-
num dī. Facilius ē enim camelū p̄ foramen acus
transire. quā diuitē intrare in regnū dī. Et dix-
erunt qui audiebant. & quis potest saluus fieri?
Ait illis. Que impossibilia sunt apud homines.
possibilia sunt apud dñm. Ait autē petrus. Ecce nos
dimisimus omnia. & secuti sumus te.

Qui dixit eis. Amen dico uob. Nemo ē qui reliquit
domū. aut parentes. aut fr̄s. aut uxore. aut filios.
p̄pter regnū dī. & n̄ recipiat multo plura in hoc
tempore. & in seclō uenturo uitam æternam.

ASSUMPSIT AUTĒ IHC
duodecim. & ait illis. Ecce ascendim⁹ hierosolimā.
& consumabunt om̄a que scripta sunt p̄ prophetas.
de filio hominis. Tradet̄ enim gentib; & inludet̄.
& flagellabit̄. & conspuetur. Et postquam flagel-
lauerint occident eū. & tertia die resurget.

Et ipsi nihil horū intellexer̄. Et erat uerbū istud

absconditū ab eis. & n̄ intellegebant quē dicebant.

Factū ē autē cū adppinquaret hiericho. cecus quidā
sedebat secus uīa mendicans. Et cū audiret turbā
p̄tercuntem. Interrogabat quid hoc eēt. Dixerunt
autē ei. quod ih̄c nāharn̄ transiret. Et clamauit
dicens. Ihu fili dauid. miserere mei. Et qui p̄ceban̄.
in crepabant eū ut taceret. Ipse uero multo ma
gis clamabat. fili dauid. miserere mei. Stans autē
ih̄c. iussit illū adduci ad se. Et cū adppinquasset.
interrogauit illū dicens. Quid tibi uis facia. At ille.
dixit. Dñe. ut uideā. Et ih̄c. dixit illi. Respice.
fides tua te saluū fecit. Et confestim uidit. & se
quebatur illum magnificans dñm. Et omnis
plebs ut uidit. dedit laudem dō.

Et ingressus. p̄ambulabat hiericho. Et ecce uir
nomine 'hacheus. & hic erat princeps publicano
rū. Et ipse diues. Et querebat uidere ihm̄ quis
eēt. & n̄ poterat p̄re turba. quia statura pusillus
erat. Et p̄currens ascendit in arbore sicomorū.
ut uideret illū. quia inde erat transiturus. Et
cū uenisset ad locū. suspiciens ih̄c. uidit illum.
& dixit ad eū. Zachee. festinans descende. quia
hodie in domo tua oportet me manere. Et festi
nans descendit. & excepit illū gaudens. Et cum
uiderent om̄s. murmurabant dicentes. quod ad
homine peccatore diuertisset. Stans autē 'hache
us. dixit ad dñm. Ecce dimidiū bonorū meorū

L. c. x. v. i. i. i.
L. c. x. v. i. i. i.
L. c. x. v. i. i. i.

L. c. x. v. i. i. i.
Sol.

domine. do pauperibus; et si quid aliquem de fraudanti.
reddo quadruplum. At ille ad eum. Quia hodie
salus domui huic facta est. eo quod ipse filius sit abrahe.

l. c. lxxvi
m. lxxviii

l. c. lxxvii
s. l.

l. c. lxxviii
m. lxxviii
s. l.

Venit enim filius hominis querere. & saluum fa-
cere quod perierat. **H**ec illis audientibus; adieci-
ens dixit parabola, eo quod esset prope hierosolimam.
& quia existimarent quod confestim regnum
dei manifestaretur. **O**ixit ergo, Homo quidam
nobilis abiit in regionem longinquam accipere
sibi regnum & reuertere.

l. c. lxxviii
m. lxxviii
s. l.

Vocatis autem decem servis suis. dedit illis decem mnas.
Et ait ad illos. Negotiamini. dum uenio. Cives
autem eius. oderant illum. Et miserunt legationem.
post illum dicentes. Nolumus hunc regnare super nos.
Et factum est ut rediret accepto regno. & iussit uo-
cari servos quibus dedit pecuniam. ut sciret quan-
tum quisque negotiatus esset. Venit autem primus di-
cens. Domine mna tua. decem mnas adquisiuit.
Et ait illi. Bona serue bone. quia in modico
fidelis fuisti. eris potestate habens. super decem ci-
uitates. Et alter uenit dicens. Domine. mna
tua. fecit quinque mnas. Et huic ait. Et tu
esto super quinque ciuitates. Et alter uenit dicens.
Domine. ecce mna tua quam habui reposita in
sudario. Timui enim te. quia homo austeris es.
tollis quod non posuisti. & metis quod non seminasti.
Dicit ei. De ore tuo. te iudico. serue nequam.

Sciebas quod ego austeris homo sum. tollens quod non posui. & metens quod non seminaui. Et quare non dedisti pecuniam meam ad mensam. & ego ueniens cum usuris utique exigissem illud. Et adstantibus dixit. Aufer te ab illo minam. & date illi qui decem minas habet. Et dixerunt illi. Domine. habet decem minas.

Oico autem uobis. Quia omni habenti dabitur. Ab eo autem qui non habet. & quod habet. auferetur ab eo.

Verumtamen. inimicos meos illos qui noluerunt me regnare super se adducite huc. & interficite ante me.

Et his dictis. precebat ascendens hierosolimam. Et factum est cum adpropinquasset ad bethfage. & bethaniam. ad montem qui uocatur oliueti. Misit duos discipulos suos dicens. Ite in castellum. quod contra est. In quod introeuntes. inuenietis pullum asine alligatum. cui nemo umquam hominum sedit. soluite illum & adducite. Et si quis uos interrogauerit. quare solutis. sic dicetis ei. quia dominus operam eius desiderat.

Abierunt autem qui missi erant. & inuenerunt sicut dixit illis. stantem pullum. Soluentibus autem illis pullum. dixerunt domini eius ad illos. Quid solutis pullum. At illi dixerunt. Quia dominus cum necessarium habet. Et duxerunt illum ad Iesum. Et iactantes uestimenta sua. supra pullum. imposuerunt Iesum. Tunc autem illo. substernebant uestimenta sua in uia.

Et cum adpropinquaret iam ad descensum montis oliueti. ceperunt omnes turbe descendentiui gaudere

L. 1. c. 1. p. 1. r.
T. 1. c. 1. p. 1. r.
M. 1. c. 1. p. 1. r.

L. 1. c. 1. p. 1. r.
T. 1. c. 1. p. 1. r.
M. 1. c. 1. p. 1. r.

L. 1. c. 1. p. 1. r.
T. 1. c. 1. p. 1. r.
M. 1. c. 1. p. 1. r.

L. 1. c. 1. p. 1. r.
T. 1. c. 1. p. 1. r.
M. 1. c. 1. p. 1. r.

L. 1. c. 1. p. 1. r.
T. 1. c. 1. p. 1. r.
M. 1. c. 1. p. 1. r.

tes. laudare dñm uoce magna. sup omnib; quas
uiderant uirtutib; dicentes. benedictus¹ queni rex.
in nomine dñi. Iax in celo. & glā in excelsis.

Et quidā phariseorū de turbis. dixerunt ad illum.
Magister: increpa discipulos tuos. Quib; ipse ait.
Dico uob; quia si hi tacuerint. lapides clamabunt.

Et ut adppinquauit. uidens ciuitatē. fleuit sup illā.
dicens. Quia si cognouisses & tu. & quidē in hac die
tua. que ad pacē tibi. nunc autē absconditā sunt.
ab oculis tuis. Quia uenient dies in te. & circūda
bunt te inimici tui uallo. Et circūdabunt te. &
coangustabunt te undiq; & ad terrā psterment
te. & filios tuos qui in te sunt.

Et non relinquent in te lapidē sup lapidē. coqd
n cognoueris tempus uisitationis tue.

Et ingressus in templū. cepit eiecre uendentes in
illo. & ementes. dicens illis. Scriptū ē. quia do
mus mea. domus orationis est. Illos autē fecistis
illam speluncam latronum.

Et erat docens. cotidie in templo. Principes autē
sacerdotū & scribe. & principes plebis. querebant
illū pderē. & n inueniebant. quid facerent illi.
Omnis enī ppl̄s suspensus erat. audiens illum.

Et factū ē in una dierū. docente illo pplm in tem
plo. & euangelizante. Conuenerunt principes
sacerdotū & scribe cū seniorib; & aiunt dicen
tes ad illū. Dic nob;. in qua potestate hec facis.

aut quis est qui dedit tibi hanc potestatem? Res-
pondens autē. dixit ad illos. Interrogabo uos. &
ego unū uerbū. Respondete mihi. Baptismū iohan-
nis de celo erat. an ex hominib;? At illi cogita-
bant inter se. dicentes. Quia si dixerim⁹ de celo.
dicet nob⁹. Quare ergo nō credidistis illi? Si autē
dixerim⁹ ex hominib; plebs uniuersa lapidabit
nos. Certi sunt enim. iohannē pphētā ēē. It res-
ponder⁹ se nescire unde ēēt. It ihc. ait illis.
neq; ego dico uob⁹. in qua potestate hec facio.

Cepit autē dicere ad plebē parabolā hanc. Homo
plantavit vineā. & locavit eā colonis. Et ipse
peregre fuit multis temporib; Et in tempore ad
cultores misit seruū. ut de fructu vinee daret
illi. Qui cecum. dimiserunt eū in anem. Et addi
dit alterū seruū mittere. Illi autē hunc quoq;
cedentes. & afficientes contumelia. dimiserunt
in anem. Et addidit tertiu mittere. Qui & illū
uulnerantes. ceciderunt. Dixit autē dñs vinee.
Quid faciam. Mittā filiū meū dilectū. forsitan
eū uiderint hunc uerebuntur. Quē cū uidis
sent coloni. cogitauer̃ inter se. dicentes. Hic ē
heres. occidamus illū. ut nra fiat hereditas.
Et cecitū illū extra vineā. occiderunt. Quid ergo
faciet illis domin⁹ vinee. Veni & pdet colonos
istos. & dabit vineā aliis. Quo audito. dixer̃ illi.
Absit. Ille autē aspiciens eos. ait. Quid ē ergo hoc.

1. castle.
T. " "
2. 10. 10. 10. 10.
T. " "
3. 10. 10. 10. 10.

qd scriptū est. lapide quē repbauerunt edificantes. hic fact^o
 ē in caput anguli factus. Omnis qui ceciderit supra
 illū lapide conquassabit^r. Sup quē autē ceciderit. com-
 minuet illum. **E**t querebant principes sacerdo-
 tū & scribe mittere in illū man^u illa hora. & timuer^{unt}
 pplm. Cognouer^{unt} enī qd ad ipsos dixerit similitudinē istā.

ET OBSERVANTES MISERVNT
 insidiatores. qui se iustos simularunt. ut caperent eū
 in sermone. Itē traderent illū principatui. & po-
 testati presidis. Itē interrogauer^{unt} illū. dicentes.
 Magister. scim^{us} quia recte dicis & doces. & nō accipis
 psonā. sed in ueritate viā dī doces. licet nob^{is} dare
 tributū cēsari. an non? Considerans autē dolum illo^{rum}.
 dix^{it} ad eos. Quid me temptatis? Ostendite mihi
 denariū. Cui^{us} habet imaginē. & in scriptionem?
 Respondentes. dixerunt. Cēsaris. Itē ait illis. Red-
 dite ergo quod cēsaris sunt cēsari. & quod dī sunt dō.
 Itē nō potuerunt uerbū ei^{us} reprehendere. corā plebe.
 Itē mirati in responso ei^{us}. tacuerunt. Accesser^{unt} quidā
 sadduceorū. qui negant eē resurrectionē. Itē inter-
 rogaucr^{unt} eū. dicentes. Magister. moyses scripsit nob^{is}.
 si fr^{ater} alicui^{us} mortuus fuerit habens uxore. & hic si
 ne filius fuerit. ut accipiat eā fr^{ater} ei^{us} uxore. & suscitā
 semen fr^{atri} suo. Septē ergo fr^{atres} erant. & prim^{us} accepit
 uxore. & mortuus ē. sine filio. Itē sequens accepit
 illā. & mortuus ē. sine filio. Itē tertius accepit illā.
 Similit^{er} & omēs septē. & nō reliquer^{unt} sem^{en}. & mortui

sunt. Nouissime omnium. mortua ē & mulier: In resurrectione ergo. cui corū erit uxor. Siquide. vii. habuerit eā uxore. Et ait illis ihc. Filii seli hui' nubunt. & tradunt ad nuptias. Illi uero qui digni habebunt selo illo. & resurrectione ex mortuis. Neq; nubunt. neq; ducunt uxores. Neq; enī ulro mori poterunt. Aequales enim angelis sunt. & filii sunt dī. cū sint filii resurrectionis. Quia uero resurgant mortui. Et moyses ostendit secus rubū. sicut dicit. Dñm dñm abrahā. & dñm isaac. & dñm iacob. Dñs autē non ē mortuorū. sed uiuorū. Omnes enim uiuunt ei. Respondentes autē qui dā scribarū. dixerunt. Magister. benedixisti.

Et amplius n̄ audebant eū quicquā interrogare. **D**ixit autē ad illos. Quomodo dicunt xpm filiū ^{dauid} dā. & ipse dauid dicit. in libro psalmorū. Dixit dñs dño meo. sede ad dextris meis. Donec ponā inimicos tuos. scabellū pedū tuorū. Dauid autē dñm illum uocat. & quomodo filius eius est.

Audiente autē omni pplo. dixit discipulis suis. Attendite a scribis qui uolunt ambulare in stolis. & amant salutationes in foro. & primas cathedras in synagogis. & primos discubitos in conuiuiis.

Qui deuorant domos uiduarū. simulantes longā orationē. hi accipient dāpnationē maiore. Respiciens autē. uidit eos qui mittebant munera sua in gāho filatū diuites. uidit autē & quandā uiduā paupculā. mittentē acra minuta duo. & dixit. Ille dico

Luc. xxi. 14.
Et amplius
n̄ audebant
eū quicquā
interrogare.

Luc. xxi. 15.
Dixit autē
ad illos.

Luc. xxi. 16.
Qui deuorant
domos uiduarū.

uob. quia uidua hęc paup. plusquā omnes misit. Nā
om̃s hi exhabundanti sibi miser^ē in munera dī. Hęc
aut^ē qđ de ē illi exeo. omne uictū suū quē habuit misit.

Et quib'dam dicentib; de templo. qđ lapidib; bonis.
& donis ornatū ēēt dixit. Hęc quę uidetis. uenient
dies. in quib; n̄ relinquet lapis sup lapidē. q̄ n̄ destruat.

Interrogauer^{ūt} aut illū. dicentes. Preceptor. quando
hęc erunt. & qđ signū cū fieri incipient. Qui dixit.
uidete. ne seducamini. Multi enī uenient in nomine
meo dicentes. quia ego sum. & temp^{us} adppinquauit.
Nolite ergo. ire post illos. Cū aut^ē uideritis plūa & sedi
tiones. nolite terreri. Oportet primū hęc fieri. sed
n̄ dū statū finis. Tunc dicebat illis. Surget gens cōtra
gentē. & regnū aduersus regnū. & terre motus erunt
magni plocā. Et pestilentia & fames. terroresq; de
celo. & signa magna erunt.

Sed ante hęc om̃a. incient uob man^{us} suas. & psequent^{ur}.
Tradentes in synagogas. & custodias. trahentes ad re
ges. & p̃sides. ppter nom^ē meū. Continget aut^ē uobis
intestimonium. **P**onite ergo in cordib; ur̃is. non
p̃meditari. quē admodū respondeatis. Ego enī dabo
uob os & sapientiā. cui n̄ poter^{ēt} resistere. & contra
dicere. om̃s aduersari ur̃i. Trademini aut^ē a paren
tib; & fratrib; & cognatis. & amicis. & morte adfi
cient^{ur} uob. Et eritis odio omnib; ppter nom^ē meum.
Et capillus de capite ur̃o non peribit. In patientia
ur̃a. possidebitis animas uestrā.

L. col. i.
Sol.

L. col. i.
T. ii.
S. col. viii.
S. col. iiii.

L. col. i.
T. ii.
S. col. viii.
S. col. iiii.

L. col. i.
T. ii.
S. col. viii.
S. col. iiii.

L. col. i.
Sol.

L. col. viii.
T. ii.
S. col. viii.
S. col. i.

L. col. viii.
T. ii.
S. col. viii.
S. col. i.

L. col. viii.
Sol.

Cū autē uideritis circūdari ab exercitu hierlīm. tunc scitote quia adpropinquauit desolatio eius.

Tunc qui in iudea sunt. fugiant in montes. & qui in medio ei' discedant. Et qui in regionib; n' intrent in eā. quia dies ultionis hi sunt. ut implcantur omnia que scripta sunt.

Ve autē pregnantibus & nutriendis; in illis diebus.

Erit enī p'ssura magna sup' terrā. & ira pplo huic.

Et cadent in ore gladii. & captiui ducunt in omnes gentes. & hierlīm calcabit agentibus. donec implcantur tempora nationum.

Et erunt signa in sole. & luna. & stellis. & in terris p'ssura gentiū. preconfusionis fontis maris & fluctuū. & rescentib; hominib; p' timore & expectatione. que supuenient uniuerso orbi. Nā uirtutes celox. mouebunt.

Et tunc uidebunt filiū hominis ueniente in nube. cū potestate magna & maiestate. His autē incipientib; fieri. respicite & leuate capita urā. qm ad propinquat redēptio urā. Et dix illis similitudinem. Videte ficulnea. & omnes arbores. cū pducunt iā ex se fructū. scitis quō ppe ē estas. Ita & uos cū uideritis hec fieri. scitote qm ppe ē regnū dī. A m' dico uob. Quia n' p'teribit generatio hec. donec omnia fiant. Cēlū & terra transibunt. uerba autē mea non transibunt. **A**ttendite autē uob. ne forte grauent corda urā in crapula. & ebrietate. & curis hui' uite. & supueniat in uos repentina dies illa.

Tamquā laqueus enī sup̄ueniet in om̄s. qui sedent sup̄
faciē omnis terre. Iligilate itaq; om̄i tempore. oran
tes. ut digni habeamini fugere ista om̄a. quę fu
tura sunt. & stare ante filiū hominis. Erat aut̄ dieb;
docens in templo. noctib; uero exiens morabat̄ in
monte. qui uocat̄ oliueti. Et omnis populus mani
cabat ad eū in templo. audire eum.

Ad propinquabat autē dies festus āhimorum.
qui dicitur pascha. **ET QVERE**

BANT PRINCIPES

sacerdotū & scribe. quomodo eū interficerent. time
bant uero plebem. **I**ntrauit autē satanas in iudā.
qui cognominabat̄ scarioth. unū deduoodecim.

Et abiit. & locutus ē cū principib; sacerdotū & ma
gistratib; quē admodū illū traderet eis. Et gauisi
sunt. & pacti sunt pecuniā illi dare. & sponpondit.
Et querebat oportunitatē. ut traderet illū sine
turbis. Venit autē dies āhimorū. in qua necesse erat
occidi pascha. Et misit petrū. & iohannē dicens.
Iuntes. parate nob̄ pascha. ut manducem⁹. At illi
dixerunt. Ubi uis parem⁹. Et dixit ad eos. Ecce
introeuntib; uob̄ in ciuitatē. occurret uob̄ homo
amphorā aque portans. sequimini eū in domū in
quā intrat. & dicetis patri familias dom⁹. Dic tibi
magister. Ubi ē diuersoriū. ubi pascha cū discipulis
meis manducē. Et ipse uob̄ ostendet cenaculū
magnum strātū. & ibi parate. Iuntes autē. inuener⁹

l. col. x.
q. col. xii.
q. col. vi.
q. col. x.

l. col. x.
q. col. xii.
q. col. vi.
q. col. x.

l. col. x.
q. col. xii.
q. col. vi.
q. col. x.

l. col. x.
q. col. xii.
q. col. vi.
q. col. x.

sicut dixit illis. & paucis pascha. Et cum facta esset hora
discubuit. & duodecim apostoli cum eo.

Et ait illis. Desiderio desideravi hoc pascha manduca
re uobiscum. antequam patiar.

Dico enim uobis. Quia ex hoc non manducabo illud. donec
impleatur in regno dei. Et accepto calice. gratias egit. &
dixit. Accipite. & diuidite inter uos. Dico enim uobis. quod
non bibam de generatione uitis. donec regnum dei ueniat.

Et accepto pane gratias egit. & fregit. & dedit eis dicens.
Hoc est corpus meum quod pro uobis datur: hoc facite in mea
commemorationem. **S**imiliter & calicem. postquam
cenauit dicens. Hic est calix nouum testamentum
in sanguine meo. qui pro uobis fundetur.

Verumtam. ecce manus tradentis me. mecum est in mensa.
Et quidem filius hominis. secundum quod definitum est uadit.
Uerumtam. ut illi homini pro quem tradetur.

Et ipsi ceperunt querere inter se quis esset ex eis. qui hoc
facturus esset. **F**acta est autem & contentio inter eos.
quis eorum esset. uideretur maior. Dixit autem eis. Reges gen
tium dominantur eorum. & qui potestate habent super eos.
beneficii uocantur. Illos autem non sic. Sed qui maior est in uo
bis. fiat sicut iunior. Et qui precessor est. sicut ministrator.

Nam quis maior est. qui recubitat. an qui ministrat. Non
ne qui recubitat. Ego autem in medio uestrum sum. sicut qui
ministrat. Illos autem estis. qui permansistis mecum in temp
tationibus meis. Et ego dispono uobis. sicut disposuit mi
hi pater meus regnum. ut edatis & bibatis super mea mensam.

L. c. lxxv.
S. ol.

L. c. lxxv.
S. ol. lxxv.
S. ol. lxxv.

L. c. lxxv.
S. ol. lxxv.
S. ol. lxxv.
S. ol. lxxv.
S. ol. lxxv.

L. c. lxxv.
S. ol. lxxv.
S. ol. lxxv.

L. c. lxxv.
S. ol. lxxv.
S. ol. lxxv.
S. ol. lxxv.

L. c. lxxv.
S. ol.

in regno. **E**t sedetis sup thronos iudicantes duode-
cum tribus israhel.

Ait au dñs. Simon. simon. ecce satanas expe-
ctavit uos
ut cribraret sic triticū. I go autē rogavi pro te. ut
non deficiat fides tua.

Et tu aliquando conuersus. confirma fr̃s tuos.

Qui dīc̃t ei. Dñe. tecū paratus sū. & in carcere. & in mor-
te ire. I t̃ ille dīc̃t. Dico tibi petre. non cantabit ho
die gallus. donec ter abneges nosse me.

Et dīc̃t eis. Quando misi uos sine sacco. & pera. & calcia-
mentis. Numquid aliquid defuit uob. At illi dixer̃t.
Nihil. Dīc̃t ergo eis. Sed nunc qui habet sacculum.
tollat similiter & peram. I t̃ qui non habet. uendat
tunicā suam. & emat gladium.

Dico enim uob. Quō adhuc hoc qd scriptū ē oportet
impleri in me. & quod cum iniquis deputatus ē.
I t̃ enim ea que sunt de me. finem habent.

At illi dixerunt. Dñe. ecce gladii duobus. At ille
dixit eis. Satis est.

Et egressus ibat sedm consuetudinē in montē oli-
uarū. secuti sunt autē illum & discipuli.

Et cum puenisset ad locum. dixit illis. Orate. ne in-
treatis intemperationem.

Et ipse auulsus ē ab eis. quantū iactus est lapidis.
& positus genibus. orauit dicens.

Pater. si uis transfer calicē istum a me. Uerumta-
men. non mea uoluntas. sed tua fiat.

l. cel. xxi.
sal.

Apparuit autē ei angelus de celo confortans eum. Et factus ē in
agonia. pluri orabat. Et factus ē sudor eius. sicut
gutta sanguinis decurrentis in terram.

l. cel. xxi.
q. i. cel. xxi.
q. i. cel. xxi.

Et cū surrexisset ab oratione. & uenisset ad discipulos
suos. inuenit eos dormientes prostrata. Et ait illis.
Quid dormitis? Surgite orate. ne intretis in temptationē.

l. cel. xxi.
q. i. cel. xxi.
q. i. cel. xxi.

A **D** **O** **H** **V** **C** **E** **O** **L** **O** **Q** **V** **E** **N** **T** **E** **E** **C** **C** **E**
turba. & qui uocabatur iudas. unus de duodecim ante
cedebat eos. Et adpropinquauit ihu. ut oscularetur eum.

l. cel. xxi.
q. i. cel. xxi.
q. i. cel. xxi.

Ihē autē dixit illi. Iudas. osculo filiū hominis tradis.

l. cel. xxi.
q. i. cel. xxi.
q. i. cel. xxi.

Videntes autē hi qui circa ipsum erant quod futurum erat.
dixerunt ei. Dñe. si percutimur in gladio? Et percussit unus
ex illis seruum principis sacerdotum. & amputauit au
riculā ei dextrā. Respondens autē ihē. ait. Sinite usque huc.

l. cel. xxi.
sal.

Et cū tetigisset auriculam eius. sanauit eum.

l. cel. xxi.
q. i. cel. xxi.
q. i. cel. xxi.

Oix autē ihē ad eos qui uenerant ad se. principes sacer
dotum. & magistratus templi. & seniores. Quasi ad la
tronē existis cū gladis & fustibus. comprehendere me.
cū cotidie uobiscum fuerim in templo. nō extendistis ma
nus in me. Sed hec ē hora ur̄a. & potestas tenebrarū.

l. cel. xxi.
q. i. cel. xxi.
q. i. cel. xxi.

Conphendentes autē eum. duxerunt ad domū principis sacer
dotum. **P**etrus uero. sequebatur a longe. Accenso
autē igni in medio atrio. & circūsedentibus illis. erat
petrus in medio eorum. Quē cū uidisset ancilla quē
dam sedentē ad lumen. & eum fuisset intuita. dixit.
Et hic cum illo erat. At ille. negauit eum dicens.
Mulier. non noui illum.

Et post pusillū. alius uidens eū. dix. Et tu de illis es.
 Petrus uero. ait. O homo. n̄ sum. Et inuallo facto. qua-
 si hore. uni. alius quidē affirmabat dicens. Ille. &
 hic eū illo erat. n̄a & galileus ē. Et ait petrus. Homo!
 nescio qd dicis. Et continuo adhuc illo loquente.
 cantauit gallus. **E**t conuersus dñs. respexit petrū.
 Et recordatus ē petrus uerbi ihu. sicut dixerat. quia.
 priusquā gallus cantet. ter me negabis. Et egressus
 foras petrus. fleuit amare.

Et uiri qui tenebant illū. illudiebant ei cedentes. Et
 uelauerunt eū. & percutiebant faciem ei. & interrogabant
 eū dicentes. Prophetia. quis ē qui te percussit. Et
 alia multa blasphemantes dicebant in eum.

Et ut factus ē dies. conuenerunt seniores plebis. & prin-
 cipes sacerdotū & scribe. & duxerunt illū in conci-
 liū suū. dicentes. Si tu es xpc. dic nobis.

Et ait illis. Si uob dixero. n̄ creditis mihi. Si autē & in-
 terrogauero. n̄ respondebitis m̄. neq; dimittetis.

Ex hoc autē. erit filiū hominis. sedens a dextris uirū di.

Dixerunt autē omnes. Tu ergo es filius di. Qui ait.
 Illos dicatis. quia ego sum.

At illi dixerunt. Quid adhuc desideramus testimonium.
 Ipsi enim audiuius de ore eius.

Et surgens omnis multitudo eorū. duxerunt eū ad pilatū.

Ceperunt autē illū accusare. dicentes. Hunc inuicem sub-
 uertentē gentē nrām. & prohibentem tributa dari
 cesari. & dicentem se xpm regem cē.

l. 1. c. 1. m.
T. 1. c. 1. m.
S. 1. c. 1. m.

l. 1. c. 1. m.
T. 1. c. 1. m.
S. 1. c. 1. m.

l. 1. c. 1. m.
T. 1. c. 1. m.
S. 1. c. 1. m.

Pilatus autē interrogauit eū dicens. Tu es rex iudeorum.
At ille respondens. ait. Tu dicis.

Ait autē pilatus. ad principes sacerdotū & turbas. Ni-
hil inuenio cause in hoc homine.

At illi. inualescebant dicentes. Commouit pplm do-
cens puniuerſā iudcā. & incipiens a galilca usq; huc.
Pilatus autē audiens galilcā. interrogauit. si homo gali-
leus eet. Et ut cognouit qd de herodis potestate eet.
remisit eū ad herodem. quia & ipse hierosolimis erat
illis dieb; Herodes autē uiso ihu. gausus ē ualde. Erat
autē cupiens ex multo tempore uidere eū. eo qd audi-
ret multa de illo. & sperabat signū aliqd uidere
ab eo fieri. Interrogabat autē illū multis sermonib;.
At ipse. nihil illi respondebat.

l. 1. c. 1. m.
T. 1. c. 1. m.
S. 1. c. 1. m.

l. 1. c. 1. m.
T. 1. c. 1. m.
S. 1. c. 1. m.

Stabant & iam principes sacerdotum & scribe.
constantes accusantes eum.

Spreuit autē illū herodes cū exercitu suo & illuſit. In-
dūtū ueste alba. & remisit eū ad pilatū. Et facti
sunt amici herodes & pilatus in ipsa die. Nam
ante inimici erant ad inuicem.

l. 1. c. 1. m.
T. 1. c. 1. m.
S. 1. c. 1. m.

Pilatus autē conuocatis principib; sacerdotū & magis-
tratib; & plebe. dixit ad illos. Obtulistis mihi hunc
homine. quasi auertente pplm. & ecce ego coram
uob; interrogans. nullā causā inueni in homine isto.
ex his in quibus eum accusatis.

l. 1. c. 1. m.
T. 1. c. 1. m.
S. 1. c. 1. m.

Sed neq; herodes. Nā remisi uos ad illū. & ecce ni-
hil dignū morte actum est ei.

Cmendatū ergo illū dimitta. Nēcesse autē habebat dimittere eis. p̄diem festum unum.

Exclamauit autē simul uniuersa turba. dicens. Tolle hunc. & dimitte nob̄ barabbā. Qui erat. p̄pt̄ seditionē quandā factā in ciuitate & homicidiū. missus in carcerem. **I**terū autē pilatus locutus ē ad illos. uolens dimittere ihm. At illi succlamabant dicentes. Crucifige. crucifige eum.

Ille autē tertio. dixit ad illos. Quid enī mali fecit iste? Nullā causā mortis. inuenio in eo. Corripiā g̃ illum. & dimittam. **A**t illi instabant uocib; magnis. postulantes ut crucifigeret. & inualecebant uoces eorū.

Et pilatus adiudicauit fieri p̄tione corū. Dimisit autē illis eū. qui p̄pt̄ homicidiū & seditionē missus fuerat in carcerē quē petebant. ihm uero. tradidit uoluntati eorum.

Et cum ducerent eū. apprehenderunt symonem. quendam c̄yrenensem. uenientē de uilla. & inposuerunt illi crucem portare post ihm.

Sequēbat autē illū multa turba ppli. & mulierum. quę plangebant & lamentabant eū. Conuersus autē ad illas ihc. dixit. Filie hierl̄m. nolite flere sup me. sed sup uos ipsas flete. & sup filios ūros. Qm̄ ecce uenient dies. in quib; dicent. Beate steriles. & uentres. qui n̄ genuerūt. & ubera quę n̄ lactauerūt. Tunc incipient dicere mortib; cadite sup nos. & collib; operite nos. Quia si in uiridi ligno hęc faciunt. in ar

do qd fiet. **D**ucebantur autē & alii duo nequā
eū eo. ut interficerent. **E**t postquā uenerunt in locū
qui uocatur caluarij. ibi crucifixerunt eum.

Et latrones. unū a dextris. & alterū a sinistris.

Ihē autē dicebat. Pat̄. dimitte illis. n̄ enī sciunt qd faciunt.

Videntes uero uestimenta ei. miserunt sortes. Et stabat
ppl̄s expectans.

Et deridebant illū principes
eū eis dicentes. Alios saluos fecit. se saluum faciat.

Si hic ē xp̄e dī electus. **I**lludiebant autē ei & milites
accedentes & acetū offerentes illi dicentes. Si tu
es rex iudeorum. saluum te fac.

Erat autē & superscriptio scripta sup illū. litteris grecis.
& latinis. & hebraicis. Hic est rex iudeorum.

Vnus autē de his q̄ pendebant latronib; blasphemabat
dicens eū. Si tu es xp̄e. saluum fac te & ipsū & nos.

Respondens autē alt̄. increpabat illū dicens. Neq; tu ti-
mes dīm. qd̄ in eadē dāpnatione es. Et nos quidem
iuste. nā digna factis recipim̄. Hic uero. nihil mali
gessit. Et dicebat ad ihm̄. Dñe. memento mei. eū ue-
neris in regnū tuū. Et dix̄ illi ihē. Am̄ dico tibi. ho-
die mecum eris in paradiso. **E**rat autē fere sexta ho-
ra. & tenebre factę s̄ in uniuersa t̄ra. usq; in hora
nona. & obscuratus ē sol.

Et uelū tēpli scissū ē mediū.
Et clamans uoce magna ihē. ait. Pat̄. in man̄ tuas
comendo sp̄m meū. Et hec dicens. exspirauit.

Videns autē centurio qd̄ factū fuerat. glorificabat
dīm dicens. Ille. hic homo iustus erat.

Et omnis turba coe q̄ simul ad erant ad spectaculū istud. & uidebant que fiebant. p̄cutientes pectora sua reuertebant̃.

Stabant aut̃ om̃s noti ei a longe. & mulieres que secute erant eū a galilea. hęc uidentes.

Et ecce uir nomine ioseph. q̄ erat decurio uir bon' & iust'. hic n̄ cōsenserat cōsilio & actib; corū. a barimathia ciuitate iudee. q̄ expectabat & ipse regnū dī. Hic accessit ad pilatū. & petiit corp' ihu. **E**t depositū. inuoluit in sindone. & posuit eū in monumento exciso. In quo n̄ dū quisquā posit' fuerat. **E**t dies erat parasceues.

& sabbatū in luceſcebat. Subsecute aut̃ mulieres. que eū ipso uenerant de galilea uidēr̃ monumentū. & quē admodū positū erat corp' ei'. **E**t reuertentes para-

uer̃ aromata. & unguenta. It̃ sabbato quidē siluer̃ sedm̃ mandatū. **V**na aut̃ sabbati ualde diluculo. uener̃ ad monumentū. portantes que parauer̃ aromata.

It̃ inuener̃ lapidē reuolutū a monumento. It̃ ingressę. n̄ inuener̃ corp' dñi ihu. It̃ factū ē dū mente cōsterna-

to erant de isto. ecce duo uiri steter̃ secus illas in ueste fulgenti. **C**um timerent aut̃ & declinarent uultū

intrā. dixer̃ ad illas. Quid queritis uiuentē cū mortuis.

Nest hic. sed surrexit. Recordamini qualiter locut' ē uob; cū adhuc in galilea ēēt dicens. Quia oportet filiū hominis tradi in man' hominū peccatorum.

& crucifigi. & tertia die resurgere.

ET RECORDATE SVNT VERBORV
ei' & regressę a monumento. nuntiauer̃ hęc om̃a illis

Licet de magdalenis
fol.

undecim. & ceteris omnibus; **E**rat autem maria magdalene
& iohanna. & maria iacobi. & ceterae quae cum eis erant.
quae dicebant ad apostolos haec. Et uisum est ante illos sicut
delirantium uerba ista. & non credebant illis. Petrus autem sur-
gens cucurrit ad monumentum. & percubens. uidit lintami-
na sola posita. Et abiit. secum mirans quid factum fuerat.
Et ecce duo ex illis ibant ipsa die in castellum. quod erat in
spatio stadiorum. sexaginta ab hierusalem. nomine emmaus.
Et ipsi loquebantur ad inuicem. de his omnibus quae accide-
rant. Et factum est dum fabularentur. & secum quererent. &
ipse ihesus appropinquans. ibat cum illis. Oculi autem illorum te-
nebantur. ne eum agnoscerent. Et ait ad illos. Qui sunt hi
sermones quos conferitis ad inuicem ambulantes. & estis tristes.
Et respondens unus cui nomen cleopas. dixit ei. Tu solus pere-
grinus es in hierusalem. & non cognouisti quae facta sunt in illa. his
diebus; Quibus ille dixit. Quae. Et dixerunt. De ihesu nazareno.
qui fuit uir propheta. potens in opere. & sermone. coram deo
& omni populo. Et quomodo eum tradiderunt summi sacerdotes.
& principes nostri in damnationem mortis. & crucifixerunt eum.
Nos autem sperabamus. quia ipse esset redemptor israel. Et nunc
super haec omnia. tertia dies est hodie. quod haec facta sunt. Sed &
mulieres quaedam ex nostris terruerunt nos. quae ante lucem fuerunt
ad monumentum. Et non inuento corpore eius. uenerunt dicentes
se &iam uisionem angelorum uidisse. qui dicunt eum uiuere. Et
abierunt quaedam ex nostris ad monumentum. Et ita inueniunt sic
mulieres dixerunt. Ipsam uero non inueniunt. Et ipse dixit ad
eos. O stulti. & tardi corde ad credendum. in omnibus quae

locuti sunt pphete. Nonne hec oportuit pati xpm. &
ita intrare in glam suā. Et incipiens amoyse. & omib;
pphetis. interpretabat illis in omib; scripturis. que de ip
so erant. Et appropinquauerunt castello quo ibant. & ipse
se finx longi ire. Et coegerunt illū dicentes. Mane nobiscū.
qm̄ ad uesperas erit. & inclinata ē iā dies. Et intrauit cū
illis. Et factū ē cū recuberet cū illis. accepit panē. &
benedixit. ac fregit. & porrigebat illis. Et apertis oculi
eorū & cognouerunt eū. Et ipse euauit. ex oculis eorū.
Et dixerunt adinuicē. Nonne cor nr̄m ardens erat in
nob. dū loqueretur in uia. & aperiret nob scripturas.
Et surgentes eadē hora. regressi s̄ in hierlm̄. Et inue
nerunt egregatos undecū. & eos q̄ cū ipsis erant dicentes.
Qd̄ surrex̄ dñs uere. & apparuit symoni. Et ipsi narra
bant. que gesta erant in uia. Et quomodo cognouerunt
eū in fractione panis. **C**um hec autē locutus. Ihes̄
stetit in medio eorū. & dixit eis. Pax uob. Igo sū. nolite
timere. conturbati uero & ceteri. existimabant se
sp̄m uidere. Et dixit eis. Qd̄ turbati estis. & cogitationes
ascendunt in corda ur̄a. Illudite manū meas & pedes.
quia ipse ego sū. Palpate & uidete. quia sp̄s. carnē
& ossa n̄ habet. sic me uidetis habere. Et cū hoc dix
isset. ostendit eis manū & pedes.
Adhuc autē illis n̄ credentib;. & mirantib; p̄ gaudio. dix.
Habetis hic aliqd̄ qd̄ manducetur. At illi obtulerunt
ei partē piseis assi. & fauū mellis. Et cū manducasset
corā eis. sumens reliquias dedit eis.

Luc. 24. 15.
V. 16.
17.

Luc. 24. 18.
V. 19.
20.

Incipit
90.

Et dixit ad eos. Hec sunt uerba que locutus sum ad uos. cum adhuc
essem uobiscum. Quo necesse est impleri omnia que scripta sunt
in lege moysi & prophetis. & psalmis de me. Tunc aperuit
illis sensum. ut intelligerent scripturas. Et dixit eis. Quosie
scriptum est. Et sic oportebat christum pati. & resurgere a mor-
tuis die tertia. & predicari in nomine eius penitentia. & re-
missione peccatorum in omnes gentes. Incipientibus ab hiero-
solima. Illos autem constituit testes horum. & ego mitto promissum patris
mei in uos. Illos autem sedete in ciuitate. quoad uisus indua-
mini uirtute ex alto. Et dux autem eos in bethania. & ele-
uatis manibus suis. benedixit eis. Et factum est dum benediceret
illis. recessit ab eis. & ferebatur in celum. Et ipsi adorantes
regressi sunt in hierosolimam. cum gaudio magno. Et erant semper
in templo. laudantes & benedicentes domino. Amen.

EXPLICIT EUANGELIUM

SECUNDUM LUCAM

INCIPIT ARGUMENTUM

SECUNDUM IOHANNEM

Hic est iohannis euangelista unus ex discipulis dei.
qui uirgo electus a deo est. quod de nuptiis uolente nubere.
uocauit deus. cui uirginitatis in hoc duplex testimonium
in euangelio datur. quod & pateris dilectus a deo deus. & huic
matrem suam de cruce commendauit dominus. ut uirginem uirgo
seruaret. Denique manifestans in euangelio quod erat ipse incor-
ruptibilis. uerbi opus inchoans. solus uerbum carnem facien-
tem. nec lumina tenebris comprehensum fuisse. Testatur primum
signum ponens quod in nuptiis fecit deus. ut ostendens quod erat

ipse legentib; demonstrare. Qd ubi dñs inuixt² deficere
nuptiarū uinū debeat ut & uetrib; immutatis noua oīa
quæ a xpō instituunt^r appareant. Hoc autē euāgēm scripsit in
asia. postea quā in pathmos insula apocalypsin scripserat.
Ite cui in principio canonis incorruptibile principiū in genesi
gessit & in incorruptibilis finis purgine in apocalypsi red
deret. Dicente xpō. Ego sū. A. & ω. & hic ē ioh̄s q̄ sciens sup
uenisse diē recessus sui. conuocatis discipulis suis in epheso
p multa signorū experim̄ta. p̄mens xp̄m. descendens inde
fossū sepulture sue locū. facta oratione posit² ē ad patres
suos. Tam extraneus a dolore mortis. quā a corruptione
carnis inuenit^r alien². Tam post oīs euāgēm scripsit. & hoc
uigini debebat. Quorū tam uel scriptorū tēpora dispositio.
uel librorū ordinatio. Idcirco singula a nob̄ n̄ exponit^r. ut
scienti desiderio collocatio. & querentib; fruct² laboris.
& dō magisterū doctrina seruet^r amen.

EXPLICIT ARGUMENT V.
INCIPIT GLORIOSVS HVSDE EVANGELI

- I** p̄ barischorū leuitē interrogant ioh̄m. ioh̄s ihm uidens ag
nū dī dicit. Et andreas petro diē. inuenim² messiam.
II I h̄c ad cenā de aqua uinū fēc. De tēplo nūmūrios cecit.
soluite hoc tēplū dicens. Nichodemus loquit^r. De baptismo
III & de aliis multis. I h̄c in iudēa baptizat. & ioh̄s in enon.
qui q; dicit xp̄m crescere. se autē minorari.
IIII I h̄c cū muliere samaritana loquit^r. p̄phetā in patria sua
sine honore n̄ habere cē diē. Et reguli filiū a morte resuscitat.
V A pud natatoria bēthsaida. xxx. & viii. annorū infirmita

- te hominis sanat. ac die scrutamini scripturas. & si crede
tis moysi. credetis forsitan & mihi. **O**c quinq; panib;
VI & duob; piscib; & qd cu regē facere uoluer. Ihesu sup mare
ambulat. & de manna & pane celesti loquit. ac receden
tib; ab eo discipulis. unū ex xii. diabolū dicit.
- VII **S**cenophenia. Ihesu mediodie festo ascendens in templū docet
multis aīa de tēba credentib; idē clamat. Siquis sitit ue
niat & bibat. cū ministris & nichodemo principes cen
dunt. de muliere adultera. Ihesu lum mundi cē se p̄dicat.
- VIII **I**hesu interrogat principū se cē respondit. Qd omis peccator
seruus sit. & qd Ihesu ante abrahā sit. cēcū anatiuitate curat.
- VIII **O**cianua & ouili. p̄dedicationē de ambulans in templo se
& patrē unū cē diē. de lāhari resurrectione.
- X **M**aria pedes ihu ungit. & capillis suis extēgit. Ihesu sup asi
nū sedit. & uolentib; grecis uidere ihm. loquit de grano
frumti qd intra mittit. & vox de celo ad ihm. & qd mul
ti ex principib; credider in ihm. Sed p̄pt phariseos n̄ con
fiterent. **P**edes discipulorū lauat. de iude traditione.
XI & petri negatione p̄dicat. & de dilectione fr̄m. & qd ipse
in patre. & pater in ipso ē. & de obseruandis mandatis pa
rachyti sp̄s. **D**e uinea & palmitib; & de dilectione &
XII de p̄missione parachyti. & om̄a patris sua cē. & cetera
XIII mandata. **I**hesu discipulos patri cōmdat. Ihesu a iuda tradit.
Allocutio pilati ad iudeos. de ihu. & de barraba.
- XIII **P**ASSIO IHV. ET SEPULTURA. ET RESURRECTIO IHV.

INITIVS SCIEVANG
SCDM IOHANNEN

IN PRIN
CIPIO
ERAT VER
BUM ET UER
BUM ERAT
APUD DOM
ET OS E
RAT VERBUM

HOC ERAT IN PRINCIPIO APUD DOMINUM. OMNIA PER
ipsum facta sunt. & sine ipso factum est nihil. quod
factum est. In ipso uita erat. & uita erat lux hominum.
Et lux in tenebris lucebat. & tenebre eam non comprehen-
derunt.

Fuit homo missus a deo. cui nomen erat iohannes.
Hic uenit in testimonium. ut testimonium perhiberet
de lumine. ut omnes crederent per illum. Non erat
ille lux. sed ut testimonium perhiberet de lumine.

Erat lux uera. que illuminat omnem hominem. uenientem in
hunc mundum. In mundo erat. & mundus per ipsum factus est.
& mundus eum non cognouit.

In propria uenit. & sui cum non receperunt. Quot quot autem rece-
perunt eum. dedit eis potestatem filios dei fieri. his qui credunt
in nomine eius. Qui non ex sanguinibus. neque ex uoluntate
carnis. neque ex uoluntate uiri. sed ex deo nati sunt.

Et uerbum caro factum est. & habitauit in nobis. Et uidimus
gloriam eius. gloriam quasi unigeniti a patre. Plenum gratia & ueritate.

Iohannes testimonium perhibet de ipso. & clamabat dicens.
Hic erat quem dixi. qui post me uenturus est. ante me
factus est. quia prior me erat.

Et de plenitudine eius. nos omnes accepimus. & gratiam pro gratia.

Quia lex per moysen data est. gratia & ueritas per ipsum christum facta est.

Nemo enim uidit umquam. unigenitus filius. qui est in sinu
patris. ipse enarrauit.

ET HOC EST TESTIMONIUM
iohannis quando miserunt iudei ab hierosolymis. sacer

doctes & leuitas ad eū. ut interrogarent eū. tu quis es?
 Et confessus ē. & n̄ negauit. Et confessus ē. quia n̄ sum
 ego xpc. Et interrogauerunt eū. Quid ergo. helias es?
 Et dixit. Non sum. Propheta es?
 Et respondit non.
 Dixerunt ergo ei. Quis es. ut responsū demus his qui mi
 serunt nos. quid dicis de te ipso?

Ait. Ego uox clamantis in deserto. dirigite uia dñi. si
 cut dixit esaias propheta.

Et qui missi fuerant. erant ex phariseis. Et interrogauer
 eū. & dixerunt ei. Quid ergo baptizas. si tu n̄ es xpc.
 neq; helias. neq; ppheta? respondit eis iohs dicens.

Ego baptizo in aqua. mediū autē ur̄m stetit. quē uos
 non scitis. Ipse ē qui post me uenturus ē. qui ante me
 factus est. cui n̄ sum dignus. ut solua ei corrigia calciamini.

Hec in bethania facta sunt transiordanen. ubi erat
 iohannes baptizans.

Aliera die. uidet iohannes ihm uenientē ad se. & ait.
 ecce agnus dī. qui tollit peccata mundi.

Hic ē de quo dixi. Post me uenit uir. qui ante me
 factus est. quia prior me erat. Et ego nesciebā eum.
 Sed ut manifestetur isrl. propterea ueni ego. in
 aqua baptizans. **E**t testimoniū phibuit iohs dicens.
 Quia uidi spm descendente quasi columbā de celo.
 & mansit sup eum. Et ego nesciebā eum. Sed qui me
 misit baptizare in aqua. ille mihi dixit. Sup quē
 uideris spm descendente & manente sup eum. hic ē
 qui baptizat in spū scō. Et ego uidi. & testimonium

phibui . quia hic est filius di .

Altera die . iterū stabat ioh̄s . & ex discipulis ei' duo . Et
respiciebat ih̄m ambulante . dicit . Ecce agnus di . Et
audierunt eū duo discipuli loquente . & secuti s̄ ih̄m .
Conuersus autē ih̄s . & uidens eos sequentes se . dicit eis
Quid queritis . Qui dixerunt ei . Rabbi . qđ dicitur in
terptatum magister . ubi habitas . Dicit eis . Venite . &
uide . Venierunt & uiderunt . ubi maneret . & apud
eū manserunt die illo . Hora autē erat . quasi decima .
erat autē andreas fr̄ simonis petri . unus ex duob; qui
audierant ab iohanne . & secuti fuerant eum .

Inuenit hic primū fr̄m suū simonē . & dicit ei . Inueni
mus messia . quod ē interpretatū xp̄s . & adduxit eū . ad
ih̄m . Intuitus autē eū ih̄s . dixit . Tu es simon fili' iona . tu
uocaberis ceph̄as . quod interpretatur petrus .

Incrastinū autē uoluit exire in galileā . & inuenit philippū .
Et dicit ei ih̄s . Sequere me . erat autē philippus abeth
saida . ciuitate andree petri . Inuenit philippus na
thanahel . & dicit ei . Quē scripsit moyses in lege & p
phete . Inuenim' ih̄m filiū ioseph anāhareth . Et dixit
ei nathanahel . Anāhareth potest aliquid boni ēē . Dicit
ei philippus . Veni . & uide . Uidit ih̄s nathanahel . ue
niente ad se . & dicit de eo . Ecce uere israelita . in quo
dolus n̄ est . Dicit ei nathanahel . Unde me nosti . Res
pondit ih̄s . & dixit ei . Priusquā te philippus uocaret .
eū esses sub ficu . uidi te . Respondit ei nathanahel .
& ait . Rabbi . tu es filius di . tu es rex israel . Respon

dit ihc. & dixit ei. Quia dixi tibi. uidi te subficu. Credis.
 Maius his. uidebis. Et dicit ei. Amen am dico uob. Uide-
 bitis celu apertum. & angelos di ascendentes & descen-
 dentes supra filium hominis.

ET DIE TERTIO NVPTIE

facte sunt in chana galilee. & erat mater ihu ibi.
 Locatus ē aut & ihc. & discipuli eius ad nuptias. Et defi-
 ciente uino. dicit mat ihu ad eum. Uinu n̄ habent.
 Et dicit ei ihc. Quid mihi & tibi est mulier? Non dum
 uenit hora mea. Dicit mater eius ministris. Quodcūq;
 dixerit uob. facite. Erant aut ibi lapidee hydris sex
 posite. sedm purificationē iudeorū. capientes singule
 metretas binas. uel ternas. Dicit eis ihc. Implete hydr-
 as aqua. Et impleuerunt eas. usq; ad summū. Et dicit
 eis ihc. Haurite nunc. & ferte architriclino. Et tuler:
 Ite aut gustauit architriclinus aqua uinu facta. & non
 sciebat unde ēt. Ministri aut sciebant. qui haui-
 ebant aqua. Locat sponsum architriclin. & dicit ei.
 Omnis homo. primū bonū uinū ponit. Et cū inebriatus fue-
 rit te id quod deterius est. Tu aut seruasti bonū uinū.
 usq; adhuc. Hoc fecit initiū signorū ihc in chana ga-
 lilee. & manifestauit gloriam suam. Et crediderunt
 in eum. discipuli eius.

Post hoc descendit capharnaum. ipse & mat ei. & frs
 eius. & discipuli eius. & ibi manser: non multis diebus.

Et ppe erat pascha iudeorū. & ascendit hierosolimā ihc.

Et inuenit in templo uendentes boues. & oues. & colum

bas. & nummularios sedentes. It cū fecisset quasi flagellū de fimeulis. om̄s eiecit de templo. Oves quoq; & boues. & nummulariorū effudit acs. & mensas subuertit. It his qui columbas uendebant. dixit. Auferre ista hinc. nolite facere domū patris mei. domum negotiationis.

1. cor. 13. 1. cor. 13.

Recordati uero sunt discipuli eius. quia scriptum est. 'hcdus domus tue. comedit me.

1. cor. 13. 1. cor. 13.

Responderunt ergo iudei. & dixerunt ei. Quod signum ostendis nobis. quia hcc facis.

1. cor. 13. 1. cor. 13.

Respondit ihe. & dixit eis. Soluite templum hoc. & in trib; dieb; excitabo illud. Dixerunt ergo iudei. Quadraginta & sex annis edificatū est templū hoc. & tu trib; dieb; excitabis illud? Ille autē dicebat. de templo corporis sui. Cum ergo resurrexisset a mortuis. recordati sunt discipuli eius. quia hoc dicebat. & crediderunt scripture. & sermōi quē dixit ihe. Cum ēet hierosolymis in pascha in die festo. multi crediderunt in nomine eius. uidentes signa eius quc faciebat. Ipse autē ihe non credebat semetipsū eis. eo quod ipse nosset om̄s. & quia opus ei non erat. ut quis testimoniū phiberet de homine. Ipse enim sciebat. quid ēet in homine.

Erat autē homo ex phariseis nichodemus nomine. princeps iudeorū. Hic uenit ad ihm nocte. & dixit ei. Rabbi. scimus quia a dō uenisti magister. Nemo enim potest hcc signa facere quc tu facis. nisi fue

rit dñs cum eo. Respondit ihe. & dixit ei. Amen am.
dico tibi. Nisi quis natus fuerit denuo. non potest
uidere regnū di. Dicit ad eum nichodemus. Quomo
do potest homo nasci cum sit senex. Numquid potest
in uentre matris sue iterū introire & nasci. Respon
dit ihe. Amen am. dico tibi. Nisi quis renatus fuerit
ex aqua & spū. non potest introire in regnū di. Quod
natum est ex carne. caro est. Et quod natū est ex
spū. spiritus est. Non mireris quia dixi tibi. oportet
uos nasci denuo. Spē ubi uult spirat. & uocē eius au
dis. sed non scis unde ueniat. & quo uadat. Sic est
omnis. qui natus est ex spiritu. Respondit nichode
mus. & dixit ei. Quomodo possunt hec fieri. Respon
dit ihe. & dixit ei. Tu es magister in israhel. & hec
ignoras. Amen amen dico tibi. Quia quod scimus
loquimur. & quod uidimus testamur. & testimoniv
nrm non accipitis. Si terrena dixi uobis & non cre
ditis. quomodo si dixerō uobis celestia credetis.
Et nemo ascendit in celum. nisi qui de celo descen
dit. filius hominis qui est in celo. Et sicut moyses
exaltauit serpentē in deserto. ita exaltari oportet
filiū hominis. Et omnis qui credit in ipso non pe
reat. sed habeat uitā æternā. Sic enim dilexit dñs
mundū. ut filiū suū unigenitū daret. Et omnis
qui credit in eum n̄ pereat. sed habeat uitā ænam.
Non enim misit dñs filiū suū in mundū. ut iudi
cet mundū. sed ut saluetur mundus p̄ ipsum.

Qui credit in eum non iudicatur: Qui autem non credit. iam iudicatus est. quia non credit in nomine unigeniti filii dei. Hoc est autem iudicium. quia lux uenit in mundum. & dilexerunt homines magis tenebras. quam lucem. Irant enim eorum. mala opera. Omnis enim qui malum agit. odit lucem. Et non uenit ad lucem. ut non arguantur opera eius. Qui autem facit ueritatem. uenit ad lucem. ut manifestentur opera eius. quia in deo sunt facta.

POSTERUM VENIT IHC

& discipuli eius in iudea terra. & illic demorabatur cum eis. & baptizabat.

Erat autem & iohannes baptizans in enon. iuxta salim. quia aque multe erant illic. Et ueniebant. & baptizabantur. Non dum enim missus fuerat. in carcerem iohannis.

Facta est ergo questio ex discipulis iohannis cum iudeis. de purificatione. Et uenerunt ad iohannem. & dixerunt ei. Rabbi. qui erat tecum transiordanen. cui tu testimonium perhibuisti. ecce hic baptizat. & omnes ueniunt ad eum. Respondit iohannes. & dixit. Non potest homo accipere quicquam. nisi fuerit ei datum de celo. Ipsi uos mihi testimonium perhibetis. quod dixerim. ego non sum christus. sed quia missus sum ante illum.

Qui habet sponsam. sponsus est. Amicus autem sponsi. qui stat & audit eum. gaudio gaudet. propter uocem sponsi. Hoc ergo gaudium meum. impletum est. Illum oportet crescere. me autem minui. Qui de sursum uo

¶. p. vii.
¶. vii.
¶. vii.

¶. p. vii.
¶. vii.
¶. vii.

¶. p. vii.
¶. vii.
¶. vii.

¶. p. vii.
¶. vii.
¶. vii.

¶. p. vii.
¶. vii.
¶. vii.

nit. sup om̃s est. Qui est de terra. de terra est. & de terra loquitur. Qui de celo uenit. supra om̃s est. It̃ quod uidit & audiuit. hoc testatur. & testimoniū eius. nemo accipit. Qui accipit eius testimoniū. signauit. quia d̃s uerax est. Quem enim misit d̃s. uerba d̃i loquit. Non enim ad mensuram dat d̃s spiritum.

Pat̃ diligit filiū. & omnia dedit in manu eius.

Qui credit in filiū. habet uitā & n̄m. Qui aut̃ incredulus ē filio. non uidebit uitā. sed ira d̃i manet sup eum.

VTERGO COGNOUIT IHC

quia audierunt pharisei. quia ihe plures discipulos facit. & baptizat quam iohannes. Quamquam ihe n̄ baptizaret. sed discipuli eius.

Reliquit iud̄cam. & abiit iterum in galileam.

Oportebat aut̃ cum transire. p̄ samariā. **V**enit ergo in ciuitatē samarię. quę dicit̃ sychar. iuxta pr̄dium. quod dedit iacob ioseph filio suo. Irat aut̃ ibi. fons iacob. **I**he ergo fatigatus ex itinere. sedebat sic sup fontem. Hora erat. quasi sexta. Uenit mulier de samaria. haurire aquam. Dicit ei ihe. Da mihi bibere. Discipuli enim ei abierant in ciuitatē. ut cibos emerent. Dicit ergo ei. mulier illa samaritana. Quomodo tu iudeus cū sis bibere a me poscis. quę sum mulier samaritana. Non enim contingunt iud̄ci samaritanis. Respondit ihe. & dixit ei. Si scires donū d̃i. & quis est qui dicit tibi da mihi bibere. tu forsitan petisses ab eo. & dedisset tibi aquā uiuam. Dicit ei mulier.

S E D M

Dñe. neq; in quo hauries. habes. & puteus altus est.
Unde ergo habes aqua uiuam? Numquid tu maior
es patre nro iacob. qui dedit nobis puteu. & ipse ex
eo bibit. & filii eius. & pecora eius? Respondit ihc. &
dixit ei. Omnis qui bibit ex aqua hac. sitiet iteru.
Qui autē biberit ex aqua qua ego dabo ei. n̄ sitiet in
æternu. Sed aqua qua dabo ei. fiet in eo fons aque
saluentis. in uita ænam. Dicit ad eū mulier. Dñe. da
mibi hanc aqua ut n̄ sitiam. neq; uenia huc haurire.
Dicit ei ihc. Illade. uoca uiru tuu. & ueni huc. R es
pondit mulier. & dixit. Non habeo uiru. Dicit ei ihc.
Bene dixisti. quia n̄ habeo uiru. Quinq; enim uiros
habuisti. & nunc que habes. n̄ est tuus uir. Hoc uerū
dixisti. Dicit ei mulier. Dñe. uideo quia ppheta es tu.
Patres nri in monte hoc adorauerunt. & uos dicitis.
quia hierosolymis ē locus. ubi adorare oportet.
Dicit ei ihc. Mulier. crede mihi. quia ueniet hora.
quando neq; in monte hoc. neq; in hierosolymis ado
rabis patre. Illos adoratis quod nescitis. nos adoram⁹
quod scimus. quia salus ex iudeis est. Sed uenit ho
ra. & nunc est. quando ueri adoratores. adorabunt
patre. in spū & ueritate. Nam & pat̄ tales querit.
qui adorent eū. Sp̄s est d̄s. & eos qui adorant eum.
in spū & ueritate oportet adorare. Dicit ei mulier.
Scio quia messias uenit. qui dicit̄ xpc. Cum ergo ue
nerit. ille nob̄ annuntiabit oīa. Dicit ei ihc. Ego
sum. qui loquor tēu. Et continuo uener⁹ discipuli

cuius. & mirabantur quia cum muliere loquebatur. Nemo
tamen dixit. Quid queris. aut quid loqueris cum ea.
Reliquid ergo hydria sua mulier. & abiit in ciuita-
tem. & dicit illis hominibus. Venite & uidete homi-
nem. qui dixit mihi omnia quaecumque feci. Numquid
ipse est xpe. Exierunt de ciuitate. & ueniebant ad
eum. Interea rogabant eum discipuli dicentes. Rabbi.
manduca. Ille autem. dixit eis. Ego cibum habeo mandu-
care. quem uos nescitis. Dicebant ergo. discipuli ad
inui cem. Numquid aliquis attulit ei manducare.
Dicit eis ihc. Meus cibus est. ut faciam uoluntatem ei
qui misit me ut perficiam opus eius. Nonne uos dicitis.
quod adhuc quattuor menses sunt. & messis uenit.
Ecce dico uobis. Leuate oculos uros. & uidete regio-
nes. quia albe sunt iam ad messem. Et qui metit.
mercedem accipit. & congregat fructum. in uita aeterna.
Et qui seminat. simul gaudet & qui metit. In
hoc enim est uerbum uerum. quia alius est qui seminat.
& alius est qui metit. Ego misi uos metere. quod uos
non laborastis. Alii laborauerunt. & uos in labores eorum
introistis. Ex ciuitate autem illa. multi crediderunt
in eum samaritanorum. propter uerbum mulieris. testimo-
nium perhibentis. quia dixit mihi. omnia quaecumque feci.
Cum uenissent ergo ad illum samaritani. rogauerunt
eum. ut ibi maneret. Et mansit ibi duos dies. &
multo plures crediderunt. propter sermonem eius.
Et mulieri dicebant. Quia iam non propter tuam loque-

lam credim^{us}. Ipsi enim audiui^{mus}. & scimus quia
hic est uere saluator mundi[†].

Post duos autem dies. exiit inde. & abiit in galileam.

Ipse enim ihc. testimoniū phibuit. quia propheta in
sua patria. honorem non habet.

Cum ergo uenisset in galileā. excepit eum galilei. cū
om̃a uidissent quę fecerat hierosolymis in die festo.
& ipsi uenerant in die festum. Venit ergo iterū in ca
naan galilee. ubi fecit aquam uinum.

Et[†] erat quidā regulus. cuius filius infirmabat^r caphar
naum. Hic cū audisset. quia ihc adueniret a iudea
in galileam. abiit ad eum. & rogabat eum. ut des
cenderet. & sanaret filiū eius. Incipiebat enī mori.
Dixit ergo ihc ad eum. Nisi signa & pdigia uideritis.
non creditis. Dicit ad eū regulus. Dñe. descende prius
quā moriatur filius meus. Dicit ei ihc. Uade. filius
tuus uiuit. Credidit homo sermoni. quē dixit ei
ihc. & ibat. Iam autē eo descendente. serui occurrer^t
ei. & nuntiauerunt dicentes. quia eius fili^{us} uiueret.
Interrogabat ergo horā ab eis. in qua melius habue
rit. Et dixerunt ei. Quia heri hora septima. reliqu^{us}
eum febris. Cognouit ergo pat^r. quia illa hora erat.
in qua dixit ei ihc. filius tuus uiuit. Et credidit
ipse. & domus eius tota[†].

HOC ITERVM SECVNDŪ

signū fecit ihc. cum uenisset a iudea in galileam.

Post hęc[†] erat dies festus iudeorū. & ascendit ihc hic

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333

rosoly'mā . Ist aut̃ hierosoly'mis probatica piscina . quę
cognominat̃ hebraice bethsaida . quinq; porticus ha
bens . In his iacebat multitudo magna languentiu .
cecoru . claudoru . aridoru . expectantiu aque motu .
Angelus aut̃ dñi scdm̃ tempus descendebat in pisci
nā . & mouebatur aqua . Et qui prior descendisset
in piscinā post motionē aque . sanus fiebat . aquacūq;
tenebat̃ in firmitate . Erat aut̃ quidā homo ibi triginta
& octo annos . habens in infirmitate sua . Hunc cū
uidisset ih̃c iacentē . & cognouisset quia multū tem
pus iam haberet . Dicit ei . Vis sanus fieri . Respondit ei
languidus . Dñe . hominē non habeo . ut cū turbata
fuerit aqua . mittat me in piscinā . Dum uenio enim
ego . alius ante me descendit . Dicit ei ih̃c . Surge
tolle grabatū tuū & ambula . Et statim sanus fact̃
est homo . Et sustulit grabatū suū & ambulabat .
Erat aut̃ sabbatū in illo die . Dicebant iudei . illi qui
sanatus fuerat . Sabbatū est . n̄ licet tibi tollere
grabatū tuū . **R**espondit eis . Qui me fecit
sanū . ille mihi dixit . Tolle grabatū tuū . & ambu
la . Interrogauerunt ergo eum . quis est ille homo qui
dixit tibi . tolle grabatū tuū & ambula . Is autem
qui sanus fuerat effectus . nesciebat quis eēt . Ih̃c aut̃
declinauit a turba constituta in loco . Postea inuenit
eū ih̃c in templo . & dixit illi . Ecce sanus factus es .
iam noli peccare . ne deterius tibi aliquid contin
gat . Abiit ille homo & nuntiavit iudeis . quia

ihc cū. qui fecit cū sanū. Propterea p̄sequēbant̄ iudei
ihm. quia hęc faciebat in sabbato. Ihc aut̄. respondit
eis. Pater meus usque modo operat̄. & ego operor. Pro
pterea ergo. magis querēbant cū iudei interficere.
quia n̄ solū soluebat sabbatum. sed & patrem suū di
cebat d̄m. & equalē se. faciens dō. Respondit itaq;
ihc. & dixit eis. Amen am̄. dico uobis. Non potest
filius facere a se quicquā. nisi quod uiderit patrem
facientē. Quęcumq; enim ille fecerit. hęc & filius
similiter facit. Pater enim diligit filiū. & omnia
demonstrat ei. quę ipse facit. Et maiora his de
monstrabit ei opera. ut uos miremini. Sicut enī
pater suscitāt mortuos & uiuificat. sic & filius quos
uult uiuificat. Neq; enim pater iudicat quęquam.
sed iudiciū omne dedit filio. ut omnes honorifi
cent filium. sicut honorificant patrem.

Qui non honorificat filium. non honorificat pa
trem qui misit illum.

Amen amen dico uobis. Quia qui uerbū meū audit.
& credit ei qui misit me. habet uitā æternam.
Et in iudiciū non uenit. sed transit a morte in
uitā. Amen amen. dico uobis. Quia uenit hora.
& nunc est. quando mortui audient vocē filii
dī. & qui audierint uiuent. Sicut enim pater
habet uitā in semetipso. sic dedit & filio uitam
habere in semetipso. Et potestatem dedit ei. & iudi
ciū facere. quia filius hominis est. Nolite mirari

h. 2. c. 1.
p. 1. c. 1.
l. 1. c. 1.
h. 2. c. 1.
p. 1. c. 1.
l. 1. c. 1.

hoc. quia uenit hora. in qua omnes qui in monumtis s.
audient uocem eius. Et pcedent qui bona fecerunt.
in resurrectione uitae. Qui uero mala egerunt. in re-
surrectione iudicii. Non possum ego a me ipso facere
quicquam. sic audio iudico. & iudicium meum iustum.

Quia non quero uoluntatem meam. sed uoluntatem eius
qui misit me.

Si ego testimonium phibeo de me.
testimonium meum non est uerum. Alius est. qui testi-
monium phibet de me. & scio quia uerum est. testimo-
nium quod phibet de me. Uos misistis ad iohannem.
& testimonium phibuit ueritati. Ego autem. non ab ho-
mine testimonium accipio. Sed hoc dico. ut uos sal-
ui sitis. Ille erat lucerna ardens & lucens. Uos autem
uoluistis exultare ad horam in luce eius. ego autem ha-
beo testimonium. maius iohanne. Opera enim quae
dedit mihi pater ut perficiam ea. ipsa opera quae ego
facio. testimonium phibent de me. quia pater me
misit. Et qui misit me pater. ipse testimonium
phibuit de me.

Necque uocem eius unquam
audistis. necque speciem eius uidistis.

Et uerbum eius non habetis in uobis manens. quia quae
misit ille. huic uos non creditis. Scrutamini scriptu-
ras. quia uos putatis in ipsis. uitam aeternam habere.
& ille sunt quae testimonium phibent de me. Et non
uultis uenire ad me. ut uitam habeatis. Claritatem
ab hominibus non accipio. sed cognoui uos. quia di-
lectionem dei non habetis in uobis. Ego ueni in nomen

de. pater.
in. uocem.
de. speciem.
in. uocem.
de. speciem.
in. uocem.

de. pater.
in. uocem.
de. speciem.
in. uocem.

de. pater.
in. uocem.
de. speciem.
in. uocem.

ne patris mei. & nō accipitis me. Si alius uenerit in no-
mine suo. illū accipietis. Quomodo potestis uos credere.
qui glām ab inuicē accipitis. & glām quē a solo dōcē
nō queritis. Nolite putare. quia ego accusaturus sim
uos apud patrem. est qui accusat uos. moyses in quo uos
speratis. Si enim crederetis moysi. crederetis forsitan &
mibi. De me enim. ille scripsit. Si autē illius litteris non
creditis. quomodo meis uerbis credetis.

POST HEC ABIIT IN C

transmare galilee. quod est tyberiadis. & sequebat cum
multitudo magna. quia uidebant signa quę faciebat
super his qui in firmabatur.

Subiit ergo in montē ihe. & ibi sedebat cū discipulis suis.

Erat autē primū pascha. dies festus iudeorum.

Cum subleuassē ergo oculos ihe. & uidisset quia multi-
tudo maxima uenit ad eum. dicit ad philippum.

Unde ememus panes. ut manducent hi. Hoc autē di-
cebat. temptans eum. Ipse enim sciebat. quid eēt fac-
turus. Respondit ei philippus. Ducentorū denariorū
panes nō sufficiunt eis. ut unusquisq; modicū quid ac-
cipiat. Dicit ei unus ex discipulis eius andreas frater
simonis petri. Iste puer unus hic. qui habet quinq;
panes hordeacios. & duos pisces. Sed hęc quid sunt in-
ter tantos. Dixit ergo ihe. facite homines discubere.
Irat autē foenū mutū in loco. Discubuerunt ergo uiri.
numero quasi quinq; milia. Accipit ergo panes ihe.
& cū grās egisset. distribuit discumbentibus. Similitē

& ex piscib; quantum uolebant. Ut aut̃ impleti sunt. dix̃
discipulis suis. Colligite quę sup̃rauerunt fragmenta
ne periant. Collegerunt ergo. & impleuerunt duode
cim cophinos fragmentorū. ex quinq; panib; hordca
cis. quę sup̃ fuerunt his qui manducauerant.

Illi ergo homines cū uidissent quod fecerat signū. dice
bant. Quia hic est uere. ppheta. qui uenturus est in mun
dum. Ihesus ergo cum cognouisset quia uenturi erant. ut
raperent eum. & facerent eum regem.

Ergo iterū in montē ipse solus. Ut aut̃ sero factū est.
descenderunt discipuli eius ad mare. Et cum ascen
dissent nauim. uenerunt transmare in capharnaum.
Et tenebre iam factę erant. & n̄ uenerat ad eos ih̄s.
Mare aut̃ uento magno flante. exurgebat. Cum re
migassent ergo quasi stadia uiginti quinq; aut tri
ginta. uident ihm ambulante sup̃ mare. & proximū
nauis fieri. & timuerunt. Ille aut̃. dicit eis. Ego sum.
nolite timere. Voluerunt ergo accipere eum in na
uim. & statim fuit nauis ad terram quā ibant.

A altera die turba quę stabat transmare. uidit quia
nauicula alia n̄ erat ibi. nisi una. Et quia non intro
isset cū discipulis suis ih̄s in nauim. sed soli discipuli
eius abissent. Alię uero sup̃ uenerunt naues. at ibe
riade iuxta locum. ubi manducauerant panē. gr̄as
agentes dño. Cum ergo uidisset turba quia ih̄s non
er̄t ibi. neq; discipuli eius ascenderunt in nauiculas.
& uenerunt capharnaum. querentes ihm. Et cū in

uenissent cū transmare. dixerunt ei. Rabbi. quando
huc uenisti. Respondit ihc. & dixit eis. Amen am.
dico uobis. Queritis me. n̄ quia uidistis signa. sed
quia manducaastis ex panib⁹. & saturati estis. Operamini
n̄ cibū qui perit. sed qui pmanet in uitā æternam.
Quem filius hominis uob⁹ dabit. hunc enim signa
uit dñs. Dixerunt ergo ad eū. Quid faciemus. ut ope
remur opera dī. Respondit ihc. & dixit eis. Hoc ē
opus dī. ut credatis in eum. quē misit ille.

Dixerunt ergo ei. Quod ergo tu facis signū ut uideam⁹.
& credamus tibi. quid operaris.

Patres nr̄i manna manducauerunt in deserto. sicut
scriptū est. Panem de celo. dedit eis manducare.
Dixit ergo eis ihc. Amen am dico uobis. Non moy
ses dedit uob⁹ panē de celo. sed pater m̄s dat uob⁹ panē
de celo verum. Panis enim dī est. qui descendit de
celo. & dat uitā mundo. Dixerunt ergo ad eū. Dñe.
semper da nobis panem hunc.

Dixit autē eis ihc. Ego sum. panis uitę. Qui uenit ad me.
n̄ esuriēt. Et qui credit in me. n̄ sitiet umquā. Sed
dixi uobis. quia & uidistis me. & non creditis.

Omn̄e quod dat mihi pater. ad me ueniet. Et cū qui ue
nit ad me. non eiciam foras.

Quia descendi de celo. non ut faciā uoluntatē meam.
sed uoluntatem eius qui misit me.

Hec ē autē uoluntas eius qui misit me patris. ut om̄e qd
dedit mihi. n̄ pdam ex eo. sed resuscitem illud in nouis

Jo. I. 12.
1. 12.
2. 12.

Jo. I. 12.
1. 12.

Jo. I. 12.
1. 12.
2. 12.
3. 12.

Jo. I. 12.
1. 12.

Jo. I. 12.
1. 12.
2. 12.

Jo. I. 12.
1. 12.

ximo die. Hec est enim uoluntas patris mei qui misit me.
ut omnis qui uidet filium & credit in eum. habeat uitam æter-
nam. Et resuscitabo ego eum. in nouissimo die.

1. cor.
1. cor.
1. cor.

Murmurabant ergo iudei de illo. quia dixisset. Ego sum pa-
nis qui de celo descendi. Et dicebant. Nonne hic est
ihc filius ioseph. cuius nos nouimus patrem & matrem?
Quomodo ergo dicit hic. quia de celo descendi?

1. cor.
1. cor.

Respondit ergo ihc. & dixit eis. Nolite murmurare. In
uicem. Nemo potest uenire ad me. nisi pater qui mi-
sit me. traxerit eum. Et ego resuscitabo eum in nouis-
simo die. Et scriptum in prophetis. Erunt omnes docibiles
dei. Omnis qui audiuit a patre & didicit. uenit ad me.

1. cor.
1. cor.
1. cor.
1. cor.
1. cor.

Non quia patrem uidit quisquam. nisi is qui est ad deum. hic
uidit patrem. **A**men amen dico uobis. Qui credit
in me. habet uitam æternam.

1. cor.
1. cor.
1. cor.
1. cor.
1. cor.

Ego sum panis uite.
Patres uiri manducauerunt in deserto manna. & mor-
tui sunt. Hic est panis de celo descendens. Ut si quis
ex ipso manducauerit. non moriatur.

1. cor.
1. cor.
1. cor.
1. cor.

Ego sum panis uiuus. qui de celo descendi. Siquis
manducauerit ex hoc pane. uiuet in ætenu. Et panis
quem ego dabo caro mea est. pro mundi uita.

1. cor.
1. cor.

Litigabant ergo iudei. ad inuicem dicentes. Quomo-
do potest hic nobis suam carnem dare ad manducan-
dum? Dixit ergo eis ihc. Amen amen dico uobis. nisi
manducaueritis carnem filii hominis. & biberitis ei
sanguinem non habebitis uitam in uobis. Qui manducat

mēa carnē. & bibit mēū sanguinē. habet uitā æternā.

Et ego resuscitabo eum. In nouissimo die.

Caro enim mea uere ē cib; & sanguis meus uere est potus.

Qui manducat mēa carnem. & bibit mēū sanguinē. In me manet. & ego in illo. Sicut me misit uiuens pater: & ego uiuo ppter patrem. Et qui manducat me. & ipse uiuet ppter me. Hic est panis. qui de celo descendit.

Non sicut manducauerunt patres ur̄i manna. & mortui sunt. Qui manducat hunc panē. uiuet in ænum.

Hec dixit in synagoga. docens in capharnaū. Multi ergo audientes ex discipulis eius. dixerunt. Durus ē hic sermo. quis potest eū audire? Sciens autē ihs apud semetipsū. quia murmurarent de hoc discipuli eius. dixit eis. Hoc uos scandalizat.

Si ergo uideritis filiū hominis ascendentē ubi erat p̄r.

Sp̄s est qui uiuificat. caro non prodest quicquam.

Verba quę ego locutus sum uobis. sp̄s & uita sunt.

Sed sunt quidā ex uobis. qui non credunt.

Sciebat enim ab initio ihs. qui cōtē credentes. & quis traditurus ēt eum.

Et dicebat. Propterea dixi uobis. quia nemo potest uenire ad me. nisi fuerit ei datū a patre meo. Ex hoc multi discipulorū eius abierunt retro. & iā n̄ cum illo ambulabant. Dixit ergo ihs ad duodecim. Numquid & uos uultis abire?

Respondit ergo ei simon petrus. Dñe. ad quē ibimus? uerba uitę æternę habes & nos credidimus & cog

1. le. vii.
2. le. vii.
3. le. vii.
4. le. vii.
5. le. vii.

1. le. vii.
2. le. vii.
3. le. vii.
4. le. vii.
5. le. vii.

1. le. vii.
2. le. vii.
3. le. vii.

1. le. vii.
2. le. vii.

1. le. vii.
2. le. vii.
3. le. vii.

nouimus. quia tu es xpc filius di.

d. lxxv.
Sol.

Respondit eis ihs. Nonne ego uos duodecim elegi? & ex uobis unus diabolus est. Dicebat autē iudā simonis scariothen. Hic enī erat traditurus eū. cū eē un⁹ ex xii.

vii.

POST HEC AMBVLABAT IHS

in galilēa. non enim uolebat in iudeā ambulare. quia querebant eū iudei interficere. Erat autē in pxi-
mo dies festus iudeorū. schenophegia. Dixerunt autē
ad eū fr̄s eius. Transi hinc. & uade in iudeā. ut &
discipuli tui uideant opera tua quę facis. Nemo
quippe in occulto quid facit. & querit ipse in palā-
tē. Si hęc facis. manifesta te ipsū mundo. Neq; enī
fr̄s eius credebant in eum. Dicit ergo eis ihs. Tem-
pus meū non dum aduenit. tempus autē ur̄m semp
est paratum. Non potest mundus odisse uos. me
autē odit. quia ego testimoniū phibeo de illo. quia
opera eius mala sunt. Illos ascendite ad diē festum
hunc. ego n̄ dum ascendo ad diē festū istum. Quia
tempus meum. non dum implēū est. Hęc cum
dixisset. ipse mansit in galilēa. Ut autē ascenderunt
fr̄s eius. tunc & ipse ascendit ad diē festum. n̄ ma-
nifeste. sed quasi in occulto. Iudei ergo querebant
eū in die festo. & dicebant. Ubi est ille? Et mur-
mur mutus de eo erat in turba. Quidā enim dice-
bant. quia bonus est. Alii autē dicebant. non. sed
seducit turbas. Nemo enim palā loquebatur de illo.
ppter metum iudeorū. Iam autē die festo median

te. ascendit ihe. in templū. & docebat. Et mirabantur
iudei dicentes. Quomodo hic litteras scit. cum nō didi-
cerit. Respondit eis ihe. & dixit. Mea doctrina nō
est mea. sed eius qui misit me. Siquis uoluerit uo-
luntate eius facere. cognoscat de doctrina utrū ex
dō sit. an ego a me ipso loquar. Qui a semetipso lo-
quitur. glām ppriam querit. Qui autē querit glām
eius qui misit illū. hic uerax est. & in iustitia in
illo nō est. Nonne moyses dedit uobis legē. & nemo
ex uobis facit legem. Quid me queritis interficere.
Respondit turba. & dixit. Demonium habes. quis te
querit interficere. Respondit ihe. & dixit eis.
Unū opus feci. & omēs miramini. Propterea moyses
dedit uobis circumcisionē. non quia ex moyse est.
sed ex patribus. Et in sabbato circumciditis hominē.
Si circumcisionē accipit homo in sabbato. ut non
soluatur lex moyse. mihi indignamini quia totū
hominē. sanū feci in sabbato. Nolite iudicare se-
cundū faciem. sed iustū iudiciū iudicate. Dicebant
ergo. quidā ex hierosolymis. Nonne hic est quem
querunt interficere. Ecce palā loquitur. & nil ei
dicunt. Numquid uere cognouerunt principes.
quia hic est xp̄e. Sed hunc scimus unde sit.
xp̄e autē cum uenerit. nemo scit unde sit.

Clamabat ergo in templo docens ihe. & dicens. Et
me scitis. & unde sim scitis. Et a me ipso non ueni.
sed est uerus qui misit me. quē uos nescitis. Ego

Io. I. 45. vi.
I. 46. vi.
L. 2. 2. 2. 2.

scio eū. quia ab ipso sum. & ipse me misit.

Querebant ergo eum adprehendere. & nemo misit in illū manus. quia non dum uenerat hora eius.

De turba autē. multi crediderunt in eū. & dicebant. Xpc cum uenerit. numquid plura signa faciet. quā quę hic facit. ~ Audierunt pharisei turbam murmurantem de illo hec.

Et miserunt principes & pharisei ministros ut appre- henderent eum. **D**ixit ergo ihc. Adhuc modicū tempus uobiscum sum. & uado ad eū qui misit me.

Queritis me. & non inuenietis. Et ubi sum ego. uos nō potestis uenire. Dixerunt ergo iudei. ad semetipsos. Quo hic iturus est. quia non inuenimus eum. ~ Num quid in dispersionem gentiū iturus est. & docturus gentes. ~ Quis est hic sermo quē dixit. ~ queritis me. & nō inuenietis. ~ Et ubi sum ego. uos nō potestis uenire. ~ Innouissimo autē die magno festiuitatis. sta- bat ihc & clamabat dicens. Siquis sitit. ueniat ad me & bibat. Qui credit in me sicut dicit scrip- tura. flumina de uentre ei. fluent aque uiuæ. Hoc autē dixit de spū. quē accepturi erant cre- dentes in eum. Non dum enī erat spc datus. quia ihc non dum fuerat glorificatus.

Ex illa ergo turba eū audissent hos sermones ei dice- bant. Hic ē uere pphā. Alii dicebant. hic ē xpc.

Quidā autē dicebant. Numquid a galilæa xpc uenit. ~ nonne scriptura dicit. quia ex semine dauid.

& de bethleem castello. ubi erat dñs. uenit xpc.

Dissensio itaq; facta est inter turba. propter eum.

Quidam aut ex ipsis uolebant adprehendere eum. sed nemo misit super illum manus.

Venerunt ergo ministri ad principes & phariseos. & dixerunt eis illi. Quare ñ adduxistis eum? Responderunt ministri. Numquid sic locutus est homo. sic hic homo. Responder ergo eis pharisei. Numquid & uos seducti estis? Numquid aliquis ex principib; credidit in eum. aut ex phariseis? Sed turba hæc quæ ñ nouit legem. maledicti sunt. Dicit nichodemus ad eos. ille qui uenit ad eum nocte. qui unus erat ex ipsis. Numquid lex nra iudicat hominem. nisi audierit ab ipso prius. & cognouerit qd faciat? Responder & dixerunt ei. Numquid & tu galileus es? Scrutare scripturas & uide. quia ppheta a galilea ñ surgit. Et reuersi sunt unusquisq; in domum suam. Ihesus aut perrexit in montem oliueti. & diluculo iterum uenit in templum. & omnis populus. uenit ad eum. Et sedens. docebat eos. Adducunt aut scribe & pharisei. mulierem in adulterio deprehensam. & statuerunt eam in medio. & dixerunt ei. Magister. hæc mulier modo deprehensa est in adulterio. In lege aut moyses mandauit nob. huiusmodi lapidare. Tu ergo quid dicis? Hæc aut dicebant temptantes eum. ut possent accusare eum. Ihesus aut inclinans se deorsum. digito scribebat in terra. Cum aut pseuerarent interrogantes eum. Irexit

¶. L. x. c. x. c.

¶. L. x. c. x. c.

¶. L. x. c. x. c.

¶. L. x. c. x. c.

¶. L. x. c. x. c.

¶. L. x. c. x. c.

¶. L. x. c. x. c.

¶. L. x. c. x. c.

se. & dixit eis. Qui sine peccato ē ur̄m. primus in illā la-
pidē mittat. Et iterū se inclinans. scribebat in terra.
Audientes autē unus post unū exiebant. Incipientes
a seniorib⁹. Et remansit solus. et mulier in medio stans.
Irigens autē se ih̄c. dixit ei. Mulier: ubi sunt qui te
accusabant. ~ Nemo te condemnauit. ~ Quē dixit. Ne-
mo dñō. Dixit autē ih̄c. Nec ego te condemnabo. Va-
de & amplius iam noli peccare. Iterū ergo locutus est
eis ih̄c. dicens. Ego sum lux mundi. Qui sequitur me.
n̄ ambulat in tenebris. sed habebit lucē uitę. Dixerunt
ergo pharisei. Tu de te ipso testimoniū phibes. testimo-
niū tuū n̄ est uerum. Respondit ih̄c. & dixit eis. Et si
ego testimoniū perhibeo de me ipso. uerū est testimoniū
meum. Quia scio unde ueni. & quo uado. Illos autē nesci-
tis unde uenio. aut quo uado. Vos scdm carnē iudicatis.
ego n̄ iudico quemquā. Et si iudico ego. iudiciū meū ue-
rum est. Quia solus non sum. sed ego & qui me misit patr̄.
Et in lege ur̄a scriptū est. quia duorū hominū testimoniū
uerū est. Ego sum qui testimoniū phibeo de me ipso. &
testimoniū phibet de me. qui misit me pater. Dice-
bant ergo ei. Ilbi est pater tuus. ~

Respondit ih̄c. Neq; me scitis. neq; patrem meū. Si me
scitis. forsitan & patrem meum sciretis.

Hec locutus est uerba in gāhophilatio. docens in templo.
Et nemo adprehendit eū. quia nec dū uenerat hora eius.

DIXIT ERGO ITERV̄ EIS IH̄C
Ego uado. & queritis me. & in peccato ur̄o moriemini.

Quo ego uado. uos n̄ potestis uenire. Dicebant ergo iudei.
Numquid interficiet semetipsū? Quia dicit. quo ego uado.
uos n̄ potestis uenire. Et dicebat eis. Uos de deorsu estis.
ego de supernis sum. Uos de mundo hoc estis. ego n̄ sum de
hoc mundo. Dixi ergo uob. quia moriemini in peccatis
ūris. Si enim n̄ credideritis quia ego sum. moriemini in
peccato ūro. Dicebant ergo ei. Tu quis es? Dicit eis ihe.
Principiū. quia & loquor uob. Multa habeo de uobis
loqui & iudicare. sed qui misit me uerax est. Et ego
quē audiui ab eo. hec loquor in mundo. Et non cog-
nouerunt. quia patrē eis dicebat d̄m. Dixit ergo eis ihe.
Cum exaltaueritis filiū hominis. tunc cognoscetis.
quia ego sum. Et amen ipso. facio nihil. Sed sic docuit
me pater. hec loquor. Et qui me misit meū est. n̄ relin-
quit me solum. Quia ego quē placita sunt ei. facio sem-
per. Hec loquente illo. multi crediderunt in eū. Dicebat
ergo ihe ad eos. qui crediderunt ei iudeos. Si uos man-
seritis in sermone meo. uere discipuli mei eritis. Et
cognoscetis ueritatē. & ueritas liberauit uos. Respon-
derunt ei. Semen abrahe sumus. & nemini seruiui-
umquā. Quomodo tu dicis liberi eritis? Respondit
eis ihe. Amen am̄ dico uob. Quia omnis qui facit pec-
catū. seruus est peccati. Seruus autē n̄ manet in domo
in ænum. filius manet in ænum. Si ergo liberauit uos
filius. uere liberi eritis. Scio quia filii abrahe estis. sed
queritis me interficere. Quia sermo meus. n̄ capit in
uob. Ego quod uidi apud patrē loquor. & uos quē uidis

us apud patre ur̄m facitis. Responder̄ & dixerunt ei.
Pater nr̄. abraham est. Dicit eis ih̄c. Si filii abrahe estis.
opera abrahe facite. Nunc aut̄ queritis me interficere.
homine qui ueritatē uob̄ locutus sum. quā audiui a
dō. Hoc abraha n̄ fecit. Vos facitis. opera patris ur̄i.
Dixerunt itaq; ei. Nos ex fornicatione n̄ sumus nati.
unū patre habemus dīm. Dixit ergo eis ih̄c. Si d̄s pat̄
ur̄ est. diligetis utiq; me. Ego enim ex dō processi.
& ueni. Neq; enim a me ipso ueni. sed ille me misit.
Quare loquela mea n̄ cognoscitis. quia n̄ potestis au
dire sermonē meū. Vos ex patre diabolo estis. & desi
deria patris ur̄i uultis facere. Ille homicida erat ab
initio. & in ueritate n̄ stetit. quia ueritas non est in
eo. Cum loquitur mendatiū. ex propriis loquitur.
quia mendax est & pater eius. Ego aut̄ quia ueritatē
dico. n̄ creditis mihi. **D**icebat ih̄c turbis iudeorū.
& principib; sacerdotū. Quis ex uob̄ arguat me de pec
cato. Si ueritatē dico. quare uos n̄ creditis m̄. Qui ē
ex dō. uerba dī audit. Propterea uos n̄ auditis. quia
ex dō n̄ estis. Responder̄ igit̄ iudei. & dixer̄ ei. Non
ne benedicim̄ nos. quia samaritan̄ estis. & demoniū
habes. Respondit ih̄c. Ego demoniū n̄ habeo. sed
honorifico patre meū. & uos in honorastis me. Ego
aū n̄ quero gl̄am meā. ē qui querat & iudicet. Am̄
am̄ dico uob̄. Si quis sermonē meū seruauerit. mortē
n̄ uidebit in ānū. Dixer̄ ergo iudei. Nunc cognouim̄.
quia demoniū habes. Abraha mortuus ē & p̄phete.

et tu dicis. Si quis sermonē meū seruauerit. n̄ gustabit
mortē in æternum. Numquid tu maior es patre n̄ro
abrahā qui mortuus est. & p̄phete mortui sunt. Quē
te ipsum facis. Respondit ih̄c. Si ego glorifico me ip
sum. gl̄a mea nihil est. Est pater meus qui glorificat
me. quē uos dicitis quia d̄s n̄r est. Et non cognouis
tis eum. ego aut̄ noui eum. Et si dixerō quia n̄ scio
eum. ero similis uobis mendax. Sed scio eū. & sermonē
c̄i seruo. Abraham pater ūr exultauit. ut uideret diē
meum. Et uidit & gauisus est. Dixerunt ergo iudei.
ad eum. Quinquaginta annos n̄ dum habes. & abrahā
uidisti. Dicit eis ih̄c. Amen amen dico uob. Ante quā
abraham fieret. ego sum. Tulerunt ergo lapides. ut ia
cerent in eum. Ih̄c aut̄ abscondit se. & exiit de
templo. Et p̄teriens. uidit hominē cecū ananiam.
Et interrogauerunt eū discipuli sui. Rabbi. quis pec
cauit. Aut parentes eius. ut cecus nasceretur. Res
pondit ih̄c. Neq; hic peccauit. neq; parentes ei. sed
ut manifestentur opera d̄i in illo. Me oportet ope
rari opera eius qui misit me donec dies est. Venit nox
quando nemo potest operari. Quā diu in mundo sum.
lux sum mundi. Hec cū dixisset. exspuit in terrā. &
fecit lutū exspuito. & liniuit lutū sup̄ oculos eius. &
dixit ei. Uade laua in natatoria siloe. quod imp̄re
tatur missus. Abiit ergo & lauit. & uenit uidens.
Itaq; uicini. & qui uidebant eū prius. quia mendicos
erat. dicebant. Nonne hic ē qui sedebat. & mendi

cabat. Alii dicebant. quia hic est. Alii autē nequaquā.
sed similis est eius. Ille uero dicebat. quia ego sum. Dice-
bant ergo ei. Quomodo aperti sunt tibi oculi. Respondit.
Ille homo qui dicitur ihc. lutū fecit. & unxit oculos
meos. & dixit mihi. Uade ad natatoria siloc. & laua.
Et abi. & laui. & uidi. Et dixerunt ei. Ubi est ille. Aut
nescio. Adducunt eū ad phariseos. qui cecus fuerat.
Irat autē sabbatum. quando lutū fecit ihc. et aperuit
oculos eius. Iterū ergo interrogabant eū pharisei. quo
modo uidisset. Ille autē dixit eis. Lutū posuit mihi sup
oculos. & laui. & uideo. Dicebant ergo ex phariseis quidā.
Non est hic homo a dō. qui sabbatū n̄ custodit. Alii dice-
bant. Quomodo potest homo peccator hęc signa facere.
Et scisma erat inter eos. Dicunt ergo ceco iterum. Tu
quid dicis de eo. qui aperuit oculos tuos. Ille autē dix.
Quia propheta est. Non crediderunt ergo iudei de illo.
quia cecus fuisset & uidisset. donec uocauerunt paren-
tes eius qui uiderat. Et interrogauerunt eos dicentes.
Hic est filius ur̄ quē uos dicitis quia cecus natus est. quo
modo ergo nunc uidet. Responderunt parentes eius.
& dixerunt. Scimus quia hic filius nr̄ est. & quia cecus
natus est. Quomodo autē nunc uideat. nescimus. Aut
quis eius aperuit oculos. nos nescimus. Ipsum interro-
gate. &atem habet. ipse de se loquatur. Hęc dixerunt
parentes eius. quia timebant iudeos. Iam enim conspi-
rauerant iudei. ut si quis eū confiteretur xpm. extra
synagogā fieret. Propterea parentes ei dixerunt. quia

5 c o m
etatem habet. ipsum interrogato. Locauerunt ergo rursu
homine qui fuerat cecus. et dixerunt ei. Da glam do.
Nos scimus. quia hic homo peccator est. Dixit ergo
ille. si peccator est. nescio. Unu scio. quia cecus cum
sem. modo uideo. Dixerunt ergo illi. Quid fecit tibi.
quomodo aperuit tibi oculos. Respondit eis. Dixi uob
iam. et audistis. Quid iteru uultis audire. Numquid et
uos uultis discipuli eius fieri. Maledixerunt ei. et
dixerunt. Tu discipulus illius sis. nos autem moysi disci
puli sumus. Nos scimus. quia moysi locutus est ds.
Hunc autem nescimus unde sit. Respondit ille homo.
et dixit eis. In hoc enim mirabile est. quia uos nescitis
unde sit. et aperuit oculos meos. Scimus autem quia pec
catores. ds non audit. Sed si quis di cultor est. et uolun
tatem eius facit. hunc exaudit. A seculo non est audi
tum. quia aperuit quis oculos ceci nati. Nisi ex hic a
do. non poterat facere quicquam. Responderunt et
dixerunt ei. In peccatis natus es totus. et tu doces nos.
Et ciecerunt eu foras. Audiuit ihs quia ciecerunt eu
foras. Et cum inuenisset eum. dixit ei. Tu credis in filiu
di. Respondit ille et dixit. Quis est dne. ut creda in
eum. Et dixit ei ihs. Et uidisti eum. et qui loquitur
tecum. ipse est. At ille ait. Credo dne. Et procidens.
adorauit eum. Et dixit ei ihs. In iudiciu ego in hunc
mundu ueni. ut qui non uident uideant. et qui uident
ceci fiant. Et audierunt ex phariseis qui cum ipso erant.
et dixerunt ei. Numquid et nos ceci sumus. Dixit eis

ihc. Si cecī essetis. non haberetis peccatum. Nunc
 uero dicitis quia uidemus. peccatū ur̄m manet.

VIII.

AMEN AMEN DICO VOBIS

Qui non intrat per ostiū in ouile ouium. sed ascendit
 aliunde. ille fur est & latro. Qui aut̄ intrat postū.
 pastor est ouium. Huic ostiarius aperit. & oues uo
 cem eius audiunt. Et proprias oues uocat nomina
 tim. & educit eas. Et cum pprias oues emiserit. an
 te eas uadit. Et oues illū secuntur: quia sciunt
 uocem eius. Alienū aut̄ non secuntur: sed fugiunt
 ab eo. quia non nouerunt uocē alienorū. Hoc pro
 uerbiū dicit eis ihc. Illi aut̄ non cognouerunt.
 quid loqueretur eis. Dixit ergo eis. iterum ihc.
 Amen amen dico uobis. quia ego sum ostiū ouium.
 Omnes quot quot uenerunt. fures sunt & latrones.
 sed non audierunt eos oues. Ego sum ostium. Per me
 si quis introierit saluabitur: & ingredietur: & egre
 dietur: & pascua inueniet. Fur non uenit. nisi ut
 furetur: & mactet & perdat. Ego ueni ut uitā ha
 beant. & habundantius habeant. [†] Ego [†] sum pastor
 bonus. Bonus pastor: animā suam dat. p ouibus.
 Mercennarius & qui non est pastor: cuius non sunt
 oues pprie. uidet lupū uenientē. & dimittit oues &
 fugit. Et lupus rapit. & dispergit oues. Mercennarius
 aut̄ fugit. quia mercennarius est. & non p̄tinet ad
 eum de ouibus. Ego sum pastor bonus. Et cognos
 co meas. & cognoscunt me mee.

Jo. 10. 1.
 2. 10.
 1. 10. 10.
 1. 10. 10.
 1. 10. 10.
 1. 10. 10.
 1. 10. 10.

Sicut nouit me pater. & ego agnosco patrem.

Et animam meam pono pro ouibus meis.

Et alias oues habeo. que non sunt ex hoc ouili. & illas oportet me adducere. & uocē meā audient. Et fiet unū ouile. & unus pastor. Propterea me pater diligit. quia ego pono animā meā. ut iterū sumā eam. Nemo tollit eam a me. sed ego pono eam a me ipso. Potestatem habeo ponendi eam. & potestatem habeo sumendi eam iterum. Hoc mandatū accepi a patre meo. Dissensio iterū facta est inter iudeos. ppter sermones hos. Dicebant autē multi ex ipsis. Demonium habet et insanit. quid cum auditis. Alii dicebant. Hec uerba non sunt demoniū habentis. Numquid demoniū potest cecorum oculos aperire.

Facta sunt autē cene in hierosolymis. & hic mps erat. Et ambulabat ihc in templo. in porticu salomonis. Circumdederunt ergo eū iudei. & dicebant ei. Quousque animā nrām tollis. Si tu es xpc dic nobis palam. Respondit eis ihc. loquor uobis & non creditis. Opera que ego facio. in nomine patris mei. hec testimoniū perhibent de me. Sed uos non creditis. quia non estis ex ouibus meis. Oues meę uocē meā audient. & ego agnosco eas. Et secuntur me. & ego uitam æternā do eis. & non peribunt in æternum. Et non rapiet eas quisquā de manu mea. Pater meus quod dedit mihi. maius omnib; est. Et nemo potest rapere de manu patris mei. Ego & pater unum sum.

Sustulerunt lapides iudei . ut lapidarent eum . R. spon
dit eis ihs . Multa bona opera ostendi uobis ex patre meo .
ppter quod eorum opus me lapidatis . R. sponderunt ei
ergo iudei . De bono opere non lapidamus te . sed de
blasphemia . It quia tu homo cum sis . facis te ipsū dñm .
R. spondit eis ihs . Nonne scriptū est in lege ur̃a . quia
ego dixi dñi estis . Si illos dixit deos . ad quos sermo
dñi factus est . It non potest solui scriptura . quē pater
scificauit & misit in mundum . Illos dicentis quia blas
phemas . quia dixi filius dñi sum . Si non facio opera
patris mei . nolite credere mihi . Si aut facio . & si mi
hi non uultis credere . operibus credite . It cognoscatis
& credatis . quia in me est pater . & ego in patre .

Querabant ergo eum apprehendere . & exiuit de mani
bus eorum . It abiit . transiordanen in eū locum . ubi
erat iohannes baptizans primū & mansit illic .

Et multi uenerunt ad eum . & dicebant . Quia iohan
nes quidē signum fecit nullum . Omnia aut quę
cumq; dixit ioh̃s de hoc uera erant . & multi credider̃ in eū .

Erat aut quidā languens laharus abethania . de cas
tello marię & marthę sororis eius . Maria aut erat
quę unxit dñm unguento . & ceteris pedes eius ca
pillis suis . Cuius frater laharus infirmabatur . Mise
runt ergo sorores eius ad eum dicentes . Dñe . ecco quē
amas infirmatur . Audiens aut ihs . dixit eis . In
firmitas hęc non est ad mortem . sed pro gl̃a dñi . ut
glorificetur filius dñi p eam . Diligebat ihs martham

50
et maria sorore eius et laharum. Ut ergo audiuit quia
infirmabatur. tunc quidem mansit in eodem loco duobus
diebus. De inde post hec. dicit discipulis suis. Iam
in iudeam terra iterum. Dicunt ei discipuli. Rabbi.
nunc querebant te iudei lapidare. et iterum uadis illuc.
Respondit ihc. Nonne duodecim hore sunt diei.
Siquis ambulauerit in die non offendit. quia lucem
huius mundi uidet. Si autem ambulauerit nocte offen
dit. quia lux non est in eo. Hec ait. et post hec dicit
eis. Laharus amicus noster dormit. sed uado ut a
somno exsuscitem eum. Dixerunt ergo discipuli eius.
Dne. si dormit saluus erit. Dixerat autem ihc de morte
eius. Illi autem putauerunt. quia de dormitione som
ni diceret. Tunc ergo dixit eis ihc manifeste. Lahar
us mortuus est. Et gaudeo propter uos ut credatis.
quonia non eram ibi. sed uenimus ad eum. Dixit
ergo thomas qui dicitur didimus. ad condiscipulos.
Iamus et nos. ut moriamur cum eo. Venit itaque ihc.
et inuenit eum. quattuor dies iam in monumento
habentem. Erat autem bethania iuxta hierosolimam.
quasi stadiis quindecim. Multi autem ex iudeis ue
nerant ad martham et mariam. ut consolarentur
cas de fratre suo. Martha ergo ut audiuit quia ihc
uenit. occurrit illi. Maria autem. domi sedebat.
Dixit ergo martha ad ihm. Dne. si fuisses hic. frater
meus non fuisset mortuus. Sed et nunc scio. quia
quecumque poposceris a do. dabit tibi ds. Dicit illi ihc.

Resurgat frater tuus. Dicit ei martha. Scio quia resur-
gat in resurrectione. In nouissimo die. Dicit ei ihc.
Ego sum resurrectio & uita. Qui credit in me. etiam
si mortuus fuerit uiuet. Et omnis qui uiuit & cre-
dit in me. non morietur in aeternum. Credis hoc?
At illi. Iteq; dñe. Ego credidi. quia tu es xpc filius
di. qui in hunc mundu uenisti. Et cum hec dixisset.
abiit & uocauit maria sorore sua silentio dicens. Ma-
gister adest. & uocat te. Illa ut audiuit surgit ci-
to. & uenit ad eum. Non dum enim uenerat ihc in
castellum. sed erat adhuc in illo loco. ubi occurre-
rat ei martha. Iudei igitur qui erant cu ea in domo.
& consolabantur eam. Cum uidissent maria quia
cito surrexit & exiit. secuti sunt eam dicentes. Quia
uadit ad monumentum. ut plorat ibi. Maria ergo
cum uenisset. ubi erat ihc uidens eum. cecidit ad
pedes eius. & dixit ei. Dñe si fuisses hic. non ees
mortuus frater meus. Ihc ergo uidens eam ploran-
tem. & iudeos qui uenerant cum ea plorantes. fre-
muit spu. & turbauit se ipsum. & dixit. Ubi posu-
istis eum? Dicunt ei. Dñe. ueni & uide. Et lacrima-
tus est ihc. Dixerunt ergo iudei. Ecce quomodo
amabat eum. Quidam aut dixerunt ex ipsis. Non
poterat hic qui aperuit oculos cecis. facere ut &
hic non moreretur? Ihc ergo rursus fremens in se
in ipso. uenit ad monumentum. Erat aut specun-
ca. & lapis suppositus erat ei. At ihc. Tollite lapi

dem . Dicit ei martha soror eius . qui mortuus fuerat .
Dñe . iam factu quattuoriduanus enim est . Dicit ei ihc .
Nonne dixi tibi . quoniam si credideris . uidebis gl'am
dñi . Tulerunt ergo lapidem . Ihc autē eleuatis sursum
oculis . dixit . Pater grās ago tibi . quoniam audistis me .
Igo autē sciebam . quia semper me audis . Sed propter
populū qui circumstat dixi . ut credant quia tu me
misisti . Hec cum dixisset . uoce magna clamauit .
Lāhare . ueni foras . Et statim prodit qui fuerat mortuus .
ligatus pedes & manus in stratis . Et facies illius . sudario
erat ligata . Dicit eis ihc . Soluite eum . & sinite abire .
Multi ergo ex iudeis qui uenerant ad maria . & uide
rant quę fecit . crediderunt in eum⁺ . Quidam autē
ex ipsis abierunt ad phariseos . & dixerunt eis quę fe
cit ihc . **C**ollegerunt ergo pontifices & pharisei conciliū .
& dicebant . Quid facimus . quia hic homo multa sig
na facit . Si dimittimus eum sic . omnes credent in
eum . Et uenient romani . et tollent nr̄m & locum
& gentem . Unus autē ex ipsis caiphas . cum ēet ponti
fex anni illius . dixit eis . Uos nescitis quicquam . nec
cogitatis quia expedit nobis . ut unus moriatur ho
mo pro populo . & non tota gens pereat . Hoc autē a
semetipso non dixit . sed cum ēet pontifex anni illi
pphetauit . quia ihc mortuus erat pro gente . Et
non pro gente tantum . sed ut filios dñi qui erant dispersi
congregare in unum .

A bullo ergo die . cogitauerunt ut interficerent eum .

Ih̄c aut̄ iam non in palam ambulabat apud iudeos.
sed abiit in regionē iuxta desertū. in ciuitatē que di-
cit̄ effrem. Et ibi morabat̄ cum discipulis suis.

PROXIMV̄ AUTĒ ERAT
pascha iudeorum.

Et ascenderunt multi hierosolymā de regione ante
pascha ut scificarent se ipsos. Querebant ergo ihm̄.
& conloquebantur ad inuicē in templo stantes. Quid
putatis quia n̄ uenit ad diē festū. Dederant aut̄ pontifi-
ces & pharisei mandatum. ut si quis cognouertit
ubi sit. indicet ut adprehendant eum.

Ih̄c ergo ante sex dies pasche uenit bethaniam. ubi
erat laharus mortuus. quem suscitauit ih̄c.

Fecerunt aut̄ ei cenā ibi. & martha ministrauit. laha-
rus uero. unus ex discumbentibus erat cum eo. Maria
ergo accepit libram unguenti nardi pistici preciosi.
& unxit pedes ih̄c. & extersit capillis suis pedes eius.
Et domus impleta est. ex odore unguenti. Dicit ei un⁹
ex discipulis eius. iudas scariothis. qui erat cum tradi-
turus. Quare hoc unguentū non uendidit trecentis
denariis. & datum est egenis. Dixit aut̄ hoc. non
quia de egenis pertinebat ad eum. sed quia fur
erat & loculos habens. ea que mittebantur. portabat.
Dixit ergo ih̄c. Sine illam. ut in diem sepulture
mee. seruet illud. Pauperes enim semper habetis uo-
biscum. me autem non semper habetis.

Cognouit ergo turba multa ex iudeis quia illic est.

& uenerunt non propter ihm tantum. sed ut laharū
uiderent. quē suscitauit a mortuis. Cogitauerunt
autē principes sacerdotū. ut & laharū interficerent. Quia
multi ppter illū abibant ex iudeis. & credebant in ihm.

In crastinum autē turba multa quę uenerat ad die
festum. Cum audissent quia uenit ihc hierosolymia.
acceperunt ramos palmarum. & processerunt ob
uiam ei. & clamabant. Osanna. benedictus qui ue
nit in nomine dñi. rex israhel.

Et inuenit ihc asellum. & sedit super eum sicut
scriptum est. Noli timere filia sion. ecce rex tuus
uenit. sedens super pullum asinae.

Hec non cognouerunt discipuli eius primū. sed quan
do glorificatus est ihc. Tunc recordati sunt. quia
hec erant scripta de eo. & hec fecerunt ei. Idemo
nium ergo perhibebat turba quę erat cum eo.
quando laharum uocauit de monumento. & susci
tauit eum a mortuis. Propterea & obuiam uenit
ei turba. quia audierunt eum fecisse hoc signum.
Pharisei ergo. dixerunt ad semetipsos. Uideris quia
nihil proficimus. ecce mundus totus post eum
abit. Erant autē gentiles quidam ex his. qui ascen
derant. ut adorarent in die festo. Hi ergo accesse
runt ad philippum. qui erat abethsaida galilee.
& rogabant eum dicentes. Dñe. uolumus ihm
uidere. Uenit philippus. & dicit andrę. Andre
as rursum. & philippus dixerunt ihu.

1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1.

1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1.

1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1.

Ihesus autem respondit eis dicens. Venit hora. ut
glorificetur filius hominis.

Amen amen dico vobis. Nisi granum frumenti caderet
in terram mortuum fuerit. ipsum solum manet. Si
autem mortuum fuerit. multum fructum affert.

Qui amat animam suam perdet eam. Et qui odit animam
suam in hoc mundo. In vitam aeternam custodit eam.

Siquis mihi ministrat. me sequatur. Et ubi sum ego.
illuc et minister meus erit. Siquis mihi ministraue-
rit. honorificavit eum pater meus qui est in celis.

Nunc anima mea turbata est. et quid dicam? Pater.
salvifica me ex hora hac.

Sed propterea veni in horam hanc. Pater. clarifica no-
men tuum. Venit ergo vox de celo. et clarificaui.
et iterum clarificabo. Turba ergo que stabat et audie-
bat. dicebat tonitruum factum esse. Alii dicebant. ange-
lus ei locutus est. Respondit ihesus. et dixit. Non prop-
ter me vox hec venit. sed propter vos. Nunc iudici-
um est mundi. nunc princeps huius mundi cietur
foras. **E**t ego si exaltatus fuero a terra. omnia traham
ad me ipsum. Hoc autem dicebat. significans quia
morte esset mortuus. Respondit ei turba. Nos au-
divimus ex lege. quia christus manet in aeternum.
Et quomodo tu dicis. oportet exaltari filium hominis?
quis est filius iste hominis? Dixit ergo eis ihesus. Ad
huc modicum lumen in vobis est. Ambulate dum
lucem habetis. ut non tenebre vos comprehendant.

It qui ambulat in tenebris. nescit quo uadat. Dum
lucē habetis credite in lucē. ut filii lucis sitis. [†]Acce
locutus est ihc & abiit. & abscondit se ab eis. Cum
autē tanta signa fecisset corā eis. non credebant in
eum. Ut sermo esaię prophete impleretur quem
dixit. Dñe quis credidit auditui nostro. & brachi
um dñi cui reuelatum est.

Propterea non poterant credere. quia iterum dixit
esaias. [†]Excecauit oculos eorū. & indurauit eorum
cor. ut non uideant oculis. & intellegant corde. &
conuertantur & sanem eos.

Hic dixit esaias. quando uidit glām eius. & locutus
est de eo. Uerumtamen. & ex principibus multi cre
diderunt in eum. Sed propter phariseos non con
fitebantur. ut de synagoga non eicerent. Dillexerunt
enim glām hominum. magis quā glām di.

Ihc autē clamauit. & dixit. Qui credit in me. non
credit in me. sed in eum qui misit me. It qui uidet
me. uidet eum qui misit me.

Ego lux in mundū ueni. ut omnis qui credit in me in
tenebris non maneat. It si quis audierit uerba
mea. & non custodierit ea. ego n̄ iudico eum. Non
enim ueni ut iudicē mundū. sed ut saluificē mun
dum. Qui spernit me & n̄ accipit uerba mea. habet
qui iudicet eum. Sermo quē locutus sum. ille iudi
cabit eū in nouissimo die. Quia ego ex me ipso non
sum locutus. sed qui misit me pater. Ipse mihi man

Jo. 1. viii.
T. 1. c. 1. viii.
D. 1. c. 1. viii.
L. 1. c. 1. viii.

Jo. 1. c. 1.
T. 1. c. 1.
D. 1. c. 1.
L. 1. c. 1.

Jo. 1. c. 1.
T. 1. c. 1.
D. 1. c. 1.
L. 1. c. 1.

Jo. 1. c. 1.
T. 1. c. 1.
D. 1. c. 1.
L. 1. c. 1.

datū dedit. quid dicā. & quid loquar. Et scio quia
mandatū eius. uita æterna est. Quē ergo ego loquor:
sicut dixit mihi pater: sic loquor.

xi.

ANTE DIEM^{an} FESTV
PASCHE. SCIENS ILLĒ QVIA VENIT IIVS HORA.
ut transcat ex hoc mundo ad patrem. Cum di
lexisset suos qui erant in mundo. in finē dilexit eos;

I. o. xiii.
I. o. xiii.

Et cēna facta. cum diabolus iam misisset incor: ut
traderet eum iudas simonis scariothis.

I. o. xiiii.
I. o. xiiii.
I. o. xiiii.

Sciens quia omnia dedit ei pater in manus. & quia a
dō exiuit. & ad dñm uadit.

I. o. xv.
Col.

Surgit a cēna. & ponit uestimenta sua. Et cum acce
pisset linteam. p̄cinxit se. De inde mittit aquam
in peluim. & cepit lauare pedes discipulorū. & ex
tergere linteo quo erat p̄cinctus; Venit ergo ad
symonē petrum. Et dicit ei petrus, Dñe. tu mihi
lauas pedes. Respondit ihe. & dicit ei, Quod ego
facio tu nescis modo. scies autē postea. Dicit ei petrus;
Non lauabis mihi pedes in eternum. Respondit ei
ihe. Si non laucro te. non habebis partem mecum.
Dicit ei symon petrus; Dñe. non tantum pedes me
os. sed & manus & caput. Dicit ei ihe. Qui lotus
est. non indiget nisi ut pedes lauet. sed est mun
dus totus. Et uos mundi estis. sed non omnes. Scie
bat enim quis nam ēēt. qui traderet eum. Propterea
dixit. non estis mundi omnes. Postquam ergo lauit
pedes eorum & accepit uestimenta sua. Cum recu

500
buisset. iterum dixit eis. Scitis quid fecerim uobis.
Ilos uocatis me magister & dñe. & benedictis.
sum et enim; Si ergo ego laui pedes uestros
dñs & magister: & uos debetis alter alterius la
uare pedes; Exemplum enim dedi uobis. ut quō
admodum ego feci uobis. ita & uos faciatis;

Amen amen dico uobis. non est seruus maior do
mino suo. neq; apostolus maior eo qui misit illum.
Si hec feceritis. beati eritis si feceritis ea;

Non de omnibus dico uobis. ego scio quos elegerim.
Sed ut ^{ad}impleatur scriptura. Qui manducat meum
panem. leuauit contra me calcaneum suum;
A modo dico uobis priusquā fiat. ut credatis cum
factum fuerit quia ego sum; Amen amen dico uo
bis. Qui accipit siquem misero. me accipit. Qui
autē me accipit. accipit eum qui me misit.

Cum hec dixisset ihc. turbatus est spiritu. & protesta
tus est & dixit; Amen amen dico uobis. Quia
unus ex uobis tradet me;

Aspiciebant ergo adinuicem discipuli. haestan
tes de quo diceret;

Erat ergo recumbens unus ex discipulis eius in sinu
ihu. quē diligebat ihc. Innuit ergo huic symon
petrus. & dicit ei. Quis est de quo dicit? Itaq; cū
recubuisset ille supra pectus ihu. dicit ei. Dñe.
quis est? Respondit ihc. Ille est cui ego in
tinctum panem porrexero.

Et cum intinxisset panem. dedit iudeo simonis scariothis,

Et post buccellam. tunc introiit in illum satanas,

Et dixit ei ihc. Quod facis. fac etiam, Hoc autem nemo sciuit discumbentium. ad quid dixerit ei, Quidam autem putabant quia loculos habebat iudas. quia dicit ei ihc. Mea quoque opus sunt nobis ad diem festum. aut egenus aliquid daret, Cum ergo accepisset ille buccellam. exiit continuo, Erat autem nox, Cum ergo exisset. dicit ihc. Nunc clarificatus est filius hominis. & deus clarificatus est in eo. Si deus clarificatus est in eo. & deus clarificabit cum in semetipso. & continuo clarificabit cum, Filioli. adhuc modicum uobiscum sum. Queritis me. & sicut dixi iudeis quo ego uado. uos non potestis uenire. Et uobis dico modo. Mandatum nouum do uobis ut diligatis inuicem sicut dilexi uos. ut & uos diligatis inuicem, In hoc cognoscent omnes quia mei discipuli estis. si dilectionem habueritis ad inuicem,

Oicit ei symon petrus. Domine. quo uadis. Respondit ihc. Quo ego uado non potes me modo sequi. sequeris autem postea, Dicit ei petrus. Quare non possum te sequi modo. Anima mea pro te ponam, Respondit ihc. Animam tuam pro me ponis. Amen amen dico tibi. Non cantabit gallus donec me ter neges, Et ait discipulis suis,

Non turbetur cor uestrum. creditis in deum. & in me credite, In domo patris mei mansiones multe sunt,

Si quominus. dixissem uobis. quia uado parare uobis
locum; Et si abiero & preparaueo uobis locum. iterum
uenio & accipiam uos ad me ipsum. ut ubi sum ego.
& uos sitis. Et quo ego uado scitis. & uia scitis; Dicit ei
thomas. Nō. nescimus quo uadis. Et quomodo possum
uia scire. Dicit ei ihc. Ego sum uia. & ueritas & uita;

Nemo uenit ad patrem. nisi per me. Si cognouissetis
me. & patrem meum utiq; cognouissetis. Et amodo
cognoscitis eum. & uidistis eum. Dicit ei philippus. Nō.
ostende nobis patrem. & sufficit nobis. Dicit ei ihc.

Tanto tempore uobiscum sum. & non cognouistis me.
Philippe. Qui uidet me. uidet & patrem. Quomodo tu
dicis. ostende nobis patrem. Non credis. quia ego in
patre. & pater in me est. Verba que ego loquor uo
bis. a me ipso non loquor. Pater aut in me manens
ipse facit opera; Non creditis quia ego in patre. & pater
in me est. Alioquin. propter opera ipsa credite;

Amen amen dico uobis. Qui credit in me. opera que
ego facio & ipse faciet. & maiora horum faciet.
quia ego ad patrem uado;

Et quodcumq; petieritis in nomine meo hoc faciam.
ut glorificetur pater in filio. Siquid petieritis in no
mine meo. hoc faciam. Si diligitis me. mandata mea
seruate. Et ego rogabo patrem. & alium paraclytum
dabit uobis. ut maneat uobiscum in æternum. Spm
ueritatis que mundus non potest accipere. quia non
uidet eum. nec scit eum. Nos aut cognoscetis eum.

quia apud uos manebit. & in uobis erit; **N**on relin-
quam uos orphanos. ueniam ad uos; **A**d huc modicum.
& mundus me iam non uidet; **U**os autem uidetis me.
quia ego uiuo. & uos uiuetis; **I**n illo die uos cognoscetis
quia ego sum in patre meo. & uos in me. & ego in uobis;
Qui habet mandata mea & seruat ea. ille est
qui diligit me;

Qui autem diligit me. diligetur a patre meo. **E**t ego
diligam eum. & manifestabo ei me ipsum;

Dicit ei iudas. Non ille scariothis; **D**ne. quid factum
est. quia nobis manifestaturus es te ipsum & non mun-
do. **R**espondit ihc. & dixit ei; **S**i quis diligit me.
sermonem meum seruabit; **E**t pater meus diligit
eum. & ad eum ueniemus. & mansionem apud eum fa-
ciemus; **Q**ui non diligit me. sermones meos non seruat;

Et sermonem quem audistis non est meus. sed eius
qui misit me patris; **N**unc locutus sum uobis.
apud uos manens;

Paracletus autem spiritus scs quem mittet pater in no-
mine meo. ille uos docebit omnia. **E**t suggeret
uobis omnia quecumque dixero uobis; **P**acem relin-
quo uobis. pacem meam do uobis; **N**on quomodo
mundus dat. ego do uobis; **N**on turbetur cor ur̄m.
neque formidet; **A**udistis quia ego dixi uobis. uado
& uenio ad uos; **S**i diligetis me. gauderetis utique;
quia uado ad patrem. quia pater maior me est;
Et nunc dixi uobis priusquam fiat. ut cum factum

fuert credatis; lam non multa loquar uobiscum;
 Venit enim princeps mundi huius. & in me non habet
 quicquam. Sed ut cognoscat mundus quia diligo
 patrem. & sicut mandatum dedit. mihi pater sic
 faci. o. Surgite camus hinc.

EGO SUM VITIS VERA.

& pater meus agricola est. Omne palmitē in me
 non ferentē fructum. tollat eum. Et omne qui fert
 fructū. purgabit eum ut fructū plus adferat. lam
 uos mundi estis. propter sermonē quē locutus sum
 uobis. Manete in me. & ego in uobis. Sicut palmes
 non potest ferre fructū a semetipso nisi manserit in
 uitā. sic nec uos nisi in me manseritis. Ego sum ui
 tis. uos palmites. Qui manet in me. & ego in eo.
 Ille fert fructū multum. quia sine me nihil po
 testis facere. Si quis in me non manserit. mittit foras.
 sic palmes & arebit. Et colligent eū. & in ignē mittent & ardet.

Si manseritis in me. & uerba mea in uobis manserint.
 quodcumq; uolueritis petitis. & fiet uobis.

In hoc clarificatus est pater meus. ut fructū pluri
 mum adferatis. & efficiamini mei discipuli. Sicut
 dilexit me pater. & ego dilexi uos. manete in di
 lectione mea. Si pręcepta mea seruaueritis. manebitis
 in dilectione mea. Sicut & ego patris mei prę
 cepta seruauī. & maneo in eius dilectione. Hęc lo
 cutus sum uobis. ut gaudium meum in uobis sit.
 & gaudiū urūm impleatur. Hoc est pręceptū meū.

ut diligatis inuicē . sicut dilexi uos ;

Maiorem hac dilectionē nemo habet . ut animam suā
 quis ponat pro amicis suis ;

Vos amici mei estis . si feceritis quę ego precipio uobis
 iam non dicā uos seruos . quia seruus nescit quid fa
 ciat dominū eius . illos autē dixi amicos . quia omnia
 quęcumq; audiui a patre meo . nota feci uobis .
 Non uos me elegistis . sed ego elegi uos .

Et posui uos ut caris & fructum afferatis . & fructus
 uester maneat . **E**t quodcumq; petieritis pa
 trem in nomine meo . det uobis ;

Hec mando uobis . ut diligatis . & inuicē ; Si mun
 dus uos odit . scitote quia me priorem uobis odio
 habuit . Si de mundo fuissetis . mundus qđ suū erat
 diligeret . Quia uero de mundo non estis . sed ego ele
 gi uos de mundo . Propterea odit uos mundus ;

Mementote sermonis mei quem ego dixi uobis . non
 est seruus maior domino suo ;

Si me persecuti sunt . & uos persequentur . Si sermonē
 meū seruauerunt . & uestrum seruabunt ;

Sed hęc omnia facient uobis . propter nomen meum .

Quia nesciunt eum . qui misit me ;

Si non uenissem & locutus fuisset eis . peccatum
 non haberent . Nunc autē excusationē non habent
 de peccato suo . **Q**ui me odit . & patrē meū odit .

Si opera non fecissem in eis quę nemo alius fecit .
 peccatū non haberent . Nunc autē & uiderunt . &

oderunt & me & patrem meum. Sed ut impleatur
sermo qui in lege corū scriptus est. quia odio habue-
runt me gratis; **C**um autē uenerit paraclytus quo
ego mitto uobis a patre spm ueritatis qui a patre proce-
dit. ille testimoniū perhibebit de me.

Et uos testimoniū perhibebitis. quia ab initio mecu-
m estis; Hec locutus sum uobis. ut non scandalizet
mini; absq; synagogis facient uos;

Sed uenit hora. ut omnis qui interficit uos. arbitretur
obsequiū se prestare dō; Et hec facient. quia nō no-
uerunt patrem neq; me; Sed hec locutus sum uo-
bis. ut cum uenerit hora eorum reminiscamini.
quia ego dixi uobis;

Hec autē uobis ab initio non dixi. quia uobiscum
eram; **A**t nunc uado ad eū qui me misit. & nemo
ex uobis interrogat me. quo uadis. Sed quia hec lo-
cutus sum uobis. tristitia impleuit cor ur̄m; Sed
ego ueritatē dico uobis. expedit uobis ut ego uadam;
Si enim nō abiero. paraclytus non ueniet ad uos. Si
autē abiero. mitto eum ad uos; Et cum uenerit.
ille arguet mundū de peccato. & de iustitia. & de
iudicio. De peccato quidem. quia nō credunt in me.
De iustitia uero. quia ad patrem uado. & iam nō uide-
tis me. De iudicio autē. quia princeps huius mundi
iudicatus est; Adhuc multa habeo uobis dicere.
sed nō potestis portare modo; Cum autē uenerit ille sps
ueritatis. docebit uos omne ueritatē. Non enim lo-

quertur a semetipso. sed quęcumq; audiat loquatur:
 & quę uentura sunt annuntiabit uobis. Ille me clari-
 ficabit. quia de meo accipiat. & annuntiabit uobis.

Omnia quęcumq; habet pater: mea sunt.

Propterea dixi. quia de meo accipiat. & annuntiabit uobis.

Modicum etiam non uidebitis me. & iterum modicum & uide-
 bitis me. quia uado ad patrem. Dixerunt ergo disci-
 puli eius ad inuicem. Quid est hoc quod dicit nobis
 modicum & non uidebitis me. & iterum modicum & uidebi-
 tis me. & quia uado ad patrem? Dicebant ergo. Quid
 est hoc quod dicit modicum? Nescimus quid loqui-
 tur. Cognouit autem ihc. quia uolebant eum interrogare.
 & dixit eis. De hoc queritis inter uos. quia dixi modi-
 cum & non uidebitis me. & iterum & uidebitis me. modicum
 Amen amen dico uobis. quia plorabitis & flebitis uos.
 Mundus autem gaudebit. uos autem contristabimini.
 Sed tristitia uestra. uertetur in gaudium. Mulier cum parit
 tristitia habet. quia uenit hora eius. Cum autem pepererit
 puerum. iam non meminit pressurę propter gaudium.
 quia natus est homo in mundum. Et uos igitur. nunc
 quidem tristitia habetis. Iterum autem uidebo uos. & gau-
 debit cor uestrum. Et gaudium uestrum. nemo tollet
 a uobis. Et in illo die. me non rogabitis quicquam.
Amen amen dico uobis. Siquid petieritis patrem in no-
 mine meo. dabit uobis. **V**squemodo non petistis
 quicquam in nomine meo. Petite & accipietis. ut
 gaudium uestrum sit plenum.

10. elu.
sol.

Et in puerbis locutus sum uobis. Venit hora. Cū iam nō
in puerbis loquar uobis. sed palā de patre annuntiabo
uobis. Mo die in nomine meo petitis. Et nō dico uobis.
quia ego rogabo patrem de uobis. Ipse enim pater amat
uos. quia uos me amastis. & credidistis quia ego a dō
exiui. Exiui a patre. & ueni in mundū. Iterū relin
quo mundū. & uado ad patrem. Dicunt ei discipuli ei.
Ecce nunc palā loqueris. & puerbiū nullū dicis. Hunc
scimus quia scis omnia. & nō opus ē tibi. ut quis te inter
roget. In hoc credimus. quia a dō existi.

10. elu.
10. elu.
10. elu.

Respondit eis ihc. Modo creditis. Ecce uenit hora & nūc
uenit. ut dispergamini unusquisq; in propria. & me so
lum relinquatis. Et nō sum solus. quia pater mecum est.

10. elu.
x
sol.

Hec locutus sū uobis. ut in me pacē habeatis. In mundo
pressurā habebitis. Sed confidite. ego uici mundum.

10. elu.

HEC LOCUTVS EST IHC.
Et subleuatis oculis in celum dixit. Pater. uenit hora.
clarifica filiū tuum. ut filius tuus clarificet te. Sicut
dedisti ei potestatem omnis carnis. ut omne quod de
disti ei det eis uitā eternam. Nec est autē uitā aīna.
ut cognoscant te solum dīm uerum. & quē misisti
ihm xpm. Ego te clarificaui sup̄ terram. opus con
summaui. quod dedisti mihi ut facia. Et nunc cla
rifica me tu pater apud te metipsum. claritate quā
habui priusquā mundus ēet apud te. Manifestaui
nomen tuū hominibus. quos dedisti mihi de mun
do. Tui erant. & mihi eos dedisti. & sermonē tuum

seruauerunt. **N**unc cognouerunt. quia omnia que dedisti mihi abste sunt. quia uerba que dedisti mihi. dedi eis. **E**t ipsi acceperunt. & cognouerunt uere. quia ate exiui. & crediderunt quia tu me misisti. **E**go p̄ eis rogo. non p̄ mundo rogo. sed p̄ his quos dedisti mihi. quia tui sunt. **E**t mea omnia tua sunt. & tua mea sunt. **E**t clarificatus sum in eis. & iam n̄ sum in mundo. **E**t hi in mundo sunt. & ego ad te uado. **P**ater sc̄e. serua eos in nomine tuo quos dedisti mihi. ut sint unū sicut & nos. **C**um essem cū eis. ego serua bam eos. in nomine tuo. **Q**uos dedisti mihi custodiui. & nemo ex his perit nisi filius p̄ditionis. ut scriptu ra impleatur. **N**unc autē ad te uenio. & hęc loquor in mundo. ut habeant gaudiū meū impletū in semet ipsis. **E**go dedi eis sermonē tuū. & mundus odio eos habuit. quia non sunt de mundo. sicut & ego n̄ sum de mundo. **N**on rogo ut tollas eos de mundo. sed ut serues eos ex malo. **D**e mundo non sunt. sicut & ego non sum de mundo. **S**c̄ifica eos in ueritate. sermo tuus ueritas est. **S**icut tu me misisti in mundum. ita & ego misi eos in mundum. **E**t p̄ eis ego sc̄ifico me ipsum. ut sint & ipsi sc̄ificati in ueritate. **N**on p̄ his rogo tantum. sed p̄ eis qui credituri sunt. per uerbum corū in me. ut om̄s unū sint. **S**icut tu pater in me. & ego in te. ut & ipsi in nobis unū sint. ut mundus credat quia tu me misisti. **E**t ego claritate quā dedisti mihi dedi eis. ut sint unū sicut.

& nos unum sumus. Ego in eis. & tu in me. **U**t sint con
summata in unum. **E**t cognoscat mundus quia tu me mi
sisti. **E**t dilexisti eos. sicut & me dilexisti. **P**ater: quos
dedisti mihi. uolo ut ubi ego sum. & illi sint mecum.
Ut uideant claritatem meam quam dedisti mihi. quia
dilexisti me ante constitutionem mundi.

Pater iuste. & mundus te non cognouit. ego autem te cognovi.

Et hi cognouerunt quia tu me misisti. & notum eis
feci nomen tuum. & notum faciam. ut dilectio qua
dilexisti me in ipsis sit. & ego in ipsis.

Hic cum dixisset ihc. **E**gressus est cum discipulis
trans torrentem cedron ubi erat hortus. in quem in
tρουit ipse et discipuli eius.

Sciebat autem & iudas qui tradebat eum locum. quia fre
quenter ihc conuenerat illuc cum discipulis suis.

Iudas ergo cum accepisset cohortem. & a pontificibus
& pharisaeis ministros. uenit illuc cum lanternis
& facibus & armis.

Ihc itaque sciens omnia quae uentura erant super eum.
processit & dixit eis. Quem queritis. **R**esponderunt
ei. Ihesum nazarenum. Dicit eis ihc. Ego sum. **S**tabat
autem & iudas. qui tradebat eum cum ipsis. **U**t ergo
dixit eis ego sum. abierunt retrorsum. & ceciderunt
in terram. iterum ergo eos interrogauit. Quem queri
tis. **I**lli autem dixerunt. Ihesum nazarenum. **R**espon
dit ihc. Dixi uobis. quia ego sum. Si ergo me que
ritis. sinite hos abire. **U**t impleretur sermo quem

1a. el. vii.
2a. el. vii.
3a. el. vii.

1a. el. vii.
2a. el. vii.

1a. el. vii.
2a. el. vii.
3a. el. vii.

1a. el. vii.
2a. el. vii.

1a. el. vii.
2a. el. vii.
3a. el. vii.

1a. el. vii.
2a. el. vii.

dixit . quia quos dedisti mihi . n̄ p̄didi ex eis quēquam .

Simon ergo petrus habens gladiū eduxit eum . & percussit pontificis seruum . & abscidit eius auriculam dextram . Erat autem nomen seruo malchus .

Dixit ergo ih̄c petro . Mitte gladiū tuū in uaginam . Calicem quē dedit mihi pater : non biba illum .

Cohors ergo & tribunus . & ministri iudeorum . comprehenderunt ih̄m . & ligauerunt eum .

Et adduxerunt eū ad annā primum . Erat autē socer caiphe . qui erat pontifex anni illius . Erat autē caiphas . qui consiliū dederat iudeis . quia expedit unum hominem mori pro populo .

Sequēbatur autē ih̄m simon petrus . & alius discipulus .

Discipulus autē ille erat notus pontifici . & introiit cum ih̄u in atrium pontificis .

Petrus autem . stabat ad ostium foris .

Exiit ergo discipulus alius qui erat notus pontifici . & dixit ostiariē . & introduxit petrum .

Dicit ergo petro ancilla ostiaria . Numquid & tu ex discipulis es hominis istius . Dicit ille . Non sum .

Stabant autē serui & ministri ad prunas quia frigus erat . & calefaciebant se . Erat autē cum eis & petrus stans . & calefaciens se . Pontifex ergo interrogauit ih̄m de discipulis suis . & de doctrina eius .

Respondit ei ih̄c . Ego palam locutus sum mundo . ego semper docui in synagoga . & in templo quo om̄s iudei conueniunt . & in occulto locutus sum nihil .

Lo. cl. xvi.
Sol.

Lo. cl. xvi.
Sol.

Lo. cl. xvi.
Sol.

Lo. cl. xvi.
Sol.

Lo. cl. xvi.
Sol.

Quid me interrogas. Interroga eos qui audierunt quid locutus sim ipsis. Ecce hi sciunt. que dixerim ego.

Hec cum dixisset. unus ad sistens ministrorum. dedit alapam ihu dicens. Sic respondes pontifici.

Respondit ei ihs. Si male locutus sum. testimonium perhibe de malo. Si autem bene. quid me cedis.

Et misit eum annas ligatum. ad caiphan pontificem.

Erat autem simon petrus stans. & calefaciens se. Dixerunt ergo ei. Numquid & tu ex discipulis eius es. Negavit ille & dixit. Non sum. Dicit unus ex servis pontificis. cognatus eius cuius abscidit auricula petrus. Nonne ego te uidi in horto cum illo. Iterum ergo ne

Lxxiii.

Lo. cl. xvi.
Sol.

Lo. cl. xvi.
Sol.

Sol.

Agnavit petrus. & statim gallus cantavit. **ADDUCUNT ERGO IHS MAO CAIPHA** in pretorium. Erat autem mane.

Et ipsi non introierunt in pretorium. ut non contaminarentur. sed manducarent pascha. Ixuit ergo pilatus ad eos foras. & dixit. Quam accusationem afferas aduersus hominem hunc. Responderunt & dixerunt ei. Si non esset hic male factor. non tibi tradidissemus eum. Dicit ergo eis pilatus. Accipite eum uos. & secundum legem uestram iudicate eum. Dixerunt ergo ei iudei. Nobis non licet interficere quemquam. Ut sermo ihu impleretur quem dixit. significans qua morte esset morturus.

Introuit ergo iterum in pretorium pilatus. & uocauit ihs. & dixit ei. Tu es rex iudeorum. Ille res

Lo. cl. xvi.
Sol.

pondit ihs. ^TAttemetipso hoc dicis. an alii tibi dixe-
runt de me? **R**espondit pilatus. Numquid ego

iudeus sum? Gens tua & pontifices tradiderunt te
mihī. Quid fecisti? Respondit ihs. Regnū meum.
non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo esset regnū
meū. ministri mei utiq; decertarent. ut non trade-
rer iudeis. Nunc autē regnū meum. non est hinc.

Ouit itaq; ei pilatus. Ergo rex es tu? Respondit ihs.
Tu dicis. quia rex sum ego.

Ego in hoc natus sum. & ad hoc ueni in mundum.
ut testimonium perhibeam ueritati. Omnis qui ē
ex ueritate. audit mea uocē. Dicit ei pilatus. Quid
est ueritas? Itē cum hoc dixisset. iterū exiit ad iudeos.

Et dicit eis. Ego nullam in uenio in eo causam.

Est autē consuetudo uob. ut unū dimittā uob in pas-
cha. Illis ergo dimittā uob regē iudeorum?

Clamauerunt rursus omēs dicentes. Non hunc. sed
barrabban. Erat autē barrabbas latro.

Tunc ergo adprehendit pilatus ihs. & flagellauit.
Itē milites plectentes coronam de spinis. in posue-
runt capiti eius. Itē ueste purpurea circumdede-
runt eum. & ueniebant ad eum & dicebant.
Hāuc. rex iudeorum. Itē dabant ei alaphas.

Exit ergo iterū pilatus foras. & dicit eis. Ecce ad-
duco uobis eum foras. ut cognoscatis. quia in
eo nullam causam in uenio.

Exit ergo ihs. portans spinā coronā. & purpu

reum uestimentū . & dicit eis . Ecce homo .

Cum ergo uidissent eum pontifices & ministri . clamabant dicentes . Crucifige . crucifige eum .

Dicit eis pilatus . Accipite eum uos . & crucifigite .

Ego enim non inuenio in eo causam .

Responderunt ei iudei . Nos legem habemus . & secundum legem debet mori . quia filium dei se fecit .

Cum ergo audisset pilatus hunc sermonem . magis tumultuatus est . Et ingressus est pretorium iterum . & dicit ad ihm . Unde es tu . Ihc autem responsum non dedit ei .

Dicit ergo ei pilatus . Mihi non loqueris . nescis quia potestatem habeo crucifigere te . & potestatem habeo dimittere te . Respondit ihc . Non haberes potestatem aduersum me ullam . nisi tibi esset datum de super . Propterea qui tradidit me tibi . maius peccatum habet . Et exinde querebat pilatus . dimittere eum . Iudei autem . clamabant dicentes . Si hunc dimittis . non es amicus cesaris . Omnis qui se regem facit . contra dicit cesari . Pilatus ergo cum audisset hos sermones . adduxit foras ihm . & sedit tribunali . in loco qui dicitur lithostrotus . grece autem gabatha . Erat autem parasceue pasche . hora quasi sexta . Et dicit iudeis . Ecce rex uester .

Illi autem clamabant . Tolle . tolle . crucifige eum .

Dixit eis pilatus . Regem uestrum crucifigam . Responderunt pontifices . Non habemus regem . nisi cesarem .

Tunc ergo tradidit eis illum . ut crucifigeretur .

la. clxxxviii.
p. cccxxvi.
l. cccxxv.

la. clxxxviii.
col. 2.

la. cxxx.
l. cccxxviii. d. cccxxviii.

la. cxxx.
sol.

la. cxxx.
p. cccxxvi.
d. cccxxv.

la. cxxx.
sol.

la. cxxx.
p. cccxxvi.
d. cccxxv.

la. cxxx.
sol.

la. cxxx.
p. cccxxviii.
d. cccxxviii.
l. cccxxviii.

Susciperunt autē illū & eduxerunt . & baiolans sibi crucem . exiit in illū qui dicitur caluarie locum . hebraice golgotha . ubi eum crucifixerunt . Et cum eo alios duos .

Hinc & hinc . medium autem illū .

Scripsit autē & titulū pilatus . & posuit sup crucem . Erat autē scriptum . Ihesus nāharenius . rex iudeorum .

Hunc ergo titulum multi legerunt iudeorum . quia prope erat ciuitatem locus . ubi crucifixus est ihc . Et erat scriptum hebraice . grece . & latine . Dicebant ergo pilato pontifices iudeorum . Noli scribere rex iudeorum . sed quia ipse dixit . rex sum iudeorum . Respondit pilatus . Quod scripsi . scripsi .

Milites ergo cum crucifixissent eum . acceperunt uestimenta eius . & fecerunt quattuor partes . unicuique militi partē . & tunicam . Erat autem tunica inconsutilis . de sup contexta per totum . Dixerunt ergo ad inuicem . Non scindamus eam . sed sortiamur de illa . cuius sit . Ut scriptura impleretur dicens . Partiti sunt uestimenta mea sibi . & sup uestē meam miserunt sortē . Et milites quidem . hæc fecerunt .

Stabant autē iuxta crucē ihu . mater eius . & soror matris eius . maria cleope . & maria magdalena . Cum uidisset ihc ergo matrē & discipulum . stantē quē diligebat . dicit matri suæ . Mulier . ecce filius tuus . De inde dicit discipulo . Ecce mat tua . Et ex illa hora . accepit eam discipulus in sua .

Le. c. xvi.
 Tit. c. xvi.
 Jo. c. xvi.

Le. c. xvi.
 Tit. c. xvi.
 Jo. c. xvi.

Le. c. xvi.
 Tit. c. xvi.

Postea sciens ihc quia iam omnia consummata sunt. ut consummaretur scriptura. dicit. Sitio. Uas ergo positum erat a ceto plenum. Illi aut spongiam plenam aceto ysoopo circumponentes. obtulerunt ori eius. **C**ū ergo accepisset ihc acetum. dicit. Consummatum est. Et inclinato capite. tradidit spm.

Iudei ergo quo parasceue erat. ut non remanerent in cruce corpora sabbato. Erat enim magnus dies ille sabbati. Rogauerunt pilatum. ut frangerentur eorum crura & tollerentur. Uenerunt ergo milites. & primi quidem fregerunt crura. & alterius qui crucifixus est cum eo. Ad ihm aut cum uenissent. ut uiderent eum iam mortuum. non fregerunt eius crura. Sed unus militum. lancea latus eius aperuit. & continuo exiit sanguis & aqua. Et qui uidit testimonium perhibuit. & uerum est eius testimonium. Et ille scit. quia uera dicit. ut & uos credatis. Facta sunt enim hec. ut scriptura impleatur. Os non comminuetis ex eo. Et iterum alia scriptura dicit. Uidebunt. in quem transfixerunt.

Le. c. xvi.
 Tit. c. xvi.
 Jo. c. xvi.

Post hec aut rogauit pilatum ioseph abarimathia. eo qd eet discipulus ihu. occultus aut ppter mœu iudeorū. ut tolleret corpus ihu. Et pmisit pilatus.

Le. c. xvi.
 Tit. c. xvi.

Venit ergo. & tulit corpus ihu. Uenit aut & nichodemus qui uenit ad ihm nocte primū. ferens mixturā myrræ & aloes. quasi libras centum.

Acciperunt ergo corpus ihu . & ligauerunt eum linte
is cum aromatibus . sicut mos est iudeis sepelire .
Irat aut in loco ubi crucifixus est hortus . & in hor
to monumentum nouum . in quo non dum quis
qua positus erat . Ibi ergo propter parasceuen iu
deoru . quia iuxta erat monumtu . posuerunt illum .

Vna aut sabbati . maria magdalene uenit mane
cum adhuc tenebre erant ad monumentum . &
uidit lapidem sublatum a monumento .

Cucurrit ergo & uenit ad symonem petrum . & ad
aliu discipulum quem diligebat ihc . & dicit
eis . Tulerunt dnm de monumento . & nescimus .
ubi posuerunt eum . Ixit ergo petrus . & ille ali
us discipulus . & uenerunt ad monumentu . Curre
bant aut duosimul . & ille alius discipulus pre
cucurrit citius petro . & uenit primus ad monu
mentum . It cum se inclinasset . uidit posita lin
teamina . non tamen introiit . Uenit ergo sy
mon petrus . sequens eum . & intravit in monu
mentum . & uidit linteamina posita . & sudariu
quod fuerat super capud eius . non cum linteami
nibus positum . sed separatim in uolutum in unu
locum . Tunc ergo introiit & ille discipulus .
qui uenerat primus ad monumentum . & uidit
& credidit . Non dum enim sciebant scripturam .
quia oportet eum . a mortuis resurgere .

Abierunt ergo iterum ad semetipsos discipuli .

Maria autē stabat. ad monumentum foris plorans. Dum ergo fletet. inclinauit se. & p̄spexit in monumentum. Et uidit duos angelos in albis sedentes. unum ad capud. & unum ad pedes. ubi positum fuerat corpus ihu.

1o. cor. xiii.
sol.

Dicunt ei illi. Mulier: quid ploras. dicit eis. Quia tulerunt dñm meum. & nescio ubi posuerunt eum. Hec cum dixisset. conuersa est retrorsum. & uidit ihm stantem. & non sciebat quia ihc est. Dicit ei ihc. Mulier quid ploras. quem queris. Illa existimans quia hortulanus eet. dicit ei. Dñe. si sustulisti eum. dicito mihi. ubi posuisti eum. & ego eum tollam. Dicit ei ihc. Maria. Conuersa illa. dicit ei. Rabboni. quod dicitur magister. Dicit ei ihc. Noli me tangere. non dum enim ascendi ad patrem meum. Ite ad fratres meos. & dic eis. Ascendo ad patrem meum. & patrem uestrū. dñm meum & dñm uestrum. Venit maria magdalene. adnuntians discipulis. quia uidi dñm. & hec dixit mihi. **C**um eet ergo sero die illo una sabbatorum. & fores eet clausę ubi erant discipuli congregati propter metum iudeorum. venit ihc & stetit in medio. & dicit eis. Pax uobis. Et hoc cum dixisset. ostendit eis manus & latus.

1o. cor. xiii.
viii
1o. cor. xli.

1o. cor. xiii.
viii
1o. cor. xli.

Gausi sunt discipuli ergo. uiso dño. Dixit ergo eis iterum. Pax uobis. Sicut misit me pater. & ego mitto uos. Hoc cum dixisset. in sufflauit. & dicit

cis. Accipite spiritum sanctum.

Quorum remisistis peccata. remittuntur eis. Et quorum retinueritis. retenta sunt.

Thomas autem unus ex duodecim. qui dicitur didimus. non erat cum eis quando uenit ihc. Dixerunt ergo ei alii discipuli. Vidimus dñm. Ille autē dixit eis. Nisi uidero in manibus tuis fixuram clauorum. & mittam digitum meum in locum clauorum. & mita manum meā in latus tuus non credam.

Et post dies octo. iterum erant discipuli eius intus. & thomas cum eis. Uenit ihc ianuis clausis. & stetit in medio & dixit. Pax uobis. De inde dicit thome. Infer digitum tuum huc. & uide manus meas. Et affer manum tuā. & mitte in latus meum. & noli ēē incredulus. sed fidelis.

Respondit thomas. & dixit ei. Dñs meus. & dñs meus. Dicit ei ihc. Quia uidisti me credidisti. beati qui non uiderunt & crediderunt. Multa quidē & alia signa fecit ihc in conspectu discipulorum suorum. quę non sunt scripta in libro hoc. Hęc autem scripta sunt ut credatis. quia ihc est xpc filius dī. & ut credentes uitam habeatis in nomine eius.

Postea manifestauit se iterum ihc. ad mare tyberiadis. manifestauit autē sic. Erant autem simon petrus. & thomas qui dicit didimus. & nathanahel qui erat achana gali. & filii 'hebedei. & alii ex discipulis eius duo.

Dicit eis symon petrus. uado piscari. dicunt ei. Venimus & nos tecum. Et exierunt & ascenderunt in nauim. & illa nocte nihil prenderunt. Mane aut factu. stetit ihs in litore. Non tamen cognouerunt discipuli. quia ihs est. Dicit ergo eis ihs. Pueri. numquid pulmentarium habetis. Responderunt ei. Non. Dixit eis. Mitte in dexteram nauigii rete. & in uenietis. Miserunt ergo. & iam non ualebant illud trahere. p̄ multitudine piscium.

l. c. c. x. x. sol.

Dicit ergo discipulus ille quem diligebat ihs petro. dñs est. Simon petrus cum audisset quia dñs est. tunicam succinxit se. erat enim nudus. & misit se in mare. Alii aut discipuli. nauigio uenerunt. Non enim longe erant a terra. sed quasi cubitis ducentis trahentes rete piscium.

l. c. c. c. x. x. l. c. c. c. l. i.

Vt ergo descenderunt in terram. uiderunt prunas positas. & piscem super positum. & panem. Dicit eis ihs. Afferte de piscibus quos prendidistis nunc.

l. c. c. c. x. x. l. c. c. c. x. x.

Ascendens symon petrus. & traxit rete in terram. plenum magnis piscibus. centum quinquaginta tribus. Et cum tanta esset. non est scissum rete.

l. c. c. c. x. x. l. c. c. c. x. x.

Dicit eis ihs. Venite prandete. Et nemo audebat discumbentium interrogare eum. Tu quis es. Scientes. quia dñs est.

l. c. c. c. x. x. l. c. c. c. x. x.

Et uenit ihs. & accepit panem. & dat eis. & et piscem similiter.

l. c. c. c. x. x. l. c. c. c. x. x.

Hoc iam tertio manifestatus est ihs discipulis suis.

l. c. c. c. x. x. l. c. c. c. x. x.

is. cum resurrexisset a mortuis.

Cum ergo prandissent. Dicit symoni petro ihc. Symon iohannis. diligis me plus his. Dicit ei. Etiam dñe. tu scis quia amo te.

Dicit ei. Pasce agnos meos.

Dicit ei iterum. Symon iohannis diligis me.

Ait illi. Etiam dñe. tu scis quia amo te. Dicit ei. Pasce agnos meos.

Dicit ei tercio. Symon iohannis. amas me. Contristatus est petrus. quia dixit ei tercio amas me. Et dicit ei. Dñe. tu omnia scis. tu scis quia amo te.

Dicit ei. Pasce oves meas. Amen amen dico tibi.

cum esses iunior cingebas te. & ambulabas ubi uolebas. Cum autem senueris. extends manus tuas. & alius te cinget. & ducet quo non uis.

Hoc autem dixit. significans qua morte clarificaturus esset dñs. Et hoc cum dixisset dicit ei.

Sequere me. **C**onuersus petrus. uidit illum

discipulum quem diligebat ihc sequentem. qui & recubuit in cena super pectus eius & dixit.

Dñe. quis est qui tradet te. Hunc ergo cum uidisset petrus. dicit ihu. Dñe. hic autem quid.

Dicit ei ihc. Si cum uolo manere donec ueniam. quid ad te. Tu me sequere. Exiit ergo iste

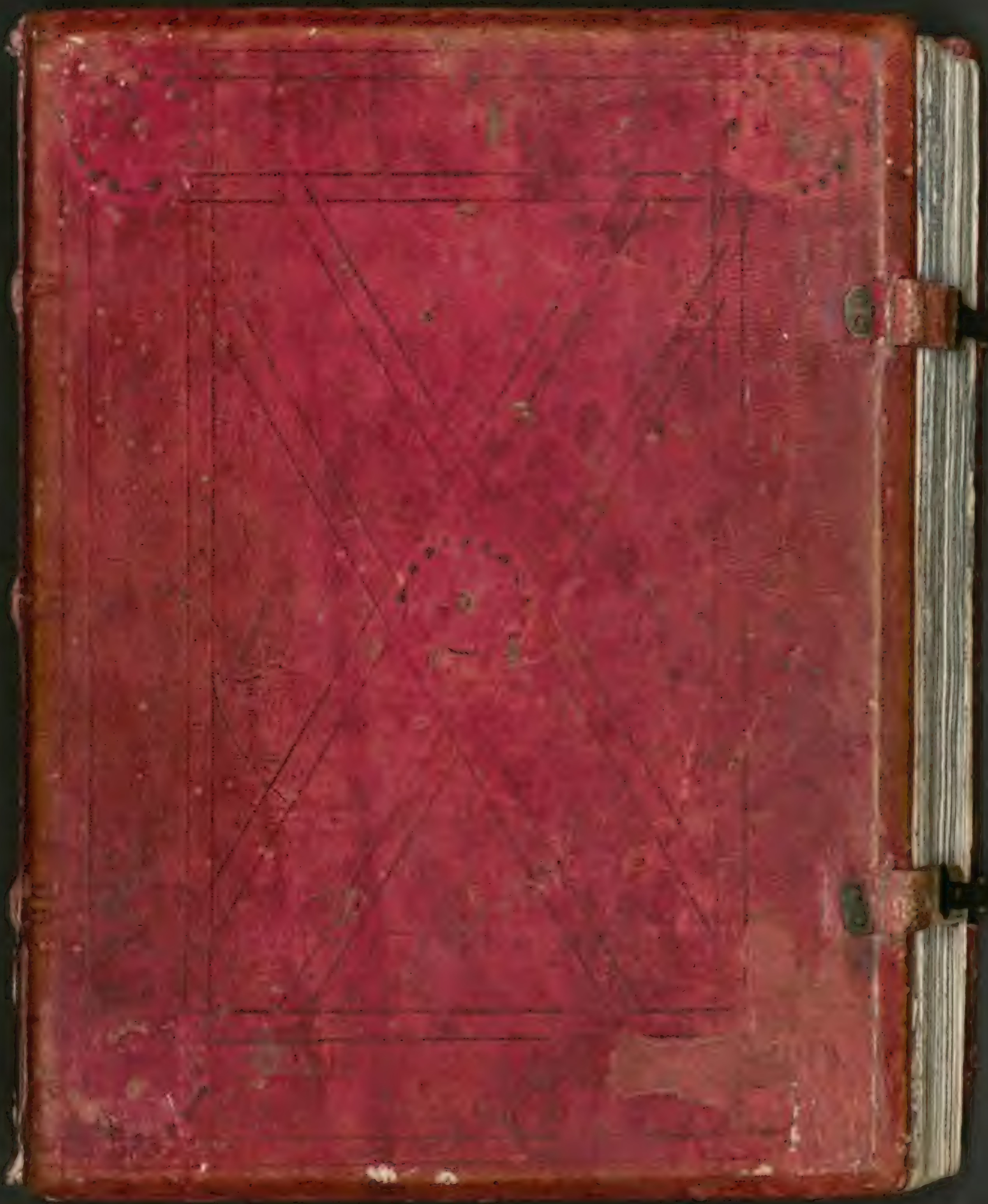
sermo inter fratres. quia discipulus ille non moritur. Et non dixit ei ihc quia non moritur.

sed si cum uolo manere donec ueniam.

Col. lat.
8272

Clon. 8272

178 f

4. 19. 50. f. 27. 70. 101. 145.

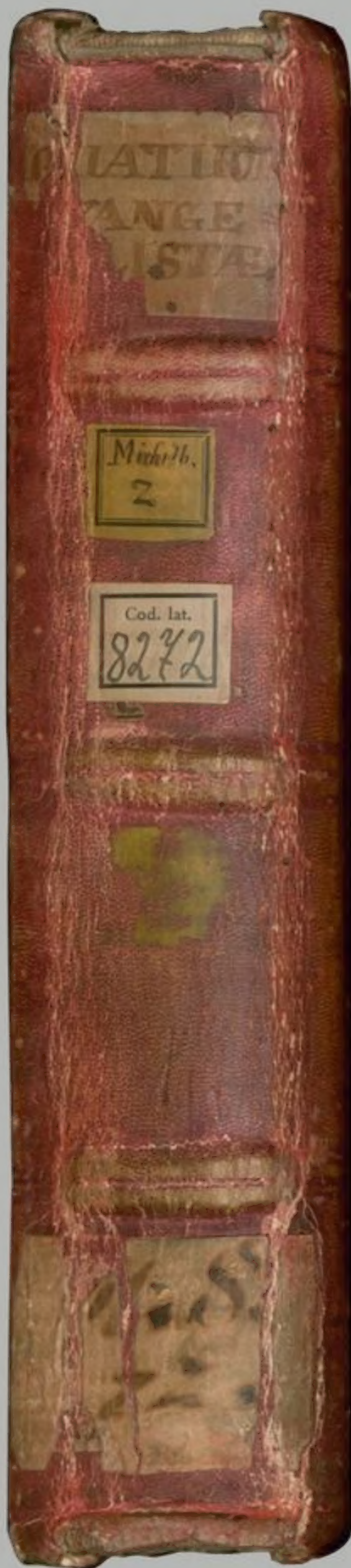
29 56

th

Mith 2b.
2

Cod. lat.
8272

